

لطفه می خواهد

ارا سارانست این بخوبی دل
خواهد اخود داد

کتابخانه
سازمان اسناد و کتابخانه ملی

نقد و شنیدان غزل

از اسناد ادبی
آخمن و همین ادبی
بیش از ۱۵ خرداء

گردآورنده: عباس مشق کاشانی

نقشیندان غزل

گردآورنده: عباس «مشفق کاشانی»
از انتشارات انجمن فرهنگی، ادبی بنیاد ۱۵ خرداد
چاپ کیهان
چاپ اول فروردین ۱۳۶۵
تیراژ: ۷۰۰۰ جلد
حق چاپ محفوظ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قدِر مجموَّعه گل مرغ سحر داند و بس
که نه هر کوورقی خواند معانی دانست
حافظ

اندیشه گردآوری مجموعه «نقشبندان غزل» درست در چهار سال پیش بدین لحاظ شکل گرفت که از انواع شعر انقلاب تنها نمونه‌هایی از غزل را که به تجربه زیباترین نوع شعر فارسی درین راستا شناخته شده است بدست داده باشیم و به افرادی که در گذشته دستی در شعر داشته و تنها در آثار خود به مسایل شخصی و ارضای هواهای نفسانی میپرداخته و امروز اعتقاد دارند در انقلاب اسلامی سرزمین بزرگ ایران شعر سیر نزولی پیموده است جوابی داده باشیم، صاحب‌نظران صافی ضمیر و اندیشمند و سخنوران خداشناس با مطالعه این مجموعه درخواهند یافت که صرف‌نظر از تعدادی غزل که تاریخ سروdon آن قبل از انقلاب بوده است بقیه سروdon شاعران متعدد و مسلمان بعداز رویداد عظیم انقلاب شکوهمند اسلامی ایران است که البته جوانان درین حرکت فرهنگی سهم بیشتری را به خود اختصاص داده‌اند، چنانکه در آثار عرضه شده با تأمل و امعان نظر بنگریم اغلب مضامین غزلها نو وغیر تکراری وابداعی است واز همه مهمتر خمیرمایه شعرها را اهداف عالیه انقلاب از جمله توحید، عرفان، جنگ تحملی، شهادت، استقامت، ایثار و مطالبی ازین دست تشکیل میدهد و شاعران، باصطلاح برای وقت گذرانی و تفنن شعر نگفته‌اند و صرف‌نظر از ضعف‌هایی که در پاره‌هایی از غزلیات از نظر لفظی معنی به چشم میخورد انصاف را که بعضی از غزلیات این مجموعه با بهترین غزلیات سروده شده در پنجاه ساله اخیر پهلو میزند و با عنایت باینکه شعر انقلاب در آغاز راه است پیش‌بینی میشود که آینده شعر در خشان انقلاب و این نهال تازه بدرختی کهن و دیریا مبدل شود.

گرایش و توجه شاعران و نامداران سخن فارسی در طول تاریخ و همچنین

زمان حاضر به‌غزل این نظریه را تأیید میکند که برای بیان مفاهیم عالی عرفانی و انسانی غزل مناسب‌ترین وزیباترین قالب میتواند باشد و در این جا ناگزیر از بیان این حقیقت است که شاعر متعدد و مسلمان و اصولاً هر کس که در کار شاعری است باید از تقلید و تأثیرپذیری از دیگران بپرهیزد و ضمن مطالعه مدام دردواوین بزرگان سخن فارسی و با آشنایی کامل به موازین شعر و نیز معارف اسلامی گنجینه مطالعات خود را غنی ساخته و روز هر روز آثاری ابتکاری و بدور از تقلید به فرهنگ گلگون اسلامی ایران اهدا کند زیرا شاعر به صرف داشتن طبع روان بدون آگاهی از فنون شعر و اصطلاحات آن به قله رفیع این سرزمین اندیشه‌های والا بشری دست نخواهد یافت و همانند عده بیشماری از مقلدان سخن، اگر چه در کوتاه مدت نام و آوازه‌بی به مرسانند ولی نام و شهرتش چون برف زمستانی در تابش آفتاد انقلاب آب شده و از بین خواهد رفت.

شاعران عزیز در هراثری و در هر قالبی که میخواهند شعری بوجود بیاورند باید ضمن رعایت کامل موازین ادبی و هنری نهایت ذوق و سلیقه و نوجویی و ترکیب آفرینی را به کار گیرند و باطبع دیرپسند خویش تا شعری را در بوته نقد و سنجش و بررسی قرار ندهند از انتشار آن پرهیز کنند تا شعرشان در نهایت پختگی و زیبایی مورد قبول خاطر مردم هنردوست و صرافان سخن قرار گیرد.

مادرین مختصر قصد آن نداریم که در ابعاد و اقسام مختلف شعر بحث کنیم و اینکار مهم را در «فرهنگنامه» پانزده خرداد که در آینده‌بی نه چندان دور باانتشار آن خواهیم پرداخت موکول میکنیم ولی توصیه میکنیم عزیزان شاعر که دیرزمانی نیست که بدین مهم روی آورده‌اند از مطالعه در فنون شعر غفلت نورزنند و به کتابهایی که درین زمینه فراهم آمده و کم هم نیست مراجعه و طبع وقاد خویش را با رور سازند، برای اینکه تاحدی ارزش سخن و والا بی هنر شاعری را به تماشا بهنشینیم نظر خوانندگان عزیز و پویندگان راه پر بیچ و خم سخن و سخنوری را به گزیده‌بی از سخنان حکیم نظامی گنجوی از مخزن الاسرار او جلب میکنیم.

حرف نخستین زخن در گرفت
جلوت اول به سخن ساختند
جان تن آزاده، به گل در نداد
چشم جهان را به سخن باز کرد
بر پر مرغان سخن بسته‌اند
دولت این ملک، سخن راست بس
گنج دو عالم به سخن در کشند
با زجه مانند به آن دیگران
باملک از جمله خوبیشان شوند
سايه‌بی از پرده پیغمبری است

جن بش اول که قلم بر گرفت
پرده خلوت چو براند اختند
تسا سخن آوازه دل در نداد
چون قلم آمد شدن آغاز کرد
خط هر آندیشه که پیوسته‌اند
صدر نشین تر زخن نیست کس
قافیه سنجان که سخن بر کشند
بلبل عرشند سخن پروران
ز آتش فکرت چو پریشان شوند
پرده رازی که سخن پروری است

پیش و پسی بست صف کبریا
این دونظر محرم یکدوستند
هر رطی کزراین خوان بود
چون سخن شهدش ارزان مکن
تانکند شرع ترا نامدار
شعر، تراسدره نشانی دهد
شعر تو از شرع بدان جارسد
شعر برآرد بامیریت نام
چون فلک از پای نشاید نشست
بر صفت شمع سرافکنده باش
چون تک اندیشه به گرمی رسید
به که سخن دیرسند آوری
هر چه درین پرده نشانت دهنده

پس شعر آمد و پیش انبیا
این دوچومغز، آن همه چون پوستند
آن نه سخن پاره‌یی از جان بود
شهد سخن رامگس افshan مکن
نامزد شعر مشو زینهار
سلطنت ملک معانی دهد
کز کمرت سایه به جوزا رسد
کالشعراء امراه الکلام
تاسخنی چون فلک آری بددست
روز فرومده و شب زنده باش
تند روچرخ به نرمی رسید
تاسخن از دست بلند آوری
گرنه پسندی به از آنت دهنده

پایان سخن را یادآوری این نکته ضرور است که اگر آثار همه شاعرانی
که در حال و هوای انقلاب اسلامی ایران تنفس میکنند در مجموعه نقشیندان
غزل نیامده است گردآورنده از نشانی آنان بی اطلاع بوده است و این عزیزان
میتوانند شعرهای خود را به آدرس تهران- خیابان ولی‌عصر- روبروی
گمرک- بنیاد ۱۵ خداد «انجمان فرهنگی ادبی ۱۵ خداد» بفرستند تا
پس از بررسی در چاپ‌های بعد درین مجموعه وسایر نشریات انجمان مورد
استفاده قرار گیرد ضمناً انتقادات سالم و پیشنهادات صاحب نظران را از بن
دان پذیراییم. والسلام

انجمان فرهنگی ادبی ۱۵ خداد

صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر
	شهید		نسیم باد تو		ابوالقاسم حسینی
	گلوب سرخ سحر		چراغ دیده عشق	۱-۴	«زرفا»
	شراب سرخ شهادت		ترانه صبح		
	روح آفتاب	امیری فیروز کوهی ۵۳-۴۳			راست قامتان
	همدوش آفتاب		گل فسرده		بال باید گشاد
	بار سفر چهسته‌ای...		آسایش خیال		قبله‌بی دیگر
حسن اسرافیلی ۹۱-۸۷			دل تنگ	۱۵-۵	احد دبزرگی
	خطاب دیگر		آشنای درد		غسل آفتاب
	وسوسة آب		DAG حسرت		گل قرآن
	چه گفته‌ای بمناجات سرخ		چشم مردمی		تفسیر نور
	قصد دریا		شب هستی		گل خورشید
حسن ثابت محمودی ۹۸-۹۳	سهیل «		گل معنی		صدای شب
	خورشید اشراق	۵۸-۵۵	دریناه غم		سفر به معراج
	صدقات نفس آفتاب		خاردامن گیر		اقیانوس قرآن
	پیک میلاد خورشید		ایرج قنبری		روح آفتاب
	بهار نزدیک است		تشنه پرواز		برای امام عزیز
	وحی کلام تو		خرمن شعله		شبشکنان
حسن حسینی ۱۰۶-۹۹			طایر قدسی	۲۲-۱۷	احمد خلیلیان
	غزل سرخ	۶۹-۵۹	بهمن صالحی		دل بدست آر
	از نسل سرخ سربداران		ارمغان بهشت		خرده‌گیری
	وداع		بهاریه		می وصال
	سنگر نصر من ا...		بهار آزادی		گل همیشه بهارم
	کوثر		زندانی سیاسی		در سوگ شهیدم
	زمزمۀ جاویدخون		شب انقلاب		احمد خوانساری
	وارث نور		غزل شهید		زمزمه نور
حسین بیهقی ۱۱۳-۱۰۷			معنی خون و شرف		سردار روشنایی
	دیار دوست	۷۵-۷۱	قرآن		آهنگ شفایقها
	شعله نگاه		در آینه جنگل		آهنگ بوی گل
	گلبانگ وحدت		معبد		معراج گلگون
	بهار خون		پرویز بیگی		رجعت
	میقات		شوq دیدار باران		خطبه خورشید
	خروش خلق		نماز سوختن		مطلع فجر
حسین لاهوتی ۱۱۹-۱۱۵	صفا «		گلهای بهاران		کلیم نور
	آواز جان		از کربلا می‌ایند		غزل تکبیر
	دریای رحمت	جواد محقق «آتش» ۸۶-۷۷			نیلوفر دریایی
	عاشروا		نسیم بهار	۴۱-۳۵	اکبر بهدار وند
			صادی لشکرسیز بهار		خلوت تنهایی
			سبدوژهای خون آلود		شکوه انقلاب
					آسمان جان

نام شاعر- عنوان شعر	صفحة	نام شاعر- عنوان شعر	صفحة	نام شاعر- عنوان شعر	صفحة
عباس خوش عمل	۲۰۵-۱۹۷	بهار است و هنگام گل چیدن من		سراپرده عشق	
خورشید را دیدم شعرزیبایی بنام فرودین دارد بهار		بهار دیگر شهید عشق		حسین متحنی حمدید سبزواری» ۱۳۱-۱۲۱	
نشانه صبح فیض معرفت در شبان فراق کام دل نمهمه سازان محبت همای گلشن بالا		سعید یوسف‌نیا ۱۶۷-۱۶۳		دفتر افسانه غوش دریا	
عباس کی منش «مشق کاشانی» ۲۰۷-۲۲۴	۱۷۷-۱۶۹	گریز از تن حصار تن انفجار ابر نهایت عشق سیاوش دیمه‌می		برواز جان عصر امید بان راز نسون غرب ذوق غزل ننجه‌توبی دفتر سخن در لباس دوستی	
چهره جان پریزادان دریایی آب و آینه از سراپرده غیب در دامن بهمن سپاه نور ابر کرامت جهان بر رواز بودن یا نبودن؟ علی (۴) امام‌استان		از تبار نور طلوع نور و بهاران برنده شوق حمۀ امام واسطۀ رحمت زمانه عشق در سنگر عشق پرچم صبح سیمین دخت وحیدی		ذکریا اخلاقی ۱۳۳-۱۳۶	
معراج حقایق بال بر رواز پیام فروردین شعله زبانی نغمۀ تکبیر امیر مومنان علی (۴) نیستانی نوا	۱۸۴-۱۷۹	اشک زلال شب بارانی تبیغ ظفر بهاران شیرین‌علی گلمرادی		راق شعله بشمۀ روش‌میزان شق به سامان آمد ضا اسلام‌اعیلی ۱۳۹-۱۳۷	
علی اصغر صائم کاشانی	۲۲۵-۲۲۶	آهنگ محبت از قهرانقلای سردار کربلا قلم باید از دردانسان نویسد در منای عشق پیام خون برادرها		نوی نیاز کشته عشق م تو ضای حق ی آشیان سیح منصور ی عرفان بنس جان	
خورشید گل کرد بزم جانان فتح بستان در یادلان بهشت جاودان		ضیاء الدین ترابی		اعداب‌اقری ۱۵۱-۱۵۶	
علی اکبر کاشانی	۲۳۱-۲۴۱	باران رحمت ساحل بیدار		پیدۀ کاشانی ۱۵۷-۱۶۲	
در مدح شاه ولایت علی (۴)				مان	

نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه
احساس، عربان کوچ نسیم علم جلوه اشک خون آلود	۳۱۸-۳۱۳	باد بهشت شرابخانه عشق کعبه غلامحسین جواهري	۲۷۹-۲۷۵	داغ دل پیام وصل دل پرخون طور سينا	۲۴۰
قیصر امین پور سفر کوچمهای خراسان خلاصه خوبیها حماسه بی انتها سوق حرم		نشناختم ترا پیمانه حسین (ع) اشک ندامت زینب کبری (ع)		گنج قارون مرغ بهشتی بالای دار آویزه دار آغوش دریا	۲۴۱
محسن آقا جانی (صابر) ۳۲۱-۳۱۹		غلامحسین مولوی «تنها» ۲۸۶-۲۸۱	۲۴۸-۲۴۳	علی شریف کاشانی یا با عبدالله الحسین (ع)	۲۴۲
کوی شهادت در قعای قافله		مهر بوتراب ستاره من صفای ضمیر بسوی او		عید آمد قاف استغنا عشق جانان در راه خدا	۲۴۳
محمد جواد محبت	۳۳۰-۳۲۳	شوق مزار علی (ع)		علی مرادی غیاث آبادی ای حسین (ع)	۲۴۴
مرحای خدا داروی محبت کمال عنایت لذت غم شاهد مقصود نسیم محبت صفای خلق		غلامرضا رحمدل ۲۹۰-۲۸۷	۲۵۴-۲۴۹	لحظه در خون طبیدن ماندگارترین یادگار انسان صف شکن رهایی	۲۴۵
محمدحسین بهجهتی «شفق» ۳۴۱-۳۳۱		بلندای سحر باده کوتیر گلاب اشک بهزلف سپیدهدم		علی مظاہر راز و نیاز شهدای گمنام راو نگاه	۲۵۵
پیام خون بهار زیباتر نفعه توحید عشق و رسوایی جلوه جانانه نیازمند تأم آرزوی ما معمای هستی ترانه خدا پرستی آتش شوق		غلامرضا قدسی ۲۹۴-۲۹۱	۲۵۸-۲۵۵	علی موسوی گرمارودی	۲۵۶
محمدحسین شهریار روز قدس مقام رهبری	۳۴۸-۳۴۳	شهید طبع خاکسار نسیم سحری		تیرنگ پر طلاibi... خواب ارغوانی ناگه جنگ جواب دایره مهر گفتگو	۲۵۷-۲۵۹
		غلامرضا مرادی ۳۰۲-۲۹۵		دستی تهی با شهاب، درسوک کهکشان	۲۶۷
		سپاه سحر جراغ لاله رسولان فتح بلل ماه ستاره فجر خط خون عشق طلایداران		علی نظمی تیریزی ۲۷۳-۲۶۹	۲۶۸
		قادر طهماسبی «فرید» ۳۱۱-۳۰۳		خلوتسرای دوست	۲۶۹
		خُم سربسته مرکب بی سوار			

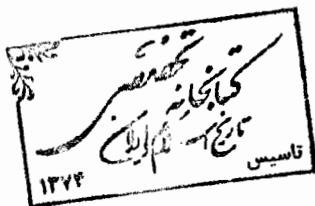
صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	
شکوه سلیمان باد سحر گلزار شهیدان طلوع فجر داغ شقایقها شهرپریمرغ نسیم آشنایی چشممه کوثر تشریف قبول جلوه جانانه	۱۵ خرداد نغمه امید نشان آشنایی محمدعلی محمدی ساز و سرود خورشید جماران	چو شمع توفیق شهادت هوای نای عراقی محمد خلیل مذنب جمالی	بپای سفره نوروز هجوم مقدس حماسه حسین (ع) وسعت لامکان پیری به سیمای سحر			
مسعود گلشنی «گلشن» کردنستانی «	۳۸۷-۳۸۵	محمدعلی مردانی قیام خون برچم آزادی اللهاکبر آوای سرخ ما ایستادهایم مل آفتاب برق. نور	مکتب عشق اول بی اول مل آتش	محمد رضا عبدالملکیان	سلی. شمشیر او، او نبود شهر شهید...	
شهیدان عشق چراغ خانه شهر آشنایی داغ عزیزان دل بدربی داده دشت بلاخیز شاهدان شهید آتش خاموش اکسیر عشق	۳۹۶-۳۸۹	بیمان شکنان خورشید سوار سلسله جنبان. صبا پیران. پاکباز بادیه طلب جهان. یکدلی حجله شهادت صبح وصال صید لاغر	مکلدون بدرود با مامر ماضان هنگامه عشق بهانه عشق	مکلدون مکدرضا	صیح نمایان هوای پریدن حدیث تکاپو دیوان باران تمثیل بی قراری	
مرتضی نوربخش	۴۴۶-۴۳۹	مصطفی قمشهای «مزده» شهادت چهارمین معصوم شهید عشق کاروان کربلا بیاد شهیدان میلاد پیامبر (ص)	۴۰۷-۳۹۷	محمدعلی معلم بیمان شکنان خورشید سوار سلسله جنبان. صبا پیران. پاکباز بادیه طلب جهان. یکدلی حجله شهادت صبح وصال صید لاغر صحف احمدی محمد وارسته کاشانی	یاسری «چمن» محرم اسرار پاکبازان این دیار	صیح نمایان هوای پریدن حدیث تکاپو دیوان باران تمثیل بی قراری
مهدی فراهانی منفرد زمزمه آشنا	۴۵۲-۴۴۷	تیغ دودام سفره رنگین سخن ما خورشید وحدت پیر خمین محمود شاهرخی «جذبه» غیرت مهر گلبانگ عاشقانه	۴۱۴-۴۰۹	تیغ دودام سفره رنگین سخن ما خورشید وحدت پیر خمین مهدی وارسته کاشانی	محمدرضا یاسری «چمن» محرم اسرار پاکبازان این دیار	محمدرضا یاسری «چمن» محرم اسرار پاکبازان این دیار
۴۵۷-۴۵۳						

صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر	صفحه	نام شاعر- عنوان شعر
	کاوه خورشید نماز عشق پگاو خون سواران سحر صبح ظفر	۴۷۶-۴۶۹	میر هاشم میری سوره سرخ شکفت شعلشواران شفق بال همنفس با آفتاب فجر بانان نبرد		مهماںی لا لھا لا لھا در آسمان عاشقی مهرداد اوستا ۴۶۷-۴۵۹
۴۹۲-۴۸۷	یوسفعلی میرشکاک		بابیرق خون آواز سرخ عاشقان ركعت اول عشق		رثیتی درسوگ شهیدان بهشتی
	چمن ٹل کرد من و آینه گوهر اسرار انتظار باغ آب و رنگ	۴۸۶-۴۴۷	نصرالله مردانی سردار بزرگ خلق چشمہ الحمد کھکشان شہادت قیام سرخ شقابیق		آینہ اشک بیم و امید گرد باد آه بخت سفر کرده مرغ آه بلای پرواز

حاج سید ابوالقاسم حسینی «ژرف»

عنوان شعر

راست قامتان
بال باید گشاد
قبله‌ای دیگر

برای برادر شهیدم:
سید کاظم حسینی قدس سرہ

راست قامتان

باید خطر کنیم و ز افلاک بگذریم
بر بال نور از قفس خاک بگذریم
در قحط سال درد، به خون لاله پروریم
خود، گرچه سر نهاده به خاشاک بگذریم
خون شفایق از دل هر دشت شد روان
ما را سزد، که با دل صد چاک بگذریم
از باده‌های ناب، به جام گلوله‌ها
پیمانه‌ای زنیم و طربناک بگذریم
با پای خسته، دست به یاران نمیرسد
بگذار دست و پای که چالاک بگذریم
بر هفت آسمان ولايت، به يك نفس
از زلف يار، ساخته فتراک، بگذریم
ما راست قامتان، زجهان دل بريده‌ایم
چون شبئمیم، کز بر گل پاک بگذریم
«بحرى است بحر عشق که هیچش کناره نیست»
موجیم ما که سرخوش و بی‌باک بگذریم

مهرماه ۶۳

بال باید گشاد

یادباد، آن که شادمان، گفت: «باد، آنچه باد» و رفت
 ابر را زیر پر گرفت، باد را تاب داد و رفت
 دست در دست رود داد، نرم، افتاده، سر به زیر
 نقش توفان زخون کشید، بحر شد موجزاد و رفت
 شاد آن کس که سیل‌وار، در نوردید صخره‌ها
 پیج در پیج و پرشکن، خاک را آب داد و رفت
 تیغ گر روید از زمین، پاک بازان به سر روند
 تیر گر بارد از هوا، بال باید گشاد و رفت

فروردین ماه ۶۴

قبله‌ای دیگر

قطره‌ها، قطره‌ها فراز آئید^(۱)
 سوی دریا دوباره بازآئید
 هر دلی راست قبله‌ای دیگر
 رو به یک قبله در نماز آئید
 چنگ در چنگ، شعر وحدت را
 نغمه‌پرداز و پرده‌ساز آئید
 ایها النّاس انتم الفقراء^(۲)
 جانب یار بی نیاز آئید
 دانش و عشق در هم آمیزید
 تا که مهمان اهل راز آئید
 شام پرسوز خسته جانان را
 شمع باشید و درگدار آئید
 یادم از پند اوستاد آمد:
 قطره‌ها قطره‌ها فراز آئید

دیماه ۶۳

۱- اشاره به سخن حضرت امام که: ای قطره‌های بیکران.....
 ۲- آیه مبارکه یا ایها النّاس انتم الفقراء الی الله جمیعاً.....

عنوان شعر

غسل آفتاب
گل قرآن
تفسیر نور
گل خورشید
صدای شب
سفر به معراج
اقیانوس قرآن
روح آفتاب
برای امام عزیز
شب شکنان

غسل آفتاب

زان دم، که در حیات قدم از عدم زدم
 برلوح سینه نام سحر را رقم زدم
 تا زیر دوش ماه کنم غسل آفتاب
 در هفت پیج کوچه ظلمت قدم زدم
 چون دیده تاب دیدن روی صمد نداشت
 گل بوسه بر جمال جمیل صنم زدم
 هر شب، بجای شانه، دل ریش ریش را
 بر تار تار زلفِ بتی، دمیدم زدم
 گشتم اگر چه ذوب به گلبوته فراق
 آتش ز صبر خویش به نیزار غم زدم
 دل، تا شود ز باده خورشید عشق مست
 دست طلب بدامن اهل کرم زدم
 در چشم دل، چو جلوه جانانه شد پدید
 چون آفتاب گیسوی شب را بهم زدم
 در کارگاه دل چو «احد»، زیر چتر عشق
 با پنک عدل، برسدیو ستم زدم

گل قرآن^(۱)

آنکه در خطة خون جان به ره جانان داد
چون مسیحا به جهان با دم گرمش جان داد
درس ایثار و کمال و شرف و فضل و ادب
ساقی میکده دل، به جوانمردان داد
ثانی ختم رسول، با گل خورشید رخش
به شب تیره بیداد و ستم پایان داد
شیر پیر ادب و بیشه توحید حبیب
عارفانه سروجان را به ره ایمان داد
همجو بلبل به سرشاخه گل، کودک عشق
برسر دوش پدر، جان چو گل خندان داد
خطبه شب شکن عابد^(۴) و زینب^(۴)، در شام
به گلستان خزاندیده حق سامان داد
خون هفتاد و دو گل خوشة خورشید «احد»
رنگ و بوی ابدیت به گل قرآن داد

(۱۱) تفسیر نور

آن نور، که از باور اندیشه بدبور است
دل نعره برآورد که ما را بحضور است!
هر دل، که در او خیمه زند ظلمت تردید
تاریکتر و سردتر از خانه گور است
چشمان خدا بین تو، ای روح حقیقت
بیداری چشم سحر و چشمۀ هور است!
ای رود خروشان زمان، تا سحر وصل
در رگ رگ ما، عشق تو در حال عبور است
ای آینه عشق، سراپایی وجودت
تفسیر دعای سحر و سورۀ نور است
دروصف تو، ای پیر جوان بخت جماران
گل واژۀ آیات «احد» شعر شعور است!

گل خورشید^(۱)

امشب از میمنت مقدم جانپرور گل
 باده جذبه بجوش آمده در ساغر گل
 تا همه فصل، شود فصل طرب خیز بهار
 گل خورشید برآورده سرازخاور گل
 لیله‌القدر دل است امشب، تا مطلع فجر
 سوره نوربخوان در ورق دفتر گل
 ساغر سرخ دل اهل نظر بارد گر
 موج زد بانفس صبح و شمیم تر گل
 سرزد از آینه دامن نرگس دم صبح
 آخرین حجت عشق و شرف منبر گل
 پلک آغشته بخون فلق، آهسته شکفت
 تا چو خورشید قدم زد به جهان، رهبر گل
 تا که هر ذره هستی شود از شوق برقص
 آمد، آن جوهره جوهره جوهر گل
 شادی عسکری و نرگس عصمت، امشب
 تابه عیوق رود غلغله عسکر گل
 ای شده ساکن ظلمتکده شک، بنگر
 آیه روشن عشق «احد» از منظر گل

شیراز ۶۳/۲/۱۲

صدای شب

طی شد شب سیاه و، فنا شد صدای شب
اما هنوز مانده بجا، جای پای شب
مرغ سحر به وجود و طرب آمدست، لیک
خفاش دل سیاه، گرفته عزای شب
هان، در طلوع فجرم و فریاد می کشم
فریاد مرگ برشب و برسایههای شب
با آنکه شب به اوج سیاهی رسیده بود
تکبیر خلق شد سبب انتهای شب
تا ریخت خون پاک عزیزان به خاک، شد
طوفان و کرد منهدم از بُن بنای شب
هشدار، ای عزیز، که تصویر می کنند
دون همتان هنوز به خاطر لقای شب
دم می زند از گل خورشید، لیک نیست
مقصودشان- به صبح قسم- جز بقای شب
برگو «احد» به بی خبر از لطف صبحدم
کمتر بزن به سینه و سر، از برای شب

سفر به معراج

به شهردل سفر، کردیم و رفتیم
 در آئینه، نظر کردیم و رفتیم
 به خلوت گاه بی‌اگیار خاطر
 خرد را بارور کردیم و رفتیم
 به گلزار دل انگیز تفکر
 نسیم آسا، گذر کردیم و رفتیم
 درون با غسبز عشق و عرفان
 چو بلبل نغمه‌سر کردیم و رفتیم
 زراز تو بتوى آفرینش
 جهانی را خبر کردیم و رفتیم
 شراب ناب عقل و عشق و دل را
 رها در یکدگر کردیم و رفتیم
 به پیش تیر چشم مست ساقی
 دل و جان را سپر کردیم و رفتیم
 به معراج «احد» بارف رف عشق
 زملک تن سفر کردیم و رفتیم

اقیانوسِ قرآن

شتابی کن، سر شداد بشکن
 دل بیداد را، با داد بشکن
 سکوت سرد شب را همچو تندر
 زبرق مشعل فریاد بشکن
 برآور سر ز غار سینه، ایدل
 طلسمن دیو، با اوراد بشکن
 علایق را در این آئینه خانه
 اگر خواهی شوی آزاد، بشکن
 زدل هوئی بکش، طوفان بپا کن
 دژ بیداد قوم عاد بشکن
 توشیری درمیان بیشه خون
 دهان گرگ استبداد بشکن
 زاقیانوس قرآن گوهر آور
 به گوهر مهره شیاد بشکن
 تو، ای خورشید شب سوز شریعت
 شب ظلمانی بغداد بشکن
 رسی تا بر «احد» غیر از احد را
 درون قاب سبز یاد بشکن

روح آفتاب

خورشید خون زخاور ایمان دمید و رفت
 با تیغ نور، سینه ظلمت درید و رفت
 روح نسیم صبح سعادت، مسیح دم
 در لاله‌زار روشن دلها وزید و رفت
 در گیرودار حادثه، با کلک سرخ خون
 بر لوح خاک، طرح رهائی کشیدو رفت
 در دشت داغ ماریه، آن روح آفتاب
 بارید بذر نور و سحر آفرید و رفت
 مستانه، آن یگانه، به میخانه شرف
 لا جرعه جام باده خون سرکشید و رفت
 بعد از نماز عشق و شهادت، به بحر خون
 لب تشنه، شد براه حقیقت شهید و رفت
 وقت عروج عشق، رسول دیار دل
 لبخند زد به سرخی صبح سپید و رفت
 با خون به جسم هستی و تاریخ و مردمان
 روح کمال و جنبش و وحدت دمید و رفت
زینب(ع) زاشک دیده روشن براه شام
 گل، گل به گل بدامن جان پرورید و رفت
 ای جان فدای آنکه بمیدان زندگی
 از هرچه غیر عشق «احد» دل برید و رفت

برای امامِ عزیز

فرياد سرخ روزگاري، اي يگانه
آيین دل را پاسداري، اي يگانه
در کوچه‌های تو بتوي تنگ تاریخ
خورشید را آئينه‌داري، اي يگانه
در جنگل خشکیده از بیداد پائیز
روح دل‌انگيز بهاري، اي يگانه
در کوچه‌های شهر، شهر کشور عشق
آوازه هر سربداري، اي يگانه
در لاله گوش شقايق‌های کوهی
شور سرود آبشاري، اي يگانه
در باغ باغ زندگی، بر شاخه عشق
آواي رنگين هزاری، اي يگانه
برتارک خوبان و خوبيهای عالم
گل ناج، ناج افتخاري، اي يگانه
تا رويد از لبها، گل الله و اكبر
شعر «احد» را اعتباري، اي يگانه

شب‌شکنان

ای شعر تو، ترانهٔ تکرار آفتاب
 بردوش میکشد سخنست، بار آفتاب
 با یک نگاه مست، دل مردم زمین
 بردی بسوی خانهٔ خمار آفتاب
 در راغ سرخ صبح، به کوری چشم شب
 گرم است با پیام تو بازار آفتاب
 از جویبار خون شهیدان، سپیددم
 شد آب دیده، تیغ شر بار آفتاب
 دهقان پیر، کشته مگر باز بذر نور
 کز خاک رسته خوشة پربار آفتاب؟
 ایثار خون شب شکنان، در طلوع فجر
 بُردست رنگ و آب، زایثار آفتاب
 دیو شب از شنیدن شعر «احد» گریخت
 بنویس این حدیث بدیوار آفتاب

دکتر احمد خلیلیان

عنوان شعر

دل بدهست آر
خرده گیری
می وصال
گل همیشه بهارم
در سوگ شهیدم

دل بدست آر

گوهر طبع مرا رونق بازاری نیست
 یوسفی هست، ولی هیچ خریداری نیست
 خرد و فضل و کمال و هنر و ذوق و ادب
 اینهمه هست، ولی گرمی بازاری نیست
 دست تقدیر به لب مُهر سکوتم زده است
 سخنم هست، ولی فرصت گفتاری نیست
 طاعتش، هست بدرگاه خداوند قبول
 آنکه از دست و زبانش به کس آزاری نیست
 ریشه کینه به بستان دل خود منشان
 کین نهالی است که جز درد و غمش باری نیست
 باری از دوش ضعیفی ز عنایت بردار
 دل بدست آر، که بشکستن دل کاری نیست
 گره از کار فروبسته مردم بگشای
 که پس از مرگ به از این دگر آثاری نیست
 همچو گل، چهره برافروخته و خندان باش
 ای خوش آنکس که از او بر جگری خاری نیست
 از فشار تب عصیان و غم عشق «خلیل»
 آتشم هست، ولی ساحت گلزاری نیست

خرده‌گیری

در ره عشق، از سر هستی و جان باید گذشت
 جان و هستی چیست، از نام و نشان باید گذشت
 کی شود دیدار یار، آلوده دامان را نصیب؟!
 در پی جانان خود، آسوده جان باید گذشت
 خرده‌گیری نیست هرگز در مرام دوستی
 دوستان، از اشتباه دوستان باید گذشت
 زندگی دریای طوفان‌زای بی‌ساحل بود
 با سبکباری ز بحر بی کران باید گذشت
 تا نگردد از وجودت دیگری افسرده حال
 شادمان باید نشست و شادمان باید گذشت
 شادمانی در عزای دیگران زیبنده نیست
 از سر شادی برای دیگران باید گذشت
 پیر را، طبع جوانی داشتن، از ابلهی است
 گاه پیری از سر طبع جوان باید گذشت
 خواهی ار نصف جهان بینی و مأوای «خلیل»
 روزگاری از دیار اصفهان باید گذشت

می وصال

ای، کز فراق روی تو شد تازه داغها
 چون لا له بی تو سوخت دل سبز باغها
 چشم و چراغ اهل دلی، تا به کی گریز
 خاموش شد ز هجر تو چشم و چراغها
 خالی مخواه جام مرا از شراب عشق
 ای از می وصال تو لبریز ایاغها
 صحرانورد کوی توام، روز و ماه و سال
 در هر کجا ز نام تو گیرم سراغها
 آشتفتگی موی تو آرام دل رُبود
 تا کی دوباره دست دهد آن فراغها!
 هربلبلي چو من، ز نوا، بی تو شد خموش
 پر شد فضای گلشن از آوای زاغها
 بر روی او، ز شرم، نگه آب میشود
 وصلش «خلیل» داغ نهد روی داغها

گل همیشه بهارم

خزان ز پای نشست و بهار نزدیک است
 که دست دادن دیدار یار نزدیک است
 شب فراق سر آمد، ز فیض صبح وصال
 به آخرین نفس انتظار نزدیک است
 ز داغ لاله چه سوزم بدشت، چون مجنون
 که شاد کامی این سوگوار نزدیک است
 چمن، چمن، گل رحمت ز باغ جان روید
 زمان بارش ابر بهار نزدیک است
 گل همیشه بهارم، همیشه با من باش
 که لحظه، لحظه وصل و کنار نزدیک است
 دلم به سینه نگنجد، که از خم زلفت
 قرار یابی این بیقرار نزدیک است
 در آسمان دلم خنده زد ستاره صبح
 که بارگاه ترا، روز بار نزدیک است
 چه باک ز آتش اهریمنان «خلیلت» را
 که فیض رحمت پروردگار نزدیک است

در سوکِ شهیدم

ما را دل از نسیم سحر وا نمیشود
 این غنچه فسرده، شکوفا نمیشود
 دیریست تا به سوک تو خون میرود زچشم
 این چشمها، جز به یاد تو جوشانمیشود
 سنگینی فراق تو پشت مرا شکست
 این داغ سینه‌سوز مداوا نمیشود
 ای گوهر یگانه دریای آرزو
 بی‌تو کسی شریک غم ما نمیشود
 در آسمان خاطرم ای مهر صبح خیز
 سالیست، ماه روی تو پیدا نمیشود
 گفتند تا که فکر تو از سر بدر کنم
 میخواهم اینچنین کنم، اما نمیشود
 چشمی بسان دیده شبزنده‌دار من
 از موج اشک، غیرت دریا نمیشود
 آتش بگیر، تا که بدانی چه میکشم
 احساس سوختن به تماسا نمیشود
 گویند: روز گار، فراموشی آورد
 هر گز غم تو از سر ما وا نمیشود
 خون شهید مایه احیای دین ماست
 مذهب به غیر خون تو احیانا نمیشود
 یاری کند بداع تو ما را مگر خدای
 بردن غم فراق تو تنها نمیشود
 خون تو را خدای مگر خون‌بها دهد
 ورنه دل «خلیل» تسللا نمیشود

عنوان شعر

زمزمة نور
سردار روشنایی
آهنگ شقایق‌ها
آهنگ بوی گل
معراج گلگون
رجعت
خطبة خورا شید
مطلع فجر
کلیم نور
غزل تکبیر
نیلوفر دریایی

زمزمه نور

نور در آینه را زمزمه آرا کردند
 زمزم چشمۀ خورشید به مینا کردند
 بوی زلف گل مریم ز فلق برمی خاست
 که عروجی به سبک و حی عیسی کردند
 آب را، زمزمه با آینه پیوند زدند
 خاک را، روشن از آئینه سیما کردند
 نه همین نور خدا را به تجلیگه طور
 که خدا بود به سینا که تماشا کردند
 سورۀ شمس بخوانید که در مطلع فجر
 معنی آیت والشمس و ضحیها کردند
 آب با زمزمه عاطفه در گوش بهار
 گفت: خونرنگ شکفت و شکوفا کردند!

سردار روشنایی

بر مرکب سپیده، خونین رکاب بگذشت
 سردار روشنائی از آفتاب بگذشت
 بر موج خون خروشید، از آتش آب نوشید
 وز پرده‌گاه خورشید تا بی‌نقاب بگذشت
 با خون گل درآمیخت سیمین شراره‌ها را
 خونین ستاره نور از ماهتاب بگذشت
 همزاد با شقایق، همنام با ستاره
 از جاده‌های آتش، با روح آب بگذشت
 از عودسوز دودش، عطر ترانه برخاست
 وز نقش تاروپودش، آتش مذااب بگذشت
 نیلوفرانه پیچید، بر تاک آبی عشق
 در التهاب پویش، بی‌التهاب بگذشت
 میلاد نور و خون بود، آئینه و شقایق
 میعاد لاله با آب، خورشید تاب بگذشت

آهنگِ شقايق‌ها

ای سمند نقره‌یال ماه زیر پایتان
 وی نگارین مشعل خورشید، چهر آرایتان
 در پگاه آتش و خون، زیر گلباران نور
 در سپیده‌دم درخشید برق خنجره‌ایتان
 در خلوص و خلوت ناب نیايشگاه عشق
 در تجلی طور نور، از طلعت سینایتان
 چون نلماز لاله بر سجاده سبز نسیم
 جذبه نور خدا، در جلوه از سینایتان
 نبستان، با نبض آهنگ شقايقها شگفت
 شوق رویش شعله زد از بستر رگهایتان
 مشعل سبز ولایت، طلعت آرای شمامست
 خلعت سرخ شهادت، زینت بالایتان
 همسفر با موج عطر آگین و گلبوی نسیم
 می‌نوازد دشت را تکبیر شورا فزايتان

آهنگ بوی گل

ز اوج آتشی گلوش، خلیل می‌گذرد
 به موج معجزه، موسی ز نیل می‌گذرد
 مسیح وارهای، از نو عروج جاذبه را
 به بال جذبه، ز عرشی جلیل می‌گذرد
 ز سرخنای اناالحق، صلای خون برخاست
 به موج دجله خونین، قتیل می‌گذرد
 به گوش لاله، نسیم سپیده زمزمه کرد
 قتیل عشق، ز خون این قبیل می‌گذرد
 فرات و دجله به آهنگ بوی گل جاریست
 در این کرانه مگر جبرئیل می‌گذرد
 بی تهاجم خیر، به سر صف یورش
 شکومواره، علمدار ایل می‌گذرد
 کویر تشنۀ جان را ترانه بارانست
 که از ترنم خون، سلسیل می‌گذرد
 دلیل، درگذر از خویشتن نمی‌پرسند
 شهید عشق، ز خود بی دلیل می‌گذرد

معراج گلگون

خبیران خیر گشا مر حبا!
 دلیران حیدر لقا مر حبا!
 عطش نوش سیلاپ تندر خروش
 خروشان به ارض و سما مر حبا!
 کمند اخگران کمان آذرین
 سمند آتشین، بادپا، مر حبا!
 وقار فرود دم ذوالفقار
 هماهنگ شیر خدا، مر حبا!
 بتازید بر باره شعله پوی
 رها تا دل شعله‌ها، مر حبا
 بشارت ده فجر خونین عشق
 شروع طلوع شما، مر حبا
 نسیمی دگر دارد از عطر خون
 زخون شما کربلا، مر حبا
 به معراج گلگون تکبر تان
 لقای خدا رونما، مر حبا!

رجت

زمیعاد دم خون با لب شمشیر، می‌اید
 به صورت آفتاب آسا، به صولت، شیر می‌اید
 زمحرابی که از قندیل خون آویزه آویزد
 به میلاد بلورین شب تطهیر می‌اید
 نمازش بوی باران، عطر گل، رنگ شفق دارد
 سبکبال از نسیم گلپر تکبیر می‌اید
 سمند کهکشانها در کمند سربلند او
 کمانگیر از دل رگبار سرخ تیر می‌اید
 لوای سرخ فام رجعت سبز سبیدارش
 علم افزار از خورشید عالمگیر می‌اید
 زیارتگاه خونین شهر را خورجین خون با او
 زداغستان آبادان و بهمنشیر می‌اید
 سپیده طلعت و مشعل بدست و خون نگار امشب
 پی معراج از خورشید، در شبگیر می‌اید

خطبۀ خورشید

ای خطبۀ سپیده، شکوفا کلام نور
 میخوانمت بنام شکفتن، بنام نور
 ای قامت رسای رسالت، قیام تو
 پیک رسول نور و پیام قیام نور
 تا ذوالفقار صاعقه پوی تو با وقار
 شمشیر آفتاب کشید از نیام نور
 رخشید هماره کوکب گلفام نام تو
 تا صبح رستخیز، زرافشان بیام نور
 شهد لبت شراب ولا را شکر فشان
 مست لب تو جرعه ننوشد زجام نور
 سجاده‌هات حریر گل و در نماز عشق
 محرابت آفتاب و کلامت سلام نور
 ای سکه زمانه مزین بنام تو
 میخوانمت به خطبۀ خورشید امام نور

مطلع فجر

سامری سوزوشی با ید بیضا آمد
 موسوی طلعتی از جذبه سینا آمد
 نبض میعاد به رگبرگ گل یاد شکفت
 روح میلاد در آئینه دلها آمد
 خون خورشید به رگهای فلق، سرخ دوید
 شعله آگین نفسی، شعشعه آسا آمد
 با ردائی به بلندای سپیدار از اوج
 علم افراشت و از عالم بالا آمد
 عطر تکبیر به گلستانه مینا پیچید
 موج گلفام اذان زمزمه آرا آمد
 سوره شمس بخوانید که از مطلع فجر
 مژده از آیت والشمس و صحبهای آمد
 آب و آئینه به سجاده گلبرگ نهاد
 وز بلورین نفسش بوی مسیحآمد
 نور مینائی مهتاب زسیمایی ماه
 روشن از طلعت آن آئینه سیما آمد
 ساحل شوق به شور آمد و از تندر عشق
 موج بر موج فرو ریخت که دریا آمد

کلیم نور

نسیم بال ملائک زدور می‌آید
 کلیم نور، زمعراج طور می‌آید
 نوشته بر پر گلبرگ، باشکوفه سرخ
 فرشته، سبز، که مردی غیور می‌آید
 زلال شد شب و از بازتاب آبی عشق
 پیام بوسه گلبرگ و نور می‌آید
 شراب لاله خورشید در پیاله ماه
 زاشتیاق شکفتن به شور می‌آید
 کسی که مثل کسی نیست، از شروع طلوع
 بدست مشعل سبز ظهور می‌آید
 چراغ عشق، زمیعاد نور می‌خنده
 بیاغ شوق، شکوفه، بلور می‌آید
 پرنده باطپش نبض لاله می‌خواند
 سپیده دم، که پگاه حضور می‌آید

غزلِ تکبیر

ای خونتان پیروز برشمشیر، تکبیر
 با خشم شمشیر و خروش شیر، تکبیر
 هنگامه یورش به صولت تندر آهنگ
 هنگام پویش، برق پوچون تیر، تکبیر
 جاریست رود کهکشان پوی دعاتان
 برآسمان باموجی از تکبیر، تکبیر
 دشت از شقایقهای عاشق، سرخ زاریست
 گل میشود از خونتان تکثیر، تکبیر
 ای درنفس‌های شما میلاد خورشید
 مولود نور و چشممه تطهیر، تکبیر
 وقتی که می‌خندید هنگام شهادت
 خواب شقایق میشود تعبیر، تکبیر

نیلوفر دریایی

پرواز سیمین بال او، مهتاب برآب
 رقص سپید بال قو، با آب برآب
 میعاد شورانگیز ماه و چشمها و گل
 درتاب نرم موجها، بیتاب برآب
 لغازان تر از تاب تن مواج ماهی
 رقص نسیم و ماه سیمین تاب برآب
 رنگ گل شفاف به، درنور گلگون
 سرخ سپید آمیخته، سیماب برآب
 از نبض راز آهنگ رگبرگ شکفتند
 سیم نسیم موج را مضراب برآب
 سرخ شقایق در سپید برف مهتاب
 شنگرف بر نیلوفر و سرخاب برآب
 نیلوفر دریائیم، گیسو برافشان
 گیسوی سیمین رقص را، بیتاب برآب

اکبر بهداروند... چهه... چهه... چهه...

عنوان شعر

خلوت تنهایی
شکوه انقلاب
آسمان جان
نسیم یاد تو
چراغ دیده عشق
ترانه صبح

خلوتِ تنهایی

ای خوش آن نامه، که با نام تو آغاز کنم
 با تو از این دل سرگشته سخن ساز کنم
 ای خوش آن لحظه، که در خلوت تنهایی خویش
 از درون، نام ترا دمبدم آواز کنم
 به هواخواهی جانان شده‌ام شهرهُ شهر
 با حریفان جفایپیشه چرا راز کنم؟
 ای خیالت نفس پاک نسیم خوش عشق
 خوش بود با تو اگر عقدَ دل، باز کنم
 مرغ تها به قفس مانده دل را، ایدوست
 با که جز آینه مهر تو دمساز کنم؟
 دست امداد اگر بال و پرم بگشاید
 سوی محبوب، از این غمکده، پرواز کنم

برای امام خمینی

شکوهِ انقلاب

چه نوری دارد این سیمای روشن، آفتاب است این
 دگرگون میکند ما را، شکوهِ انقلاب است این
 ز منشور کلامش پرتو افکن گوهر ایمان
 مبین از او سکون ظاهر، که اوج التهاب است این
 دمد در باغ باور، روح سرسیز زانفاسش
 کویر تشنۀ جان جهانی را سحاب است این
 به هنگام نیایش دیدنی باشد خلوص او
 یقین دارم بکوی حق، دعای مستجاب است این
 دگر از ظلمت شب با کسی حرفی نمی‌گوییم
 که در هر چشم حق جو، آفتاب بی‌نقاب است این
 برآنم، تا زمن، ما سازم و، از ما، رها گردم
 مرا یاری دهید ای دوستان، راه ثواب است این

آسمانِ جان

در آسمانِ جان ما، خورشید گل کرد
 پیش از سحر، وقت دعا، خورشید گل کرد
 جون لاله‌ای خونین کفن، در سینه خاک
 با یاد میر کربلا، خورشید گل کرد
 گل می‌کند از سوی مشرق، چهره روز
 چون چشمۀ مهر و صفا، خورشید گل کرد
 در مغرب شط فرات و دجله، این بار
 با پیک پیغام شما، خورشید گل کرد
 وقتیکه تیر حادثه زد بوسه بر او
 در دشت سرخ نینوا، خورشید گل کرد
 در دشت شب، بی‌روشنایی کورسوبی
 هنگام توفان بلا، خورشید گل کرد
 از پشت دیوار افق، آرام آرام
 بر پهنه ارض وسما، خورشید گل کرد
 از چهره پاکش، تشعشع موج می‌زد
 با یاد آن دیر آشنا، خورشید گل کرد
 در ظلمت شب، از سرود هاتف عشق
 در موج موج هر صدا، خورشید گل کرد
 دیگر هراسی از هجوم شب نداریم
 در آسمانِ جان ما خورشید گل کرد

برای سردار شهید فردچیان

نسیم یاد تو

نسیم یاد تو، یادآور بهاران است
 زگریه گلشن چشم شکوفه باران است
 عجب مدار، سراغ از زلاله می‌گیرم
 بدشت عشق، شقایق نشان یاران است
 زنای درد تو، ای سرزمن خون آباد
 بگوش نغمه زن، آوازه سواران است
 زخون پاک تو دامان مرد خیز جنوب
 بچشم اهل نظر رشک لاله زاران است
 اذان عشق، بخوان بر مناره تاریخ
 که این ترانه گلبانگ جان نثاران است
 قرار بخش دل بیقرار جان بازان
 طنین نعره خونین پاسداران است
 چراغ فتح بباویز از دریچه شب
 کنون که یوسف مشرق بکوهساران است
 اگر چه فصل خزان خیمه زد بدل ایدوست
 نسیم یاد تو یادآور بهاران است

چراغ دیده عیشیق.....

شکفته در شب من، قامت سپیده عشق
 صفا کنیم، در این صبح نو رسیده عشق
 پیام عشق مرا، این حکایت همه عمر
 بیا مرور کن از سینه جریده عشق
 شب سیاه پلشت از دیار من کوچید
 رسید در وطنم صبح نو دمیده عشق
 زبند دل مگرش تاب گاهواره کنم
 خوشابه کودک در خواب آرمیده عشق
 زهر پدیده که محبوب آفریده، ندید
 کسی، به عرصه دل، خوشنتر از پدیده عشق
 هلا، چراغ هدایت! سفینه امداد!
 تویی به روشنی دل، چراغ دیده عشق

ترانه صبح

ای پاکترین ترانه صبح
 منظومه عارفانه صبح
 ای بر لب من فسانه مهر
 وی بر لب تو ترانه صبح
 ای مطلع سبز روح اشراق
 وی در شب من نشانه صبح
 نک، پرتو یال زرد خورشید
 افتاده به روی شانه صبح
 از خنده ابر می زند جوش
 بر ساقه شب، جوانه صبح
 گویا که سحر نسبته با شوق
 در معبر و آستانه صبح
 زد بارقه نگاه خورشید
 در خرمی شب، زبانه صبح
 در سینه شب، ز فیض خورشید
 روئید چه ناب، دانه صبح

نیزه کوهی
عنوان شعر (۱)

گل فسرده
آسايش خيال
دل تنگ
آشناي درد
داع حسرت
چشم مردمى
شب هستى
گل معنى
در پناه غم
خاردامن گير

گل فسیر ده^(۱)

چه گونه تاب جدايی زکوی اوست مرا؟
 که از تصوّر آن گریه در گلوست مرا
 مرا بهمت خود بینیازی دوسر است
 تو خواه دشمن جان باش و خواه دوست مرا
 بجستجوی که خیزم که از صوامع عرش
 هزار دیده روشن بجستجوست مرا
 بپاس غیر چه کوشم بدین گرانجانی
 که پاس خویش هم از بیم آبروست مرا
 مخوان بخلوت انسم، که از فسرده دلی
 نه ذوق شادی و نه حال گفتگوست مرا
 در این چمن به چه کارم نگاهداشته‌اند
 گل فسرده‌ام، آخر چه رنگ و بوست مرا
 رهین وحشت بی‌انتهای خویشتنم
 که راحت دل و آرام جان ازوست مرا
 مرا بمردم عالم چه نسبت است «امیر»؟
 بخوی خلق برابر کدام خوست مرا؟!

۱- غزل بالا و ۹ غزل که پی‌درپی می‌اید از دیوان سیدالشعراء امیری فیروزکوهی
 انتخاب شده است

آسایشی خیال

نریزد عقده خون از دلم، ای سینه فریادی
 نخیزد گرد اندوه از گلم، ای دیده امدادی
 چنان بگریختند از بی وفای دوستان از من
 که یاد از من گریزد، تا کنم از دوستان یادی
 کدامین شوق دیدارم پر پرواز بگشاید
 درین گلشن که نه دامی است در راهم، نه صیادی
 برنگ دل بر آید دیدنیهای جهان در ما
 بدل گردد بشادی، هر غمی، در خاطر شادی
 نبود الا بعشق خویشتن چون ما گرفتاری
 نه مجنونی، نه لیلابی، نه شیرینی، نه فرهادی
 طنبین گوش ما را نیست بخت یاد محبوی
 مگر از یاد عالم رفتهای، از ماکند یادی
 خراب تن زبی برگیست، مأوای من مسکین
 برون میرفتم از خود، گر ز خود میداشتم زادی
 چنان آمیخت درهم حق و باطل در زمان ما
 که دیگر باز نشناسیم دادی را ز بیدادی
 «امیر» از من چه جوید وقت آسایش، خیال من
 ندیدم من که پردازد گرفتاری، به آزادی

دل تنگ

ز نادرستی اهل جهان شکست دلم
 مرا ببین ، که درستی شکسته است دلم
 به پایمردی دل بود، زندگانی من
 فغان که جان ز تنم خاست، تا نشست دلم
 شکسته بسته‌تر از کاسه^۱ گدایی شد
 ز بسکه توبه بیجا شکست و بست دلم
 بپاس خسته دلی راه بردهام بدلش
 غمین مباد دلش، آنکسی که خست دلم
 مرا از آنجه ز دنیا توان بدبست آورد
 همین بس است که آرد دلی بدبست، دلم
 بهیج چیز جهان الفتی نماند مرا
 بغیر رشته^۲ غم رشته‌ها گسست دلم
 بروی من، در دنیا است بسته از دل تنگ
 دگر گشوده نگردد دری که بست دلم
 «امیر» از همه اندیشه‌ها دلم خالیست
 همین غم است، که تنها از او پرست دلم

آشنایی درد

کوه غمم زاندوه، اما صدا ندارم
 دارم نوا، ولیکن یک همنوا ندارم
 رفتم ز یاد یاران چون عهد بینوایی
 دیگر به نزد یاری، چون غصه جا ندارم
 در کوی عشقبازان، از عشق بی نصیبم
 در عین آشنایی، یک آشنا ندارم
 داردفلک به هرحال، در سینه کینه من
 بادارم آرزویی در سینه، یا ندارم
 تنها بروز محنت دارم فراغت از خلق
 تا آشنایی دردم، یک آشنا ندارم
 پیوسته چون حبابی، نقشم از آن برآبست
 کز هرچه میتوان داشت، غیر از هوی ندارم
 دست دعا برآرم سوی خدا، ولیکن
 از بس گناه دارم، روی دعا ندارم
 هر خوبرو که بینی از من رهین حقی است
 جور که را نبردم، درد که را ندارم
 دوزخ بقهر و طغیان چون طبع آدمی نیست
 تابندۀ خدا هست، بیم از خدا ندارم
 پشتم بسوی مردم، وقت نماز، از آنست
 کز طاعت ریائی، روی قفا ندارم
 آمید من به هر کار تنها به نامیدی است
 شادم که چشم آمید از هیچ جا ندارم
 از خلق بیوفائی خوشترا مرا، کزین قوم
 چشم وفا بعهدی جز در جفا ندارم
 همزاد شعر خویشم در بخت بد «امیرا»
 هر چند قدر دارم، اما بها ندارم

داعِ حسرت

به پیری، گرمی آغوش یاری آرزو دارم
که از طلفی، چنین با گرمی آغوش خو دارم
زبس دیدم بهار حسنی از هرسو، نمیدانم
که بر دل، داغِ حسرت از کدامین لاله رو دارم
ندارم جز عطای عشق چیزی دیگر از دنیا
اگر سرمایه‌ای از زندگی دارم، ازاو دارم
بحفظ خویش از آن کوشم که جسم لا غر خود را
چو موبی یادگار از صحبت آن مشکمو دارم
هنوزم چشم گریان است، دور از نوگلی خندان
اگر سروی ندارم بر لب جو، آب جو دارم
چو نی جز ناله جانسوز با این نغمه‌خوانیها
ندارم بر زبان، تا عقدۀ غم در گلو دارم
زبس چون آب صافی سربسنج آید زهر راهم
زدست اندازی هر سفله با خود گفتگو دارم
همان آرامگاه از رنج جستجوی این خاک است
اگر جایی در این محنتسرا بی جستجو دارم
دل محروم را مانم «امیر» از نامرادیها
که من از هرچه باید داشت، تنها آرزو دارم

چشمِ مردمی

نه بیم جان، نه غم روز واپسین دارم
 تو میروی زکنارم، غم همین دارم
 چه سان نسوزم ازین غم، که در بهار وجود
 بجای عشق، بدل آه آتشین دارم
 سیاه باد جبینم، فسرده باد دلم
 که داغ عشق نه بر دل، نه بر جبین دارم
 چگونه رو بسوی آشیان نهم، که در آن
 نه چشم گل، نه دم برق در کمین دارم
 ز خلق، آنچه بمن میرسد، سزای منست
 که چشم مردمی، از مردمی چنین دارم
 پیاس مهر چه کوشم، که از رمیده دلی
 بحالتی که منم، کین مهرو کین دارم
 بجرم اینکه دل خصم هم نیازدم
 توقع ستم از چرخ بیش ازین دارم
 بملک روی زمینم چه حاجت است «امیر»
 همین بس است که جا در دل زمین دارم

شیب هستی

زبان شکوه نه از دست این و آن دارم
 ز بیزبانی خود شکوه بر زبان دارم
 چرا غم دل خود را نهان کنم از دوست
 مگر ز خویش چه دارم، کز او نهان دارم
 دلی گداخته و، اشک حسرتی چون شمع
 بیاد گار شب هستی از جهان دارم
 چنان متاع فضیلت شکست بازارم
 که چشم سودی اگر دارم، از زیان دارم
 ز بی مروتی دوستان چمها که نرفت؟
 مرا که چشم مروت ز دشمنان دارم!
 نرفت نقش رخ رفتگان ز دیده من
 هنوز چشم بدنبال کاروان دارم
 غم حساب، ز عصیان بی حساب خورم
 ز بیم کرده خود، بیم امتحان دارم
 سرود من، چو حریفان، سرود مستی نیست
 ز بی فغانی خویش است، اگر فغان دارم
 بهج کار جهان نیست رغبتیم، ای عشق
 توبی که منت کار تو را بجان دارم
 ز بدگمانی مردم بکس نشد معلوم
 ز خیرخواهی خلق آنچه در گمان دارم
 اگر چه بر رخ من عشق آستین افشارند
 هنوز روی ارادت برآستان دارم
 چگونه واشود از غم گل نشاط مرا
 که در بهار هم اندیشه خزان دارم
 خبر ز روز جدایی زهره‌هانم نیست
 همینقدر خبر از کار آسمان دارم
 مرا همین بغم خویش شاد کن، ای عشق
 که تا غم تو ندارم، غم جهان دارم
 «امیر» سوی کدامین قفس کنم پرواز
 که دامی از خس و خاشاک آشیان دارم

گل معنی

شوری از مستی بیاد انجمن میخواستم
 یادبودی تازه از عمر کهن میخواستم
 صدنشان دارد زمن هر گوشهای از یاد او
 من، ز یاد او نشان خویشن میخواستم
 گرچو شمعم خاست دود از سوزسردیهای جمع
 قطره اشکی بپاس سوختن میخواستم
 خواستنها خاص تقدیرست و حرمان خاص ما
 من کیم تا بانگ بردارم که من میخواستم؟!
 بر نمیتابد چو یوسف رنج غربت جان من
 یک خریدار از مروت در وطن میخواستم
 خواهش من دام مهری بود و بند الفتی
 کس نخواهد آنچه من زین نه چمن میخواستم
 گرچو طوطی دور از آن آئینه میگفتم سخن
 شهد تکراری زنام همسخن میخواستم
 سوختم در جامه زر تاروخود را ساختم
 شمع سان، تن را برای پیرهن میخواستم
 اینکه پیمان با لب پیمانه بستم دور از او
 یادگاری زان لب پیمانشکن میخواستم
 گرسزای خود ندانم ناسزای یار را
 اینقدر دانم که حرفي زان دهن میخواستم
 شعر «گلچینم» گل افshan کرد خاطر را «امیر»
 زان گل معنی همین بود آنچه من میخواستم

در پناه غم

آتشم، اما ز بی‌عشقی چو آب افسردهام
نخل سرسبزم ز هجر آفتاپ افسردهام
در من ای سوز محبت در نمیگیری چرا؟
رحم کن بر من، که از سردی چو آب افسردهام
از من است این طوطیانرا شکرافشانی، ولیک
نیست چون آئینه رویی، از خطاب افسردهام
نیست جز در بیقراری راحت و آرام من
قلب گرم عاشقم، بی‌اضطراب افسردهام
بر نمیخیزد به آب می‌غبار از خاطرم
خار خشکم، با سحاب و بی‌سحاب افسردهام
مردم، از غم در پناه باده بگریزند و من
در پناه غم گریزم، کز شراب افسردهام
تار و پود جان لرزانم به آهی بسته است
زان درین دریای حیرت چون حباب افسردهام
آنچه ما داریم هرگز زندگانی نیست، نیست
خورد و خوابست این و من زین خوردوخواب افسردهام
چون شباب و شبیب هستی نردهبان نیستیست
هم ز شبیب آزردهام، هم از شباب افسردهام،
هیچ دستی سوی من یارب نمیگردد دراز
چون گیاه رسته در گنج خراب افسردهام
سردی من از دم گرم جوانی شد پدید
زان گل شدادب، اکنون چون گلاب افسردهام
گنج استعدادم، اما در خراب افتادهام
بحر شور و ذوقم، اما در سراب افسردهام
بسکه شد صرف کتاب ایام عمر من «امیر»
چون گل خفته، در آغوش کتاب، افسردهام

خارِ دامن‌گیر

از حیا، تا چند زنجیری بپاباشد مرا؟!
 نیست کام دل میسر، تاحیا باشد مرا!
 ازو فای چیره دست خویشتن پا در گلم
 ورنه دنیا کیست تازنجیر پاباشد مرا؟!
 خار دامن‌گیرم، از من جز وفا مطلوب نیست
 نیستم گل تاجفا کاری رواباشد مرا
 نغمه‌های من، زقطط همزبان در پرده ماند
 میشوم بلبل، اگر یک همنوا باشد مرا
 شادی بیی گرهست این غمخانه را، در غفلت است
 چون نیم غافل، لب خندان چراباشد مرا؟!
 اینچنین کزد وستی بالهل عالم یکدلهم
 دور از انصافست اگر خصمی بجا باشد مرا
 گرچو خورشید فلک از آسمانها بگذردم
 همچنان، چون سایه، جا درزیز پاباشد مرا
 تا بد بیگانه‌ام با خلق ازبی نسبتی
 گرچه در ظاهر جهانی آشنا باشد مرا
 اینچنین کز صافی مشرب چوآب روشنم
 گر بسنج آید سرم، باری، سزا باشد مرا
 از خروشی رعدِ هر بانگی که می‌آید بگوش
 از بَرید مرگ پیغامی جدا باشد مرا
 در خم چوگان گیتی خاک برلب، همچو گوی
 مبروم، تاکوی آسایش کجا باشد مرا!
 کافرم، یارب، اگر از دیدنیهای جهان
 مشت خاکی بیشتر در دیده‌ها باشد مرا
 گرچه صد بار از جفا خون در دل زارم کنند
 زین جفا کیشان همان چشم وفا باشد مرا
 کس چو من ره در حریم دل نمی‌یابد «امیر»
 در دمندم، این اثر تنها مرا باشد، مرا!

ایرج قنبری

عنوان شعر

تشنه پرواز
خرمن شعله
طایر قدس

تشنه پرواز

بر ریشه‌های رویش دشمن تبر زدند
 از دام تن به عالم معراج پر زدند
 پروانه‌وار در غم محبوب سوختند
 آتش بخمن دل الحاد و شر زدند
 فردوس عشق را به تماشا نشسته‌اند
 قومی که سر به ساحت کوی دگر زدند
 این عاشقان تشنه پرواز - زنده‌دل
 با گام‌های سرخ قدم در سحر زدند

خر من شعله

از عشق تو بال و پر گرفتم
 زین توشه ره سفر گرفتم
 بستم به تو از درون نظر را
 وزغیر رخت نظر گرفتم
 این شور که در منست، از توسط
 تو نور و ز تو اثر گرفتم
 تا وارمد از حریمت اغیار
 آوازه شور و شر گرفتم
 چون شمع زشام تاسپیده
 از سوزش دل شر گرفتم
 شوق تو جرقه زد به جانم
 تا خر من شعله بر گرفتم
 من شاخه دشت حزن بودم
 در باغ صفا ثمر گرفتم
 ای رخصت شوقناک «پرواز»
 سوی تو زشوق پر گرفتم

طایر قدس

آنک آنک بهار آمده است
 خیز آن گلزار آمده است
 دست مشاطه نسیم سحر
 بر سر شاخصار آمده است
 پرنیان شکوفه بر تن دشت
 نکhet از سبزهزار آمده است
 گو به بليل، که لب فرو بندد
 کان خوش آوا هزار آمده است
 از دم روح بخش طایر قدس
 سوی دلها قرار آمده است
 پای کوبید و دست افشارند
 کان سفر کرده یار آمده است

عنوان شعر

ارمخان بهشت
بهاریه
بهار آزادی
زندانی سیاسی
شب انقلاب
غزل شهید
معنی خون و شرف
قرآن
درآیینه جنگل
معبد

ارمغان بیهشت

مژده ای یاران، که آهنگ جهان دارد حسین^(ع)
 بوی جان بشنو، که با خود ارمغان دارد حسین^(ع)
 گر که شد سرشار عطر خوش فضای عالمی
 نکهتی از دامن باغ جنان دارد حسین^(ع)
 زاده شیر خدا، فرزند بنت مصطفی^(ص)
 از دوقطب عشق و خون، نام و نشان دارد حسین^(ع)
 تن خود از این عالم، اما جان زافلاک، ای عجب!
 نسبت از خاکو، نسباًز آسمان دارد حسین^(ع)
 سومین خورشید تابان امامت، در جهان
 عاشق شیدای خود، یک کهکشان دارد حسین^(ع)
 قافله سالار صحراهای بی پایان عشق
 از دل مشتاق ما، صد کاروان دارد حسین^(ع)
 ما همه از جان هوادرash، هزاران در هزار
 شکوه کمتر این زمان از کوفیان دارد حسین^(ع)
 لالهزار چشم یارانش نخشکد تا به حشر
 خوش بحال وی، بهاری بی خزان دارد حسین^(ع)
 ای که راه کربلا را بسته‌ای بر روی ما
 سینه‌ام بشکاف، در قلبم مکان دارد حسین^(ع)
 اختر برج شهادت سر زد از جیب قرون
 چشم ما روشن، که نوری جاودان دارد حسین^(ع)
 بر لبان پاسداران بانگ تکبیرش هنوز
 سوسن آسا، در خموشی صد زبان دارد حسین^(ع)
 روز میلادش، مبارک باد ایدل بر امام
 آنکه جانش را ز هر غم در امان دارد حسین.^(ع)
 رشت - ۱۵ اردیبهشت ۱۳۶۳ /
 برابر با سوم شعبان ۱۴۰۵ هـ ق

بهاریه

بس گل رنگین در آغوش زمین دارد بهار
 با چنین افسردگی، صد آفرین دارد بهار
 گرچه می‌افتد صدها لاله هردم روی خاک
 باز صدها لاله اندر آستین دارد بهار
 سر میر ایدل فرو در زیر بال خود غمین
 اینهمه گلهای سرخ و نازنین دارد بهار
 هر نهالی، آیتی از لطف بی‌پایان اوست
 چشم دل بگشا، که نقشی راستین دارد بهار
 نیست هر چند ایمنی ز اهریمن دوران، ولی
 چون سلیمان، ملکها زیر نگین دارد بهار
 گو نروید غنجهای هیچ از سوموم بوستان
 از صفائی جان یاران جانشین دارد بهار
 شادی روح شهیدان بر لب آور نغمهای،
 در بغل با آنکه چنگی بس حزین دارد بهار
 گرشتاب مستی عشقم بود، عیبم مکن
 کز شراب خویش، جام واپسین دارد بهار
 «صالحا» با بلبل خاموش طبع خود بگوی
 حق صدها شعر ناب و دلنیشین دارد بهار
 این جواب آن غزل باشد ز «مشفق»، آنکه گفت:
 «زنده جان را از نسیم فرودین دارد بهار»
 رشت - فروردین ماه / ۱۳۶۳

بهار آزادی

باع ما، به سر آورد، انتظار آزادی
 مقدمت مبارک باد، ای بهار آزادی
 عذر ناله دل را، دلبرا پذیرا شو
 کاین پرنده، عمری بود سوگوار آزادی
 ایگل، از چه پروائیست، سر ز خاک بیرون کن
 بلبل، صلاتی ده، در دیار آزادی
 روز گار هجران رفت، شام دردها طی شد
 روز دیگری آمد، روز گار آزادی
 عاشقان میهن را، گو دریچه بگشایند
 کاین ستاره شد پیدا، بر مدار آزادی
 در هوای صبح عشق، حالیا قراری یافت
 آنکه بود بس شبها، بیقرار آزادی
 مگ طلب کنند از وی، جان فدا تواند کرد
 شکر این چنین نعمت، خواستار آزادی
 شرمساری تاریخ، زایل از دل و جان باد
 حالیا کز آن ماست، افتخار آزادی
 خود اسیر حرمان شد، دربدر زبستان شد
 آنکه صد قفس می ساخت در شکار آزادی
 چشم زخم دشمن را دیگرم هراسی نیست
 سنگری سخن دارد، در کنار آزادی
 گرچه پای هر گلبن، خون دیده افشارندیم
 شرمسار این باغیم، شرمسار آزادی
 پاس انقلاب ما، عهدہ تو خواهد بود
 رهبرا، تو تنها باش، پاسدار آزادی
 رشت - فروردین ماه ۱۳۵۸

زندانی سیاسی

شیر مرد! به تو در بیشه آهن چه گذشت؟
 بر تو در حجم شب دشنه و دشمن چه گذشت؟!
 پشت آن پنجره منفعل از تابش ماه
 بر تو ای اختر پاک شب میهن چه گذشت؟!
 زیر رگبار جنون آور شلاق و سکوت
 چه به روح تو فرود آمد و بر تن چه گذشت؟!
 در دلت - روزنۀ عاشق خورشید بهار -
 در سیه چال بدون در و روزن، چه گذشت؟!
 بر لبته، در دل تاریکترین لحظه عشق
 جز پیام گل و آینده روشن چه گذشت؟!
 من چه گویم که به مرغان هراسان دگر
 بی تو در وسعت تنهایی گلشن چه گذشت؟!
 برق شمشیر پدر، صاعقه وحشت بود
 آه، بر خرمت ای پور تهمتن چه گذشت؟!
 گر چه جامم به لب از خون جگر بود، دریغ
 کس ندانست که در سوگ تو بر من چه گذشت!!
 رشت - اسفند ماه ۱۳۵۷

شیبِ انقلاب

ستاره‌ها حیران، پرندۀ‌ها بیدار
 ترانه‌ها خونین، جوانه‌ها بیمار
 شب غریبی بود، پراز سوم سرب
 فضای شهرمن، زموج خون سرشار
 صدای مردانی بگوش می‌آمد
 از آن سوی تاریخ، از آن سوی دیوار
 شب شهادت بود، شب مسلسلها
 شروع پیروزی، نهایت پیکار
 شکستن آهن، گستن زنجیر
 رهائی یاران، طلیعه دیدار
 شب غریبی بود، شب جلیل مرگ
 پلنگ در مهتاب، پرندۀ در رگبار
 شب عروج عشق، شب افول درد
 شب ظهور گل، شب سقوط خار
 شبی که پایانش، طلوع دیگر داشت:
 تفکها دردست، جنازه‌ها بردار...

۱۳۵۷ بهمن ماه ۲۴

غزل شمیمید

معیار جوانمردی و مفهوم شرف بود
او، آنکه سراپا عطش، جام هدف بود
قربانی موعود قیام، آنکه به میدان
بر تیر عدو سرخ ترین سینه صف بود
بارندۀ صد گوهر فریاد در آفاق
هر چند که خاموش‌تر از راز صد بود
رویاند زستان خود این شاخۀ سرشار
آن جنگل فرخنده که در خواب علف بود
در ماتم وی، خاطر احباب، شگفتا!
منشور مباهات و مکاتیب شعف بود!
در دفتر تاریخ سواحل چه نویسنده؟
از مرگ حبابی که بصد موج طرف بود؟!
آن قامت بالنده که فوارۀ خونش
معراج جنون در افق ماه نجف بود
یک نکته بدیباچۀ وجдан حیات است
عمری که نه در راه هدف بود، تلف بود
جانباز ترین عاشق آزادی و ایمان
فرزند تو، ای مام وطن، وہ چه خلف بود

رشت - اسفند ماه ۱۳۵۷

معنی خون و شرف

مظہر تقوی و رشادت علی^(۴) است
آیت ایمان و عبادت علی^(۴) است
معنی خون و شرف از وی بجوی
کاتب فرهنگ شهادت علی^(۴) است
ماه لقائی، که ز انوار او
مهر کشد رنج حسادت علی^(۴) است
شاھسواری، که ز فرق فلک
در فکند تاج سیادت علی^(۴) است
کان سخایی که به پایش نهد
کوه گران دست ارادت علی^(۴) است
حیرتی از قصہ، خبیر مدار
فاتح آفاق رشادت علی^(۴) است
خانه حق کعبه و، آنکس که یافت
در دل این خانه ولادت علی^(۴) است
ای که پی فرهمائی، بدان
کوکبة قاف سعادت علی^(۴) است
قابل آزادی نوع بشر
قاطع زنجیر قیادت علی^(۴) است
ماهمه رنجور غم عشق و، هست
آنکه از او چشم عیادت علی^(۴) است
گرچه نیم صوفی و درویش، لیک
وردلیم از سر عادت علی^(۴) است

شعری کوچک و کوتاه
برای بزرگترین و
عزیزترین کتاب عالم:

قرآن

کوهی از واژه‌های مطهر
یک چمن غنچه‌های معطر
دفتر خوشنده راز هستی
بحر نادرترين دُر و گوهر
برج سبز بهار بلاغت
با هزاران، هزاران کبوتر
کائنات شگفت تکلم
با هزاران فروزنده اختر
باغ اسطوره‌های مقدس
دشت اندیشه‌های فراتر
رهگشای طریق سعادت
رهنمون ره خیر، از شر
بر دل اهل توحید، مرهم
بر تن خیل کفار، خنجر
تازه و بکر، در طول دوران
معنی قند، قند مکرر
آبشار بلند معانی
از بلندای روح پیمبر (ص)

رشت- آذرماه ۱۳۶۳/

برای روحانی مجاهد:
میرزا کوچک جنگلی

در آئینهٔ جنگل

ای شیر پیر بیشهٔ خونین جنگل
 آئینهٔ خون تو بود آئین جنگل
 شاهین زرین بال صبح سرخ رویا
 یاد تو خوش، چون باد فروردین جنگل
 هر شب رود چشم سپیداران عاشق
 در خواب سبز، از قصهٔ شیرین جنگل
 شکرانهٔ بالندگی را، هر درختی
 دیوان سرشاری است از تحسین جنگل
 ای روح پاک و سوکوار مهربانی
 بنشین خدا را برق سر بالین جنگل
 غمنامهٔ صدها درخت بی بهار است
 تاریخ زخم حسرت دیرین جنگل
 رسام تاریخ جنون، با یکلک تزویر
 پرداخت از خون تو بر تزئین جنگل
 گر ابرهای عالمی با هم بگریند
 تسکین نگیرد ماتم سنگین جنگل
 از لا بلای شاخه‌های خیس، تابید
 مهتابِ شعرم، در شب غمگین جنگل

رشت - آذرماه ۱۳۶۳

غزلی برای حضرت امام

محبود

بیا، که ساقی صد جام خوشگوار توئی
 ستاره شب یاران میگسار توئی
 زخاک یائسه باغ باستانی من
 هزار گل بدر آید اگر بهار توئی
 بلندی شب یلدا به هیچ انگارم
 اگر طلاية آن صبح زرنگار توئی
 زانتظار توجان زمانه شد سرشار
 بیا، که معنی پایان انتظار توئی
 سرابها، همه بینند خواب چشمه شدن
 که ابر عاشق هر دشت وشورهزار توئی
 زکوچ ماه چه غم جان شب سپاران را
 چراغ خانه دلهای سوگوار توئی
 هراس رویش گلهای زخم، دورم باد
 چرا، که فاتح موعود کارزار توئی
 دراین سراجة ظلمت، به رغم تیره دلان
 بمان، که روشنی چشم روزگار توئی
 چه خارها بچگر بستم از مخافت راه؟
 ببوی آنکه دراین عرصه شهسوار توئی!
 خیال مرهم مهر تو طرفه تعویذی است
 زدشمنان چه هراسم اگر که یار توئی؟!
 رشت - مردادماه ۱۳۵۷

پرویز بیگی حبیب آبادی

عنوان شعر

شوق دیدار یاران
نماز سوختن
گلهاي بهاران
از کربلا می‌آيند

(۱) شوق دیدار یاران

در چشم گلگون یاران، یک وسعت بیکرانه است
رازی که آنجا نهفته است، افسانه‌ای عاشقانه است
اشکی چنان می‌فشنام، تا دیده در خون نشانم
گویی که دریای اشکم، در جوششی جاودانه است
در تارو پودم سکوتی، گویی که خفته است، اما
در زیر خاکستر تن، غوغای صدها زبانه است
رفتند یاران و، مانده است آوای داغی جگرسوز
آهی که از سینه خیزد، موسیقی این ترانه است
آنان که بی‌سر می‌ایند، از وادی کربلا یند
هر سو به مهمانی خاک، گلهای پرپر روانه است
شعری اگر می‌سرايم، با غم اگر همسدايم
از داغ یاران رفته است، از گریمه‌های شبانه است
دلخون و نازک خیالم، گردم مگردید، زیرا
بر من نسیمی اگر رفت، طوفانی از تازیانه است
از لالها جز خیالی، در خاطر مرغکان نیست
بر محمل هر نسیمی، خاکستر آشیانه است
اشکم، دمامد روان است، از شوق دیدار یاران
مقصودمن، حال دل بود، آری، سروden بهانه است

فماز سوختن^(۱)

آنکه داغ آرزو دارد منم
 کلک او خون در گلو دارد منم
 آنکه با اشکی بدشت گونه‌ها
 پیش دریا آبرو دارد منم
 آنکه دور از کاروان نغمه‌ها
 تاروپوش‌های و هو دارد منم
 آنکه از شور نماز سوختن
 با سرشک دل و ضو دارد منم
 آنکه با یاد تبار لاله‌ها
 سینه‌ای پر گفتگو دارد منم
 آنکه در اوراق گلگون خیال
 نکته نازکتر زمو دارد منم
 آنکه با چشمان خون پالای دل
 التهاب جستجو دارد منم
 منزلم درد است و صحراء پر زخار
 آنکه این ره پیش رو دارد منم

برای خونین شهر

(۱) گلهای بهاران

یاران، چه غریبانه، رفتند ازین خانه
 هم سوخته شمع ما، هم سوخته پروانه
 بشکسته سبوه‌امان، خون است بدله‌امان
 فریاد وفغان دارد دُردی کش میخانه
 هرسوی نظر کردم، هر کوی گذر کردم
 خاکستر و خون دیدم، ویرانه به ویرانه
 افتاده سری سویی، گلگون شده گیسویی
 دیگر نبود دستی، تا موی کند شانه
 لبخند سروری کو؟ سرمستی وشوری کو؟
 چون کوزه نگون گشته، بشکسته چو پیمانه!
 تا سرببدن باشد، این جامه کفن باشد
 فریاد آبادرها، ره بسته به بیگانه
 آتش شده در خرمن، وای من و وای من
 از خانه نشان دارد، خاکستر کاشانه
 ای وای که یارانم، گلهای بهارانم
 رفتند ازین خانه، رفتند غریبانه!

(۱) از گربلا می‌آیند

بردور دستِ این ره، چشمی در انتظار است
 می‌آید اسبی اما، افسوس، بی‌سوار است
 از لاله ژاله ریزد، از چنگ ناله خیزد
 گوئی به داغ یاران، این چرخ سوکوار است
 تاب از دلم ربوده است، محزون‌ترین سرود است
 اشکی که می‌تراود، طفلی که بیقرار است
 از گربلا می‌آیند، بی‌سر، ولی سرافراز
 در مکتب حسینی، سرها طلایهدار است
 از دیدگان بردر، خون می‌چکد سراسر
 این آستانِ خاموش، پوشیده از غبار است
 حلاج ودار معراج، خونین‌ترین حمامه است
 ای خیل نابکاران، این قوم سربدار است
 یاران زپای افتند، اما بپاست رایت
 این خطه را سراسر، مردان کارزار است
 در فصل سبز رویش، این خاک ارغوانی است
 گویی بهار این دشت خونین‌ترین بهار است
 پا در رکاب بگذار، ای یکه تاز موعود
 کاین جا هوا هوای پر حجم انتظار است

پائیز ۱۳۶۲

عنوان شعر

نسیم بیهار، بیاد موعود منتظر مهدی (ع)
صدای لشکر سبز بیهار
سبد واژه‌های خون آسود
شید
گلوی سرخ سحر
شراب سرخ شهادت
روح آفتاب
همدوش آفتاب
بار سفر چه بسته‌ای؟

بیاد موعود منتظر، مهدی (ع)

نسیم بهار

شهاب گونه، اگر از شبم عبور کنی
 فضای زندگیم دور از غرور کنی
 غبار خاطرها را به باد خواهی داد
 اگر به خاطر من لحظهای خطور کنی
 شبان تیره‌ام، از یاد تو چراگانیست
 بیا، که صبح مرا روشن از سرور کنی
 به یمن مقدم تو، میدمد گل خورشید،
 هلا، مباد که در آمدن قصور کنی!
 به انتظار شب دیدن تو، مضطربم
 مگر که بازبیائی، مرا صبور کنی
 درخت مُرده پائیزم، ای نسیم بهار
 چه می‌شود که تو از خاطرم عبور کنی؟
 امام می‌زند آخر تو را به دامان دست
 بدان زمانه که از کوی حق ظهور کنی

آذر ۶۲ همدان

صدای لشکر سبز بهار

به روز حادثه، مرد از غبار می‌آید
 زجاده‌های شهادت، سوار می‌آید
 نوای خوش، زگلوی هزار می‌ریزد
 سرود نو به لب آبشار می‌آید
 به باغهای خزان دیده با عبور نسیم
 صدای لشکر سبز بهار می‌آید
 کویر تشنۀ، نیفتند به دست تنها‌یی
 به فتح دشت عطش، جویبار می‌آید
 غبار یاس بشوئید از سراچه دل
 به سرحدیث شب انتظار می‌آید
 هنوز بُوی شهادت به کوچه می‌پیچد
 صدای سرخ اناالحق زدار می‌آید
 چراغ لاله نشاندند روی سینه کوه
 که: دیو رفته از این شهره، یار می‌آید

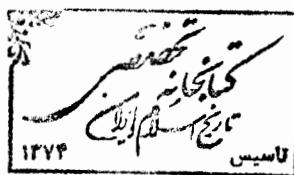
مرداد ۶۳ تهران

سَبِدِوازْهَایِ خو فالود

اگرچه زخمی زرینه داس پائیزم
 هنوز منتظر دستهای کاریزم
 صفائ سبز بهاران لاله گون دارم
 اگر که روز و شب از انتظار لبریزم
 ز شهر بند سیاهی بیام نور شوم
 به یمن همت اندیشه سحرخیزم
 مرا، بُراق شهادت بزیر پاست هنوز
 چه حاجت است به رهوار ره، چو شبدیزم؟!
 کمند وسوسه نفس، از دلم دور است
 چرا که عابر دروازهای پرهیزم
 دوای درد من، این شعرهای رنگین نیست
 دلی کجاست! که در باوری بیامیزم؟!
 بیار آن سبدِوازهای خونین را
 که با تغزلی از آن میانه پرخیزم
 کجاست حافظ شیرین سخن؟ که در شب عشق
 به شاخهای ز غزلهای او بیاویزم!.

شیلیل

تو را به بستر خون، گرم خواب می‌بردند
 به سبز باغ جنان، بی‌حساب می‌بردند
 چو شبنم از گل رخسارشان عرق می‌ریخت
 مگر، به شانه خود آفتاب می‌بردند؟!
 فرشته داشت مگر انتظار دیدارت?
 که روی دست، به پای شتاب می‌بردند!
 چه کس به جان توصدها ستاره پنهان کرد؟
 که نام سبز تو در هر کتاب می‌بردند!
 زلال جاری خونت، مگر چه داشت؟ که باز
 تو رابه شستن اندوه آب می‌بردند!
 هماره آتش عشقت به سینه روشن بود
 و گرنه چشم دلم را، به خواب می‌بردند!
 زمستان ۶۱ همدان

گلوی سرخ سحر

گلوی سرخ سحر، شعر نور می‌خواند
 مرا به زخم شب غم، صبور می‌خواند
 درون سینه من، دیو کور خودخواهی
 به بانگ فاجعه، تارنفح صور می‌خواند
 برادران من از شط خون گذر کردند
 مرا، دریغ که نفس شرور می‌خواند
 به دشت حادثه، جوبار لحظه‌های گریز
 گذشت عمر مرا در عبور می‌خواند
 در این گریوه دلم خواستار ماندن نیست
 که جای چلچله، خفاش کور می‌خواند،
 چه جای غصه؟ که در صبحدم، کبوتر نور
 به بام بقعة سبز حضور می‌خواند
 مرا، به خوان خدا، در سپیدهای نزدیک
 صدای حادثه، از راه دور می‌خواند
 حضور عاطفهم را، زلال گرم سرشک
 بروی گونه‌ی سرد غرور می‌خواند
 خلیل وار، به «آتش» گذر کن، ای داود
 که شعله غزلش را زبور می‌خواند

بهمن ۶۲ تهران

شرابِ سرخ شهادت

ز دشت حادثه، بانگ سروش می‌آمد
 صدای تیرتکاور به گوش می‌آمد
 بهار رفت، به دیدار باغ بر می‌گشت
 زمین خفته، دوباره به هوش می‌آمد
 سکوت کوچه پائیز، می‌شکست آرام
 صدای دخترک گلفروش می‌آمد
 شب سیاه، به تیغ ستاره زخمی بود
 شهاب نور، شهادت به دوش می‌آمد
 شراب سرخ شهادت، زسینه می‌جوشید
 ز دشت، زمزمه نوش، نوش می‌آمد
 حصار قافیه‌ها تنگ می‌شد و «آتش»
 به دل زبانه، ولیکن خموش می‌آمد

اسفند ۶۲ ساوه

برای حضرت امام

روح آفتاب

چو از تبار گل و آب و آفتابی تو
 به بیت بیت غزل، واژه‌های نابی تو
 مرا چه ترس ز شب باوران جبهه کفر؟
 که در بسیط زمین، روح آفتابی تو
 به صبح باور ما رحمت خداوندی
 به شام دشمن اگر شعله عذابی تو
 شب است و زمزمه راز و گوش نامحرم
 به پاس حرمت هفت آسمان، شهابی تو
 کتاب مردم دین را، به لحظه‌های سئوال
 زلال روشن فاخرترین جوابی تو
 در این کویر، که در انتظار گل مانده است
 سرود ساده اندیشه‌های آبی تو
 چه غم، که گاه سفر جانب شهیدان است
 که پای حادثه، پیوسته در رکابی تو

بهمن ۶۱ - تهران

همدوشِ آفتاب

دلم، به مجرم غم همچو عود می‌سوزد
 ز داغ مرگ توام، تاروپود می‌سوزد
 نمی‌توان به تکاپو به آفتاب رسید
 که بال شوق، به گاه صعود می‌سوزد
 پس از شهادت تو، بر لبان خاطر من
 زخندهٔ هر چه که بود و نبود می‌سوزد
 چنین که نام تو با آفتاب همدوش است
 زیان به مدح تو، با هر درود می‌سوزد
 ستارهٔ بر سر دامان آسمان بلند
 حدیث مرگ تو را چون شنود می‌سوزد
 شگفت نیست که دیوان از این غزل گرم است
 به گاه وصف تو شعر و سرود می‌سوزد!

اسفند ۱۴۲۷ قم

بار سفر چه بسته‌ای؟ مرگ خبر نمی‌کند

آنکه بجز ردای خون، جامه به بر نمی‌کند

جز به فرودِ تیغ تو، سینه سپر نمی‌کند

کی شود این دل مرا، خانه عشق خود کنی؟

گر که چنین کنی، دلمِ خاک به سرنمی‌کند

ای تو همیشه دادرس، باز به داد من برس.

جز تو، به سوی هیچکس، دیده نظر نمی‌کند

پای مرا به گلمنه، داغ مرا به دلمنه

گرچه به مرد سوخته، داغ اثر نمی‌کند

باغمت آنکه ساخته، دل به کسی نیاخته

هر که تو را شناخته، عمر هدر نمی‌کند

جز سپر بلاشدن، همدم ابتلا شدن

عاشق تو در این جهان، کار دگرنمی‌کند

ای که جدا زدبیری، دل به در که می‌بری؟

دل که بدون دلبیرش، عزم سفر نمی‌کند!

مرد خطر سوار را، در ره عاشقان نگر

هر که به خویش بسته دل، میل خطر نمی‌کند

در پی آفتاب شو، شعله مزن چراغ را

هیچ چراغ روشنی، کار سحر نمی‌کند

بانگ درای کاروان، می‌رسدت به گوشِ جان

بار سفر چه بسته‌ای؟ مرگ خبر نمی‌کند.

عنوان شعر

خطاب دیگر
وسوسة آب
چه گفته‌ای به مناجات سرخ
قصد دریا

خطابِ دیگر

ساقی، شبی برافروز، جام شراب دیگر
 از میکده برآید تا آفتاب دیگر
 با یک نگاه، آتش در جان ما فکنده
 ای من فدای چشمت، اینک شهاب دیگر
 گفتند: زنده کردی با یک نفس جهانی
 گفتم: مسیح دیگر، با یک کتاب دیگر
 روح خدا دمیده از قله جماران
 تا باغ تشنه گوید: آمد سحاب دیگر
 دیدم جمال او را، گفتم: تبارک الله
 خورشید بر فکنده از رخ نقاب دیگر
 بر جاری زلال «هل من معین» مولا
 از حنجره جماران آمد جواب دیگر
 لب چون گشود گفتم: ای عاشقان مشتاق
 اینک، حراء، و آن نور وینک خطاب دیگر

و سوسه آب

آن شعله، که چون صاعقه بیتاب گذشته است
 از خرمن اصحاب شب و خواب گذشته است
 همزاد کویریم، ولی سوز عطش نیست
 این قافله از وسوسه آب گذشته است
 دیریست که عشق آمده و با گذر ابر
 چون سایهای از غربت مرداب گذشته است
 در سینه دریایی تو شورش موجی است
 کز مهلکه پیچش گرداب گذشته است
 در اوج نماز تو چه رازی است؟ که اینسان
 تکبیر تو ازوسعت محراب گذشته است!
 در سوک تو، از بارش چشمم حذری نیست
 ویرانه، زاندیشه سیلاب گذشته است

چه گفته‌ای به مناجاتِ سرخ؟!

به پرده‌های نگاهم، چو دوست قدار است
 فغان، زمردم چشمم به آسمان برخاست
 به بوی سرخ شهیدان، به هرزه پویه مکن
 نشان ما به دل لاله‌های این صحراست
 جنون عشق مگر سوی خویش میخواند
 که حجم دشت پر از بوی محمل لیلاست؟!
 تو در نهان کدامین سپیدهدم خفتی؟
 که گرمی نفست از دم فلق پیداست؟!
 سراب خانه ما جای تو نبود، آری
 نهنگ حادثه را آشیان، دل دریاست!
 به بوی خون و خطر، باره را رکاب زدیم
 کجاست صحنه میدان که روز غیرت ماست؟!
 چه گفته‌ای به مناجات سرخ با لب عشق؟
 که در تمامت هفت آسمان چنین غوغاست!

قصیده دریا

باز میخواند کسی در شیهه اسبان مرا
 منتظر استاده در خون، چشم این میدان مرا
 رنگ آرامش ندارد این دل دریاییم
 میبرد سیلا布ها، تا شورش توفان مرا
 خون خورشید است یا زخم جبین عاشقان؟
 مینشاند این چنین در آتش سوزان مرا!
 بسته بودم در ازل عهدی و، اینک شوق وار
 میکشد تا آخرین منزلگه پیمان مرا
 غرق خون بسیار دیدی عاشقان را صف به صف
 هان، ببین اینک به خون خویشن رقصان مرا
 شوره زاران را دویدم، پا بر هنه، تشنه لب
 سعی زمزم، میکشاند تا صفائ جان مرا
 قصد دریا دارد این مرداد، ای دریادلان
 مگر کرامت را پسندد غیرت یاران مرا!!

سیدحسن ثابت محمودی «سهیل»

عنوان شعر

خورشید اشراق
صداقت نفس آفتاب
پیک میلاد خورشید
بهار نزدیک است
وحی کلام تو

خورشیدِ اشراق

تا از جبین تو سرzed، در بن شب فروغ رهایی
 با پای ایمان شد این قوم، تاقله روشنایی
 در دشت ایثار، تا کاشتی ساقه‌های گل خون
 سرشار شهر شهادت شده از شمیم رهایی
 کوته مبادا نسیم نوازشگر دستت از سر
 پیچیده در دستهای تو بُوی خوش آشنایی
 خورشید اشراقی وبا سیاهی شب می‌ستیزی
 در روازه روشن صحیح امید را می‌گشایی
 اینک وجود تو آمیزه تاب توفان وباران
 موسای خشمی ودر لطف، انگار روح خدایی
 تو در تن ما روان باش، تا خاک، این خاک بی‌قدر
 سر برپساید به اوج خدا ودر کبریایی
 تا رجعت عشق، در قلب غمگین وافسرده خاک
 با ما بمان، تا بماند بپا، وحدت وهم‌صدایی

صدقاقتِ نفس آفتاب

زُسّمَ مَرْكَبٌ آن تکسوار گل رویید
 به چشم جادهٔ چشم انتظار گل رویید
 زگرمی نفسِ عشق، در کرانهٔ فجر
 به چشم مردم شب زنده‌دار گل رویید
 بیا بیاغچه کوچک حیاط و بین
 به یک کرشمه باران هزار گل رویید
 صداقتِ نفس آفتاب را دیدی؟
 از اوست اینکه چنین بی‌شمار گل رویید!
 بهار آمد وبا او زگریه گریه ابر
 به خنده خنده، درین لاله‌زار گل رویید
 به بہت ساکت چشمت، به انتظار قسم
 کز انتهای افق، در غبار گل رویید

پیک میلادِ خورشید

ای طنین زلال صدای رسای تو جاری
در شمیم غزلهای شیوای سبز بهاری
ای فروغ سحر، در تن کوچه‌های شب شهر
پیک میلاد خورشید، در ذهن سرد صحاری
ای که در سایه ساکت سینه سینات
بر کلیم نیایش تجلی کند ذات باری
ای که از آبشار بلند نگاه تو این قوم
روزگاریست می‌نوشد آوای امیدواری
ای که در پنهان آسمان کریم دو دست
جویباران فیاض صدکهکشانست جاری
ای که در لحظه‌های نیاز و نیایش دمیدی
خون نور و صداقت به رگهای شبهای تاری
تا ظهور گل سرخ خورشید در صحن آفاق
حق کناد از وجود عزیز شما پاسداری

بهار نزدیک است

غروب عمر شب انتظار نزدیک است
 طلوع مشرقی آن سوار نزدیک است
 دلم قرار نمیگیرد از تلاطم عشق
 مگر برای چه؟ وقت قرار نزدیک است
 بیا، که خانه تکانی کنیم دلها را
 از انجمام کسالت، بهار نزدیک است
 بیا، چولاله تنت را به عشق آذین بند
 بیا و زود بیا، روز بار نزدیک است
 فریب خویش مده، تشنگیت خواهد کشت
 دوگام پیش بنه، چشمه سار نزدیک است
 در آسمان پگاه آن پرنده را دیدی؟
 اسیر موج نگردی، کنار نزدیک است!

بمناسبت ۱۲ بهمن
ورود حضرت امام خمینی

وحي کلام تو

نباید از شب وتشویش با تو صحبت کرد
زعقل فاصله اندیش با تو صحبت کرد
شکوه روح تو را دشمنت نمی‌دانست
اگر زوحشت وتشویش با تو صحبت کرد
دل بزرگ تو از آفتاب لبریز است
خطاست از شب وسردیش با تو صحبت کرد
حضور روشنست آئینه شکیباًیست
همیشه می‌شود از خویش با تو صحبت کرد
دل از تلاوت وحی کلام تو پنداشت
که جبرئیل دمی پیش با تو صحبت کرد
تو محو مذهب عشقی وهیچ جایز نیست
از این جماعت بدکیش با تو صحبت کرد
دلم گرفته وشاپسته ملامت نیست
اگر که بیشتر از بیش با تو صحبت کرد

نَسْكٌ مُّلْكٌ مُّهْجَدٌ ..... عنوان شعر

غزل سرخ
از نسل سرخ سربداران
وداع
سنگر نصر من ا...
کوثر
زمزمۀ جاوید خون
وارث نور

غزل سرخ^(۱)

هلا، پاسداران آئین سرخ
 سواران شوریده برزین سرخ
 به شعر دلیری، تصاویر سبز
 به دیوان مردی، مضامین سرخ
 از این باع، زنگار زردی زدود
 وفاتان به آن عهد دیرین سرخ
 گذشتید چون از حصار خیال
 چه دیدید آنسوی پرچین سرخ

پس از برگریزان و پرپر شدن
 مبارک شما را گل آذین سرخ

۱- هفت غزل که بدنبال هم می‌اید از مجموعه شعر «همصدرا با حلق اسماعیل»
 حسن حسینی انتخاب شده است

از فیل سرخ سربداران

این طرفه مردانی که خصم خوف و خوابند
 بر حلق ظلمت خنجر تیز شهابند
 بر خاک می‌غلطند و گل می‌روید از خاک
 روح بهاران، شوکت باران و آبند
 نیلوفر عشقند و با شوق شهادت
 گرد نهال سبز حق در پیچ و تابند
 نازم وقار سرخشان را، این عزیزان
 زخم زبان دشنه را با خون جوابند
 جوشنده رویدی پاک از سرجشمه خلق
 سوی «لقاء الله» جاری باشتا بند
 بر گرده شب باوران و شب پرستان
 شلاق سرخ آذرخش اضطرابند
 از نسل سرخ سربداران سلحشور
 نام آوران خطه‌دار وطنابند
 یار وفادار رسول عصر خویشند
 عماروش، بوذرمنش، حیدر ما بند
 بعض گدازان هزاران نسل دربند
 آتشفشنان شیعه را، خشم مذا بند
 در جاده‌های سربی رزم شبانگاه
 چاپک براق برق را پا در رکابند
 شعر بلند جانفشانی در شب رزم
 منظومة بی‌انتهای آفتا بند
 با عزم اینان، مکرشان نقش برآب است
 سقا نمایانی که همدست سرابند
 در اوج ایمان، پاسدار نهضت حلق
 شان نزول آبهای انقلابند

وداع

میروم مادر، که اینک کربلا می خواندم
 از دیار دور، یار آشنا می خواندم
 مهلت چون و چرائی نیست مادر، الوداع!
 زانکه آن جانانه بی چون و چرا می خواندم
 واای من، گر در طریق عشق کوتاهی کنم
 خاصه وقتی یار با بانگ رسما میخواندم
 بانگ «هل من ناصر» از کوی جماران می رسد
 در طریق عاشقی روح خدا می خواندم
 می روم آنجا، که مشتاقانه با حلقوم خون
 جاودان تاریخساز کربلا می خواندم
 ذوالجناح رزم را گاه سحر زین می کنم
 می روم آنجا، که نای نینوا می خواندم
 یا علی گویان، سرود لاتخف سر میدهم
 کز نجف آنک علی مرتضی^(۴) می خواندم
 هیمه سردم، که کانون شر می جویدم
 آیه دردم، که قانون شفا می خواندم
 باطل السحر طلسماٰت شبان تیره‌ام
 بامدادان آفتاب هر کجا می خواندم
 من سرود سرخ ایثارم، که با آهنگ عشق
 گور خاموش شهیدان بی صدا می خواندم
 مطلع شعر بهارانم، که در گوش چمن
 هر سحر، باد صبا تا انتها می خواندم
 قصه خونین عشقمن، که نسل عاشقان
 بعد از این در برگ برگ لاله‌ها می خواندم

تقدیم به رزم‌نگران اسلام

سنگر نصر هن الله

ای زده شعله به شب بارقه باورتان
پیش تا صبح ظفر، دست خدا یاورتان
سینه سرخان مهاجر به شما رشک برند
که شفق وام گرفته است زبال وبرتان

دلтан چشمۀ جوشنده ایمان ویقین
رود همواره خروشان شرف پیکرتان
ای همه حامی اسلام به هنگام نبرد
عرشیان بال گشایند فرازسرتان

خصم بعثی، که بود فتنه‌گر و عربدهجو
باده مرگ کشد دمدم از ساغرتان
تیغتان دست نوازش به سر خصم کشد
بوسه بر گردن کفار زند خنجرتان

خود به هنگامۀ پیکار چه تدبیر کند
گر فراری نشود دشمن بدگوهرتان؟!
دل مهدی (عج) زهدایی شما روشن باد
هم از این رزم الهی دل پیغمبر (ص)اتان

درشما فتنۀ خناس ندارد اثری
تابود آیت حق، روح خدا، رهبرتان
بانگ تکبیر شما، مژده فتحی است قریب
تا دز نصر من الله بود سنگرتان

ابان ۵۹

به یاد شهیدان: رجائی و باهنر

کوثر

زد سوگ سرخ یاران، بار دگر شرها
 بر جمع همسرایان، بر خیل همسفرها
 از وادی سپیده، پیکی ز ره رسیده
 کز هجرت شفایق بازش بود. خبرها
 غوغای مادران است: دشتم بربلیدان
 چاوش این شهیدان: غمنالله پدرها
 باران سوگ و ماتم بارد دوباره نم نم
 از ابر بیقراری، بر سینه‌ها و سرها
 باور نمی‌کند دل، دزدیده خصم قاتل
 با پنجه شقاوت، از باغ حق ثمرها
 گوئید خصم دون را، زنجیری جنون را
 مائیم در مصافت، آماده خطرها
 ما، از عشیره خون، روئین تنان عشقیم
 شمشیر ما شهادت، ایمانمان سپرها
 هر گز نمی‌تواند این باغ را بسوزد
 طوفان آتش افروز، با یاری تبرها
 آئین پرگشودن، کی می‌توان زدودن
 سوزند گر ز مرغان، اینگونه بال و پرها
 خفاش اگر بریزد خون ستاره، غم نیست
 باشد شبان تیره، آبستن سحرها
 این امت دلاور، زین پس بسان کوثر
 زاید: بسی رجائی، بسیار باهنرها

در سوگ شهید آیت الله دستغیب

زمزمۀ جاوید خون

خطبۀ خون تو، آغاز نمازی دگر است
 جسم گلگون تو، آئینه رازی دگر است
 پیر شیراز، وضو ساخته از چشمۀ عشق
 غرق در خلسۀ خونین نمازی دگر است
 جسم صدچاک توهّر چند فتاده است بخاک
 مرغ جانت یله دراوج و فرازی دگر است
 بندۀ خاص خدائی، که همانند علی^(ع)
 کاکل سرخ ترا زخم ترازی دگر است
 بعداز این، ساز دل زخمی ما را، یارا!
 پنجه خاطرهات زخمه نوازی دگر است
 در کمین گل این باغ، شغالان نفاق
 گوششان تیز به فرمان گرازی دگر است
 سالکان ره توحید، مبادا سستی!
 که فرا روی شما راه درازی دگر است
 در کف پیک سحر تا گذرد از پل شب
 پارههای تن خورشید جوازی دگر است
 نشود زمزمه خون شهیدان خاموش
 سوز عرفانی این نفمه زسازی دگر است

وارث نور

صبحی دگر می‌آید ای شب زنده‌داران
از قله‌های پرغبار روزگاران
از بیکران سبز اقیانوس غیبت
می‌آید اوتا ساحل چشم انتظاران
آید به گوش از آسمان: اینست مهدی!
خیزد خروش از تشنگان: اینست باران!
باتیغ آتش می‌درد آن وارث نور
درانتهای شب گلوی ناپکاران
از بیشهزار عطرهای تازه، آید
چون سرخ گل، براسب رهوار بهاران
آهنجکر میدان تاکند او، بازماند
در گرد راهش مرکب چابکسواران

○○○

آئینه آئین حق، ای صبح موعد!
مائیم سیمای ترا آئینه داران
دیگر قرار بی‌تو ماندن نیست دردل
کی میشود روشن به رویت چشم یاران؟
ای باغبان باغ پربار امامت
بوی تو دارد پیر بیدار جماران

عنوان شعر

دیار دوست
شعله نگاه
گلبانگ وحدت
بھار خون
میقات
خروش خلق

دیارِ دوست

به دل غمین ما، گرغم عشق خود فزوادی
 به صفائ خویش زنگ دل مبتلا زدودی
 تونسیم، ای پیام آور بیدلان خدا را
 برسان به دردمندان جهان زما درودی
 چو به دوست عهد بستم، همه بندها گستسم
 نه هوای خویش دارم، نه غم زیان و سودی
 تو به اوج راه جستی و به آشیان خورشید
 چو به عزم کوی جانان پروبال بر گشودی
 مه من، به لطف بزدای ز رخ غبار غربت
 بنواز گوش جان رابه ترنمی، سروادی
 هله، آفتاب زد، خیز و در سرای بگشا
 به تفرجی درآ، خیمه بزن کنار رودی
 به دیار دوست بشتاب وزهرچه هست بگذر
 دل خویشن بپیرای، زهرنبوت و بودی

اردیبهشت ۱۳۶۳

شعله نگاه

تا آسمانِ عشق تو پرواز کردہام
 مهتاب را به راز خود انباز کردہام
 آن غنچہام، که زندگی جاودانه را
 با شعله نگاه تو آغاز کردہام
 دیگر درون سینه من آتشی نماند
 تا آتشین ترانه غم ساز کردہام
 رازی است درمیان شب و ماهتاب و من
 بس سعی در نهفتن این راز کردہام
 بر من مگیر، گرچه درین تنگ آشیان
 لب را به شکوههای زمان باز کردہام

مهرماه ۱۳۴۸

گلبانگ وحدت

گلبانگ وحدت است که سر میدهیم ما
 در راه وحدت است که سر میدهیم ما
 جان میدهیم و راه به دلدار میبریم
 با نخل انقلاب ثمر میدهیم ما
 سیمای ما، چو اختر تابنده روشن است
 چون دل به نعمه‌های سحر میدهیم ما
 بر بال آفتاب به آفاق میرویم
 جان را به عرش، سیر و سفر میدهیم ما
 در بازتاب خون شهیدان راه حق
 خورشید را فروغ دگر میدهیم ما
 زین آتشی که در دل ما شعله میکشد
 در جان خاکِ تیره شرر میدهیم ما
 در پهندشت صحنهٔ پیکار سور و ظلم
 حق را نوید فتح و ظفر میدهیم ما
 دیماه هزار و سیصد و شصت

(به یاد شهدا بزرگوار فتحالمبین)

بهار خون

بر لب دعای خون، بر تن ردای خون
آمد ز ره بهار، رمز آشنای خون
هر سوی لالهای، هر ره شفایقی
بر رخ نشان مهر، در دل هوای خون
با آتشین بیان، بس نفمهها سرود
در ماجرای عشق، دستانسرای خون
یار فرشته باش، در رزم اهرمن
برشط شب بتاز بanaxدای خون
برخیز و گام زن، با گام استوار
در امتداد عشق، در راستای خون
ای شاهد، ای شهید، ای شیر شب شکار
جستی لقای دوست، در ملتقای خون
خورشید فتح تافت، بختت گره گشود
گلهای سرخ رُست بر شاخهای خلون
جنگاوران صبح، پیروز رزمتان
بادا به کامتان، شهد صفائ خون

نوروز ۱۳۶۱

میقات

خورشید، سوده سر به در آستان ما
 آمیخته به جان جهانست جان ما
 با هر چه داشتیم به میقات آمدیم
 در راه دوست این سر ما ارمغان ما
 هر دم ستاره‌ای چکد از آسمان و باز
 گلزاری از ستاره بود آسمان ما
 تا متکی به عالم غیبیم، دست غیب
 خواهد زدن به سینه نامحرمان ما
 برخیز پا به دایره قدسیان نهیم
 کاین عرصه نیست درخور قدر و مکان ما
 زاندم، که کار خود به خدا واگذاشتیم
 نشنید کس جز آیه فتح از زبان ما

اردیبهشت ۱۳۶۱

با یاد پیروزی انقلاب
شکوهمند اسلامی ایران

خوشی خلقی

عنان زدست شب تیره، آفتاب گرفت
سپیده، لطف و صفا از زلال آب گرفت
نسیم، نعمه بال فرشتگان آموخت
صبا، تجلی اندیشه‌های ناب گرفت
چو باغ خاطره، صحرا ز گل چراغان شد
زمین، دوباره نشاط شب شباب گرفت
هزار لاله برست از چمن به مقدم صبح
صبا، به خیره شکنجهش به پیچ و تاب گرفت
خزان خسته فرو خفت و نوبهار رسید
زمام دولت گل، بلبل از غراب گرفت
فضا ز عطر شهادت، شمیم دیگر یافت
به بوی فتح، هوا نیکهٔ گلاب گرفت
شهید، جاری جاوید در زلال زمان
زنقش خون تو خورشید التهاب گرفت
زآتشی که به جان زد شرار آگاهی
درون مردم ما شور انقلاب گرفت
غبار، ز آینه عدل و اعتقاد زدود
زروی تیره اهریمنان نقاب گرفت
غريو و غرّش مردان رزم، دشمن را
زدیده خواب ربود و ز پاشتاب گرفت
رسید مژده پیروزی و ظفر، آری
چنین ز وعده حق میتوان جواب گرفت!
همیشه زنده بود ملتی که از سر صدق
به خود رسید و بجا راه انتخاب گرفت
زشوق فتح و رهائی، به آسمان برخاست
خروش خلق، تو گویی که آفتاب گرفت!
مهرماه هزار و سیصد و شصت و یک

نیوچه نیوچه... حسین لاهوتی «صفا»

عنوان شعر

آوای جان
دریایی رحمت
عاشورا
سرابرده عشق

آوای جان

تا فروغ مهرجانان است، شورافزای جان
 پرده‌دار عشق را باشد نوا ازنای جان
 هر که را پروانه وصل رخ جانان دهند
 نیست او را در طریق عاشقی پروای جان
 بر سر کوی وفا دلداده شوق وصال
 ریزد اندرپای دلبر، اختر رخشان جان
 در مصاف حق و باطل هست هنگام نبرد
 پاکبازیهای این دریادلان تا پای جان
 از ره حق الیقین سازد شهید راه حق
 غوطه‌ور در لجه خون گوهر یکتای جان
 در صفح رزم آوران راه دین حق، شهید
 جلوه‌گر سیمای جانان بیند از سیمای جان
 دل صفائی دیگری از مهر حق گیرد «صفا»
 نغمه الله اکبرتا بود آوای جان

دریای رحمت

ای خوش آنکو زیربار منت گردون نرفت
 تا نشد آزاده، زین دارفنا بیرون نرفت
 رازها چون غنچه خونین جگر درپرده داشت
 تا چو گل پرپرنشد، دربزم دل گلگون نرفت
 درسرابستان هستی رنگ بیرنگی گرفت
 جلوه حق را پی افسانه و افسون نرفت
 عشق را درکشورجان یافت، با سودای دوست
 همچومجنون روزو شب سرگشته درهامون نرفت
 همچو شمعی، پای تاسر ز آتش دل تانسوخت
 ذره آسا، در، سرای مهر تاگردون نرفت
 راه در دریای رحمت کی برد همچون شهید
 آنکه همچون قطره سرتا پا بموج خون نرفت؟!
 زآتش سوز درون فرسا به شریان «صفا»
 جزشرار درد وغم ازدل بجای خون نرفت

عاشرًا

زجانفشاری سلطان عاشقان امروز
 فتاده لرزه به ارکان آسمان امروز
 بپای دلبریکنای خویشتن، عشق
 فشانده‌اند سرو جان به رایگان امروز
 زخون پاک شهیدان لاله روگردید
 زمین ماریه مانند گلستان امروز
 سرحسین (ع) و جوانان آسمان قدرش
 جدا زتن شده و رفته برستان امروز
 زتشنه کامی اطفال دردمدن حسین (ع)
 ز ارض تا به سما میرسد فغان امروز
 شد از جفا یزید پلید و این زیاد
 بهار گلشن آل نبی خزان امروز
 «صفا» ز بهر حسین شهید (ع) و عترت او
 بنال از غم وازدیده خون فشان امروز

سراپرده عشق

کام دل یافتم از گردش، ایامی چند
 تاکه در پرده عشاقد زدم جامی چند
 چون زغم سوختم و، پخته شدم رآتش عشق
 گشتم آسوده زهم صحبتی خامی چند
 رمزوراز سخن عشق به هربی سروپای
 نتوان گفت و نگفتند به آنعامی چند
 غافل از عشق بود، آنکه بجز طره او
 دل سپارد بسرزلفِ دل آرامی چند
 نتوان گفت که: مجنون شده، در وادی عشق
 آنکه در دشت جنون زد بهوس گامی چند
 کس به اسرار دل باده کشان راه نبرد
 تانشد خاک در میکده ایامی چند
 با صفا شو به سراپرده عشاقد، «صفا»
 تابگیری زکف پیر مغان جامی چند

عنوان شعر

دفتر افسانه
آغوش دریا
پرواز جان
عصر امید
زبان راز
فسون غرب
ذوق غزل
غنچه تویی
دفتر سخن
در لباس دوستی

دفتر افسانه

مگر امشب ندارد چشم بیدارم سر خفتن
 که میتازد صف مژگان من بر لشکر خفتن؟
 بچشم کم مبین بسمل تپیدنهای مژگانرا
 که نشور میزند پیکان غم بر پیکر خفتن
 زسیل اشک راه خواب میزد دیده و گفتم:
 بروی موج، یارب، چون گشایم بستر خفتن؟!
 زآرامش عجب دارم، اگر تسکین جان بخشد
 که سکان میرباید از کف دل، لنگر خften
 چه جای امن و آسایش، که از تشویش بیداری
 سپاه غم شبیخون میزند بر سنگر خفتن
 زهر سو بنگرم، دردی گرفته دامن دل را
 زچشم درد بین خود ندارم باور خفتن
 زبس از دفتر افسانه بر دل شرح غم خواندم
 شرار سینه آتش میزند بر دفتر خفتن
 مگر افسون افیونی شکر خوابی بچشم آرد
 که بوی زهر آید بر مشام از شکر خفتن
 «حمیدا» خواب خوش دیدن بخوشخوابان مبارک، من
 سر مُردن، نهم برخاک و نگذارم سر خفتن

آغوشی دریا

سر، و بال شانه‌گر باشد، بزیر پا نهید
 پای، اگر از ره فرو ماند، برآهش وانهید
 با سبکباری در این وادی سفر کردن رواست
 گر بود باد تعلق سوزنی، بزجا نهید
 بر سوادِ خیمه لیلی چه دارید التفات؟
 چشمِ مجنون گر بدل دارید، بر صحرا نهید
 صدقح خالی شد و شوری بسر پیدا نشد
 سوز آهی از دلی گیرید و بر صحها نهید
 موج را آغوش دریا پرطپش می‌پرورد
 بستر از مرداب برچینید و بر دریا نهید
 حسرت‌آباد است عالم، گر بغلت بنگرید
 دامن مژگان زهفتم آسمان بالا نهید
 عافیت‌جویان، باهل درد تسخیر میزند
 این زبونان را به ننگ عافیت تنها نهید
 نفس، سوی جیفه خواند کرکسان را، عارفان
 بر جیبن این تهی‌پیمانه داغ لا نهید
 طی شد ایامی که عزلت رونق بازار داشت
 روز میدان است و پا بر پهنه هیجا نهید
 فتنه می‌زاید نقش ما و من دیدن، «حمدید»
 خرمِ منها فراز آرید و طرح ما نهید

پروازِ جان

گر از باد تعلق سوزَ نی باشد مسیحا را
 برون از عالم اسباب نتواند نهد پا را
 سر از مُردایر تن بردار، تا پروازِ جان بینی
 به پستی میکشاند استخوانی، طبع عنقا را
 برسوائی علم شد از سبک مغزی، حباب آنجا
 که پُر کرد از هوا دل سر افسانه‌پیما را
 ز رنگ عافیت، روئی بُرنگَ زعفران دارم
 بآب تیغ شاید شُست گرد چهره ما را
 دل عاشق نیندیشد زدرد و داغ شیدائی
 بگرد شعله‌ای پروانه حل کرد این معما را
 سری کز بی‌بری امروز خاک عجز میبوسد
 کجا چشم سرافرازی تواند داشت فردا را؟!
 گر از موی سپیدم رشته‌ها برساز دل بندم
 زهر تارش شنیدن میتوان بانگ درینگ را
 مرا پیکر دو تا شد، شرم دارم زین گرانجانی
 که قامت تا نکردم سجدواری، ذات یکتا را
 چنان در منجلاب بیش و کم غرقم، که گر روزی
 بدريما پا نهم، آشفته سازم حال دریا را
 «حمیدا» دامن آل محمد را بdest آور
 که درمان میرسد زین خاندان درد آجبا را

عصرِ امید

برق خورشید نگر، در نگه خسته ما
 طبیش آموز، ز مژگان ز خون رسته ما
 گرچه در مجرم ما جز جگر سوخته نیست
 عطر امید تراود ز دل خسته ما
 حرمت عاطفه با سنگ جدایی مشکن
 میدهد درس درستی دل بشکسته ما
 حمدالله که صفائ نفس زنده دلان
 معجزی کرد و گشوند، بسته ما
 تندبادی شد و در دامن عنم آویخت
 آه افسرده ما، ناله آهسته ما
 جوش خون هیمنه تیغه شمشیر شکست
 خاست تا ملت دست از سروجان شسته ما
 کاخ بیداد فرو ریخت، ز تکبیر قیام
 که برآمد ز دل مردم وارسته ما
 شکر پیروزی بهمن، که خوش آورد بیار
 نظم بایسته ما، دُولت شایسته ما
 نکند دمدمه دیو در ایمان تأثیر
 که جُدائی نبود در صف پیوسته ما
 تا جهانست خدایا بسلامت دارش
 رهبر نهضت ما، سرگل گلستانه ما
 گرنه همسنگر مائی بصف عشق «حمید»
 مشتری نیست بکالای تو در دسته ما

زبانِ راز

سراپا حیرتم، مجنون زبان راز من داند
 ز خود آواره‌ام، دیوانه این اعجاز من داند
 چه پرواز است مژگان بسته دشت تحریر را؟
 قفس فرسوده بلبلِ قدرت پرواز من داند!
 ندارم در برگردون سرکورانه تسلیمی
 فلک گردان اگر داند نیازم، نازم من داند
 بفرجام سیاه خویش اندیشم؟ چه اندیشم!
 کسی کو نقش فرجام کشد، آغاز من داند
 حباب آسا، سراز سودای منصب کرده‌ام خالی
 صدف، ببار گوهر پایه اعجازمن داند
 نوای بینوائی زین نیستان برنمی‌آید
 سخن سنجیده، قدر طبع معنی‌ساز من داند
 نگیرد زنگ خودبینی، دل آئینه آئینم
 مصور فطرت بیرنگ حق پرداز من داند
 چو حرمان شعله انگیزد، منش بردیده بشانم
 سمندر سینه کو، تا ذوق آتشبازمن داند
 برآید تا قیامت لاله با داغ دل از خاکش
 «حمیدا» هر که سوز ناله در آواز من داند

فسون غرب

آه از آن محنت، که مرد از دست نامردان کشد
 رنج جهل سامری را موسی عمران کشد
 پارسایان را ز طعن دیوساران چاره نیست
 زخم سنگ کودکانرا شاخ بارافشان کشد
 تهمت پاکی کشیدن نیست نقص اعتبار
 یوسف از پاکیزه دامانی غم زندان کشد
 ساده پنداری است، از خائن مروت خواستن
 گزدم، ار انسان نیابد نیش برستدان کشد
 تازیان نگشوده، نای فتنه را باید برد
 شعله چون سر بر فرازد، سربه هرسامان کشد
 نیشتر باید، چو مرهم زخم را درمان نکرد
 رشته را چون دست نگشاید، گره دندان کشد
 از فسون غرب غافل چون شوی؟ کاین حیله باز
 نقش‌ها بهر کله برداری شیطان کشد
 چیره دستی هاست در نیرنگ و رنگ این غبی
 ای بسا بوزینه را در هیئت انسان کشد
 آنکه گرگانرا لباس میش برتن میکند
 بحرامی میتواند جلد بازرگان کشد
 عالمی تابود، بسود از فتنه و شر، گر نبود
 دست پنهانی که بر نقشش خط بطلان کشد
 شرق گر موج آفریند، غرب اگر توفان، «حمید»
 کشته ما را بساحل عزم کشتیبان کشد
 ناخدای کشته اسلام تا روح خداست
 غرق گردد هر که طرح ورطه و توفان کشد

ذوقِ غزل

هر که چون شبنم بروی گل نظر وا میکند
 تابه خورشید از شرار سینه پر وا میکند
 سهل باشد در مقام عشق بذل زندگی
 شوق اینجا، روح را پای سفر وا میکند
 رمز عشق از فلسفی کم جو، که این مفلس طبیب
 هر مریضی را چو عقل خود زسر وا میکند
 باتف آهي توان در عالمي آتش فکند
 گرگره بینی دراین معنی، سحر وا میکند
 زردرؤئی های عاشق را بچشم کم میین
 علقة زر را، مناعت از جگر وا میکند
 زخم کوه بیستون جز عرض این مصراع نیست
 بیدلی، آغوش بر روی خطر وا میکند
 در جهان نکته دانی شهره گشتن مشکل است
 هان که مشت صد خزف را یک گهر وا میکند
 خاطرم ذوق غزل دارد، بخوان «مشفق»^(۱) سرود
 عقده از کار دل ما، شعر تو وا میکند
 عطر حافظ در سخن داری، چوبگشائی دهان
 یا به نکهت، طبله عطارلب وا میکند
 خواستم مدح سخن گویم، «حمید» این نکته گفت:
 محض رسوانی است، لب کر بی هنر وا میکند
 در حضور «جذبه» اظهار سخن کردن خطاست
 مرد عاقل، د که در جای د گر وا میکند

غنچه تویی

ای زشرازِ عشق تو در دل مازبانهای
 ناوکِ غمزهٔ ترا، دیده دل نشانهای
 در سرِ ما، هوای تو، در نی ما، نوای تو
 میدم از ثنای تو، بر لب مَا ترانهای
 غنچه توئی و گل توئی، نشووه توئی و مُل توئی
 ما همه جزو و کل توئی، جز تو، جهان فسانهای
 ای بت دلستان من، عشق منی و جان من
 خانه بود جنان من، گر تو میان خانهای
 ای ز تو گلستان خجل، گل به بر تو من فعل
 خال تو دیده مرغ دل، گشته اسیر دانهای
 دل چو فتد به بندِ تو، چون رهد از کمند تو؟
 زیر سُم سمند تو، خود چه کند سمانهای؟
 ای رخ تو بهار جان، کوی تو، لا لزار جان
 زینت باغ و بوستان، زیور آشیانهای
 خلوت عاشقانه را، زمزمه محبتی
 محفل عارفانه را، نغمه شاعرانهای
 زخمه تو زن بتار دل؛ عشهه، تو کن بکار دل
 بو که زشا خسار دل، خنده زند جوانهای
 ای کرمت پناه من، لطف تو عذر خواه من
 من، بخطا فسانهام، تو، به عطا یگانهای
 گر تو ز خود برانیم، رو بکدام در کنم؟
 نیست جز آستان تو، بهر من آستانهای
 بشمری ار خطای من، روز شمار، واي من
 پیش دوصد گنه مرا، نیست بکف بهانهای
 جرم «حمید» اگر گران، رحمت تست بیکران
 محوكش، چو قطره بدر قلزم بیکرانهای

دفتر سخن

در گلستانی که هر مرغی بپرواز آشناست
 ماکیان را گربود پرواز، پرواز فناست
 چیره دستیهای رنگین ازل پوشیده نیست
 نارسائی هر کجا می‌بینی از اندام ماست
 گوش خسرو نکته‌سنچ تیشه فرهاد نیست
 بیستون را زخمها بر دل زفهم مدعاست
 در دبستان محبت هردلی چیزی نشد
 گوشمالی خورده استاد با درس آشناست
 خویشن بینی، عیار خویش را گم کردنس
 بحر را غواص، شرطِ عرض استعداد هاست
 ره بپای کور نتوان برد زین وادی برون
 رهشناصی اولین گام قبول رهنیماست
 دهر، عیسی‌ها بخود دیده‌است و ان عیسی یکیست
 کار روح‌الله، زکار جمله خلق‌الله جدادست
 ای حباب، از همت دریا سرافرازی مکن
 خاکساری می‌کند، آن سر که خالی از هواست
 نکته‌ها در سینه دارم، رخصت گفتار نیست
 ای خزف، گوهرنمائی کار عمان سینه‌هast
 چشم سوزن را خیالاتی شگفت افتاده است
 دیده خورشید اگر خون بارد از مژگان، رواست
 در ادبگاه تحمل، بی تأمل پا منه
 آب این بستر، تلاش آهنگ صد سنگ آسیاست
 در گذرگاه نشان، گمگشتگانرا عذر نیست
 نقش پای رهروان ما را بمقصد رهنیماست
 گرجه صد دفتر سخن در آستین دارد «حمید»
 پیش اهل معرفت عرض هنر کردن خطاست

در لباسِ دوستی

سایه مژگان، زغفلت پردهدار دیده شد
بینش ما، در غبار سادگی پوشیده شد
بازمهم در رهروی مفتون کژراهان شدیم
راست خواهی، راستی زین کاروان دزدیده شد
در لباسِ دوستی، از پشت خنجر خورده‌ایم
خصم در میزان خوشبینی، سبک سنجیده شد
تابه‌کیهان گر رود فرهنگ ما، کج میرود
خشتش این دیوار اگر برپایه کج چیده شد
بر دماغم بُوی زنجیر اسارت میرسد
رشته‌های شرقی و غربی بهم تابیده شد
از حریر خامه‌ها نجوای (ملکم)^(۱) خاسته
گوش کن، در زیر گند آن صدا پیچیده شد
بر حذر باشید از گرگان رنگ آموخته
رو به افسونی کند، گرگی که باران^(۲) دیده شد
تجربت انداز صد رنگیم و زین خامی شگفت
گر زنو، رنگی، به نیرنگی بما مالیده شد
طفل استعمار را، باید بطفلی سر برید
این حرامی، در حرم از مام اگر زائیده شد
خواجه، برخاک شهیدان پایه ایوان نهاد
انعطافی زانتقام ما مگر بشنیده شد
همچنان (فهمیده) ماهم پاس ایمان داشتیم
درسه‌های پیر ما گر (مکتبی فهمیده) شد
بازمیگردد «حمید» اینک بمیدان سخن
تانگوئی: انقلاب ما زهم پاشیده شد

۶۳/۱۲/۱۲

۱-ملکم خان فرماسونی معروف در لباسِ تجدّد و آزادی خواهی

۲- گرگ باران دیده: در لغت بالان دیده است که تصوّر میکنم بالان بمعنی دام باشد و معانی دیگر چون دهليز و دلان دارد. در اینجا همان اصطلاح عوام رعایت شده است

زکریا اخلاقی

عنوان شعر

براق شعله
چشمہ روشن میزان
عشق به سامان آمد

در سوگ رجایی و باهنر

بُراقي شعله

وقتی شراب وصل زجام کرم زدند
مستانه در حریم شهادت قدم زدند
تا بی‌غبار جلوه نماید عروس روز
سیلاب خون بر آینه صبحدم زدند
پروانگان عشق به شوق وصال دوست
دامان دل به آتش شمع عدم زدند
آن عاشقان مست زصهای معرفت
در التهاب مرگ، زمیلاد دم زدند
خورشید هم در آینه ماه می‌گریست
وقتی به تار مرثیه مضراب غم زدند
گلهای سرخ عشق به تاراج رفته است
تا بزم باغ را زشیخون به هم زدند
کروبیان، زخون رجائی و باهنر
قندیل سرخ لاله به طاق خرم زدند
دردا، که بر صحیفه تاریخ آفتاب
شرح شکست آینه‌ها را رقم زدند
تا با بُراقي شعله به معراج رفته‌اند
بر صفحه صفحه دل ما نقش غم زدند

مهر خوبان دل و دین از همه بی پروا برد
 رُخ شترنج نبرد آنچه رخ زبیا برد
 استاد علامه طباطبایی

چشیمه روشن میزان

فیض اشراقی از آغوش بشارتها برد
 آنکه راهی به روآق افق اعلا برد
 نکته آموز شد از مدرسه قدسی راز
 پی به گنجینه اسرار اشارتها برد
 گل رویاش در آئینه لاہوت شکفت
 حظ درک نفحات از جمن معنا برد
 چشمۀ روشن میزان زدلش جوشان شد
 تا بر امواج یقین ره به دل دریا برد
 سرخوش از سوره رحمان، نفس دوست شنید
 فیض سیر سحر، از زمزمه «اسرا» برد
 در رگ فلسفه، خون گل قرآن افروخت
 رونق نزهت، این مزرعه را بالا برد
 عرق خامۀ علامه ما را جبریل
 تحفه بر غالیه سایان بهشت آرا برد
 محو شد در افق خلسۀ پرنور عروج
 ره به قاف فلق از بوی پر عنقا برد
 آسمان آیه تکویر به تفسیر کشید
 مهر حکمت چو رخ از حلقه این دنیا برد

عشقی به سامان آمد

مژده ای دل، که دگر بار به تن جان آمد!
 همراه باد صبا، بوی بهاران آمد
 نخوت جور و جفا در قدم عدل شکست
 آیت صلح و صفا، دولت قرآن، آمد
 صبح آزادی عشاق، در آینه فتح
 رخ نمود و شب اغیار بپایان آمد
 خون رخشان سحر موج زد اندر رگ شب
 شاهد فجر، به سیماهی درخشان آمد
 خرم آنروز، که هنگامه هجران بگذشت
 بوی پیراهن یوسف، سوی کنعان آمد
 کشتنی نوح ز گرداب حوادث بگذشت
 فارغ از موج بلا، و زدل طوفان آمد
 بر بلندای جهان بیرق توحید افراشت
 دستی از نور که از مشرق ایمان آمد
 خاطر ناز کت ای روح حق آزرده مباد
 کز صفائی قدمت عشق به سامان آمد

رضا اسماعیلی

عنوان شعر

هنگامه ایثار شد
بهمن خون

هنگامه ایثار شد

خاک ما، از یمن خون گلزار شد
 باغ ما، در فصل خون پربارشد
 از ستیغ عشق، یکبار دگر
 بردمیدیم و جهان بیدار شد
 شعله آتش به دشت شب زدیم
 کاخ شب، ویرانه و آوارشد
 تا سمند عشق را زین کردایم
 کربلای ما زخون سرشار شد
 در طریق عاشقی، با پیر عشق
 همسفر گشتم و دل هشیارشد
 تا که از قاف شهادت سرزدیم
 خصم ما، وamanده از پیکارشد
 رایت فتح و ظفر افراختیم
 حالیا، هنگامه ایثار شد

بهمن خون

بهمن خونین، صفا آوردهای
 این همه گل از کجا آوردهای؟!
 کاروانی از شهیدان همراهت
 بازگو، دیگر چها آوردهای؟
 مرhabا، ای قاصد فتح و ظفر
 کولهباری از دعا آوردهای
 نعمت آزادی وايمان و نور
 از شهیدان خونبها آوردهای
 وحدت و بيداري و عشق و اميد
 لطف و رحمت سوي ما آوردهای
 بعد از آن شباهی دیجورستم
 سوي ما نور خدا آوردهای
 خوش بیا، ای آنکه در محراب عشق
 سجدۀ خونین بجا آوردهای
 مژده پیروزی مستضعفان
 این بشارت از خدا آوردهای
 بهمن، ای اسطوره ایثار و خون
 بوی جان از کربلا آوردهای

عنوان شعر

کوی نیاز
ای کشته عشق
نام تو
رضای حق
بی آشیان
صبح منصور
می عرفان
مونس جان

کوی نیاز

در دمندیم و دوا می‌طلبیم
 در فناییم و بقا می‌طلبیم
 هر سحر، بوی ترا، تا دم صبح
 از مسیحای صبا می‌طلبیم
 جان برآه تو نهادیم به شوق
 از تو ای دوست ترا می‌طلبیم
 سائل کوی نیازیم، به جهد
 مدد از دست دعا می‌طلبیم
 از فروغ تو در آئینه دل
 جلوه مهر و صفا می‌طلبیم
 دست بردامن مهرت زده‌ایم
 بینوائیم و نوا می‌طلبیم
 عزّت هر دو جهان را یکجا
 باری، از فضل خدا می‌طلبیم

ای کشته عشقی

جانا به ضیافت خدا رفتی
 خوش باش، که سوی آشنا رفتی
 ما، خیل، به دام تن گرفتاریم
 آزاد تو، کز دیار ما رفتی
 ای مرغ گشوده بال آزادی
 از کوی فساسوی بقا رفتی
 از محبس تنگ خاک و بند تن
 ای کشته عشق برسما رفتی
 ما کور زدیدن جمال «او»
 بینا تو، که راه دوست را رفتی
 خوش باش، که زین سراچه فانی
 جانا، به ضیافت خدا رفتی

فام تو

مرگ تو، نه مرگ زندگانیست
 نام تو، سرود آسمانیست
 ای یاد توام تسلی دل
 بی یاد تو، عمر، پوچ و فانیست
 دل، بی تو همیشه غرق خونست
 چشم همه گرم خون فشانیست
 اغیار اگر جفا گزیدند
 الطاف حبیب جاودانیست
 ای دوست، بهار عمر بی تو
 پائیز امید، در جوانیست
 موی سیهم زسوكت، ای سبز
 چون برف به فصل ناگهانیست
 ای آنکه بریدهای زما دل
 جانا- نه طریق مهربانیست
 هر چند که سینه گنج غم شد
 مرگ تو، نه مرگ، زندگانیست

رضای حق

دلش آیینه نور خدا بود
 که محرم در حریم کبریا بود
 بلاجویان کوی آشنا را
 سراپا شوق روی آشنا بود
 شهید عشق، در دامان لطفش
 قرین عاشقان کربلا بود
 بد و پیوست زیرا مرغ جانش
 زدام و دانه دنیا رها بود
 جهان و جلوه‌های رنگ رنگش
 به چشم اهل معنی بی‌بها بود
 اسیر شهر بند تن چه داند
 که عاشق را ره و مقصد کجا بود؟!
 نبندد دل به مهر غیر، آنکس
 که در عمق دلش مهر خدا بود
 هر آن فرمود محبوبش، همان کرد
 که عاشق بر رضای حق رضا بود
 بیا دل را به یکرنگی بیارای
 که یکرنگی مرام انبیا بود
 غریب عشق در غربت‌گه فقر
 غنی از دولت بی منتهی بود
 زلطف دوست عالم بهره‌گیرد
 بجز جانی که در بند هوئی بود

بی آشیان

مرا جز عشق تو در دل نباشد
جز آینم در جهان حاصل نباشد
چنان لطف و کرم داری، که جان نیز
به پای لطف تو قابل نباشد
به دریابی زدم دیوانه دل را
که هیچش ره سوی ساحل نباشد
من آن بی آشیان مرغ خزانم
که جز کوی توأم منزل نباشد
دلی کز یاد تو آرام گیرد
به سوی غیر تو مایل نباشد
بیازم در رهت یکباره جان را
که دیگر بین ما حاصل نباشد

صیح منصور

دیدار آشنا را با نقد جان خریدی
 از خویشن گذشتی، تalamکان رسیدی
 خورشید منظر من! مرآت باور من!
 در اشتیاق وصلش بی بال و پر پریدی
 چون آفتاب غنچه دامان خون فشاندی
 با مرگ سرخت ای گل، امید آفریدی
 ای روشن هماره، پیراهنت ستاره
 چون آفتاب، منزل در آسمان گزیدی
 در گلفشان مهتاب، تن در نسیم شستی
 با صد خروش، چون موج، در ساحل آرمیدی
 گاه شکفتن و شور، ای پیک صبح منصور
 با کوله باری از نور، در خاک و خون طبیدی
 دوشم، به خواب می گفت پیکی خجسته آوا:
 ای غرقه خون ستاره، رخشندهای، شهیدی!

می عرفان

ای غریبان جهان- مهمان تو
 خسته جانان خفته بر ایوان تو
 من کجا روآورم جز درگهت؟
 یا کجا روزی خورم جز خوان تو؟!
 لحظهای در بزم شوقم جای ده
 تا شوم مست می عرفان تو
 آری آری، گنج در ویرانهاست
 ای خوش آن دل که شد ویران تو
 من چه دارم، تا به قربانت کنم؟
 خسته جانی دارم و قربان تو
 هرچه دارم از تو دارم، جان من
 هرچه خواهی زان تو، ارزان تو
 هوش، بایک جذبه شد مدهوش تو
 عقل، با دیوانگی حیران تو

مونسٰ جان

یاسمن، چهره بیاراست، بیا
 شور در گلکده بربپاست، بیا
 ای دوای همه علتها
 دیده از عشق تو بیناست، بیا
 همدمی نیست در این دهر غریب
 یاد تو همدم دلهاست، بیا
 بازآ، ای ملک حسن، که دل
 بی تو در ضجه و غوغاست، بیا
 چشم در راه تو ای مونسٰ جان
 خیل دلخسته دنیاست، بیا
 پا به راه تو نهادیم ای دوست
 سر به تقدیم مهیاست، بیا
 ای چراغ شب تنهایی دل
 بی تو هرشب شب یلداست، بیا

عنوان شعر

خروشِ نیل
جوشش عشق
زمزمہ زمز
قصہ زبان سوز عاشقان
آناتاب دیگر

خروشی نیل

ر حیق عشق کشیدند و بیقرار شدند
 شبانه رخش خطرپوی را سوار شدند
 به بستر رگشان، رود خشم می‌جوشید
 صلای عشق شنیدند و رهسپار شدند
 حیات تازه گرفتند از دم عیسی
 به سروپیکر بهمن، دم بهار شدند
 به رسم معجزه، فرعونیان دوران باز
 خروش نیل برآشته را دچار شدند
 فلک، شد آینه دشت پرستاره عشق
 کویرهای به خون تشن، لالهزار شدند
 شرر ببا شد و بت‌های آزری آنک
 نگون بدست براهمیم روزگار شدند
 گشاده فصل سحر گشت، از کتاب طلوع
 چه سروها که بدین فصل خون‌نگار شدند
 زخاکدان زمین، عاشقانه کوچیدند
 به لوح سینه تاریخ ماندگار شدند
 چراغ بزم شهیدان عشق روشن باد
 که صبح صادق ما را طلایهدار شدند

جوششی عشق

سنگین شد ای دل، دل من، بار گناه من و تو
 صبح آمد، اما نشد صبح، شام سیاه من و تو
 این سر نه سامان پذیرد، وین غم نه پایان پذیرد
 یک نیمشب، پرنگیرد تامرغ آه من و تو
 فردا، که گلز خمها را عشاق شاهد بگیرند
 واحسرتا، نیست ای دل، زخمی گواه من و تو
 ای دل، گر از اهل دردیم گرد سلامت چه گردیم؟
 تاچند این ره نوردیم، این نیست راه من و تو!
 جز آیت شرم‌ساری، چشم من و تو نبیند
 زیرا که جز سوی هم نیست، ای دل، نگاه من و تو
 این جوشش گرم عشق است، آرام منشین و بشتاب
 کاخر شود خاک سردی، آرامگاه من و تو
 آن گورهای نکنده، با التهابی مکنده
 خود چشم‌های زمین است، مانده به راه من و تو
 با من بیا همسفر باش، تا دور، تا قله نور
 در این سفر، دست عشق است پشت و پناه من و تو

زمزمه زمزمه

اینان که سوز عشق به خورشید می‌دمند
 گرمند و از زبانه آتش نمی‌رمند
 زخم هزار ساله و چرکین دشت را
 بانقش گام‌های خطروپوی، مرهمند
 کابوس مرگ تا بگریزد زچشم خاک
 فریادهای حادثه برخواب عالمند
 جاری زپایکوب عطشناک تشگان
 برگوش خاک زمزمه پاک زمزمند
 تکبیرشان، نوید ظهور سپیده است
 آوازه خوانز مرگی شب شوم ماتمند
 دل برعروس هرزه دنیا نبسته‌اند
 زایتروست خود که با نفس یار محربمند
 حسرت برم به منزلت عاشقان، از آنک
 خورشید را به قلمب شب تیره همدمند
 از دیده اشک هجر دگر کربلا میار
 کاینان تو را به وصل، دلیل مسلمند

قصه زبانسوز عاشقان

باز می‌رود بربازان من، قصه زبانسوز عاشقان
 گریه‌های مستانه می‌کند، دل زداغ جانسوز عاشقان
 ای دل، ای خزانپوی زرد گون، کی نهی قدمزین قفس برون؟
 تاکه بنگری در بهارخون، سرخی خزانسوز عاشقان
 تانماند ابهام در میان، عاشقان دریدند. جلد جان
 ای عجب! نمی‌سوزد این جهان، ز آتش نهانسوز عاشقان!
 لب، زشکوه، بستن، نبود. اگر، شرط پاکبازی و عاشقی
 پرده فلک، پاره می‌شد، از آه آسمانسوز عاشقان
 عرش و فرش زیروزبر کند، عالمی زخون شعلهور کند
 می‌کننس، دهان باز اگر کند. زخم استخوانسوز عاشقان
 دور نیست وصلش زدسترس، سوز رابیفزای در نفس
 چون بود، به بازار عاشقی، نقد عاشقان، سوز عاشقان
 کم بگوییم از کاش و چند و چون، پانهم در این وادی چنون
 راه می‌نماید. مرا کنون، شمع جاودا نسوز عاشقان

آفتابِ دیگر

این سپکبالان، که تاعرش جنون پرمی کشند
 آفتاب وصل راچون صبح دربرمی کشند.
 از دم تیغ شهادت باده‌جوي وصلتند
 نیل اگر گردد بلا، لاجرعه‌اش سرمی کشند
 هر مقام عشق راموقوف زخمی ساختند
 بی‌سران، در هفت شهر عاشقی سر می کشند.
 آفتابی دیگرند اینان، که روز خصم را
 تیره می‌سازند، چون از کوه سربرمی کشند.
 عرش با فریادهاشان همنوائی می‌کند
 تاکه از دل نعره الله اکبر می‌کشنند
 آذرخش خشم اینان آتش قهرخداست
 بیشهزار بتپرستی را به آذر می‌کشند.
 فصل دیگر می‌گشایند از کتاب کربلا
 عشق را، با جوهر خون، نقش دیگر می‌کشند.

عنوان شعر

پیمان
بهار است و هنگام گل چیدن من
بهار دیگر
شهید عشق

پیمان

تو ای معبد، دل چون فروغ جاودان بنشین
 حریم جان مصفا کرده‌ام، در جان من بنشین
 ز اوچ آسمان آرزوها سر برآوردي
 چنان خورشید روشن در دل ایمان من بنشین
 دو چشمیم باز اما غیر تاریکی نمی‌بینم
 شب تاریک من بشکاف و در چشمان من بنشین
 بیا کز نورِ روی تو چراغ دل برافروزم
 دمی تا بشنوی اندوه بی‌پایان من بنشین
 دل هر ذره لبریز است از نور جهانگیرت
 شبی چون مهر عالمتاب در دامان من بنشین
 بخوابم آمدی کز شوق رویت دیده نگشایم
 سحر چون عطر گل بر شینم مژگان من بنشین
 مرا عهد تو با جان بسته دارد رشتة الفت
 تو نیز ایدوست لختی بر سر پیمان من بنشین
 مرا هرگز نشاید تا تو را در شعر بسرایم
 بیا بنشین، فروبنشان تب عصیان من، بنشین

بهار است و هنگام گل چیدن من

به خون گرکشی خاک من، دشمن من
بجوشد گل اندر گل از گلشن من
تنم گر بسوزی، به تیرم بدوزی
جدا سازی ای خصم، سر از تن من
کجا می توانی، ز قلبم ربایی
تو عشق میان من و میهن من؟
مسلمانم و آرمانم شهادت
تجلى هستی است، جان کندن من
مپندار این شعله افسرده گردد
که بعداز من افروزد از مدفن من
نه تسلیم و سازش، نه تکریم و خواهش
بنازد به نیرنگ تو، تو سون من
کنون رود خلق است، دریای جوشان
همه خوشة خشم شد خرم من من
من آزاده، از خاک آزاد گانم
گل صبر می پرورد دامن من
جز از جام توحید، هر گز ننوشم
بلند اخترم، رهبرم، ازره آمد
بهار است و، هنگام گل چیدن من

بیهار دیگر

فرودین آمده امروز برخسار دگر
 گلفروشان بخروشند، بیازار دگر
 شوق و شوری دگر و ، گل دگر و، نغمه دگر
 گل شکوفا شده در سنگر دین بار دگر
 خوش خبر آمده چاوش بهاران، شتovid
 عندلیبان به ففانند به گلزار دگر
 در جهان گشت اگر باور این طرفه بهار
 گل بیار آمده از همت گلکار دگر
 با غبانی است در این باغ که گلزارش را
 بهر دیدار، سزد دیده بیدار دگر
 جان فروشنده به جانان وسبکبال رسند
 در حريم حرم یار، به دیدار دگر
 فصل عشق است، عجب نیست گر این داد وستد
 با متع دگری هست و خریدار دگر
 گوهر بحر تولا، خزف کفر شکست
 عشق سنجنند، در این رسته، به معیار دگر
 چه غم از در فلق فتح و ظفر پیکر گل
 غرقه در خون شود، از سرزنش خار دگر؟!
 اختران، صفت به صفت استاده بویرانی شب
 بنگر شوش خورشید، به پیکار دگر
 هاجر کعبه مقصود، در این طی طریق
 زصفا آمده تا مروه، برفتار دگر
 این زمان، با علم عشق نگر داشت به داشت
 میرود قافله، با قافله سالار دگر
 کاروان میرود و، درخم هر ره گیرد
 برده آن واقف اسرار، ز اسرار دگر
 مهد منظومة نور است کنون خاک وطن
 مطلع الفجر شد این خطه، ز انوار دگر
 چهره افروخت شقايق، به شفق، از سر شوق
 آخرین دم که نمودند بر او یار دگر

گل صد پاره پراکند شمیم دگری
پرگشوده است بمعراج به ایثار دگر
عاشقانراست: سری، زیب سر دارد دگر
در پس دایره دستی زند از نور، رقم
خط تقدیر در این نقطه، به پرگار دگر
همسفر، یاور و همرزم، نگر دشمن دون
شور چشم آمده، بنشین بدعما، بار دگر
بر سر تربت گل، ریزگلاب از سر نذر
تا بتا بد مه موعود به انوار دگر...-

شیخیده عیشه

سحر، شکفتی و براوج نور لانه گرفتی
 غروب، شعله کشان در شفق زبانه گرفتی
 چنان غریبو کشیدی میان بستر گلها
 که ستر خراب خوش از عطر رازیانه گرفتی
 نسیم، مویه کنان آمد از حمامه طوفان
 پراز شمیم تو، کان جام جاودانه گرفتی
 به شوق کعبه مقصود بال عشق گشودی
 همه یقین شدی و راه بر فسانه گرفتی
 گهی زدامن صحرا چو گردباد گذشتی
 گهی به خلوت خورشید آشیانه گرفتی
 گهی به مشرق توحید دیدمت به نیایش
 گهی بسنگر خون، خصم دون نشانه گرفتی
 ز خود گذشتی و سردرره مراد نهادی
 که عاشقانه در فشن شرف بشانه گرفتی
 ز طور معجزه، ای نفسِ مطمئن چه شنیدی؟
 که شعله شعله به نیزار تن زبانه گرفتی
 ترا نبرد زرَه دیو هرزه پوی هوسها
 ز موج خیز بلا بی امان کرانه گرفتی
 ببال همت و آزادگی به اوج رسیدی
 تمام او شدی و فر جاودانه گرفتی
 به برگریز گل سرخ، ای بهار گل افshan
 هزار شبتم خونرُنگ - نه دانه گرفتی
 تویی چون غمه گلنگ در کلام نگنجی
 که سوز عشق شدی، جای در ترانه گرفتی
 براین گذرگه شنگرف، جای پای تو دیدم
 شهید عشق شدی راه آن یگانه گرفتی
 ترا دعای سفر خوانده بود، پیر دلاور
 که هفت وادی اشراق عاشقانه گرفتی
 تویی ستاره صبح و من آن سپیده فجرم
 که در زلال نگاهم چو نور لانه گرفتی ...

عنوان شعر

گریز از تن
حصار تن
انفجار ابر
نهایت عشق

گریز از تن

دلم خیال رهایی ز بند تن دارد
 چو شمع، گشت و گذاری به خویشن دارد
 دل حزین من از محبس فسرده تن
 چو طایری ز قفس میل پر زدن دارد
به قامت دل تنگم لباسی از درداست
همیشه شعله ردای شرر به تن دارد
 من آن پرنده آفاق جستجوهایم
 که تیر حادثه‌ها قصد بال من دارد
 مرا ز مرگ هراسی به دل نمی‌باشد
 که شمع میل رسیدن به انجمان دارد
 نمی‌رود به اسارت دلم، مگر ز خیال
 روم به جاده عشقی که راهزن دارد

حصارِ تن

امروز، در حصار تن از غم لبالیم
 باید کند برای اجابت دعا، لبم
 در خانه‌ای به وسعت فردا، زبی کسی
 گوییم سخن زدلخوشی خویش با لبم
 آنجا که در فضای شب، آواز روشنی است
 گوییم که بی‌صدا و خموشی چرا، لبم؟!
 در تنگنای حادثه، در امتدادِ درد
 یا دیده‌ام خموش و غمین است، یالبم
 دیگر غریب سینه‌ام از آشنا گریخت
 «ای وای اگر به شکوه شود آشنا لبم»
 دیگر نخواهم از تو که یاری کنی مرا
 تو بینوادر از منی، ای بینوا لبم

انفجار ابر

با کاروان تندر و آتش سفر کنید
 از رزمگاه خون و شهادت گذر کنید
 تصویرهای خامش و بی‌رنگ مرگ را
 با رنگهای عاطفه زیرو زبر کنید
 شمشیرهای حق ز نیام ظفر کشید
 تا اوج کهکشان رهایی خطر کنید
 هان، ای ستارگان محبت، در آسمان
 بر اختران گشته ز ظلمت نظر کنید
 جان، سینه لبالب از انوار عشق را
 بر بارش خدنگ سیاهی سپر کنید
 ای عاشقان غرفه دریای گریمه‌ها
 از انفجار ابر مرا هم خبر کنید

نها یت عیشیق

به دشت سرخ شهادت شکفته آیت عشق
 نثار جان به ره دین بود، نهایت عشق
 بر هنه پیکر شب شد به دست صبح ظفر
 سپیده سرزد از آفاق با عنایت عشق
 ندای اشهدو ان لاله الا الله
 بود، سرود نخست و صلای غایت عشق
 بزن صلای شهادت به پیک و قاصد صبح
 که تا بگوش فلك بررسد حکایت عشق
 نشست پرچم توحید بر منارة فتح
 رسید تو سن ایثار با هدایت عشق

عنوان شعر

از تبار نور
طلوع نور و بهاران
پرندۀ شوق
حمزة امام
واسطۀ رحمت
زمانه عشق
در سنگر عشق
پرچم صبح

تقدیم به حضرت امام خمینی

از قبارِ نور

به خاک تشنه، کرامات آب را مانی
به چشم خسته‌تنان، لطف خواب را مانی
شمیم روی تو، گل رابه یاد می‌آرد
به رنگ وبوی ولطافت، گلاب را مانی
توبی که نفس حیاتی، رموز عاطفه‌ای
به جان ملتهبان، التهاب را مانی
تو از قبیله نوری، تو از سلاله مهر
شگفت نیست اگر آفتاب را مانی
به روح خفته دلان، چون دم مسیحایی
به روی منتظران، فتح باب را مانی
زلال هرسختن، میبرد مرا ازدست
کلام پاک خدا، شعرناب را مانی
به خیره، درتو، توان نگاه کردن نیست
که آفتاب بدون حجاب را مانی
مرا به بال سخن میبری به وادی نور
یقین کنم مُلکِ بی نقاب را مانی
قسم به فجر، به ایمان، به آیمه‌ای نجات
که برکویر وجودم، سحاب را مانی

برای سالگرد ورود حضرت امام

طلوع نور و بهاران

سوارباره نور از پگاه می‌آید
 دهید مژده که آن پیر راه می‌آید
 به تن ردای امامت، به کف صحیفة نور
 شکوه رحمت حق درنگاه می‌آید
 سحرشمیم تشن را شنیده است مگر
 که غرق نوروظفر با سپاه می‌آید؟!
 نسیم عشق به باغ شعور می‌خواند
 نشاط و خرمی از صباحگاه می‌آید
 اساس دولت بیداد. گر ز بنیان ریخت
 زسوی حضرت حق، دادخواه می‌آید
 به سالکان ره عشق و عارفان خدای
 خبر دهید که: آن مرد راه می‌آید
 گشوده بارسفر، رهنورد وادی نور
 همای عشق از آن بارگاه می‌آید
 به جستجوی شهیدان کربلای وطن
 امیرقافله بالشک و آه می‌آید

تقدیم به شهدای اسلام

پرندۀ شوق

صبا، زبوبی تو از خیزوتاپ می‌افتد
گل، از حریر رُخت، غرق آب می‌افتد
طراوتی است ترا درنفس، که روح سکون
نفس گرفته ودر التهاب می‌افتد
سمند عشق چنان عاشقانه میرانی
که درغار رهت آفتاب می‌افتد
به بال معجزه، تا دشت نور می‌پویی
که از شتاب تو، شاهین زتاب می‌افتد
نويد وصل کهات داد ای پرنده شوق؟
که با عروج تو پراز عقاب می‌افتد!
حدیث شوق تو باهر کسی نشاید گفت
که رمز عشق برون از حجاب می‌افتد!
به سوگ سرخ تو ای پاره تن، زلال سرشگ
زچشم باورمن بی حساب می‌افتد
لبم به عشق تو، از شوق و شور می‌گوید
دلم به یاد تو، در اضطراب می‌افتد
چنان که یاد تو هر لحظه در سرم گذرد
به خاطر من همه شب، شعرناب می‌افتد

«برای سردار بی تکلف اسلام و
عارف بی ادعا و باوقار:
شهید دکتر مصطفی چمران»

حمزه امام

در سوکت ای شهید، زمین و زمان گریست
چشم آشکار کرد و دل اندر نهان گریست
پر پر گل وجود تو چون گشت در بهار
گل جامه چاک زد به تن و با غبان گریست
اندوهت ای عزیز، گران بود و ناگهان
آنسان گران، که امت ما بس گران گریست
ای حمزه زمانه- که نامت بلند باد-
از هجر در دنیاک تو، پیر و جوان گریست
بر تربت مطهرت این امت بزرگ
بر سرزنان فغان زد و تا پای جان گریست
با یادت، ای منادی توحید و عشق و شور
در سنگر جهاد، شب عاشقان گریست
تنها نه در زمین، دل هر مؤمنی بسوخت
در پای عرش هم، ملکی آستان گریست
ایران، برای رفتن تو در عزا نشست
لبنان، از این فراق، زرفاکی جان گریست
ای طایر تپیده بخون، مرغ باغ عشق
زین ماتم عظیم تو، در بوستان گریست
ای نامور سپاهی اسلام، ای صدیق
بهر تو، مهر و ماه هم از آسمانی گریست
در ماتم بزرگ تو، ای زاهد دلیر
سر باز و پاسدار امام زمان گریست
مارا نه آگهی است که در سوکت ای نجیب
خورشید بی غروب جماران، چسان گریست
عرفان ترا چگونه تواند زیاد بزد؟
زیرا، که چشم معرفت اینجا عیان گریست
ما را نوید فتح دهد، خون هر شهید
هر چند دیده و دل من توأمان گریست

تقدیم به حضرت امام خمینی

واسطه رحمت

هماره، جان سخن زان لب و دهان جاری است
که آیه آیه قرآن برآن زبان جاری است
نوید لطف خدا، از نگاه او پیداست
از آن نگاه درخشندۀ، نور جان جاری است
زنور معرفت اوست جان ما روشن
سرود عشق از آن لب بر عاشقان جاری است
به رمز و راز اگر می‌کند اشاره، امام
خوش امت وی در دل زمان جاری است
چنانکه لب بگشاید زنگ، «روح‌ا...»
به سوی جبهه، سپاهی زغارفان جاری است
به هر کجا که قیامی است، نشأتی از اوست
شکوه نام بلندش به هر کران جاری است
صفای عشق خدا می‌دمد به جبهه، از آنک
شهادت است که در جبهه‌ها، عیان جاری است
امید فتح و ظفر از کلام او ریزد
نویدگاه رهایی از آن دهان جاری است
صلای اوست، که بیداری ارمغان آرد
نهیب اوست، که بر پنهان جهان جاری است
به یُمن اوست، که بر ما خدا عنایت کرد
به بود اوست، که رحمت از آسمان جاری است
به بوی اوست، که رنگ نشاط دارد گل
هوای اوست، که در باغ و بوستان جاری است
بیا، بشوی دل و جان به پاکی این رود
که آبشار صداقت از آن بیان جاری است

زمانه عشقی

طنین نام که می‌آید از کرانه عشق؟
 صدای کیست که دارد به لب، ترانه عشق؟!
 نوا رزم حسینی دوباره شور انگیخت
 سرود فتح برآمد، زیبکرانه عشق
 چنین که ره به خدا می‌برند این عشاقد
 یقین کنم که دلیند بر خزانه عشق
 گشاده‌اند پر و بال، تا کجا؟ تا نور
 نهاده‌اند سر و جان بر آستانه عشق
 کدام مامنی از قرب دوست والا تر؟
 کدام راه به از راه آشیانه عشق؟!
 به ناکجا چه دهی دل؟ که آزمون اینجاست
 زمین، زمین خدا و، زمان، زمانه عشق
 به سوی کعبه و قدس است چشم ما نگران
 که هر دو خانه وحی است و هر دو خانه عشق
 ببین که با چه شکوهی شهید را بردنند
 به دست شوق و به پای دل و به شانه عشق

در سنگر عشقی

شب، از دم تیغ شب شکاران سرخ است
 سیمای سحر، زخون یاران سرخ است
 چون روز نخست، عهد عاشق این بود
 جان در تن پاک رهسپاران سرخ است
 از شرم حضور، چهره‌ها همچو عقیق
 وزشوق وصال، روی یاران سرخ است
 در مذهب عشق، سبزه و گل خونرنگ
 در سنگر عشق، باد وباران سرخ است
 تا زیور و آبروی عاشق خون است
 هر لحظه عمر جان‌نثاران سرخ است
 از سینه مرد خیز محراب نماز
 تا محمل نرم لاله‌زاران سرخ است
 هم سینه شوق خاک، هم قله کوه
 هم اطلس سبز جوکناران سرخ است
 این خاک، که بوی کربلا آید از آن
 از خون سر طلایه‌داران سرخ است
 صورتگر عشق را چه نقشی است، شگفت؟!
 کز جبهه عشق، تا جماران سرخ است!
 عیسی دم ما همیشه پاینده، کزاو
 این نامه به عمر روزگاران سرخ است
 یاقوت زلال از کلامش جاری است
 آری که کلام هوشیاران سرخ است
 سبز است اگر چه جامه بر قامت یار
 لیکن ره ورسم پاسداران سرخ است

پرچم صبح

به تیغ نور رگ شب زدیم، تا دم صبح
 به اهتزاز درآمد دوباره پرچم صبح
 فلق کشید، سپاه از کرانه تا به کران
 دهان گشود سحرگه، به خیر مقدم صبح
 گل سپیده دمید، از نهایت شب جهل
 وزید، بوی خوش معرفت زعالم صبح
 درید، سینه غم را به یک تهاجم، عشق
 شکافت، شام سیه را، دم مکرم صبح
 گرفت لشکر نور، از چهارسو شب تار
 شکست دست خزان، زیر پای خرم صبح
 سپاه شوم یزیدی، زکربلا بگریخت
 حسین عصر ستم، آمد از محرم صبح
 امیر قافله عشق، تا دهان بگشود
 به زخم سینه یاران نشست مرهم صبح
 رسید وبار سفر بر بسیط لاله نهاد
 امام نور، که میخواند بر مقدم صبح
 طراوتی است به سیمای عارفان غریب
 که شسته‌اند سر و روی خود به شبنم صبح
 ببین که غنچه گشوده است لب به خنده چو گل
 مگر شکفت در این پهنه‌نشت مریم صبح؟!
 فراز تربت یاران عشق، روح خدا
 چو گوهری است درخشان، به روی خاتم صبح

عنوان شعر

اشک زلال
شب بارانی
تیغ ظفر
بهاران

اشک زلال

ایکه فکنده‌ای تو از دیده حریر خواب را
 برلب جونظاره کن رقص زلال آب را
 جوشد و خنده و رود، رقصد و پیچد و دود
 کس نشناشد اینچنین، شیوه پیچ و تاب را
 فرش ره نگار کن، لاله سرخ هستیت
 برتن خاک گستران، اطلس ماهتاب را
 نقش من و هوای من، بشکن و درفنای من
 درهمه جسم و جان نگر، جلوه بیحساب را
 شرح فصول عشق را، از لب من مجو، مجو
 خود زنگاه من بخوان، حال دل خراب را
 ایکه بیاغ لب شود، حرف تو، پیک دوستی
 رنگ لطیفه‌ای بزن، صفحه این کتاب را
 دل زتو بر نمیکنند اینهمه خلق و میروی
 از چه پسند میکنی بر دل ما عتاب را
 مصرع سبز شعر تو، بوی بهار میدهد
 اشک زلال خامهات، طعنه زند گلاب را
 باع بهشت میشود، گلشن خشک جان ما
 بر دل ما نشاکنی، گر گل آفتاب را

شنبه بارافی

میشکافد سینه شب، خنجر نورانی ما
 روح خورشید است گوئی، نفمه روحانی ما
 روید از اندیشه ما، لاله خوشبوی هستی
 مژده صبح آورد، آئینه نورانی ما
 باز، جاری در زمین باشد زلال خون گلها
 در طلوع آفتاب لحظه عرفانی ما
 باز، جوشید از زمین، گلهای سرخ ارغوانی
 نسترن، زد خیمه، برخاکستر ویرانی ما
 رخ نما ای مهر تابان، گه زمشرق، گه زمغرب
 تا بدانند اهل عالم، راز سرگردانی ما
 دل به تشریف تو عزت یافت، گلزار از تو رونق
 چشم جان شد از تو روشن، ایمه کنعانی ما
 ماشقایقهای بویائلیم واز گلزار همت
 بر مسام لحظه‌ها جاریست، عطر افسانی ما
 صبرما کوهست، اما، هرزمان باتیشه غم
 میزند فرهاد عشقت، زخم برپیشانی ما
 واژه‌ها، در بیت خاموشی نمیگنجند، زیرا
 موج دریا میسراید، مصرع طوفانی ما
 در هم آمیزد: گل ما خنده را باگریه، (سیمین)
 ماه میتابد شگفتا، در شب بارانی ما!

تیغ فلفل

نشان، زتیغ ظفر آفرین بهمن داشت^(۱)
 شبی، که خون همه اختران به گردن داشت
 ندیده بود کسی، واين شگفت، مادیديم
 شکوه فصل بهاران که ماه بهمن داشت
 کلیم معجزه از راه دور می آمد
 خبر ز وادی طور و دیار ایمن داشت
 براوج شهر خطر می گذشت و گاه عبور
 به دل نه واهمه از جان، نه خوف دشمن داشت
 دمیده بود به گلزار شهر ما گل سرخ
 ولیک، باد خزان طبع گل پراکن داشت
 هنوز، چشم سحر بود بر دریچه‌ی صبح
 شب، آن لباس سیه را هنوز بر تن داشت
 نداشت تاب ستیز و، نداشت پای گریز
 اگرچه دیو ستمکاره عزم رفتن داشت
 در این میانه که ببل در انتظار بهار
 گهی فغان و گهی نغمه، گاه شیون داشت
 شکست شیشه‌ی صبر شب سیاه سکوت
 سحر به ضربه‌ی سنگی که در فلاخن داشت
 زقاف عشق، پدیدار آمد آن خورشید
 که در صمیر، هزاران چراغ روشن داشت
 شفق در آینه‌ی روی او نمایان بود
 به گرد مهر رخ از آفتاب خرمن داشت
 ز آسمان نگاهش، ستاره جاری بود
 به سوگواری گل، ژاله‌ها به دامن داشت
 پیام داشت ز قرآن، نوید داشت، ز فجر
 ز عشق سرخ حسینی خطی معین داشت

رخش به هوز و کلامش به نور می‌مانست
ز مهر ولطف و محبت دلی مزین داشت
بهار آمد و بر شاخه‌ها جوانه دمید
در این سرا که به باغش خزان نشیمن داشت
بگو به خصم که از دیرگاه دور زمان
همای عشق بدین آشیانه مامن داشت

بهاران

شکوه صبح ظفر، شد طلایه‌دار بهاران
 دمید عقد زبرجد، به شاخصار بهاران
 رُدد خنده خشک از لبان تشنۀ ایام
 زلال خنده جانبخش جویبار بهاران
 بیاع آینه، پروانه بال میزند از شوق
 که نوشد از لب گل شهد خوشگوار بهاران
 زبانگ وحدت و، آوای عشق و، نفمه توحید
 گرفته مرغ خوش‌الحان زسرخمار بهاران
 گلاب نور پیاشد ببزم گلکده خورشید
 بیاونچره بگشا، بیاد گار بهاران
 بزن برآتش دل آبی از پیالله رحمت
 مرا که سینه زداغست لاله زار بهاران
 نماز سرخ تولا بخوان، که شاخه تکبیر
 گرفته شور سراپا، ز برگ وبار بهاران
 اذان خون دمد از مؤذن ومنارة اینار
 قوت عشق دهد جلوه‌ها بکار بهاران
 نگربه همت مردان جاودانه تاریخ
 که کرده‌اند بخون نقش روز گار بهاران
 چه نیک میگذراند سوار نادره امروز
 زتنگنای زمان رخش راهوار بهاران!

عنوان شعر

آهنگ محبت
از قیصر انقلابی سردار کربلا
قلم باید از درد انسان نویسد
در منای عشق
پیام خون برادرها

آهنگِ محبت

گفتی نواخت پنجه گردون اگر نواخت
 آهنگ دلنواز محبت مگر نواخت؟
 گردون قبیله‌های دل افکار عشق را
 در آزمون عشق به سوز شر نواخت
 بر سخت کوش مردم آزاده جهان
 پتک شکست گاه به پا، گه به سر نواخت
 بر فرق ما نواخت گران سنگ فرق کوب
 چونانکه سنگ کینه به فرق سپر نواخت
 در اضطراب، گاه گریز از بلای موج
 مشت کرانه سینه ما بیشتر نواخت
 پیک اجل که از دم تیغش گزیر نیست
 ناقوس، بانگ مرگ بهربام و در نواخت
 گاهی باه بدرقه در معبر وداع
 گاهی بناله‌های شب بی‌سحر نواخت
 گاهی بوقت امن حضر با غبار آه
 گاهی به خار راه سفر در سفر نواخت
 گاهی بداغ مرگ عزیزان بدشت خون
 گاهی به سوگ سرخ پدر یا پسر نواخت
 گاهی به مکر و وسوسه چشم اهرمن
 در گوشاهای بوالهوسان ساز شر نواخت
 عطر بهار در لب برگ و درختا ماند
 شلاق باد سرد خزان هر قدر نواخت
 زخم هزار پاره دل را در این میان
 تنها، نگاه مردم اهل هنر نواخت

از قهیرِ انقلابی سردارِ کربلا

از مهر واز طلیعه و از آسمان بگو
 از جلوهٔ ستاره واز کهکشان بگو
 از رویش جوانه بیاغ بهار سبز
 یک باغ گل بگوش دلم داستان بگو
 از ارتفاع قامت سبز و سبیر کوه
 از یازتاب شوکت رنگین کمان بگو
 بر دشت کام تشنۀ که از التهاب سوخت
 از چشمۀ عطوفت آب روان بگو
 از آتشلی که صاعقه زد بر تن درخت
 در فصل اضطراب، بیاغ خزان بگو
 از خنجر سپیده که بر فرق شب نشست
 از انفراض شب که نپاید چنان بگو
 از زخم سخت فاجعه بر پیکر قرون
 از دفتر حوادث دور زمان بگو
 از کتفهای بسته به زنجیر آهنین
 وزتابیانه ستم خون‌نشان بگو
 بر وارثان کینه پهناور زمین
 از صادقان مهر و محبت نشان بگو
 از سنگ سخت و بالش خواب ستمکشان
 از غافلان و خواب و خور رایگان بگو
 از لانهای گشته پریشان بدست باد
 از مرغ تیر خورده بی آشیان بگو
 با یک زبان بگوش دل اهل عدل و داد
 باری شکایت دل صد بیزبان بگو
 در سردسیر فصل غزل آفتاد را
 فریاد کن از آتش خاطر عیان بگو

از او مگو از عاشق مست و هوایست
از آنکه جان دهد بره دل از آن بگو
از قهر انقلابی سردار کربلا
کز جان خود گذشت وهم از خاندان بگو
غالب به نفس سرکش خود در مصاف عشق
قائم چو کوه صیر از آن قهرمان بگو

قلم باید از هر دلیل نویسد

قلم باید از حکم قرآن نویسد
 زوجدان، زایمان، زیزدان نویسد
 قلم باید از جلوه‌های خداوی
 که تابد از آن نور ایمان نویسد
 قلم باید از سیرت پارسایان
 مریدان درگاه عرفان نویسد
 قلم باید از مرگ محتوم ظلمت
 ز میلاد صبح درخشان نویسد
 ز گندم که شد دانه دام آدم
 از آدم که شد رام شیطان نویسد
 ز خون دل ز خمداران گیتی
 قلم باید از درد انسان نویسد
 قلم باید از کندوکاو تفکر
 در اعماق دریا و کیهان نویسد
 ز درد آفرینان بیگانه با درد
 ز درماندگان بهر درمان نویسد
 از آغاز تکوین موج ستمها
 از انجام تخریب طوفان نویسد
 قلم باید از تشنه گردان صحرا
 بیابان نورдан عطشان نویسد
 قلم باید از برگ زرد درختان
 که خوانند از آب و باران نویسد
 قلم باید از خون سرخ شهیدان
 در آینده تاریخ الوان نویسد
 ز شباهای خاموش سنگر نشینان
 از آلاله‌های فروزان نویسد
 قلم باید از راه و رسم رهائی
 ز تاریکی و جهل وزندان نویسد
 ز غارتگران دیار فلسطین
 از آتش فروزان لبانان نویسد

در منای عشقی

ای در منای عشق خدا جان فداحسین^(ع)
 در پیکر مبارزه، خون خدا حسین^(ع)
 ای پاکتر زپاکی گلبرگ یاس‌ها
 روی زمین زچهره تولدگشا حسین^(ع)
 ای معنی تکامل ایمان به فیض عشق
 ای عاری از تعارفِ چون وجراء حسین^(ع)
 عربان‌ترین حقیقت معلوم آفتاب
 تابان‌ترین حقیقت صدق وصفاً حسین^(ع)
 فارغ زکام خواهی دل درهوا نفسم^(ع)
 غالب به سلطه‌جوئی دیوه‌هواحسین^(ع)
 انسان، ولی فراتر از انسان خاکزاد
 با آیمه‌ای نورالهی نما حسین^(ع)
 مطلوب دل، موافق خاطر، انسیس جان
 زنگار غم گرفته دل راجلا حسین^(ع)
 پاینده در خیال زمان‌ها و قرن‌ها
 در معبر گذشت زمان دیرپا حسین^(ع)
 در کندوکاو یافتن جایگاه عشق
 تامسلخ شهادت پراعتلای حسین^(ع)
 در شوره‌زار تشننه به گلبانگ عاطفت
 آواز آب و عاطفه، گلگون قبا حسین^(ع)
 سردار بی‌مبالغه در عرصه نبرد
 سرباز بی‌مضایقه در کربلا حسین^(ع)
 در جنگ عاشقانه پذیرای مرگ سرخ
 باظلم در نبرد به شمشیر لا‌حسین^(ع)
 نام تو عطر سینه خونین لاله‌هاست
 بویت در آستین بهاران رها حسین^(ع)
 در انتظار بوسه بر آن آستانه است
 خون می‌چکد زچشمۀ چشمان ماحسین^(ع)

پیام خونِ برادرها

به آهوان چمن خوانم،
دگر مجال چمیدن نیست
فضای تیره باستان،
فضای رویش دیدن نیست
دگر محال دراز شب،
بروی بالش ناز شب
زمان زمان تن آسائی،
مکان مکان لمیدن نیست
بدور زین همه انسان‌ها،
نبرد خونی میدان‌ها
شتاب و حمله و جولانها،
رواز خلق بریدن نیست
زمجبس نفس سنگی،
حصار سنگی دل تنگی
بجز بقدر هم آهنگی،
امید سهل رهیدن نیست
بروی بال کبوترها،
پیام خون برادرهای است
درامتداد صنوبرها،
هوای سبز پریدن نیست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ... ضياء الدّين ترابى

عنوان شعر

باران رحمت، بیاد یوم ۱۵ خرداد
ساحل بیدار

بیاد یوم ا... ۱۵ خرداد

بارانِ رحمت

خونی که در فیضیه برخاک وطن ریخت
 چون چشمهای جوشید وبر دشت ودمن ریخت
 اشکی که جاری شد از آن چشمان معصوم
 باران رحمت بود، کو براین چمن ریخت
 هر لالهای روید ازاین بوم وبر، امروز
 خونیست کز آزاد مردان برکفن ریخت
 نازم برآن پیری که بی خوف حرامی
 بایاری یزدان بهم رسم کهن ریخت
 تابیرق اسلام وقرآن بر فرازد
 بر کام جانِ خستگان شهد سخن ریخت
 بانگی که در محراب زد بایاد یزدان
 چون تندری وحشت به جان اهريمن ریخت
 عطر گل آید از تمام خاک ایران
 زان خون که در فیضیه برخاک وطن ریخت

تهران- بهار ۱۳۵۸

ساحل بیدار

زاوج عاشقی بردار رفتند
 ازین معراج، سوی یار رفتند
 به سر، سودای صهباًی شهادت
 به دل، عشق رخ دلدار رفتند
 غزلخوانان و دستافشان و خندان
 درون پرده اسرار رفتند
 شبی، بردامن طوفان نشستند
 سحر، بادیده بیدار رفتند
 به پروازی، حصار شب شکستند
 به شهر روشن دیدار رفتند
 به سوی آسمانها پرگشودند
 سبک بال و سبک رفتار رفتند
 شهیدان دیار آشناشی
 به جرم عاشقی بردار رفتند

تهران - پائیز ۱۳۶۳

عنوان شعر

خورشید را دیدم
شعر زیبایی بنام فرودین دارد بهار
نشانهٔ صبح
فیض معرفت
در شبان فراق
کام دل
نغمه سازان محبت
همای گلشن

خورشید را دیدم

تو آنروزی که از راه آمدی من عید را دیدم
 بجان عاشقان، نوری که میتابید را دیدم
 زلوج سینه‌ها، مضمون بکر عشق را خواندم
 به دلها، جلوه تابندۀ امید را دیدم
 سر هر کوچه‌ای، هر رهگذاری، هر خیابانی
 جوانی، کودکی، پیری که می‌خندید را دیدم
 سرود کاکلی‌ها، در سماع و وجود روحانی
 نشاط لاله‌های سرخ و، رقص بید را دیدم
 سرهر چارراهی پیروز کف داده فرزندی
 که گل بر مفرش راه تو میپاشید را دیدم
 پس از عمری به ظلمت خو گرفتن، ناله سر کردن
 تبسم‌های زیبای گل خورشید را دیدم
 اماماً جاودان زی، جاودان، کایمن ز آفتها
 ره آورد. تو این آزادی جاوید را دیدم

شعر زیبایی به نام فرودین دارد بهار

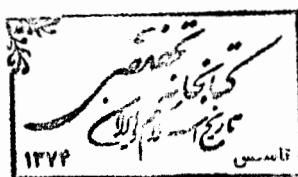
آیت سحر مبین در آستین دارد بهار
رنگ و بویی تازه، چون صبح یقین دارد بهار
بار دیگر با زبان سوسن و نسرین و یاس
با طبیعت گفتگویی دلنشین دارد بهار
زنده می‌سازد، دل دردآشنا را با نسیم
پاس ارباب محبت را چنین دارد بهار
در گلستان، مقدم یاران یکدل را نثار
دامنی آکنده از دُر، ثمین دارد بهار
مزده ای پیمانه جویان خمار آلود بزم
بادهای شور آفرین در ساتکین دارد بهار
تا سخن سنجان عاشق را به گفتار آورد
شعر زیبایی به نام فرودین دارد بهار
از شهیدان به خون غلتیده تصویری نوین
خلق را چون لالهای آتشین دارد بهار
نغمه خوانیهای بلبل، خنده گل، رقص سرو
کرد معلوم که عاشق بیش از این دارد بهار
اختر آرای فلک، خورشید، میسوزد زرشک
زین همه اختر که از گل بر زمین دارد بهار
بازگو افسانه بیداد پائیزش مکن
تا نبینم چهره‌ای اندوهگین دارد بهار
«خوش عمل» یاران مشفق، تا به «گلشن» برو کنند
مزده از گلهای شادی آفرین دارد بهار

نشانه صبح

ای دختر نازدانه صبح
 وی آمده از کرانه صبح
 بازاین دل نور جوی من کرد
 در ظلمت شب، بهانه صبح
 از چهره خود نقاب بردار
 بر او بنما نشانه صبح
 مستانه بخوان به گوش گلها
 یکبار دگر ترانه صبح
 از مرحمت نسیم، روئید
 بر ساقه شب، جوانه صبح
 گل مست شد از شراب شبنم
 در بزم شرابخانه صبح
 پیداست ز خوش خوشة تاک
 تسبیح هزار دانه صبح
 هر گل، گهر گرانبایی است
 انباشته در خزانه صبح
 اقبال، مرا همیشه یار است
 از دولت جاودانه صبح
 امید، که باز بر فروزیم
 شمع خرد از زبانه صبح

فیضی معرفت

در خرابات (من) آنکو باده پیما می‌شود
 بی‌نصیب از نشوة پیمانه ما می‌شود
 طالبان دوست می‌گویند در قاموس عشق
 واژه من، پیله بی‌بار، معنا می‌شود
 بنده در سر تا هوا وصل دارد بنده نیست
 قطره با دریا اگر پیوست دریا می‌شود
 گر خدا بینی در استمرار خود بینی مکوش
 کاین خط امروز سد راه فردا می‌شود
 سنجش افراد هرگز نیست بر مبنای حرف
 در عمل نیک و بد هر کس هویدا می‌شود
 کام شیرین کسی را تلخ نپسندی اگر
 شوگران جام ایامت گوارا می‌شود
 هر که بشناسد ز فیض معرفت محظوظ را
 مرغ نطق از یاداویش بازگویا می‌شود^(۱)
 زاد راه آخرت بردار باری (خوش عمل)
 می‌شود مغبون هر آنکو رام دنیا می‌شود

در شبانِ فراق

کسی که گوهر اشک از جگر نمی‌گیرد
 صفا ز حال و هوای سحر نمی‌گیرد
 شکسته تا نشود دل به سنگ حادثه‌یی
 بها فروزن ز بهای گهر نمی‌گیرد
 به غیر پاره سنگش مخوان، که رفته به گل
 دلی کز آتش عشقی اثر نمی‌گیرد
 اسیر دام قفس جاودانه خواهد ماند
 پرنده‌یی که در آفاق پر نمی‌گیرد
 چو چشمہ خشک شود چشمہ زال دلش
 هر آنکه حالتی از چشم تر نمی‌گیرد
 هوای وصل تو دارم بیه سیر، ولی گویند
 ز بخت تیره‌ام این کار سر نمی‌گیرد
 ز غصه‌های فراوان چنلی شدم که دگر
 اجل هم این نفس مختصر نمی‌گیرد
 ز اشک هم خبری نیافت در شبان فراق
 زهی، که طفل سراغ آز پدر نمی‌گیرد
 چنان به گوشة عزلت ز یادها رفتم
 که طبع شعر هم از من خبر نمی‌گیرد
 به خشکسال هنر (خوش عمل) حلاوت کام
 طمع مدار که جز بی‌هنر نمی‌گیرد

کامِ دل

هر زمان از دوست شمشیر عتابی می‌خوریم
 از عتابی گر نباشد از خطابی می‌خوریم
 گروصال دوست آسان نیست مارا، ذره‌وار
 پیش پایش می‌نشینیم آفتایی می‌خوریم
 حسرت بوسیدن آن لعل می‌گون بردل است
 در خرابات مغان لعل مذابابی می‌خوریم
 کام دل حاصل نمی‌گردد مگر وقتی که ما
 با خرابی می‌نشینیم و شرایبی می‌خوریم
 همچو زاهد گرچه بیداریم گهگاهی فریب
 از تبسم‌های چشم نیم خوابی می‌خوریم
 تا که دل در پیچ و تاب موی او پیدا کنیم
 گرد شمع دوست چون پروانه تابی می‌خوریم
 خواستار رحمت اوئیم در روز حساب
 گرچه اینجا باده‌های بی حسابی می‌خوریم
 (خوش عمل) آئینه جانم نمی‌گیرد غبار
 تا که از سرچشمه اخلاص آبی می‌خوریم.

فغمه سازانِ محبت

باده نوشان تا ترا ایدوست عاشق بوده‌اند
 شادی آور چون طلوع صبح صادق بوده‌اند
 دست افسان سیر آفاق حقیقت کرده‌اند
 پای کوبان عازم کوی حقایق بوده‌اند
 با لبی خندان زلال معرفت نوشیده‌اند
 پاک چون آئینه از گرد علایق بوده‌اند
 بیرق سیز ولا در اهتزاز آورده‌اند
 سرخ رو در گلشن جان چون شفایق بوده‌اند
 راه تا خلوتسرای ایمن حق برده‌اند
 دیدن او را زفیض عشق شایق بوده‌اند
 زندگی را با تلاش خویش معنا داده‌اند
 این چنین مخلوق محبوبان خالق بوده‌اند
 دشمن نور و صفا را خصم جان گردیده‌اند
 نور جویان از ازل یار موافق بوده‌اند
 (خوش عمل) در باغ عطرآگین شعر و لشاعری
 نغمه سازانِ محبت یار (مشفق) بوده‌اند.

همای گلشن بالا

دراین زمان به چه کار آید دلی که رمز تپیدن نیست
 سری که سبز به دانایی کسی که شاد به دیدن نیست
 صبح رویش ما دارد صفائی چشمہ فهمیدن
 اسیر ظلمت شب مانی ترا که ذوق چشیدن نیست
 برآ زبیشه تنها یکی که یار همسفر مایی
 به گرد خویش چه می‌پایی زمان بیله تنیدن نیست
 بنای تفرقه ویران کن رها زقیده‌وس جان کن
 کنون که من تو، توبی چون من روا حصار کشیدن نیست
 تو رشته‌های محیت را بزن به هم گره محکم کن
 مگو خلاف زبان دل؛ که چاره غیر بریدن نیست
 قدم شمرده به ره بردار مگو به شیوه ناهنجار
 که تابه مرحله ایثار مرا توان رسیدن نیست
 توابی شکفته دراین ایام سپیده باور خوش فرجام
 به بال خود بپر از این دام کنون که پای دویدن نیست
 همای گلشن بالایی که در چنین قفس افتادی
 پرنده را هوسی درسر به جز دوباره پریدن نیست
 زخاک مردم آزاده به غیر لاله نمی‌روید
 چه لاله‌ای که زهرخاکی به حال نشوو دمیدن نیست
 غزل برای غزالان گونه بیدلان که ترا گویند
 نکو سروده‌ای و ما را مجال شعر شنیدن نیست.

عنوان شعر

چهره جان
پریزادان دریایی
آب و آینه
از سرا پرده غیب
در دامن بهمن
سپاه نور
ابر کرامت
جهان پرواز
بودن یا نبودن؟
علی امام راستان (۴)
معراج حقایق
بال پرواز
پیام فروردین
شعله زبانی
نغمہ تکبیر
امیر مؤمنان (۴)
نیستانی نوا

چهرهٔ جان

تا حجابِ چهرهٔ جان شد غبارتن^(۱) مرا
 پردهٔ پندار، ره زد بردل روشن مرا
 جز شرار آهِ آتشگون، فروغی برناخاست
 از خیالِ آباد هستی تا سرای تن مرا
 می‌کشاند زین مفاکِ تیره بیگانگی
 تا دیارِ آشنایی، بوی پیراهن مرا
 راز خون افshan عاشق از زبان شعله پُرس
 شمعِ محفل بی‌نیازی داد از گفتمن مرا
 دیدهٔ پروین چو دریا موج خیز آمد، که دید
 خرمی از خوشه‌های اشگه‌در دامن مرا
 پای از سر ساختم همچون قلم در راهِ دوست
 گو دو تا سازد به شمشیر ستم، دشمن مرا
 ذره سان تا چشمۀ خورشید، از زندانِ خاک
 هر ستاره، شب همه شب، خواند از روزن مرا
 غنچه، با پیغام بادر نوبهاری لب گشود
 فرش گل، با خونِ دل گسترد در گلشن مرا
 دیده‌ات، برقر جهان سیر است در افسونِ ناز
 کآورد اعجازِ نور از وادی ایمن مرا
 قطره را، آغوشِ دریا بستر آسودگی است
 گو بدوشِ خود سپارد سیل بنیان کن مرا
 تا بدستم خاتم معنی بود «مشقق» چه باک
 زین سلیمانی غزل، نیرنگِ اهریمن مرا؟!

فروردین ۱۳۶۳

پریزادان دریایی

با زبان دل شنو از مردم خاموش چشم
 راز خون آلود شب، در پرده آغوش چشم
 تا چه میجوید به بالی تیز پرواز نظر
 زین پریشان خط هستی، مردم خاموش چشم؟!
 با نگاهی بی نصیب از نقش رنگین بهار
 خار مژگان میخلد بردامن گلپوش چشم
 درد چین نرگس مست تو، باری بر نداشت
 شادی عمدید گائت، بار ناز از دوش چشم!
 در صد فگون سینه خود، گوهران اشک را
 پرور آئند، تا برآویزد مگر در گوش چشم!
 این پریزادان دریایی، سیه مستان عشق
 چون دو خورشیدند، گرم از شور نوشانوش چشم
 ساحل آمید را آرامشی بر جا نماند
 از هجوم آتشین دریای حسرت جوش چشم
 دیده بگشا بر پریدنها در دانگیز رنگ
 کاورد پیغام پروازی دگر، چاوش چشم!
 زین غزل «مشفق» همای آسمان سیر سخن
 سایه گسترده است همچون آفتاب از دوش چشم!
 اسفندماه ۱۳۶۲

آب و آینه

جهان، شکفته به گلبانگ عاشقانه ماست
 که شور عشق تو در پرده ترانه ماست
 گل، ار به خنده برافروخت روی آتشناک
 بیاغ صبحدم، از گریه شبانه ماست
 مگر خیال تو در خاطرم چراغ افروخت
 که مهر سرزده از آفتاب خانه ماست؟!
 مرا پیام تو در هر غزل براگیزد
 سکوت را نتوانم، سخن بهانه ماست
 چو حلقه، بر در این خانه، چشم دوخته‌ایم
 که برق لطف تو در دیده زمانه ماست
 بیا، که خیمه ز دریادلی به موج زدیم
 چو قطره، پنهان بی‌ساحلی کرانه ماست
 به چشمه دل روشن، نشان ز خویش بجوى
 که آب و آینه، روشن‌ترین نشانه ماست
 به فرش سبزه باهستگی گذشت. نسیم
 که نوبهار گل‌افشان در آستانه ماست
 سمند عشق، عنان را بدست عزم تو داد
 «که تو سنى چو فلك رام تازيانه ماست»^(۱)
 به تینه صاعقه، جوشن شکاف دشمن باش
 هنوز فتنه توفان در آشيانه ماست
 به شور «جدبه»^(۲) «سخن ساز میکند «مشفق»
 سرود عشق، غزلهای جاودانه ماست

اسفند ۱۳۶۳

۱- که تو سنى چو فلك رام تازيانه ماست: حافظ

۲- استاد محمد شاهرخی «جدبه»

از سراپرده غیبت

مردم دیده، بیرسو نگرانند هنوز
 چشم در راه تو، صاحب نظرانند هنوز
 لاله‌ها، شعله‌کش از سینه داغند بدشت
 در غمت، همدم آتش جگرانند هنوز
 از سراپرده غیبت خبری باز فرست
 که خبر یافتگان، بی‌خبرانند هنوز
 آشتب را بزن آبی به رخ سوتگان
 که صدف سوز جهان بدگهرانند هنوز
 «برده بردار، که بیگانه نه بیند آن روی»^(۱)
 غافل از آئینه این بی‌بصرانند هنوز
 رهروان در سفر بادیه حیران تواند
 باتو آن عهد که بستند، برآند هنوز
 از فراسوی شب تیره، چو خورشید برآی
 که بسودای تو شوریده سرانند هنوز
 ذرّه‌ها، در طلبی طلعت رویت، بامهر
 همعنان تاخته، چون نوسفرانند هنوز
 سحر آموختگانند، که بارایتِ صبح
 مشعل افروز شب بی‌سحرانند، هنوز
 طاقت از دست شد، ای مردمک‌دیده، دمی
 برده بگشای، که مردم نگرانند هنوز

۱- (برده بردار که بیگانه خود این روی نه بیند) از سعدی است

در دامنِ بهمن

سحر، طاووسِ زرین شهیر شبگیر را دیدم
 گریبان گیرشَب، آلینه تصویر را دیدم
 درین تاریکنا، زندان سرگردانی، از روزن
 نشانی‌های خورشیدِ جهان تفسیر را دیدم
 حضورِ خلوتِ دل بود و جان دیشب، بنام ایزد
 که در نقش آفرینی، خامه تقدیر را دیدم
 باهستان، کتاب، شعله گون درد بگشودم
 به منشور دعا بی نیمه‌شب، تأثیر را دیدم
 کشیده سربسوی بی‌سویی، از دامن بهمن
 به چشم سر، قیامت، قامتِ تکبیر را دیدم
 زپای عاشقان کوی او، با دستِ مشتائی
 گشوده حلقه‌های محنتِ زنجیر را دیدم
 میانِ سیل خون، غلتیده سرهای کج اندیشان
 به پیچ و تاب نصرتِ تندز شمشیر را دیدم
 بزخم دشنهای قرنها، برپیکر انسان
 نوازش‌های مردم آفرین پیر را دیدم
 زیام حق، شهاب آسا بچان اهرمن، «مشفق»
 صفیر فتنه‌سوز آسمانی تیر را دیدم

سپاه نور

چو موج حادثه، شبگیر بر کناره گذشت
 با وح برشدو، از دامن ستاره گذشت
 فلک، زدیده هر اختیاری دریجه گشود
 بروی صبح و، شب تیره زین کناره گذشت
 کشید سرز گربیان لاله، شعله عشق
 ز خیمه گاه شفق، برق این شراره گذشت
 نوای پرد گیان حریم سر و سرور
 بشور او ز گلو گاه هر مناره گذشت
 نسیم صبحدم از چشمہ سار آزادی
 بکام تشنۀ آزاد گان دوباره گذشت
 شهاب خشم و خروش، از درون سوختگان
 چو تیغ صاعقه برخار و سنگ و خاره گذشت
 سپاه نور، به مراهی کلیم، از نیل
 چو غرق رحمت حق شد، بیک اشاره گذشت
 سحر، سروش ظفر بانگ زد زمام سپهر
 که: آفتاپ شکوه آفرین، بباره گذشت

اپر گرامت

از میان برخاستم، تا طلعتِ جانان به بینم
در طلوع صبح صادق، آفتابِ جان به بینم
چلچراغ آه کردم، شبفروغ آسمان‌ها
تا جمالِ عشق را، از روزن زندان به بینم
سر بضرا میگذارم تا کویرستان هستی
شاید از اپر گرامت گریه یاران به بینم
خاست از خاکستر پروانه گرد بی‌نیازی
تا حیاتی تازه در این آتش پنهان به بینم
گل، بخون غنچه تر دامن بُود، با اشکِ شبنم
من، درین سودا، که گل را بالِ خندان به بینم
چون غبارم، همقدم، منزل به منزل، کاروان را
تا جرس را همزمان با خویش، سرگردان به بینم
شب‌حباب درد بیدردی مرا کی میگذارد
شهر بند درد، از دروازه درمان به بینم؟!
از هوی‌شاید تهی گردم، حباب آئین، بدریا
تا نشان از گوهر خود در دل توغان به بینم
باز کن چشم دلم یارب، که گلگون کربلا را
با چراغ لاله‌ای این سرا بستان به بینم

۱۳۶۳ دی

جهان پرواز

زنده جان را از نسیم فرودین دارد بهار
 معجز عیسی نگر در آستین دارد بهار
 دیدهای در انتظارِ موکب اردبیهشت
 دامنی گلبو به بوی فرودین دارد بهار
 نرگس شهلا، به فرش سبزه لطفی تازه داد
 آسمانی اخترافشان در زمین دارد بهار
 تا بشوید چهره در سرچشمۀ شبنم زشوق
 آفتابِ عالم آرا، خوش چین دارد بهار
 پای تاسر دیده باید خیره در صنع خدای
 تا ببینی خامه سحر آفرین دارد بهار!
 تا به جام لاله خون گل به جوش آید، زنو
 نقشی از داغ شهیدان بر جین دارد بهار
 با اشارت‌های رمز‌آمیز، چون اهل نظر
 رازها با مردم خلوت نشین دارد بهار
 عطرافشان سربرآورده از گریبان سحر
 زیردامن، نافه آهوي چین دارد بهار
 چشمۀ سارِ ابر، همچون چشم عاشق زالهبار
 زین گهر زا اختران، نقشِ نگین دارد بهار
 تلخکامی‌ها ره‌آورد خزان عمر ماست
 گرچه دل را مژده، جام از انگیبن دارد بهار
 «مشق» از شعر جهان پرواز «گلشن» روز و شب
 نغمه‌ها در پرده جان، دلنشین دارد بهار

بودن یا نبودن؟

تا کی بگوش این و آن افسانه بودن؟
 با قصه دیو و پری همخانه بودن؟!
 گه با جنون عقل، در زندانِ تشویش
 گه، با فریبِ زندگی دیوانه بودن؟!
 دیر آشنایی، در پسِ دیوار تردید
 از خویش و از دنیای خود بیگانه بودن؟!
 چون گردبادی در کویر تشنه، بیتاب
 در خیمه گون آهی، تهی پیمانه بودن؟!
 با استخوانی چون هما، دلخوش نشستن
 با بوم سرگردان، بهر ویرانه بودن؟!
 در وادی پندار، خواب آلود رفتن
 در محفلِ دیوانگان، فرزانه بودن؟!
 از دوست، هر دم خنجری از پشت خوردن
 در دام دشمن، در هوای دانه بودن؟!
 با شعلمهای بی‌کسی، پیچیده در خویش
 در آتش آوارگی، پروانه بودن؟!
 نه طاقت ماندن مرا، نی تابِ رفتن
 فرمان ترا، ای دوست، بودن، یا نبودن؟!

اردیبهشت ۱۳۶۳

علی (ع) امام راستان

دلا صفائ عالمی، بروی مرتضی^(ع) بیین
 طلوع مهر جانفزا، جمال آشنا بیین
 به نغمه درای او، نوای انما شنو
 به پرده‌های نای او، نشان هل آتی بیین
 پی شکستن بتان، لوا بدست حق نگر
 طراز نقش پای او، بدوش مصطفی^(ص) بیین
 فلک در آستانین او، ملک در آستانه‌اش
 حریم آشیانه‌اش، به ملک لافتی بیین
 به عزم استوار او، به رزم جان شکار او
 شرار ذوالفار او، در آذرخشی لا بیین
 شرابی نای کوثری، به جام دوستان وی
 به کام دشمنان او، شرنگ جانگزا بیین
 فسانه شد به صدری، به حمله‌های حیدری
 غریبو این دلاوری، هلا بیین، هلا بیین
 بروز رستخیز اگر، که دستگیر ما شود
 نهاده پای آرزو، ورای ما سوا بیین
 درو فروغ ایزدی، ستاره محمدی^(ص)
 در آسمان سرمدی، شکوه کبریا بیین
 در آستان زندگی، خدای را به بندگی
 در آشیان جان او، خدا بیین، خدا بیین
 علیست^(ع) خصم ظالمان، علیست^(ع) یار بیکسان
 علی^(ع) امام راستان، باوج اعتلا بیین
 چو اوست چشمہ بقا، به لطف، «مشققا» مرا
 مدام باده ولا، به ساغر صفا بیین

معراجِ حقایق

سر خوشانِ کوی او پیوسته عاشق بوده‌اند
 روشن از نور صفا چون صبح صادق بوده‌اند
 دست افshan، از غبارِ تیرگی‌ها رسته‌اند
 پای کوبان، فارغ از رنگِ علایق بوده‌اند
 لعل بار از چهرِ آذرگونه، با خونِ سحر
 در گذرگاهِ افق همچون شقایق بوده‌اند
 پر کشیده، تا باوج عرشِ اعظم رفته‌اند
 خلوتِ حق را به معراجِ حقایق بوده‌اند
 هم سخن با مرغِ حق، در نغمه‌های شور و شوق
 وصل را با خونبهای خویش شایق بوده‌اند
 سیرِ عالم کرده در هر پرده از غیب و شهود
 فارغ از خود، مست از صهباي خالق بوده‌اند
 ره نبرده در دیارِ دشمنی، کز دوستی
 در مصافِ زندگی پار موافق بوده‌اند
 مهربانان را سلام و مهربانی را درود
 کز محبت، رحمتِ حقند و «مشفق» بوده‌اند

فروردین ۱۳۶۳

بال پرواز

بال پرواز ندارد نفس سوخته‌ام
 زیر خاکسترِ تب، آتش افروخته‌ام
 شب یکی خیمه برافراشت باشین دگر
 بر فرازِ سفری آه دلِ سوخته‌ام
 جز به موی تو و روی تو نبوده است نظر
 دل اگر باخته‌ام، دیده اگرِ دوخته‌ام
 با خیالِ تو رسیدم به تماش‌گاه راز
 رمزِ این آینه از نقش تو آموخته‌ام
 رؤیتِ لطفِ سحر یافتم از گوهر اشک
 در خور دوست نه، این گنج که اندوخته‌ام
 تا تو دارم، نبود محنتم از دشمن و دوست
 هستی خویش به سودای تو بفروخته‌ام
 «مشفق» از مشرقِ جان تا بد مد لاله صبح
 شب‌همه‌شب، به شبسستان وفا سوخته‌ام

دی ماه ۱۳۶۱

پیامِ فروردین

نسیم، سرزده در باغِ انتظار آمد
 که غنچه پرده‌گشا گشت و گل بیارآمد
 به همنوایی مرغِ چمن، خروسِ سحر
 سرودخوان به لبِ بامِ انتظار آمد
 شکوفه، از پی پیکِ پیامِ فروردین
 بیوستان، گهرآویزِ شاخصارآمد
 به سایه سایه، سپیدارِ بامدادِ پگاه
 شمیم باد، به همراهِ جویبارآمد
 قدح، چوآینه آفتابِ چشمۀ عشق
 به چشم باده‌کشان، چارهِ خمارآمد
 چراغِ لاله چوافرورخت، مهر عالمتاب
 ببالِ شعله بدیدار لالهزارآمد
 نوای آب، به رگهای کوهسار دوید
 خروشِ زندگی، ازنایِ آبشارآمد
 فرازموج لطافت، روانِ سفینه نور
 زبیکرانه آرام برکنارآمد
 پرنده‌سیزه، فراویز^(۱) باد و باران شد
 طرازِ دامنِ گل، دُخترِ بهارآمد

۱- فراویز در اینجا به معنی فرش و زینت به کاررفته است

شعله زبانی

با دستِ طلب، پای تو در سلسله تا چند؟
 آه ای دل من، غافلی از قافله تا چند؟!
 ره تو شه تو عشق و، فرار ام تو خورشید
 نگشوده به تیغ سحری سلسله تا چند؟
 زین آتش افروخته بر دامن فریاد
 فریاد، که بربان جگر حوصله تا چند؟
 این شعله زبانی که ترا سوخته چون شمع
 گل کرده زآتشکده دل، گله تا چند؟
 زین دایره، خورشید سواران همه رفتند
 ای سایه‌نشین، خواب درین مرحله تا چند؟!
 بر روزن جان تو فروغیست جهانتاب
 در کلبه تن دور ازین مشعله تا چند؟!
 برخیز، که گل جوش زد از خون بهاران
 با خار هوس، همقدم آبله تا چند؟!
 در حضرت جانان دل ما یکدله باید
 ای بیخبر از عالم جان، دهدله تا چند؟!
 برباره گلگون سرشگ از سر جان خیز
 ای سالک سودا زده، بی راحله تا چند؟!

نغمهٔ تکبیر

نافه گشود از نسیم کوی محمد(ص)
 دامن گل در چمن بیوی محمد(ص)
 خواهی اگر آبروی هر دو جهان را
 باش سراپا غبار کوی محمد(ص)
 بحر خروشان رحمت ازل آمد
 قطره‌ای از شبین سیوی محمد(ص)
 عالم هستی، چو ذره در پی خورشید
 گرم تکاپو، بجستجوی محمد(ص)
 جان متجلی اگر شود بحقیقت
 دل بود آئینه‌دار روی محمد(ص)
 رشته تابنده، روشنان شب‌افروز
 تافته بافته زموی محمد(ص)
 محفل انسی کجا بود، که نباشد
 نقل در او، نقل گفتگوی محمد(ص)
 گربسوی بیخودی گذار توافت
 راه‌گشا میشوی بسوی محمد(ص)
 عشق جهانتاب، همعنان مه و مهر
 حلقه زد از روشنی بکوی محمد(ص)
 چشمۀ آب حیات کوثر و تسنیم
 رشته موجی زآبر جوی محمد(ص)
 «گو برو و آستین بخون جگر شوی»^(۱)
 گربست نیست آرزوی محمد(ص)
 «صبر و ظفر، هر دو دوستان قدیمند»^(۲)
 این دونشانی، زخلق و خوی محمد(ص)
 جست زخواب قرون زمانه، چوبرخاست
 نغمهٔ تکبیر، از گلوی محمد(ص)

امیر مؤمنان علمی (۴)

امیر مؤمنان، حیدر^(۴)، چو شمشیر ظفر بند
 ره خصم ستمگستر، بائین دگر بند
 بود دست خدا با او، نشان هل آتی با او
 لوای إنما با او، که منشور ظفر بند
 هژبر عرصه هیجا، به تیغ آفتاب آسا
 شکافد سینه شب را، اگر راه سحر بند
 در آئین سخنداوی، شود در گوهرا فشانی
 که بالاطاف یزدانی، سخن در مشگ تر بند
 علی^(۴) هم راز پیغمبر^(ص)، علی^(۴) دمساز پیغمبر^(ص)
 که هم آواز پیغمبر^(ص) چو نی لب در شکر بند
 بعزم راستین، هردم قضا در پای او افتاد
 برزم آهنین، در هرزمان دست قدر بند
 جهان را قیر گون یابی، اگر از مانظر گیرد
 فلک اخترفشان بینی، اگر بر مانظر بند
 پی آزادی انسان، ز جا خیزد، اگر خیزد
 پی دفع ستمکاران، کمر بند، اگر بند
 امید جاودانست او، مراد عارفانست او
 همه تن، جان جانست او، چودل از خاک بر بند
 بمعراج صفا، پر ان شود، تامنzel جانان
 دعا، از آشیان جان، چوبربال اثر بند
 بمیدان ولا، در شب، رکاب از ماه نو گیرد
 بروز رزم، از مهرجهان آرا سپر بند
 برآه دوست، جان بازد، سراپا سوزد و سازد
 بگردون سربر افزاد، زتن بار سفر بند
 بمحراب نماز شب، درون شعله های تپ
 زاشک دیده چون کوکب، فلک را در گهر بند
 مرا «مشفق» سخن خاموش ماند بر لب از حسرت
 اگر مهر ولاش بر رُخ اندیشه در بند

نیستانی نوا

غبار فتنه بر خورشیدِ گردون گرد بنشیند
 اگر بر آستان همت ما گرد بنشیند
 درین آینه‌یابی جلوه‌گر چاپکسواران را
 تأمل را دمی، کاین گرد صحرا گرد بنشیند
 کرامت از دیار مردمی، بار سفر بندد
 به جولان بر سمند مرد، اگر نامرد بنشیند
 مبادا مرغ آتش بال فریاد آفرین ما
 درون آشیان همدوش آو سرد بنشیند
 به تنگ آمد دلم در تنگنای درد بیدردی
 خنگ روزی که جانم همنوا با درد بنشیند
 کجا باور توانی کرد، با آن شور سرمستی
 هماوردی چنین در پنهان ناورد بنشیند؟!
 چو در رگهای آزادی، بهار خون بود جاری
 خزان را شرم بادا، گر به روی زرد بنشیند
 روا نبود نیستانی نوای عالم آوا را
 که با هرنگمه در تار نفس گل کرد، بنشیند
 سرشک لعلگون در رشتة اندیشه «مشق»
 به آین، غیرتِ صد گنج بادآورد بنشیند

سید علی اصغر صائم کاشانی

عنوان شعر

خورشید گل کرد
بزم جانان
فتح بستان
دریادلان
بهشت جاودان

خورشید گل کرد

شبهای تار آمد بسر، خورشید گل کرد
 نخل فلق شد بارور، خورشید گل کرد
 تا روح سبز بیشه فانوسی برازروخت
 در باور سرخ سحر خورشید گل کرد
 دیشب که میگفتم حدیث صبی با ماه
 ناگه افق داد این خبر؛ خورشید گل کرد
 همگام صبح نور، یارشب ستیزان
 در شام سرد پر خطر خورشید گل کرد
 تا پیر روشن رای ما، بر باره فجر
 پوشید شولای ظفر، خورشید گل کرد

نهم بهمن ۱۳۶۳

بزم جان

ای شهیدانی که جانان شد خریدارشما
 دیده افلاکیان روشن بدیدارشما
 جامه گلرنگتان صبح ظفر را، رایتی
 خون بیرگهای فلق جاری ز ایثار شما
 پای تا سر، چشم حیرانی است گردون، هر شبی
 ای افق گلگون زتاب عکس رخسارشما
 حله خونین آزادیست براندامان
 کاخ استبدادیان ویران زپیکارشما
 واصلان بزم جانانید، ای گلهای عشق
 خسته از خار تباہی دشمن خوار شما
 خاک پاک عطرزاتان، کعبه عرفانیان
 راهیان قبله نورند، رُوار شما
 جملگی «صائم» به هنگام شهادت بودهاید
 روزه‌دارانند مشتاقان افطارشما

دهم آذرماه ۱۳۶۳

فتح بستان

گلبرگ سرخ خون است، در جای، جای بستان
 عکس شفق فتاده است، در آبهای بستان
 از دشت خون گریزان گردید، بادمجنون
 شد گل فشان دوباره، آب و هوای بستان
 تا گم اشود سیاهی، روکرد لشکر نور
 از بیکرانه، خورشید، تا راستای بستان
 راندند شب شکاران، خیل سیاه کاران
 شد پاک از تباہی، زیبا فضای بستان
 اهریمنان تزویر، هر گز نمی‌شناسند
 قدر فرشتگان رنگین ردائی بستان
 بنواخت نای قمری آهنگ فتح، «صائم»
 روزی که جان فشاندند، یاران به پای بستان

آذرماه ۱۳۶۰

در یاد لان

در پنهنهای جنگ شب، دشمن شکاران
 تا زند بر اهربیان و نابکاران
 فرداییان، در ورطه خود کامگی‌ها
 در یاد لان، همگام با چاپک‌سواران
 در کوچه باغ شهر ما، هر لاله برسد و شر
 شعر ظفر خواند بگوش روزگاران
 بنشین، ببین مهتاب و رقص اختران را
 وان دلنواز آهنگ شاد آبشاران
 در مكتب توحیدیان اینک بیاموز
 پاس وطن‌داری، زعزم پاسداران
 ای فاتحان قله‌های شب گرفته
 وی وارثان خون پاک سربداران
 دست خدا همراه‌تان در هر کجا یید
 خشنود از ایثارتان پیر جماران

بیست و چهارم آبان‌ماه ۱۳۶۳

بیهشتِ جاودان

بهار بی خزان، روی محمد (ص)
 بیهشتِ جاودان، کوی محمد (ص)
 منور میشود جانی که هر دم
 رود، باروی دل سوی محمد (ص)
 معطر ساخت گلزار جهانرا
 شمیم تار گیسوی محمد (ص)
 فلک با آن بلندی در نماز است
 به پیش سرو دلچوی محمد (ص)
 مصفا دامن گلزار توحید
 گل افshan گشت بربوی محمد (ص)
 به توصیفش نیارم لب گشودن
 خدا باشد ثناگوی محمد (ص)
 نماز آریم «صائم» تا قیامت
 به محراب دوابروی محمد (ص)

دوازدهم آذر ۱۳۶۳

عنوان شعر

در مدح شاه ولايت علی (۱۴)
داغ دل
پیام وصل
دل پرخون
طور سینا
گنج قارون
مرغ بهشتی
بالای دار
آویزه دار
آغوش دریا

در مدح شاه ولایت، علی علیه السلام

آفرینش سربسر باشد عرض، جوهر علی است
 عالم ایجاد باشد صادر و مصدر علی است
 ناخدای فلک هستی، معنی ماء معین
 سریزدان، کشتی ایجاد را لنگر علی است
 انبیا را رهنا و مصطفی^(ص) راجانشین
 اولیا را در حقیقت مرشد و رهبر علی است
 حجت برحق ولی الله مطلق، مرتضی
 همسر زهرا اطهر، جان پیغمبر علی است
 معنی الله نور، از نور رویش آشکار
 چون خداوند جهان را مظہر و مظہر علی است
 ماه برج انما، مهر سپهر هل اتنی
 سرفراز لافتی و شافع محشر علی است
 تاعیان در کعبه شد، کنْزِ خفی شد آشکار
 جلوه گر شد حق از او، چون جلوه داور علی است
 هست حیدر بو تراب و بوالبشر باشد تراب
 آری آری، از تراب آدم پدید آور علی است
 شمع جمع آفرینش، آنکه در حال رکوع
 داد برسائل ز راه لطف، انگشت رعلی است
 پیشوای دادگستر، دشمن ظلم و ستم
 کرد ویران آنکه کاخ ظالمان یکسر علی است
 شب بمحراب عبادت، پارسایی بی نظر
 روز، در میدان دشمن یمِ نام آور علی است
 بارگاه بذل وجود وداد را مسند نشین
 آسمان دانش و فرهنگ رامحور علی است
 آن جوانمردی که برقاتل غذای خویش داد
 از کرم تنها بعالم حیدر صقدر علی است
 در فصاحت، کشور علم و ادب را حکمران
 در شجاعت، صفحه تاریخ رازیور علی است
 هست در توصیف ذاتش شمه‌بی ام الکتاب
 هرچه «کاشانی» بگویی، بهتر و برتر علی است

DAGH DEL

رخت از جهان پست، بدر برده‌ایم ما
 جان را بسیر مُلکِ دگر برده‌ایم ما
 برخود پرست، دست ارادت نداده‌ایم
 با اهل دل همیشه بسر برده‌ایم ما
 داغ جبین نداده به کس تاکنون اثر
 از داغ دل بسا که اثر برده‌ایم ما
 ما راوظیفه، خدمت خلق خدا بود
 زانجام این وظیفه ثمر برده‌ایم ما
 ما رابمال وجاه جهان احتیاج نیست
 چون کیمیا زاهل نظر برده‌ایم ما
 سودی که برده‌ایم از این عالم دنی
 از نالهها و آه سحر برده‌ایم ما
 «کاشانیا» زدست‌مده دامن سرشک
 بس فیضها زدیده تر برده‌ایم ما

پیامِ وصل

امشب آوازی بگوشم آید از نائی دگر
 میرسد هر دم پیام وصل از جائی دگر
 مرغ دل پرمیزند در سینه‌هام، از شوق دوست
 تاکند پرواز از این عالم بدنیائی دگر
 آنکه اندر طورسینا محو روی دلبر است
 کی کند در عالم کثرت تمنایی دگر؟
 تاشدم من رهسپار کوی او باپای شوق
 آید از هر پرده‌ای برگوشم آوائی دگر
 دم مزن از بیش و کم هر گز، که غیر از عشق یار
 در سراهی حقیقت نیست سودائی دگر
 ای بسا معنی نگنجد قالب الفاظ را
 باید اول خواند درسی از الفبائی دگر
 هر کسی آگه نشد «کاشانی» از اسرار ما
 چون نداند لفظ ما را هست معنایی دگر

دل پُرخون

دوش، دل از خانه بیرون شد، نمیدانم کجاست؟!
 رهسپار دشت و هامون شد، نمیدانم کجاست؟!
 از جنون دل چه میپرسی، مگر نشییدهای
 لیلیئی را دید و مجنون شد، نمیدانم کجاست؟!
 حال دل از بی خبر چندان که میپرسی خطاست
 او نهان مانند قارون شد، نمیدانم کجاست؟
 نیمه شب فریاد زد دل، من نمیدانم چه دید؟
 بانگار عشق مقرون شد، نمیدانم کجاست؟!
 یکه تاز عرصه عشق، آن دل پرالتهاب
 خورد تیر یارو پرخون شد، نمیدانم کجاست؟!
 دل شد آزاد و رها گشت از قیود زندگی
 با تو میگویم که مفتون شد، نمیدانم کجاست؟!
 از قفای دل برو «کاشانی» و، غافل مشو
 چند میگوئی که دل چون شد، نمیدانم کجاست؟!

طور سینا

گوش تا باز و چشم بینا اشد
 همچو آئینه دل مصفاً شد
 عقل قاصر چو از زبان افتاد
 لب خاموش عشق گویا شد
 موسی جان چو جلوه در دل اکرد
 دل از آن جلوه طور سینا شد
 چون برافروخت عشق عاشق را
 سوخت تا فارغ از من و ما شد
 محور خسار یار و جذبه عشق
 عاشق بی قرار شیدا شد
 چون به یکسو فکند پرده لا
 آشکارا ز جیبِ الا اشد
 شد یکی عشق و عاشق و معشوق
 قطره‌ای متصل بدريا شد
 گشت چون جذبِ جلوه «کاشانی»
 یکسر آسوده از تمنا شد

گنج قارون

دلی لب ریز از خون دارم امشب
 رخی از اشک گلگون دارم امشب
 شد از غوغای شهر افسرده حالم
 هوای دشت و هامون دارم امشب
 نصیحت کم کن ای عاقل، خدا را
 بسر شوری چو مجنون دارم امشب
 مکن ساقی مرا امشب فراموش
 که من حالی دگرگون دارم امشب
 زجامی فارغم از چند و چون کن
 که عزم کوی بیچون دارم امشب
 به ین دولت الفقر و فخری
 هزاران گنج قارون دارم امشب
 ز فر عشق (کاشانی) عجب نیست
 زحد گر پای بیرون دارم امشب

مرغ بیهشته‌ی

بیگانگی زنفس هوسرانم آرزوست
 از جان گذشته جلوه جانانم آرزوست
 آئینه‌دار شاهد مقصود تا شود
 در دل فروغ جلوه ایمانم آرزوست
 دیو و دد زمانه مرا رنج میدهد
 گفتار طوطیان گلستانم آرزوست
 یارب، دلم زدیدن نامردمی گرفت
 دیدار روح برور انسانم آرزوست
 مرغ بیهشتم، به قفس گشته‌ام اسیر
 پرواز جان زحیز امکانم آرزوست
 مردم زغضه، پیر خرابات همتی
 وجود و سمع و نعره مستانم آرزوست
 «کاشانی» از لذایذ عالم گذشت و گفت:
 جامی زدست ساقی عرفانم آرزوست

بالای دار

در خانه یار از پی دیدار بیائید
 خود را بگذارید و سیکبار بیائید
 دیدید اگر بسته در خانه معشوق
 پرواز کنید از سرديوار بیائید
 مسیود اگر راه شد و چاره ندیدید
 حلاج شوید از زبر دار بیائید
 در مرحله عشق ز مردن نهرا سید
 جان بر کف و لبسته و سرشار بیائید
 عطار نمرده است و شیما نیز نمیرید
 غفلت نکنید از پی عطار بیائید
 معشوق، بدنیای دنی هان مفروشید
 از لذت دنیا همه بیزار بیائید
 «کاشانی» اگر واله و مشتاق بقائی
 با خضر رهی این ره دشوار بیائید

آویزه دار

کو رهروی ثابت‌قدم کزحق خبردارش کنم
 با غصه واندوه و غم یکدم گرفتارش کنم
 کو عاشق دیوانه‌ای از خویشن بیگانه‌ای
 جامی دهم هستش کنم، رسوای بازارش کنم
 کو باده‌نوشی تاز می، آتش زنم بر جان وی
 از هوش و عقل و خودسری یکباره بیزارش کنم
 چون شد خراب از جام می، واقف شد از آواز نی
 مرد و دوباره گشت حی، آگه زاسرارش کنم
 پروانه کو، پروانه کو، کاتش شوم، سوزانمش
 وانگه بطوفانش دهم سرگشته یارش کنم
 کو سالکی تاگویمش، اسرار حق را موبمو
 ور نکته‌ای افشاکند، آویزه دارش کنم
 «کاشانی» امشب از چهرو درخواب میگوید سخن
 یارب ندارد گر گنه، از خواب بیدارش کنم

آغوشِ دریا

ای بسا شبها که من در خلوتی تنها نشستم
 چون ندیدم همزبانی با دل شیدا نشستم
 خرقه را صد پاره کردم، سبجه را یکسوز کنندم
 ساغر و مینا شکستم، هست و بی پروانش نشستم
 آیه لاتقسطوا را، بر جین دل نوشتم
 چشم دل روشن شدو، با دیده بینا نشستم
 گرما بینی که اکنون در تن خاکی اسیرم
 در اسیری هم کنار یار بی همتا نشستم
 کنز مخفی از ظهور من هویداشد بعال
 گرچه خود برخاک ره از فرط استغنا نشستم
 داشتم اندوه دنیا تا به خود مشغول بودم
 چونکه این بت را شکستم فارغ از دنیا نشستم
 قطره‌ای بودم جدا افتاده از آغوش دریا
 عالمی را سیر کردم، باز بر دریا نشستم
 گر، ز (کاشانی) بپرسی خود چه کردی؟ بیاگوید:
 پرده هستی دریدم، بی من و بی ما نشستم

علی شریف کاشانی

عنوان شعر

یا با عبد الله الحسین (ع)
عید آمد
قاف استغنا
عشق جانان
در راه خدا

یا ابا عبد الله الحسین (ع)

هر جا، که شور عشق تو افراشت رایتی
 اخلاص و صدق و طاعت حق راست آیتی
 در هر مکان، به عشق و ولای تو، محفلی
 بر هر زبان، زمدح و ثنايت روایتی
 آن را که نیست نور ولای تور هنمون
 کوکشتنی نجات و چراغ هدایتی؟
 ای نور چشم حیدر (ع) و ای سبط مصطفی (ص)
 نبود جلال و مكرمت را نهايتي
 سيلاب اشک دیده مردم، به ماتمت
 دارد زسوز آتش دلها حکایتی
 يك لمحه سوي جمع پريشان ما نگر
 با دیده کرامت و عين عنایتی

عید آمد^(۱)

عید آمد و به دیدن هم شاد می‌رویم
 شادیم و، دل زبند غم آزاد می‌رویم
 یاران، غنیمت است دراین تنگنای غم
 یک دم اگر به دیدن هم شاد می‌رویم
 این سیلگاه حادثه، جای درنگ نیست
 روزی رسد کزین ستم آباد می‌رویم
 همراه کاروان فنا، خاک می‌شویم
 زان پس، غبار گشته و بر باد می‌رویم
 از دل رود هر آنکه زدیدار می‌رود
 از دیده می‌رویم و پس از یاد می‌رویم
 شاگرد بوده‌ایم به مکتبسرای عشق
 شستیم لوح وناشده استاد می‌رویم
 ریزد^(۲) زباد فتنه گل این چمن به خاک
 غمگین به باع لاله وشمشاد می‌رویم
 زین بیستون غم، که گرانی کند به دل
 جان برلب آمده است و چو فرهاد می‌رویم
 دژ خیم روز گار، به ما داد جام زهر
 با تلخکامی از دژ بیداد می‌رویم
 «صائم»، حدیث عشق بتان خوش کند «شریف»
 گویی به راه خلخ ونوشاد می‌رویم

۱- در جواب غزل سیدعلی اصغر صائم کاشانی
 ۲- شکایت از کشتارهای دوران ستمشاهی است

قافِ استغنا

شد گشوده باب اندوه و عذاب زندگی
 از همان روزی که بگشودند باب زندگی
 حاصل یک لحظه شادی، سالها درد و غم است
 بنگری نیکو دلا، گرد رحساب زندگی
 چون سرزلف نکویان او فند در پیچ و تاب
 هر که چون من او فتد در پیچ و تاب زندگی
 از خماریهای فردایش تباشد آگهی
 آن که سرمست است امروز از شراب زندگی
 در جهان، کی بر مراد دل رسید آزاد مرد؟
 تشنه‌ای، کی گشت سیراب از سراب زندگی؟
 هر که چون عنقا، مکان در قاف استغنا گرفت
 کی شود، چون لاشه خواران کامیاب زندگی؟
 نغمه‌خوان در گلشن امید و آزادی «شریف»
 شادی صبحی که سرزد آفتاب زندگی

عشقِ جانان

طایر دل، تا به دام عشقِ جانان شد مرا
 جان به لب، از محنت دوران هجران شد مرا
 سالها در هجر او، با سوز دل می‌ساختم
 تا دلم خون گشت و، خون جاری ز مژگان شد مرا
 اشک شد غماز و راز از پرده بیرون او فتاد
 وای من، گر آشکارا راز پنهان شد مرا
 خانه کی معمور ماند در ره توفان و سیل؟
 چنانه دل از هجوم غصه ویران شد مرا
 انس من با نیستی افزون شد، از بس هستیم
 باعث خون دل و دوری و حرمان شد مرا
 تن به گرداب فنا دادم، به جان از شوق وصل
 با امید آن که مشکل خواهد آسان شد مرا
 دامن جان می‌کشد شوق لقای او «شریف»
 طایر دل، تا به دام عشقِ جانان شد مرا

در راهِ خدا

آرزوی وصل جانان، آن که مشتاقانه کرد
 گرد شمع عشق، جان خویشن پروانه کرد
 نازم آن پیکارگر مردی، که در راهِ خدا
 جان به کف بنهاد و از جان باختن پروا نکرد
 تا براندازد اساس کفر و بیداد و فساد
 سرور آزاد مردان نهضتی مردانه کرد
 در مصاف کفر و دین تا از سروسامان گذشت
 پای تاسرجان شد و در گلشن جان خانه کرد
 خوش بجای آورد آیین نثار بزم عشق
 جان خود را وعزیزان در ره جانانه کرد
 باده وصلی که خود شهد شهادت بودخواست
 دورگردونش به خط جور در پیمانه کرد
 با نثار جان ممیز ساخت حق از غیر حق
 دین حق را بافداکاریش جاویدانه کرد

عنوان شعر

ای حسین (۱۴)
لحظه درخون طپیدن
ماندگارترین یادگار انسان
صفشکن
رهايى

ای حسین (ع)

ما این سفر بنام تو آغاز میکنیم
 بابال جان به شوق تو پرواز میکنیم
 از خون و شعله میگذریم و خیال خود
 هردم به عشق روی تو دمساز میکنیم
 جان برکفیم و عشق ترا بازیان خون
 در گیر ودار حادثه ابراز میکنیم
 هرقطرهاش هزار پیام است خون ما
 در مقدم تو این همه اعجاز میکنیم
 چشم انتظار دل شد گان باش، ای حسین (ع)
 ما راه کربلای تو را باز میکنیم

لحظه درخون طپیدن

بنگر، درون معركه خنجر کشیدنش
 با خشم و قهرسینه دشمن دريدنش
 بنگر، زموج آتش و خون و غبار و دود
 با پای جان به جانب جانان دويدنش
 بنگر، زدست حادثه ساغر گرفتنش
 لاجر عه جام تلخ جنون سر کشیدنش
 اين بي قرار سوخته دل را بخون کشيد
 کازاد گيست، لحظه درخون طپیدنش
 آغوش يار لجه خون است، خون گرم
 بنگر، ميان بستر خون آرميدنش
 باور نکرد ديدة خاکى، عروج او
 از خاک، تابه ملک خدائى پريده
 اين، عقده گشت بردل يك يك زاهل ما
 رفتن به شوق، قبر حسین^(۴) ونديدنش

هاندگارترین یادگار انسان

شکفته باد به باغ خیال لاله سرخ
 که هست تازه‌ترین واژه در رسالت سرخ
 چو بامداد برآید زمام خاور باز
 هر آنکه نور شفق نوشد از بیاله سرخ
 تو ماندگارترین یادگار انسانی
 تو از تبار جنوی واز سلاله سرخ
 چو خون پاک تو افسانه‌دار تاستاره، نشست
 به گرد چهره خورشید عشق، هاله سرخ
 تو داغ‌دارترین عاشقی، که داغ ترا
 چنین شکفته ندارد به سینه، لاله سرخ
 نشست تیغ عدو چون به فرق او، دیدم
 که می‌شتابت به معراج با کلاله سرخ
 گرفته دست بدامان دوست واله عشق
 که اوست، مرهم زخم هزار ساله سرخ

صف شکن

ای که با توسّن ایثار به خون تاخته‌ای
 به کدامین هوس از جامه کفن ساخته‌ای؟!
 با چنین عزم و چنین رزم و چنین صف شکنی
 همه را سوی خطر درهوس انداخته‌ای!
 برمیم میچگد از تیغ تو ار خون ستم
 عجبی نیست، که تیغ از بی شب آخته‌ای
 جای آن است که خورشید کشد پرده به غرب
 زین لوایی که تو برقله برافراخته‌ای
 رایت افراشته بردوش سرافرازی‌ها
 رفته‌ای در حرم یار و سرانداخته‌ای
 زنده‌ای، گرچه بخون خفتنه و گلگون بدنی
 بُرده‌ای، گرچه در این معركه جان باخته‌ای

رهائی

اگر که عاشق دیوانهای، بکوش چو موج
همیشه بهر بقا باش، درخروش چو موج
اگر که تشنۀ عشقی، مشو به قطره رضا
بیازبحر صفا دم بدم بنوش چو موج
گرفتهای زچه زانوی غم؟ زجابرخیز
فسردهای زچه؟ در خویشتن بجوش چوموج
زمان، زمان رهایی زهرچه زنجیر است
سپید جامه آزادگی بپوش چو موج
سکوت مایه ننگ است، خواب مایه مرگ
بهوش باش در این بیکران، بکوش چو موج

علی مظاہر

عنوان شعر

راز و نیاز
شهدای گمنام
راه نگاه

(۱) رازونیاز

هنگام ظهر و وقت ادای نماز بود
 دل، با خدای خویش به رازونیاز بود
 وقت نماز بود، ولی چشمها همه
 در انتظار منظره‌ای جانگداز بود
 هشتاد و چار قایق خونین سرخ‌رنگ
 بر موج دستها به نشیب و فراز بود
 می‌رفت بی‌درنگ در آن موجها به پیش
 مقصد حریم ساحل دریای راز بود

شـهـدـاـی گـمـنـام^(۱)

بسا ستاره که گمنام و از نظر دورند
 ولی چراغ سپهرند و چشمۀ نورند
 اگر من و تو ندانیم شان به نام و نشان
 به روشنی همه در شهر نور مشهورند
 فروغشان همه پیدا و نامشان پنهان
 به نور حق همه نزدیک و از ریا دورند
 به دار عشق اگر نامدار شد منصور
 خوش آن کسان که ندارند نام و منصورند
 به نامه، خامه اگر نامشان نکرد رقم
 به صفحه صفحۀ دلها، بنام مستورند
 به محظوظ ملت از آن نور جان کنند ایثار
 که روشنان فلک خصم شام دیجورند
 به لوح اشک بود نامشان، نه لوح مزار
 ستارگان سپهرند گرچه در گورند

به شهیدان اصفهان

(۱) راه نگاه

چندین هزار بیرق سرخ و سیاه بود
 سوز و گداز و شیون و افغان و آه بود
 می دید دیده‌ام ره پرخون هر شهید
 هر چند اشک بر سر راه نگاه بود
 گلگون جنازه‌ها همه در امتداد هم
 پیوسته بود چون خط و یک سرخ راه بود
 این خط که از ازل به ابد امتداد داشت
 بر راه راستین شهیدان گواه بود

سید علی موسوی گرمارودی

عنوان شعر

تیرنگ پر طلایی ...
خواب ارغوانی
ناگه
جنگ جواب
دایره مهر
گفتگو
دست تنهی
باشهاب

برای شهید سعید مردانی و شهدای
دیگر جنگ تحملی

تیرنگ پر طلائی گلبیشه‌های نور

آن شاهد تجلی حق، شد شهید و رفت
چشمی دگر، جمال خدا را بدید و رفت
تا بگذرد زتیرگی تنگنای خاک
از زیر طاقبستِ تن خود خمید و رفت
با خویشتن خموش و غمین بود همچوتیر
از جنگ گلخروش رهایی شنید و رفت
چون مرغ شب، در این شب دلگیر جانگزای
«حق حق» سرود، تا زلیش خون چکید و رفت
تا در میان لجّه رحمت کند شنا
پیراهن حیات زتن برکشید و رفت
گلگونه خون پاک شفایق بجوش باد
کان لاله را، نیامده داغی رسید و رفت
تا چشمِ جان به صبح گشايد زشام تن
در کاروان، به هودج خون آرمید و رفت
طاووس با غر عرش خدابود، کاینچنین
تا دید روزنی، زجهان پرکشید و رفت
تیرنگ پر طلائی گلبیشه‌های نور
در خون کشید بال و به رضوان چمید و رفت

برای شهید باقر اسدی گرمارودی
و همهی شهیدان جنگ تحمیلی

خوابِ ارغوانی

بهار دیگر از آنگونهای که دانی، نیست
به روی سبزه، خطی شادمان که خوانی، نیست
کجا یابی ای «گل خورشید» با غسال وطن
که بی تو، طرف چمن، جای زندگانی نیست
به جز تو، با کفن سرخ و سینه سوزان
شقایقی به دمَن رُسته، جاودانی نیست
چو قاصدک چه سبک می چمی به هودج خون
گذار خواب هم، اینگونه پرنیانی نیست
قسم به خون شقایق، که لالهای ندمید
که داغ سوگ تواش بر جگر، نهانی، نیست
چه کردَهای که ز خون تو، طرف باع و چمن
گلی نماند به گلبن که ارغوانی نیست؟!
زبان سرخ تو، معنای دیگری دارد
مبین که در غزلم، با تو، همزبانی نیست
سخن به سوگ تو، سخت آیدم ز دل، به زبان
و گرنه چون غزلم، آب، در روانی نیست

ناگه....

ناگه ز خیل اختر کان، بیشتر شدم
در موج نور پاک خدا، غوطه‌ور شدم
دشتی ستاره، در تن و اندیشه موج زد
در آسمان عشق، فزون از قمر شدم
چون ذره خرد بودم و با آفتاب عشق
در بازویان مهر تو، از مهر، برشدم
پشت بلور ذهن، در آنسوی باغ نور
زد خیمه‌ای دلم، چو حباب نظر شدم
اینک به باغ یاسمن پیکرم نگر
چون آبشار، یکسره نور و گهر شدم
گسترد چرم کالبدم بر آدیلم خاک
وین لحظه، مِن تمام زمین، سربسرا شدم!
اینک تمام گستره این زمین، تنم:
من رود و کوه و سنگ و گیاه و شجر شدم!

***

اما، دوباره، باز همان خاکدان تن
همچون درخت چیده، چرا بی‌ثمر شدم؟
ای کاش لحظه‌ها چو خدا جاودانه بود
تا با خبر شدم، ز جهان بی‌خبر شدم
گویند، مردمان به سفر، دربدر شوند.
من زین سفر چو باز شدم، دربدر شدم!

جَنَّگِ جواب

من قطره قطره می‌چکم، عشق مذاقام
 من لحظه لحظه می‌رسم، باران خوابم
 توفانیم، دریاوشم، موج گریزم
 آینهٔ صحرائیم، خون سرابم
 بنشستهٔ خیزندام، غوغای رودم
 افتاده استاده‌ام، مهتاب آبم
 آلوده پاکیزه‌ام، زخم نگاهم
 بشکستهٔ آینه‌وش، درد شرابم
 زیتون باغ موجهای سبز رویش
 محصول تابستانی خورشید و آبم
 وابسته برخاسته، فریاد دردم
 آهستهٔ پیوسته‌ام، مرگ حبابم
 من نیزه برگشته از پرتاب عمرم
 زوبین که افتاده جَنَّگِ جوابم
 آتش فشان مستیم، اما بهوشم
 هر چند من آلوده عشقم، خرابم

دایرۀ مهر

هر که را دیده بر آن چهرۀ گلگون افتاد
 چون شقایق دلش از داغ تو، پرخون افتاد
 باد سرگشته در آفاق شب تیره چو ماه
 هر که از دایرۀ مهر تو بیرون افتاد
 عقلم از عشق نه بیهوده به خود سلسله بست
 حکم دیوان قضا بود که مجنون افتاد
 بر ذر عشق، نه من حلقه بگوشم، تنها
 ماه نو نیز، در این حلقه، زگدون افتاد
 سربازار وفا، جان همه بگذار و برو
 آنکه جان بُرد ازین معركه، مغبون افتاد
 دل شیران به عبث، صید غزالان نشود
 کس ندانست به دام تو، دلم چون افتاد!
 نه همین سینه من سوخت، که از مهر تو بود
 داغ هر لاله که بر سینه هامون افتاد

گفتگو

گفتم: این دیده من، تا بنهی گامی چند

گفت: می پوش کنون چشم، به آیامی چند

گفتم: از دُور جهان، با دل من بیش بگوی

گفت: بازم چه دهی زین خُم غم، جامی چند؟

گفتم: از بستن دل بر لب پیمانه چه سود؟

گفت: بگسستن پیمان، ز دلا رامی چند

گفتم: این غنچه لبان، خون که در سر دارند؟

گفت: بگذر چو نسلیم از سخن خامی چند

گفتم: این سبحة پروین به کف چرخ چراست؟

گفت: باز از پی نخجیر کسان، دامی چند

گفتم: از دفتر آیام چه ماند بر جای؟

گفت: خاکستر ننگی، ز سینه نامی چند!

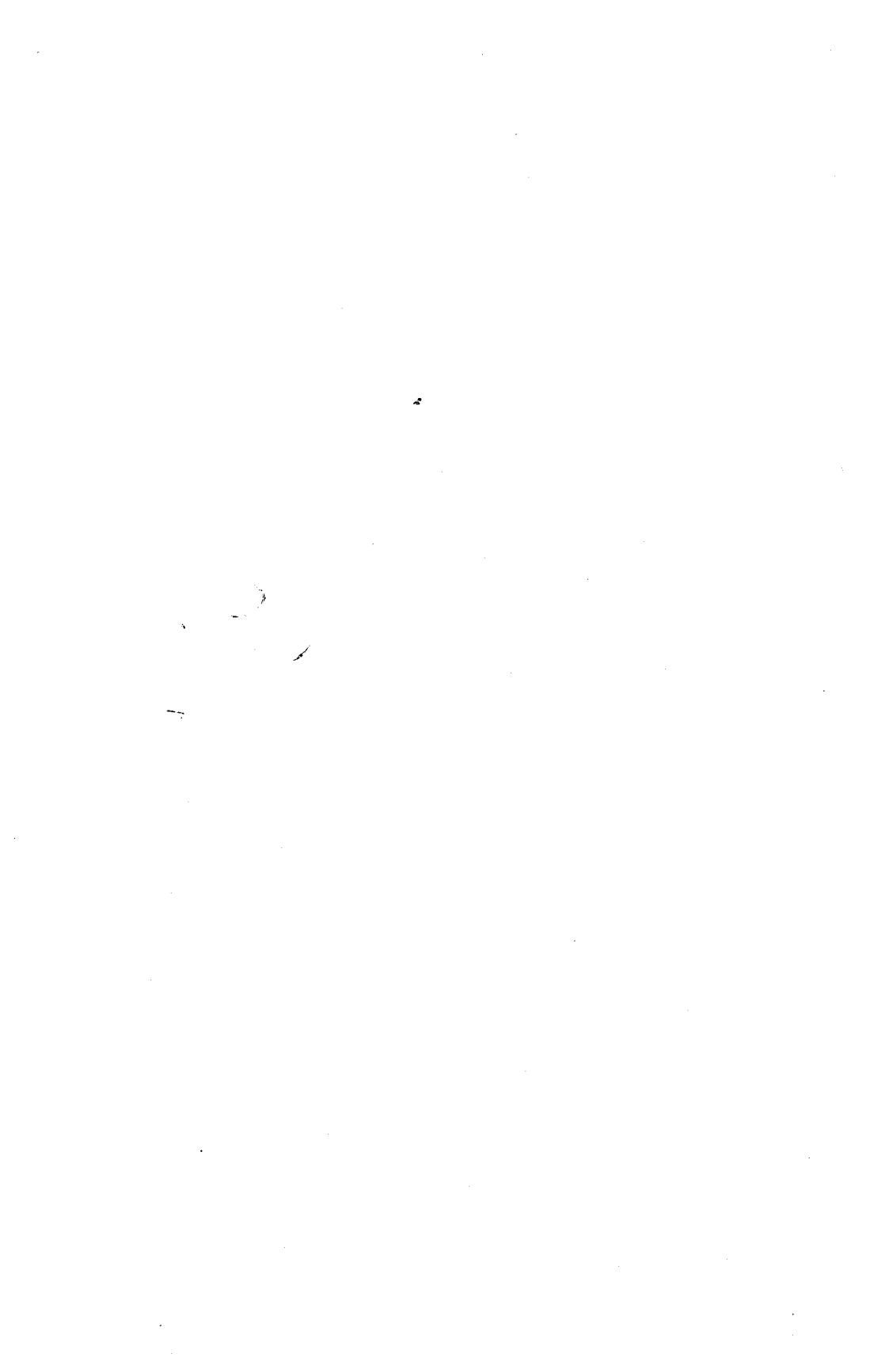
د بستِ تهی

مبین که سر به گربیان خود، نهان داریم
 بنفسهوار، خجالت زباغبان داریم
 کویر تشنۀ عشقیم و در هوای نمی
 امید را، همه سر سوی آسمان داریم
 و گر چو خاربُنی پایبند خاکِ رهیم
 هزار دست تهی، سوی کاروان داریم
 بنفسه گونه اگر پیر آمدیم به باغ
 شقایقیم و دل از خون خود، جوان داریم
 و گر که سرو و به باغ زمانه، آزادیم
 سر جنون تو چون بید، پیش جان داریم
 زمانه در کف ما، ساغر غم تو نهاد
 کنون چو لاله، غم و داغ، توأمان داریم.

برای شهید سعید:
مجید حداد عادل

با شهاب، در سوک کهکشان

غنجه پیراهن خونین تو، بر تن دارد
لاله، داغ جگر سوخته‌ی من دارد
تا سبکروح ازین خانه گذشتی چو نسیم
باد، هر لحظه، لب پنجه شیون دارد
چشم بگشای چو خورشید که بینی همه روز
چشمها، آینه‌ی مهر تو، به دامن دارد
دیده‌ی برکه، از آندم که فروبستی چشم
رازاها از نگه پاک تو، با من دارد
تا برافروخت شفایق سر خاکر تو چراغ
آتش جان خود از داغ تو، روشن دارد
دی، به شیرین سخنی از تو چهها می‌دانست
کاینک آینین خموشی، لب سوسن دارد
نه همینت بَر جان بود و فشاندی، که دلت
خوشها سبزتر از عشق به خرمن دارد
چون تو، حدادِ قضا، کی دگر آرد پولاد
زانچه در کوره‌ی تقدیر خود، آهن دارد
کهکشان بودی و رفتی و شهابی ز تو ماند
چون تو، آن هم سر نابودی دشمن دارد
من خدا داند ازین داغ، به دل سوخته‌ام
کی چنین سوختگی، لاله‌ی گلشن دارد
روزگار افکند انگار، به سوی دل ما
سنگ، هرفتنه که هردم به فلاخن دارد
قمری از حلقه‌ی ما سوکدلان برد نشان
آن سیه‌دایره، کاندر بُن گردن دارد
گریه لب بست و گرنه دل گرمارودی
چون صدف، باز دُر غم، پی سفتن دارد

علی نظمی تبریزی

عنوان شعر

خلوتسرای دوست
باد بهشت
شرابخانه عشق
کعبه

(۱) خلوتسرای دوست

تا مو به موی دل نکنی مبتلای دوست
 راهت نمی‌دهند به خلوتسرای دوست
 با صدهزار حیرت و غم زندگان هنوز
 ای خاک برسرم، که نمُردم برای دوست
 فرزانه شد دلم، که سپردم به دست عشق
 فرخنده شد سرم، که نهادم به پای دوست
 از ما اگر کناره کند، نیست جای غم
 زیرا که در میانه جان است جای دوست
 بیگانه می‌شود دلش از خلق عالمی
 هر کس که شد به نیم نگه آشنای دوست
 با صدهزار روسیه‌ی روز رستخیز
 این خود مرا بس است که مُردم برای دوست
 ای دل، رضای دوست طلب کن، نه کام خویش
 باشد رضای خاطر ما، در رضای دوست
 خواهم اجل به باد دهد تاروپود من
 تا ذرّه ذرّه‌ام همه گوید دعای دوست
 «نظمی» مرا که جان جوانی زدست رفت
 دیگر به حیرتم که چه ریزم به پای دوست؟!

۶۱/۱۱/۱۰

باد بهشت

یاران، حدیث سنبل و گل سرکنید باز
 ساز سماع و ساقی و ساغر کنید باز
 عید است و روز عیش، چو بلبل ترانه‌ای
 درزیر سرو وسایه گل سرکنید باز
 باد بهشت میوزد از باغ و بوستان
 از بوی گل، دماغ معطر کنید باز
 آنها که از بهشت شنیدیم و خوانده‌ایم
 اینجا به چشم خویش مصور کنید باز
 فصل بهار، فصل جوانی و عاشقی است
 ای عاشقان، حکایت دل سرکنید باز
 از سیر بوستان و تماشای جویبار
 رفع غم سپهر ستمگر کنید باز
 «نظمی» بیاد او غزلی تر سروده است
 بهرترانه و طرب، از برکنید باز

شرابخانه عشق

چه غم از این که نجستیم ره بخانه عشق؟
 همین بس است که مائیم و آستانه عشق
 نه من به ساز دل انگیز عشق میرقصم
 که نه سپهر کند رقص با ترانه عشق
 چو من زهر دو جهان تا که بی خبر باشی
 پیالهای به کف آر از شرابخانه عشق
 زبان شکوه نخواهم گشود پیش کسی
 گرم چون شمع بسوزند بر زبانه عشق
 به خیره دام می‌فکن، که مرغ خاطر ما
 اسیر کس نشود، جز بآب و دانه عشق
 نشاط هر دو جهان را به دیگران دادم
 دلم خوش است به غمهای بیکرانه عشق
 چو ما به همت اگر بال و پر نیفشاری
 طلب مکن، که بلند است آشیانه عشق
 نمانده بر کف من نقد دین و دل «نظمی»
 که هر دو با ختمام در قمارخانه عشق

کعبه

جان، شیفت‌های، در طلب روی تو باشد
 دل، گمشده‌ای، در خم گیسوی تو باشد
 جمعیت هر دل بود از جائی و ما را
 جمعیت، از آشفتگی موی تو باشد
 شوق طلبت، مؤمن و کافر نشناسد
 در کعبه و بتخانه هیاهوی تو باشد
 دیگر چه کند عشرت فردوس بربین را؟
 هر کس که گذارش بسر کوی تو باشد؟!
 یارب، مگر از باغ گذشتی؟ که به گلشن
 اوراق گل و لاله پراز بوی تو باشد
 از سرو و صنوبر نشود شاد، که ما را
 دل در هوس قامت دلچوی تو باشد
 «نظمی» غزل دلکش رندازه سرودن
 لطفی است که در طبع غزلگوی تو باشد.

نکره های عجیب عنوان شعر

نشناختم تو را
پیمانه حسین (ع)
اشک ندامت
زینب کبری (ع)

فیشناختم ترا

یارب، بقدر قدر تو نشناختم ترا
 در حی فکر کوته خود ساختم ترا
 تاخلق را فریب دهم، از رو هوس
 صد جا میان معركه انداختم ترا
 گفتم که برسرا بر کونین واقفی
 اما، به نزد بی خبری باختم ترا
 گاهی بیام مسجد و گه برفراز دیر
 دادم ندای یارب و افرادختم ترا
 تصویری از قیاس و گمان داشتم بسر
 کز آب و رنگ واهمه پرداختم ترا
 دردیست رنج غفلت و رنجیست درد جهل
 افسوس، باتو بودم و نشناختم ترا

پیمانه حسین (ع)

تاسوخت شمع شوق بکاشانه حسین (ع)
 گردیده عالمی همه پروانه حسین (ع)
 ما را غمی زگردش دور سپهر نیست
 مستیم تاز گردش پیمانه حسین (ع)
 بایک نظر، خراب دل آباد می کند
 از بسکه گنج خفته بویرانه حسین (ع)
 تسلیم کرد بادلی آکنده از رضا
 جانی که بود لایق جانانه حسین (ع)
 آه از دمی که از شر بر ق خیمه سوز
 آتش زدند خانه و کاشانه حسین (ع)
 در شعله های آتش، هر گوشه می دوید
 آن طفی ناز پرور و دردانه حسین (ع)
 هر چند، مرد حق نشود هیچگه غریب
 یارب، چه بود حال غریبانه حسین (ع)؟!
 در دست خضر، آب بقا سوخت، تاز غم
 بر خاست بانگ العطش از خانه حسین (ع)
 هر گز باشناشی حق ره نمیرد
 «وجدی»، هر آنکه باشد بیگانه حسین (ع)

اشکِ ندامت

بیا، که نوبت دیدار ما رسید، بیا
 درانتظار تو شد دیده‌ام سپید، بیا
 ببوی وصل تو، ای گلبن مراد، دلم
 چو غنچه پیره‌ن صبر را درید، بیا
 بهر ماه تو، ای آفتابِ جان، تاصبح
 دو چشم منظر من نیارمید، بیا
 بجای اشک ندامت، که شرم دارم از آن
 مرا زچشمِ گنهکار خون چکید، بیا
 بیا، مپیچ سر از کشتنم، که دست قضا
 مرا برای همین کار آفرید، بیا
 امید برق نگاه تو گشت «وجدى» را
 شتاب کن بمره، ای مایه امید، بیا

زینب کبری (ع)

من کیستم؟ فروغ سپهر محبتم
 نورِ خدا و معنی سرّ ولاitem
 هرجا که عشق خیمه زند، حسن یوسفم
 هرجا عفاف پرده کشد، راز خلوتم
 کوشیده‌ام بشوق، مگر بانگ شادیم
 جوشیده‌ام بدرد، مگر آه حسرتم
 از بندبندِ من، بنواختست سوزِ عشق
 یعنی که شور نای غم و سازِ محنتم
 از سوزِ آه، بال و پر خویش سوختم
 «آن مرغ داغ پرور آذر طبیعتم»
 دربار گاه قدس، نئر دست هیچکس
 حتی فرشته، ره بحریم جلالتم
 از جلوه عفاف، بعال ندیده است
 چشم ستاره پرتوی از رنگِ عفتی
 من زینبم، سلاله زهرای اطهرم
 فرزند پاک، فاطمه عرش رتبتم
 آن شیر دل زنم، که ببزم یزید دون
 درهم شکست خصم زنیروی صولتم
 خوارم مبین یزید بیزمت، از آنکه هست
 ذرات کاینات گواهِ اصالتم

غلامحسین مولوی «تنها»

عنوان شعر

مهر بو تراب
ستاره من
صفای ضمیر
بسوی او
شوق مزار علی (۴)

مهر بو تراب

گلی که سنبل زلفش بود بتاب اینست
 مهیکه هست رخش رشک آفتاب اینست
 مرا به مهر، بخواند ولی نبخشد کام
 اگر ندیدهای ای جان، ببین، سراب اینست
 نگر به نرگس مستش، که دانی آنکه مرا
 ز دل ربود شکیب و زدیده خواب اینست
 رقیب، دیده گریان من بدید و بگفت
 به طعنه، خنده زنان، غیرت سحاب اینست
 بود. گناه که سر پیچی از اطاعت حق
 دلی بدست بیاور که خود ثواب اینست
 رسی بدوستی مرتضی، ز چاه به ماه
 کمینه بهرهات از مهر بو تراب اینست

ستاره من

رُخت، بهار گل افshan و بی خزان دل است
 نهال قامت تو، سروبوستان دل است
 به جلوه مهر رخت، ای فروغ صبح امید
 ستاره من و، خورشید آسمان دل است
 میان دلبر و دل هیچگه جدایی نیست
 که دل زدلبر و دلدار خود از آن دل است
 امید نیست که برآتشم زند آبی
 که دوست بی خبر از غصه نهان دل است
 زبان حال من است، اینکه برزبان گذرد
 نه شعر، اینکه بخوانی تو، داستان دل است
 بگوش جانت اگر دلنشین بودسخنم
 عجب مدار، که گفتارمن بیان دل است
 وفای من، زجفای تو کم نگشت و بجاست
 که عقل در عجب از مهر جاودان دل است
 لب تو غنچه خندان «مولوی»، اما
 رخت، بهار گل افshan و بی خزان دل است

صفای ضمیر

اگر نه بُوی وفا بر مزار مایابی
 دگربگوی که این نفحه از کجایابی؟!
 به مهر دوست بشوئی اگر غبار از دل
 ضمیر خویش چو آئینه با صفایابی
 به نجساز، که راحت رسد بجان و دلت
 مکن زدرد شکایت، مگر دوا یابی
 رسی به هستی، اگر راه نیستی سپری
 شدی زخویش چو بیگانه، آشنایابی
 بدست سیل حوادث اگر شوی تسلیم
 زموچ خیزِ بلاخویش را رهایابی
 به بند مهر بدلداری و مخواه آندم
 که دست عشق زدامان دل جدا یابی
 زناخدای بشوئی چودست، در همه حال
 هزارها مدد از رحمت خدایابی
 تو خود طریق مدارا بُوی و رنجه مشو
 اگر شکسته دل خویش از جفایابی
 بغیر نغمه عشق است هرنوانا ساز
 خوش آن زمانکه دل از عشق بانوا یابی
 بداغ عشق بسی لاله روید از خاکم
 نهان چو در دل خاک سیه مرا یابی
 چنین که می‌شکند عهد دوستی جانان
 شکسته دل ترازین خسته جان، کجا یابی
 بُوی تربت «تنها» بخاکم ارگذری
 که بُوی مهرو وفا از مزار ما یابی

بیسوی او

خوشاب نیمه شبان رو بسوی او کردن
 بعشق دوست، بخون جگر و ضوکردن
 بدود آه، زسوز درون سخن گفتن
 باشک سرخ، رخ زرد شستشو کردن
 بدان طریق که مردان حق نهند قدم
 قدم نهادن و محیوب جستجو کردن
 به محفلی که در آیند خلق صاحبدل
 از آن که دل برداز دست گفتگو کردن
 بشور و حال گرای وزقیل و قال گذر
 چه حاصل است از اینگونه هایه و کرد
 گل مراد تو تا بشکفده به گلشن جان
 گزیر نیست خود از ترک رنگ و بو کردن
 بذکر دوست گرت شورمستی است بسر
 سزد زدیده و دل ساغر و سبو کردن
 جز آن که آرزوی اهل دل بود «تنهای»
 مراست، آرزوی ترک آرزو کردن

شوقِ مزارِ علی (ع)

دل شب است وبدل آرزوی اوست هنوز
 اسیر عشق، بزندان آرزوست هنوز
 زیادِ دوست نگشته است لحظه‌ای خالی
 بهر کجا روی از دوست گفتگوست هنوز
 بغیر دوست، که نبود گزیر ازمه‌رش
 زهر که مینگرم، دل کناره جوست هنوز
 باغ عشق، دل ار شور وحال می‌جوید
 درین چمن، زچه در فکر رنگ وبوست هنوز
 بلکام دشمنم از پا فکند ودر عجبم
 که هست زنده روانم بعشق دوست هنوز
 چسان زجام فلک باده طرب طلبم
 مرا که دیده ودل ساغر وسبوست هنوز
 رسد بدامن دلدار تا که دست خیال
 روانه، دل پی دلدار، کوبکوست هنوز
 مگر به تربت حیدر گذشت باد سحر
 دماغ جانم از آن نفحة مشگبوست هنوز
 نرفت شوقِ مزارِ علی (ع) زجان «تنها»
 دل شب است وبدل آرزوی اوست هنوز

ଶେର ଲାଗୁ ହିଲା
କରୁ କରୁ
କରୁ କରୁ

କରୁ କରୁ କରୁ କରୁ

କରୁ କରୁ କରୁ କରୁ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

باده کوثر

باز از جبهه حق نعش شهید آوردند
 ورقی چند ز قرآن مجید آوردند
 چاوشان حرم از علقمه خوزستان
 جسم بی دست ابوالفضل رشید آوردند
 آنکه با یاد لب تشنۀ سردار سحر
 آب برآب فشاند و نچشید آوردند
 وان یلی که قفس تنگ نفس را بشکست
 یله تا قله معراج پرید آوردند
 لالهها در چمن وصل چه برلب راندند؟
 که هزاران سخن را به نشید آوردند!
 های یاران، بشتابید ولبی تر بکنید
 باده از کوثر میزان وحدید آوردند
 فارسان فرس فتح ز اقلیم شهود
 بهرباب دل احباب کلید آوردند

گلابِ اشک به زلف سپیده دم

چو با تجلی انوار حق قلم زده‌ایم
 بر اوج باور مستضعفان علم زده‌ایم
 زلال نور رشط ستاره نوشیدیم
 شراب عشق زجام سپیده دم زده‌ایم
 چنان نسیم سحرگاه، خواب جنگل را
 به یک خطابه بیدارگر، بهم زده‌ایم
 به جسم رو به زوال نظام استکبار
 نهیب کاری تکبیر، دم به دم زده‌ایم
 به یک کرشمه شیرین داد، چون فرهاد
 هزار تیشه بر اندیشه ستم زده‌ایم
 متسیح‌وار دمیدیم بر مزار امید
 لهیب صاعقه بر هستی عدم زده‌ایم
 به عزم قله افلک بر جریده خاک
 حدیث رویش پرواز را رقم زده‌ایم
 بسان باد گذشتیم از تلاطم شب
 به باغ و راغ و رواق سحر قدم زده‌ایم
 تبر بدست گرفتیم و همچو ابراهیم
 به عزم دفع ستم بر سر صنم زده‌ایم
 زداغ فرقت گلهای سرخ حزبا...
 گلاب اشک به زلف سپیده دم زده‌ایم
 رشکر رایحه باغ عشق، مدهوشیم
 قلندریم و شبیخون به جیش غم زده‌ایم

دی ماه ۶۱ - لنگرود

غلامرضا قدسی

عنوان شعر

شهید
طبع خاکسار
نسیم سحری

(۱) شهید

ایران کند به خون شهید افتخارها
 زین پشتوانه یافت وطن اعتبارها
 از قطره‌های خون شهیدان گرفته رنگ
 هر لاله‌ای که بردمد از لالمزارها
 شاداب گل نه از اثر فیض شبیم است
 شد مایه ور ز خون دل گلعدارها
 خونی که موج بر رخ سرخ شفق زند
 دارد نشانی از خط سرخ مزارها
 خاک شهید عشق بود تویای چشم
 چون پاک کرده ز آینه دل غبارها
 خون شهید، رونق هستی فزود و یافت
 ارزش از این گهر، صدف اعتبارها
 بستند صف ز شوق شهادت درین محیط
 مانند موج از پی هم بیقرارها
 در راه حق مسابقه باهم گذاشتند
 ایثار را به پاس شرف، پاسدارها
 نازم به خط سرخ شهادت، که پرتوش
 تابد به روی لاله و گل در بهارها
 خیزد ز باغ دلکش ایران نوای خون
 «قدسی» بجای نغمه ز نای هزارها

طبعِ خاکسار^(۱)

به جرم آنکه بود طبعِ خاکسار مرا
 چو باد نیست به دامن بجز غبار مرا
 من از وجود و عدم جز همین نمی‌دانم
 که در وجود و عدم نیست اختیار مرا
 رسید روز وصال و نرفته از خاطر
 هنوز لذت شباهی انتظار مرا
 اگرچه همچو صدف یکدهن گهر دارم
 همیشه می‌شکند دست روزگار مرا
 تمام عمر خجل از سرشک خویشتم
 که هیچگاه نشد دور از کنار مرا
 ز خشکسال وفا سوخت حاصلم، هرچند
 چو ابر نیست بجز چشم اشکبار مرا
 شباب من همه در شیب رفت و دائم بود
 گل خزان زده در دامن بهار مرا
 گرم ز شعر دل انگیز بهره‌ای نبود
 بود ز نسبت «قدسی» چه افتخار مرا

نسیم سحری

گر عارف روشن گهری، ژرف نگر باش
 آئینه صفت، پاک دل و پاک نظر باش
 هنگامه دلها ز تو خواهی که شود گرم؟
 چون مهر جهانتاب، سراپایی، شرر باش
 تا کام دل از غنچه نشکفته بگیری
 پیوسته سبک‌خیزتر از باد سحر باش
 خواهی شوی آزاد و سرافرازتر از سرو؟
 چون خاکِ ره افتاده و در جوش ثمر باش
 گر نیستی آگاه ز سر منزل مقصود
 چون گرد، پی راهروان، راه سپر باش
 با مردم روشن‌دل آزاده، بیامیز
 چون رشته ناچیز هماگوش گهر باش
 چون گلشن گیتی نبود جای اقامت
 «قدسی» چو نسیم سحری راهگذر باش

عنوان شعر

سپاه سحر
چراغ لاله
رسولان فتح
بلال ماه
ستاره فجر
خط خون عشق
طلايه داران

سیاه سحر

بگوئید با داد خواه سحر
 که زد خیمه بر شب، سیاه سحر
 تجلی گه آفتاپ صفات
 بلندای پاک نگاه سحر
 مگر شب نشینان روشن ضمیر
 چه خواندند در گوش ماه سحر؟
 که بنشتست ققنوس زیبایی صبح
 به دروازه بارگاه سحر!
 علم بر سر خان ظلمت زند
 سیاه ظفر، در پناه سحر
 خدا را: گذشتند از جان خویش
 سواران آوردگاه سحر
 امیران نورند این عاشقان
 بجولان باوردگاه سحر
 شهیدان محراب خونین عشق
 گذشتند از قبله گاه سحر
 صلای امید است و آوای فتح
 بیام رسولان راه سحر
 به سرچشم سرخگون فلق
 زخون رنگ گیرد گیاه سحر
 بر آورده خورشید اشراق خاک
 سر از مامن خانقاہ سحر
 بود عصمت روشن صبحگاه
 به الطاف و پاکی گواه سحر
 هلا: بسته در چشمها جوى خون
 بلند است دامان آه سحر
 فرو ریخت با روی بیداد شب
 بگوئید با داد خواه سحر

چراغ لاله

چراغ قافله نوبهار روشن باد
در این بهار، دل روزگار روشن باد
مدام در افق بیکران عرصه عشق
ستاره‌های شب انتظار روشن باد
جدا مباد گریبان گل زدست نسیم
همیشه آتش این کارزار روشن باد
پیاس حرمت آن گل، که در خزان پژمرد
چراغ لاله به باغ بهار روشن باد
به روی روشنست، ای صبح آتشین رخسار
شهاب دیده شب زنده دار روشن باد
به رهگذار صبا، غنچه تنگدل تا چند
خدایرا، دل این بیقرار روشن باد
زآفت‌بار می، از مشرق صفا، یارب:
هماره شمع شب میگسار روشن باد
به لطف دولت بیدار عشق، در همه حال
سرache دل امیدوار روشن باد
شباب عمر به تاریکی مدام گذشت
دعا کنیم که پایان کار روشن باد

اسفند ۶۳ - رشت

رسولانِ فتح

مگر به رود سحر خون عاشقان جاریست؟
 که با طلیعهٔ فجرش صلای بیداریست!
 نشان رایت جانهای بیقرارانست
 ستارهای که بر آفاق سرخ هشیاریست
 زمین عاطفه، ترشد ز ابر رحمت دوست
 بگو به باغ محبت: چه وقت بی باریست?
 منادیان صفا، برمnarههای امید
 ندا دهنند که: آغاز فصل دلداریست
 گشوده بال عطوفت، بر آستانهٔ خاک
 فرشتهای که نگهبان الفت ویاریست
 خبر دهید به منصور، کای یگانهٔ عشق
 هنوز خون تو در سنگر شرف جاریست
 مگر زعزم رسولان فتح بیخبر است
 ستمگری که پی حیلههای تاتاریست؟!
 عنان کشیده، چو برخوان عافیت گذری
 بهوش باش، که سرپنجه قضا، کاریست
 نمیبرد به حریم شریف ایمان راه
 کسی که خاطرش از شور معرفت عاریست
 مدد ز خواجه بگیریم و بگذریم، که گفت:
 «عروج برفلک سروری به دشواریست»^(۱)

آذر ماه ۶۳

بِلَالٍ مَاهٍ

ای پیر عشق و عاطفه، نامت بلند باد
 برلوح آفتاپ، کلامت بلند باد
 قد قامت بلند قیامت، قیامتیست
 بر قامت زمانه، قیامت بلند باد
 در رجعت سپید، حضور هزارهات
 تکبیر عاشقان مرامت بلند باد
 بر جاده‌های روشن اندیشه‌های پاک
 تفسیر آیه آیه گامت بلند باد
 تا رفعت صلای اناالحق، به بام مهر
 سرهای برکشیده به بامت بلند باد
 با جاری نماز تو، در بامداد عشق
 آواز سرخ خون، به سلامت بلند باد
 رایات آسمانی فتح مبین خاک
 در سایه مبارک نامت بلند باد
 تا ملتقای قدسی آفاق دوردست
 دامان پرشکوه پیامت بلند باد
 هان، ای بلال ماه، به گلدسته‌های نور
 آواز سبز نای مدامت بلند باد
 بر راستای گسترہ ساحت سپهر
 دست کریم رحمت عامت بلند باد
 ای جرعه‌نوش ساغر سرشار آفتاپ
 بر روشنای عاطفه جامت بلند باد

ستاره فجر

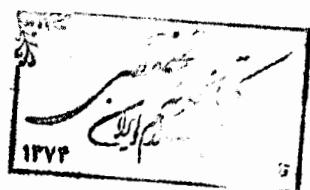
سوارِ سرخ ظفر آمد از ستاره فجر
 خوش است موكب اين نازنين سواره فجر
 براقر قدسی ايمان اگر برآرد بال
 توان رسيد بدان مهر، ماهاواره فجر
 خدايرا، همه آفاق دیده بگشایيد
 دريد جامه به تن، صبح با اشاره فجر
 شراع عشق به دریای آشتی برکش
 که بوی عاطفه دارد دم بهاره فجر
 گذارِ مهر، به باغ فلق تماشائیست
 بيا، بيا، بشينيم برو نظاره فجر
 دلا و رانه نشسته است در کرانه نور
 به قلب تیره شب، برق آشکاره فجر
 بدان اميد که در خواب اهرمن گذرد
 زبانه ميزند از هر طرف شراره فجر
 به دور دست رهایي اشارتی دارد
 امير قافله از برج استعاره فجر
 هزار بار دل و جان عاشقان بادا
 نثار آن شکرین خنده دوباره فجر
 سحر، که باد صبا سر به گوش لاله نهاد
 شکفت غنچه سرخ گل هماره فجر
 مدام بر سر خوان سپیده، تحفه مهر
 به کوهه کوهه زين برده است باره فجر
 صدای سرخ اناالحق هميشه ميآيد
 زنای خونی منصور، از منارة فجر
 كتاب پاک خدا، ورد صحگاهان کن
 هميشه فال نکو دارد استخاره فجر
 رقم زنيم بنام امام عرصه عشق
 به صفحه صفحه تاريخ، تا هزاره فجر

برای کوچک جنگلی
بزرگمردی از تبار سرفراز سربداران

خطِ خون عشقی

ای حجم سرشار شرف بربهنه خاک
نام تو روشن باد در آغوش افلاک
در برگریز سوگسال ساحت عشق
شور و شعورت دفتری برمتن ادراک
در روزگاران سکون و زور و تزویر
خشمت خروش آهنگ، چون طوفان و کولاک
برخوان رنگین جهان لب تر نکرده
با روبهان حیله‌گر، ای بیر چالاک
فریاد سرخ شب شکافت، دشنهها زد
بر ظلمت نه توی این جانهای ناپاک
آوازه ایثار تو، دامن کشیده است
تا ملتقای دوردست دامن خاک
ای از تبار سرفراز سربداران!
بنهاده سر بر خطِ خون عشق، بیباک
روح سُرگت همدم این کاوهها باد،
تا برکنند از بیخ و بن، بنیاد ضحاک

آذرماه ۵۷

طلا یه داران

بهار خستهٔ ما را، هوای باران نیست
 که با طبیعت ما، فرصت بهاران نیست
 هوای گسترهٔ عشق، بس که آلوده سنت
 شرار عاطفه در جان بیقراران نیست
 زمانه خاک خرابات را به باد سپرد
 چنان که هیچ نشانی زمیگساران نیست
 به آن رسول، که آیات فتح میخواند
 خبر دهید که: جای امیدواران نیست
 نمیرسند سواران بتشکن از راه
 چرا که: هیچ خبر از طلا یه داران نیست
 امیر قافله در چاه نابراد مرد
 که بر ق حادثه، در چشم سوکواران نیست
 از آن قمار که ناموس معرفت بردنند:
 کسی نمایند که در خیل شرمساران نیست
 زاوج باور منصور، کس نمی‌آید
 به دار عشق، نشانی زسربداران نیست
 چریک فاتح تاریخ رزم، کوچک خان
 تو نیستی و کسی نیز، از سواران، نیست
 اردیبهشت ۵۶ رشت

قادر طهماسبی «فرید»

عنوان شعر

خم سربسته
 مرکب بی سوار
 احساس عریان
 کوچ نسیمه
 علم جلوه
 اشک خون آلود

خُم سر بسته

بتی که راز جمالش هنوز سربسته است
 به غارت دل سودائیان کمر بسته است
 عبیر مهر، به یلدای طره پیچیده است
 میان لطف، به طول کرشمه برسته است
 بر آن بهشت مجسم، دلی که ره برده است
 در مشاهده بر منظر دگر بسته است
 زهی تموج نوری که بی غبار صدف
 در امتداد زمان نطفه گهر بسته است
 بیا که مردمک چشم عاشقان همه شب
 میان به سلسله اشک، تا سحر بسته است
 به پایپوس خیالت نگاه منتظران
 ز برگ برگ شقايق پل نظر بسته است
 هزار سد ضلالت شکسته ایم و کنون
 قوام ما به ظهور تو منتظر بسته است
 متاب روی ز شبگیر جان بی تاب
 که او سوخته میثاق با اثر بسته است
 به یازده خم می، گر چه دست ما نرسید
 بدہ پیاله، که یک خم هنوز سربسته است
 زمینهساز ظهورند شاهدان شهید
 اگرچه ماتمشان داغ بر جگر بسته است
 کرامتی که ز خون شهید می جوشد
 بسا که دست دعا را ز پشت سربسته است
 در این رحیل درخشان، سوار همت ما
 کمند حادثه بر یال صد خطر بسته است
 در این رسالت خونین، بخوان حدیث بلوغ
 که چشم و گوش حریفان همسفر بسته است
 قسم به اوج، که پرواز سرخ خواهم کرد
 در این میانه مرا گرچه بال و پر بسته است
 دل شکسته و طبع خیال بند «فرید»
 به اقتدائی شرف قائم هنر بسته است.

مرکب بیسوار

بخوان حماسه، که از دل قرار برگردد
 صفیر سوخته‌ام را شعار برگردد
 صداقتم، به سریر کلام بنشینند
 صراحتم، به سخن آشکار برگردد
 رسالتم، به شرف گام تازه بردارد
 اصالتم، به هدف بی‌قرار برگردد
 به چهره‌ام تب غیرت چنان گل اندازد
 که صبر خشم کشم را عذار برگردد
 به رهگذار وقاحت نشسته‌ای تا چند
 که ننگ رفته بر این لالمزار برگردد؟!
 در این بهشت عدالت چه خیره می‌کوشی
 که بر مراد ستمکار، کار برگردد؟!
 ز خون ما و شما آسیا بگردانند
 قسم به خون، که اگر روزگار برگردد!
 سنان بیارد اگر بر عمود قامت ما
 گمان مبر به یمين و یسار برگردد
 براین شهید سرا، کفر برخواهد گشت
 خلوص ما مگر از کردگار برگردد!
 جنای رفته بر این ملک برنمی‌گردد
 مگر ز قبله وحدت مدار برگردد
 بخوان حماسه، که چابکسوار همت ما
 بر آن سر است به اصل و تبار برگردد
 بیار مرکب بی‌زین و جوشن بی‌پشت
 که مرد جنگ نه از کارزار برگردد
 از این مدافعه بی‌فتح برنمی‌تردیم
 مگر که مرکب ما بی‌سوار برگردد
 بریز باده ایثار، کز دفاع تهی است

کسی کزایین شب می، هوشیار برگردد
 امید سرزده من، خدای من، تا چند
 زخم سرای شهادت خمار برگردد؟!
 چنان در آتشم امشب که در حریم دلم
 اگر چمد نفسی، داغدار برگردد

احساسِ عریان

رشك شمعم ، سوز پنهانی اگر پیدا شود
 ذوق طفلم، بازی جانی اگر پیدا شود
 موسم کوچیدن از خویش است و پیوستن بدلوست
 زین میان، چاوش و جدانی اگر پیدا شود
 ساز میزانم خروش تازهای دارد به چنگ
 زخمه احساس عریانی اگر پیدا شود
 دامن اخلاص تا ایثارها خواهم کشید
 سوز عشق پاک دامانی اگر پیدا شود
 وسعت اندیشه را با عشق جولان میدهم
 هم نورد گرم جولانی اگر پیدا شود
 در فضای این رسالت ، لالهسان خواهم شکفت
 اشتیاق حال گردانی اگر پیدا شود
 شانه اشراق خواهم زد به گیسوی خیال
 خلوتم را نور عرفانی اگر پیدا شود
 آشیان بر شاخه پروازها خواهم نهاد
 بال عشقی، برگ ایمانی، اگر پیدا شود
 زین کبوتر خانه ویران، برآیم سرخ بال
 اخترم را برج سامانی اگر پیدا شود
 آتش کوچ افکنم در این رباط بی ثبات
 رجعتم را زاد شایانی اگر پیدا شود
 استخوان عقده‌ها را در گلو خواهم شکست
 کنج خلوتگاه پنهانی اگر پیدا شود
 سفره رنگین مضمون‌های نوگسترده‌ام
 یک زمان شایسته مهمانی اگر پیدا شود
 سنگها در دست دارم تا برانم خوار و زار
 در حریم دوست شیطانی اگر پیدا شود
 در سر بی‌مایه، سودای عقابی می‌پزد

خرمگس را بال عصیانی اگر پیدا شود
از حریفان رشتہ امید را نتوان برید
گاه از ایشان سست پیمانی اگر پیدا شود
می ترازد نعمه خود جوشی افکار «فرید»
طبع او را ساز میزانی اگر پیدا شود

کوچِ نسیم

نجیده‌ام گل اشکی، زباغ شرم گناهی
 نشسته‌ام رخ دردی، به اشکریز پگاهی
 شکوفه دل تنگم به خنده لب نگشاید
 نه از حلول ثوابی، نه از افول گناهی
 دریچه نفسم را به خواهشی نگشاید
 نه دور دستِ خیالی، نه دستبردِ نگاهی
 فتاده یوسفِ جانم به ژرفنای علائق
 چنانکه پرتو ماه اوفتد به دخمه چاهی
 در این بهارِ گل افshan زطیع داغ پرستم
 زبانه‌ای نگشاید، زبان سبز گیاهی
 چنان به خلوت شرم نشانده‌ای، که خیالم
 گشودمی نتواند به باغِ حُسن تو راهی
 مرا چو بوی گل امشبِ زدست می بردآسان!
 هوای کوچِ نسیمی، خیالِ سایه ماهی!
 به شستِ شیطنتِ دل، فتاده ماهی جانم
 نه دستگیری رودی، نه آبغیر پناهی
 بدین خطا و ندامت، مگر مرآ برهاند
 شفاعتی زشهیدی، شهادتی زگواهی
 پناه برد «فرید» امشب از ظهورِ مصیبت
 گهی به سایه اشکی، گهی به دامن آهی

علمِ جلوه

فجر سربرزد و تشویش ظلام آخر شد
 صحیح خندهٔ دید و سیه کاری شام آخر شد
 شورش اشکِ غم و وسوسهٔ دلتنگی
 با شکرخندهٔ می و گردش جام آخر شد
 شب قدری، که در آن روح خدا کرد نزول
 کارِ صدحاده با سلم و سلام آخر شد
 فصل آشفته دلی، موسم خونین جگری
 همه درسايةٌ تدبیرِ امام آخر شد
 آفت سستی و تشویش غم کار نفاق
 شکر لله که به توحیدِ کلام آخر شد
 علمِ جلوه برافراشت چو قانون خدا
 جور آن ظلمتی بی‌نظم و نظام آخر شد
 بود نقصانی اگر کوکبهٔ ایمان را
 با شب افروزی این ماه تمام آخر شد
 سایهٔ وسوسهٔ ظلمتی ترفندِ فساد
 با شکوفائی خورشیدِ قیام آخر شد

اشکِ خون‌آلود

خشم ما چونان سپنید در شرار افتاده است
 یا که طوفان بدشت کارزار افتاده است
 نیست ما را باکی از تهدید جنگ‌افزارها
 کاین سلاح کهنه نیرنگ زکار افتاده است
 زردرؤی را بنام ارغوان سربشکنید
 کاین زمان این سکه از اعتبار افتاده است
 آتش‌افروز سیه کردار کنج پندار را
 خشم ما چون شعله در خارزار افتاده است
 هر سر افتاده اینجا از فراز قامتی
 بنگری گر راست منصور زدار افتاده است
 اشتیاق ما و آغوش شهادت این زمان
 طفل از پستان مادر بر کنار افتاده است
 اشک‌خون‌آلود من در کوچ سرخ لاله‌ها
 شبنم سرخ بدامان بهار افتاده است
 زین میان جان گرانبار وتب‌آلود (فرید)
 سنگ سنگین به آغوش مزار افتاده است

قیصر امین پور

عنوان شعر

سفر
کوچه‌های خراسان
خلاصه خوبیها
حماسه بی‌انتها
شوق حرم

سیفر

بردل خون من، دمی دیده نظر نمی کند
 بر لب خشک من، نمی دیده تر نمی کند
 سوخت زعشقش این جگر، نیست مرا ز خود خبر
 آهن و آتشم، دگر هیچ اثر نمی کند
 در سرمن هوای او، جان و تنم فدای او
 دل شده با رجای او، خوف خطر نمی کند
 گرده باد زین من، کینه خصم دین من
 سینه آهنجن من، فکر سپرنمی کند
 جان چو برهنه شد زتن، روح رها شد از بدن
 جان برهنه جز کفن، جامه به برنمی کند
 خون گلوی عاشقان، آب وضوی عاشقان
 زانکه بکوی عاشقان، عقل گذرنمی کند
 بیهده نیست عاشقی، وای، که چیست عاشقی؟!
 بی خبری است عاشقی، عشق خبرنمی کند!
 ترک خطا، صواب اگر، ترک عطا، عذاب اگر
 من زقضا نمیکنم، او زقدر نمی کند
 کار خداست کار ما، دامن غیر، کن رها
 کار خدای کرده را، دست بشرنمی کند
 جمله زبان و بی سخن، سوز چو شمع و دم مزان
 جز بدرون خویشتن، شمع سفرنمی کند

نذر امام رضا^(۴)

کوچه‌های خراسان

چشممه‌های خروشان، ترا می‌شناسند
موجهای پریشان، ترامی‌شناسند
پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی
ریگهای بیابان، ترامی‌شناسند
نام تو، رخصت رویش است و طراوت
زین سبب برگ و باران ترامی‌شناسند
هم تو گلهای این باغ را می‌شناسی
هم تمام شهیدان ترامی‌شناسند
از نیشابور برموجی از «لا» گذشتی^(۱)
ای که امواج طوفان ترامی‌شناسند
بوی توحید، مشروط بربودن توست^(۲)
ای که آیات قرآن ترا می‌شناسند
گرچه روی از همه خلق پوشیده‌داری
آی پیدای پنهان ترامی‌شناسند
اینک ای خوب، فصل غریبی سرآمد
چون تمام غریبان ترامی‌شناسند
کاش من هم عبور ترا دیده بودم
کوچمهای خراسان ترامی‌شناسند

۱-۲- اشاره است به حدیث سلسلةالذهب بهنگام عبور امام از نیشابور
به نقل از مجله سروش سال ششم شماره ۲۶۵

برای امام

خلاصه خوبیها

لبخند تو خلاصه خوبیهاست
 لختی بخند، خنده گل زیباست
 پیشانیت تنفس یک صبح است
 صحی که انتهای شب یلداست
 در چشم از حضور کبوترها
 هر لحظه مثل صحن حرم غوغاست
 رنگین کمان عشق اهورایی
 از پیش شیشه دل تو پیداست
 تو امتداد کوثر جوشانی
 سرچشم تو سوره اعطیناست
 فریاد تو، تلاطم یک توفان
 آرامشت، تلاطم یک دریاست
 با ما بدون فاصله صحبت کن
 ای آنکه ارتفاع تو دور از ماست

حماسه بی‌انتها

آغاز شد حماسه بی‌انتهای ما
 پیچید در زمانه طنین صدای ما
 آنک نگاه کن، که زخون نقش بسته است
 بر اوج قلمهای خطر جای پای ما
 ماندند همرهان همه در وادی نخست
 جز سایه‌ها نماند کسی در قفای ما
 ما رو به آفتاب سفر می‌کنیم و بس
 زینروی در قفاست همه سایه‌های ما
 دردا و حسرتا که زیگانه هم ربود
 در این میانه گوی ستم آشنای ما
 بنگر چگونه عاطقه از دست می‌رود
 ای وای اگر زیای نشینیم، وای ما
 از خار راه و ظلمت وادی غمین می‌باش
 خضر است در طریق طلب رهنمای ما
 عمر قصیده‌گوی جماران دراز باد
 کوتاه کن دگر غزل ماجراهی ما

به هوای زیارت امام حسین (ع)

سوق حرم

چند وقت است دلم می‌گیرد
 دلم، از شوق حرم می‌گیرد
 مثل یک قرن، شب تاریک است
 دو سه روزی که دلم می‌گیرد
 مثل اینست که دارد کم کم
 هستیم بوی عدم می‌گیرد
 دسته سینه‌زنی در دل من
 نوحه میخواند و دم می‌گیرد
 گریه‌ام، یعنی: باران بهار
 هم نمی‌گیرد و هم می‌گیرد
 بسکه دلتگی من بسیار است
 دلم از وسعت کم می‌گیرد
 لشکر عشق حرم را بخدا
 به خود عشق قسم، می‌گیرد

..... محسن آقاجانی «صابر»

عنوان شعر

کوی شہادت در قفای قافله

گوی شهادت

تا بکی من در حریم عاشقان بیگانه باشم؟!
 خواهم از ایثار جان، ر عالی افسانه باشم
 خواهم از دام جهان در ملک جانان پر گشودن
 طایر ُدسم، چرا در بند دام و دانه باشم
 بگذرم زین تگنا، با ُفسیان همراز گردم
 بگسلم این بند را، با عرشیان همخانه باشم
 دست از جان شویم و جان را فدای دوست سازم
 پای بر هستی نهم، تا لا یق جانانه باشم
 هر کجا جمع کمالی هست، آنجا پر گشایم
 هر کجا شمع جمالی هست، من پروانه باشم
 بار الها رهنمون شو، تا که در کوی شهادت
 جان نثار راه پاک رهبر فرزانه باشم

در قفای قافله

دردا، که بی‌نصیب ز دیدار مانده‌ایم
 در انتظار جلوه دلدار مانده‌ایم
 یاران بپای شوق بمقصد رسیده‌اند
 ما در قفای قافله بی یار مانده‌ایم
 هر کس بهیک امید بسوئی کند سفر
 ما، مُعْتَکف بخانه خمار مانده‌ایم
 بس شب در آرزوی تو ای صبح دلفروز
 خونین جگر به پرده پندار مانده‌ایم
 پُر شد جنان ز خیل جوانان دین، دریغ
 ما در قفس چو مرغ گرفتار مانده‌ایم
 رفتند بلبلان همه در بوستان وصل
 ما پای بند سرزنش خار مانده‌ایم
 فیضی بما ز نور حقیقت کجَا رسد؟
 تا در درون پرده پندار مانده‌ایم
 «صابر» همه بحضرت جنان شناختند
 ما را ببین که دور ز دیدار مانده‌ایم

مُحَمَّد جَوَاد مُحْبَّت

عنوان شعر

مرحباي خدا
داروي محبت
كمال عنایت
لذت غم
شاهد مقصود
نسیم محبت
صفای خلق

مرحباًی خدا

گشوده چهره خدا، پیش آشنای خدا
 هوا، هوای بهشتی، صفا، صفائی خدا
 زمان، زمان ترنم، بیان- بیان سروش
 مرا به خود بگذارید، از برای خدا
 زبان رود، خروشان، زبان کوه، سکوت
 توان شنود زهردفتري، صدای خدا
 به ریشهای مُطبق نوشته با خط سبز:
 زجای خویش درآ، تا رسی به جای خدا
 بهار باغ به گهواره خزان خفته است
 نسیم زمزمه گر، گرم مرحباًی خدا
 رسید پای طلب عاقبت در این پویش
 از انتهای طبیعت- به ابتدای خدا

داروی محبت

آنکه ندارند نشان نام و نشان را
 دارند کلید ذر اسرار نهان را
 خاموش لب‌اند پر از زمزمه راز
 خواهند یارند و نخواهند جهان را
 جُستند به هرشیوه رهی در صف خوبان
 شُستند بامواج یقین خط گمان را
 باخلق در آمیزش و بادوست باخلاص
 آئینه نمایند هم این را و هم آن را
 هرچند از احوال کسانند خبردار
 تا دوست نگوید، نگشایند دهان را
 جان شیفته، تن باهمه، دل خانه محبوب
 صیقل زده از خلوت در جمیع، روان را
 سوداگر صدقند، بیازار محبت
 پروا نکنند از قبل سود، زیان را

*

ای آه سحر! صورت حالی ببراز درد
 زین هیچسان، جرگه خود شیفتگان را
 شاید به خود آیند و بیابند، زمانی
 در خود نگری، فتنه گریهای زمان را!
 زبید زحیا سایه ارامشی افتاد
 این خیل بدنبال هوی دل نگران را
 گرتار دل از زخمه غم در تپش آید
 داروی "محبت" بنهد زخم زبان را

کمال عنایت

شبانه با تو دلم را حکایتی دگرست
 شبانه راه طلب را نهایتی دگرست
 شبانه، چون خبر از رحمت آرد اشک روان
 مرا ز بی خبرانت، شکایتی دگرست
 به روز جلب رضای تو کوشش تن و جان
 به شب ز فضل تو جان را رضایتی دگرست
 شبانه دست دعا، دافع بلاست، ولی
 جنود حضرت حق را حمایتی دگرست
 خوشابر آنکه ترا بروی از کرامت غیب
 سوای نعمت ظاهر، عنایتی دگرست
 نشان اهل نفاق آن بود که هریک را
 به زیر پرده نجوا، سعایتی دگرست
 هنوز اول عشقست، زانکه قصه دل
 رسد باخر و بازش- بدایتی دگرست
 شد از کمال عنایت "جوادیها معلوم
 محبت، تو به هر لحظه، آیتی دگرست"

لذتِ غم

شب است و دیده بیدار و شور عالم خیز
 چه جای خواب؟ که یاد تو خوشتراز هرچیز
 چه جای خواب؟ که درهای مکرمت بازست
 چه جای شکوه؟ که هر قهر تست، مهرآمیز
 دوباره ذهن دلم را به خود کند مشغول
 خیال نازک الطاف آن یگانه عزیز
 خوشای غم تو و آن لحظه‌های بارانی
 خوشای پیاله چشمی کزان آن شود لیریز
 طبیب عشق بیک نسخه شافی است، از آنک
 ز هر چه غیر تو، پرهیز را کند تجویز
 اگر کلام، به گنجای حال دل می‌بود،
 چرا به عالم معنیست، روی اهل تمیز؟
 دلا چگونه بگوییم ترا، که فضل خدای
 چو شاملست هلا! دست جان بر آن آویز
 هر آن بدی که رسیدت، بدبده انصاف
 ز خویش دیدی و با خلق بودهای به ستیز
 اگر فلاح ز محبوب چشم میداری
 ز خود رها شو و یکباره سوی او بگریز
 کسیکه لذت غم را چشیده، میداند
 کجای راز محبت بود نشاط انگیز

۲۴-۲۵ بهمن ماه ۶۱ باختران

شاهد مقصود

ایکه با شاهد مقصود هماغوش شدی
 نه گمان دار که از یاد، فراموش شدی
 خاطرات تو چراغیست فروزان در دل
 ای چراغ دل احباب، که خاموش شدی
 تا به خود خواند شهادت به ره دوست، ترا،
 دعوتش را به سراپای طلب، گوش شدی
 گر خطایی ز تو ایام به خاطر دارد
 خوش بیاسای، که در ظل خطابوش شدی
 جرعهی بود که از جام وفات دادند
 اینکه بی دغدغه نوشیدی و مدهوش شدی
 وانهادی دل از این عالم پر زهر فریب
 خیمه زن بر لب سرچشم آن نوش شدی
 خرمن جانت از اشراق «محبت» افروخت
 به قوام آمده صهبا که نوش شدی

۶۱/۹/۱۴

نسیمِ محبت

چشم امید ، در طلب از این و آن گذشت
 پای نگاه، از پل رنگین کمان گذشت
 مرغ سرود، از قفس سینه، پرگشود
 پرواز را به تجربه، تا بی‌نشان، گذشت
 آزادگی، ستاره فریاد سالیان
 از خاکدان دمیده شد، از کهکشان گذشت
 عزت، فراز برج یقین، آشیانه ساخت
 وز لا بلای پرده وهم و گمان گذشت
 آن روح شوقناک شهادت، شهابسان
 برق ستاره‌ای شد و از دیدگان گذشت
 چشم انتظار میوه جنبش نشست، پیر
 داغ جوان کشید و زخون جوان، گذشت
 راز نهان، زپرده برون شد، خجسته وار
 از دل برآمد آرزو و، بربیان، گذشت
 در خون پاک عشق، بهاران، شکفته شد
 وان فتنها، زمز زمین و زمان، گذشت
 باری دلا ، رسید ترا، مژده امان
 بر لالمها، نسیم «محبت» وزان گذشت

صفای خلق

اگر چه صحبت مردم، ملال میدهدم
 قسم بجان تو، حرف تو، حال میدهدم
 زکنج خویش نخواهم برون کشم سر، لیک
 بیام شوق، دودست، تو بال میدهدم
 نگاه گرم تو در تنگنای نومیدی
 امیدواری امر مجال میدهدم
 برای مرهم مهری دلت چو می‌شکند
 زمانه باز از احسان مجال میدهدم
 غصب چوشعله کشد، چشمه‌های چشمانت
 نمی‌زعاطفه‌های زلال میدهدم
 صفائ خلق تو از خیر، چون فرومانم
 بگرم جوشی خود، استغفال میدهدم
 جهان به هیچ بینگار، زانکه رحمت دوست
 نوید مملکت، بی‌زوال میدهدم
 رها زخویش هر آن پیش آید از کم و بیش
 قسم بجان تو حق امثال میدهدم
 تو از «جواد» مرنج ای «محبتت» سرشار
 که هر که غیر تو اکنون ملال میدهدم

كُلُّهُ حِجَّةٌ. حِجَّةُ الْإِسْلَامِ وَالْمُسْلِمِينَ مُحَمَّدُ حُسْنَى بْنُ بِهْجَتِي «شَفَق»

عنوان شعر

پیام خون
بهار زیباتر
نغمه توحید
عشق و رسوایی
جلوه جانانه
نیازمند توأم
آرزوی ما
معمای هستی
ترانه خدا پرستی
آتش شوق

پیام خون

عالم از شور تو غرق هیجانست هنوز
 نهضت مایه الهام جهانست هنوز
 بهر ویرانی و نابودی بنیان ستم
 خون جوشان تو، چون سیل، دمانست هنوز
 در فداکاری مردانهات، ای رهبر عشق
 چشم ایام، به حیرت نگرانست هنوز
 کربلای تو پیام آور خون است و خروش
 مکتبت راهنمای دگرانست هنوز
 تاقیامت، زقیام تو قیامت برپاست
 از قیام تو، پیام تو عیانست هنوز
 همه ماه است محرم، همه جا کربلاست
 درجهان موج جهاد تو روانست هنوز
 جاودان بینمت استاده به پیکار، دلیر
 «لاری الموت» تو را ورد زبانست هنوز
 باع خشکیده دین را، تو زخون دادی آب
 نه عجب، گر که شکوفان و جوانست هنوز
 تربت پاک تو، کازادگی آموزد و عشق
 سرمه دیده صاحب نظران است هنوز
 خون گرمت زند آتش به سیه خرمن ظلم
 که به خون تو دوصد شعله نهانست هنوز
 انقلاب تو، به ما درس فضیلت آموخت
 نقش اخلاص تو، سرمشق جهانست هنوز
 بر جیبن «شفق»، این لوحه گلنگ غروب
 هرشب از خون تو صد گونه نشانست هنوز

بهار زیباتر

زهر بهار، بود این بهار زیباتر
 که از بهشت بود ملک ماشکوفاتر
 خموش نیست دگر سوسن وسمن درباغ
 که هر گل است زصدبرگ شعر، گویاتر
 از این قیام که پیروز شد به باری حق
 طبیعت است جوانتر، گل است بوباتر
 در این بهار، زسوق رهائی مردم
 بود نسیم رهاتر، زمانه پویاتر
 بگو به سرو، که سربر کشد تماشا را
 که لاله سرختر است و چمن فربیاتر
 زموج خون شهیدان راه آزادی
 هماره می شود این انقلاب، زیباتر
 زلالهها که برآید زتربت شهداء
 خجسته گلشن فردا شود دل آراتر
 نه آتش است به قلب شفق که خون شهید
 زسینه شفق از عرش رفته بالاتر
 هنوز اول صبح است، باش تانگری
 که دمدم شود این آفتاد رخشانتر
 همیشه سنت عالم براین بود، که خدا
 رسد بیاری قومی، که هست کوشانتر
 در این میان، میرازیاد نقش رهبر را
 که هست از همه بیناتر وشناساتر
 به دوش خویش سخن گرسالتی دارد
 چووحی حضرت حق هر کلام شیواتر
 دمد پیام رهائی چو از سرود «شفق»
 زگل شکفته تر است وزنی خوش آواتر

نفعهٔ توحید

روشن از روی تو آفاق جهان می‌بینم
 عالم از جاذبهات در هیجان می‌بینم
 شورش ببل و، جانبازی پروانه و شمع
 همه از عشق تو، ای مونس جان می‌بینم
 بی‌نشانی تو و حیرانم ازین راز، که من
 هر کجا می‌نگرم، از تو نشان می‌بینم
 دل هر ذرهٔ تجلی گه مهر رخ تست
 نتوان گفت چه اسرار نهان می‌بینم!
 پاد، با زمزمه، تسبیح ترا می‌خواند
 آب را، ذکر توجاری به زبان می‌بینم
 لاله، از شعلهٔ عشق تو بود سوخته دل
 وز غمت، مرغ سحر را به فغان می‌بینم
 شعلهٔ شمع نه در خرمن پروانه فتاد
 که در او آتش شوق تو نهان می‌بینم
 هر کجا عشق بود، چشممه آن چهرهٔ تست
 همه مست از تو، دل باده کشان می‌بینم
 نور روی تو نه تنها به دل «سینا» تافت
 که من این نور زهر ذرهٔ عیان می‌بینم
 چه تماشائی و زیباست جمال تو، که من
 هر چه چشم است، به رویت نگران می‌بینم!
 به تو سوگند، که در موقع طوفان بلا
 یاد تو مایهٔ آرامش جان می‌بینم
 بر در خویش، «شفق» را به گدایی بپذیر
 که گدایان ترا به زشهان می‌بینم

عشقی و رسوائی

تابه کی پنهان، دل من جام شیدائی کشد؟
 ای خوش آن روزی که عشقم سر به رسوائی کشد
 کوبه کو دنبال دل افتاده‌ام، خوش می‌روم
 هر کجا میل دل مغور هرجایی کشد
 زلف ترسد جلوه رویش جهان برهم زند
 پرده‌ها زین رو بر آن روی تماشائی کشد
 گرشدم آشفته و مجنون مکن عیبم، که عشق
 خط بطلان بر سر عقل و شکیبائی کشد
 در فشار عشق گر قلبم تپد، نبود شگفت
 کاسمان ریزد زهم، گربار شیدائی کشد
 چون ندید از دوستان شفقت دلم، دارد هوس
 همچو عنقا سر به زیر بال تنهائی کشد
 ای «شفق» خاموش، رنج جان نگنجد در سخن
 کس چه داند چند محنت جان سودائی کشد؟!

جلوّه جانانه

یاد آن روزی که ما را، خانه در میخانه بود
 دست ما تنها به کار گردش پیمانه بود
 بی خبر اغیار و ما از عشق، خوش می‌سوختیم
 ورکسی بود. آگه از اسرار ما، پروانه بود
 ما فتاده مست و تنها شمع، در سوز و گداز
 شعله بر جان در میان جمع ما بیگانه بود
 باده و میخانه و ما، محظوظ در امواج نور
 کافتاب بزم ما، رخساره جانانه بود
 پرتو می‌کرد این راز نهان را آشکار
 کانچه در عالم به غیر از عشق بود، افسانه بود
 ای امید دل که افکنندی دل ما را به خاک
 کاش می‌دیدی که صد گنج اندرین ویرانه بود
 یاد آن شبها که از یک جلوه مستانهات
 دیده غرق اشک و جان حیران و دل دیوانه بود
 در جهان پیدا شد از خون «شفق» رنگ جنون
 نقش او در عشق، نقشی دلکش و فرزانه بود
 مشهد. تابستان ۱۳۴۲

نیازمندِ توام

اگر ز وصل تو ای دوست کام برگیرم
 دوباره زندگی رفته را زسر گیرم
 اگر به چشم نوازش به من کنی نگهی
 زهر دوکون به شکرانه دیده برگیرم
 برای هدیهات ای نازدانه دل و جان
 زچشم خود همه شب موجی از گهر گیرم
 نیازمند توام، بندهام، گدای توام
 اگر چه از عظمت عرش زیر پر گیرم
 هزار بار گر از آستان بوانی باز
 مگر بسوی توایم رهی دگر گیرم
 شدم زجان و جوانی به نوجوانی سیر
 خوش آندمی که از اینجا ره سفر گیرم
 تهران- صفر ۷۶ قمری

آرزوی ما

در پای دوست، دادن جان آرزوی ماست
 گشتن غبار کوی بستان، آرزوی ماست
 از سوز عشق، در دل خاموش نیمه شب
 چون مرغ شب خروش و فغان آرزوی ماست
 در خلوت شیانه دلدار، همچو شمع
 سر دادن و فشاندن جان، آرزوی ماست
 هنگام خنده گل و سرمستی بهار
 چشمی چوابر، اشک فشان آرزوی ماست
 ویرانه جهان نه مقام توقف است
 گرماندهایم گنج نهان، آرزوی ماست
 در تنگنای دهر، نگنجد روان ما
 بالاتر از زمان و مکان آرزوی ماست
 تا دل به دلستان نرسد، کی رسد به کام؟
 بر بام کبریا، طیران آرزوی ماست

قم - مهرماه ۱۳۴۰

محهای هیبتی

جز خدا راز دل ما را نمی‌داند کسی
 عمق این توفنده دریا را نمی‌داند کسی
 برلب آمد جانم از دیوانه بازی‌های دل
 چاره این مست شیدا را نمی‌داند کسی
 آفرینش چیست، یا آغاز و انجامش کجاست؟
 راه حل این معما را نمی‌داند کسی
 هر شرار اشک گوید قصه‌ها از سوز دل
 جز سرشک، اسرار دلها را نمی‌داند کسی
 عالم از نور رخ جانان بود مفتون، ولی
 وصف آن رخسار زیبا را نمی‌داند کسی
 خود مگر پروانه گوید سرگذشت داغ ما
 زانکه جز او قصه ما را نمی‌داند کسی
 گرچه سوزم ز آتش قربش، نگیرم چشم از او
 همچو من قدر تماشا را نمی‌داند کسی
 جز دل پر آرزوی من که پیچد در امید
 لذت شوق و تمنا را نمی‌داند کسی
 قصه عشق از «شفق» بشنو که غیر از عندلیب
 جلوه این باغ زیبا را نمی‌داند کسی
 اردکان یزد شهریور ۵۱

ترانه خداپرستی

هر جا که روم روی دل آرای تو بینم
 هر سو نگرم جلوه سیمای تو بینم
 در شمع و گل و بلبل و پروانه، مه و مهر
 صد گونه نشان از رخ زیبای تو بینم
 مهر تو نه مهری است که از دل بتوان برد
 هر عاشق دلباخته شیدای تو بینم
 این حسن چه حسنی است که دلها همه خون کرد؟
 این چیست که سرها همه بر پای تو بینم؟
 از بسکه تماشائی و زیباست جمالت
 عالم همه را غرق تماشای تو بینم
 مشتاق لقای تو نه تنها شده موسی
 کاندر دل هر ذره تمثای تو بینم
 یک بیش نباشی و نداری تو سرائی
 با اینهمه هر جا نگرم جای تو بینم
 تنها نه «شفق» سوخته عشق تو باشد
 هر جان و دلی خسته ز سودای تو بینم
 اصفهان فروردین ۱۳۳۲

آتشِ شوق

خواهم دلی، که محو بود درلقای تو
 خواهم سری، که مست بود درهوای تو
 این جان زمن بگیر، که باعیر آشناست
 جانی دگر دهم، که بود آشنای تو
 آن دیده ده مرا، که نبیند به کائنات
 جز جلوه و جلال رخ درباری تو
 زین عمر هرزه رفته به غفلت، مرا چه سود؟
 عمری بدده، که صرف شود دررضای تو
 بیزارم از لبی که براو یاد غیر تست
 خواهم لبی که غرق بود درثنای تو
 خواهم دلی به پرده اندیشه همچونی
 خالی زخویش و نفمه‌سرا بانوای تو
 جانا زچشم من بدر این پرده‌ها که من
 بی‌پرده دید خواهمت، ای جان فدای تو^(۱)
 ای نام تو شفای دل دردمند من
 بیمار گشته‌ام، به امید شفای تو
 ای مایه تسلی دلها، بیا که من
 دل رانکار بسته‌ام از خون برای تو
 بگذار تاگدای تو باشم، کز افتخار
 بر کائنات ناز فروشد گدای تو
 درد غمت مگیر زمن، ای قرار دل
 درمان نخواهد آنکه بود، مبتلای تو
 همچون «شفق» درآتش شوق تو سوخته است
 هر کس که خورد باده زجام ولای تو

۱- «الهی... ولا تحجب مشتاقیک عن النظر السی جمیل رویتک...
«از مناجات امام سجاد (ع)- مفاتیح الجنان»

سید محمد حسین شهریار

عنوان شعر

روز قدس
مقام رهبری
چو شمع
توفيق شهادت
هوای نای عراق

روز قدس

جهاد عشق تو پیروزی است پایانش
 که دست پرور سیمرغ، پور دستانش
 مسلم است که قصد جهاد انسان‌ساز
 جهان آینه است و جمال انسانش
 شهید ما، دوچهانش جهیز پیروزی است
 چراکه دولت جاوید یافته جانش
 بصحنه‌های جهاد، این نمایش علني است
 که با مجاهده جان میرسد بجانانش
 توئی که توفته غواص تفته دریائی
 نهنگ عشق چه بیم از نهیب طوفانش
 مقام نخل شهادت به سد ره و طوبات
 سعادتست که دستی رسد بدامانش
 سری که خضروسرآب جاودان جوید
 در این سراب جهان سرکجا و سامانش
 توئی که نامرد فتح قلعه قدسی
 بشارتی که خدا میدهد به قرآنش
 نداند آنکه ببازی گرفته چشم یتیم
 که خود چه میکند این سیل اشک و طغیانش
 مریض آن مرض مُزمُنی که استضعف
 در آخرین شب این مُحرقه است و بحرانش
 تو شهریار، همه ناتوان مبین خودرا
 که ناتوانی ماهم خدادست تادانش

مقام رهبری

توآن سروی، که چون سر بر گنی سرها بیارائی
و گر سرورشُدی آئین سرورها بیارائی
بنقاش اَزَل مانی، که با نقشی جهان آرا
چمن‌ها با گل و سرو و صنوبرها بیارائی
نه هر کو کاروان راند، رُموز رهبری داند
تو روح الله رهی داری که رهبرها بیارائی
بدین شوق شهادتها چه بیم از لشکر کافر؟
که هر آنی توآن دانی که لشکرها بیارائی!
همان تیغ جهاد و خطبه‌های مسجد کوفه است
که رنگین میکنی محراب و منبرها بیارائی
بفرمان توپاکان بالقاء الله پیوستند
چه رنگین حجله‌ها کز سنگ و سنگرها بیارائی
به رُوزنهای چشم و دل همه نور جمال توست
پهر رُوزن ٹو منظوری و منظرها بیارائی
تو بودی (آفتاب از مغرب) آنکو در حدیث آمد
بکشورها گذر کردی که کشورها بیارائی
اگر خاور به خورشیدی درخشان میکند آفاق
تو آن خورشید رخشانی که خاورها بیارائی
کجا با مشک و عنبر کلک مشکین تو آرایند
تؤی کز خط مشکین مشک و عنبرها بیارائی
دل و جان همه مردم پُر از نقش تو جانانه است
جلو خانها بیفروزی و سردرها بیارائی
من این یک بیت سعدی با تو ایخواننده میگویم
مگر گیری قلم دردست و دفترها بیارائی
«بزیورها بیارایند مردم گل‌عذاران را
(توشاخ گل چنان زیبا) که زیورها بیارائی»
تو هم خود «شهریارا» گوهر آرائی و گوهر سنج
به رگنجه گذار افتاد گوهرها بیارائی

چو شمع

شب چراغ خلوت شب زنده‌دارانم چو شمع
 وز شب‌آویزان از اختر شمارانم چو شمع
 هر که بختش یار، پیش پای خود بیند مرا
 اختری در اختیار بختیارانم چو شمع
 هم چراغ محفل چادرنشینانم، چو ماه
 هم نشان منزل محمول سوارانم، چو شمع
 مرهم زخم و گزند خارزارانم چو گل
 محرم راز درون رازدارانم چو شمع
 گوهر اشکم بدامن، چون عروس بی جهیز
 با فقیران هر شب از گوهرنشیارانم چو شمع
 آرزوها سوخته، پروانه‌وارم پیش پا
 من به‌اشک آهشان از سوگوارانم چو شمع
 گرچه می‌گویند، بالای سیاهی رنگ نیست
 من، بزنگار شب زین‌نگارانم چو شمع
 با همان دلسوزی و دمسازی دیرین، هنوز
 من فدای شب‌نشینیهای یارانم چو شمع
 روزگار، از من به شمع کهنه بر قی تازه داد
 کهنه اما، کهنه کار روزگارانم چو شمع
 از حقارت می‌شوم در خود عرق‌ریزان خموش
 پیش خورشید رخت از شرم‌سارانم چو شمع
 تا برویانم گل از کانون عشقی آتشین
 در هم آمیزد شرباری و بارانم چو شمع
 چون شقايق از شهیدان داغ خونینم بدل
 اشک ریزان بر مزار گل‌عذارانم چو شمع
 گر چه خود پروانه شمع مزارم با شهید
 سنگر افروز بسیج و پاسدارانم چو شمع
 صبح، ماسیده برش، اشکم، چو طفلان یتیم
 شب، بسر از شعله تاج و شهریارانم، چو شمع

توفیقی شهادت

دنیا چگونه رام شود با مرام دل؟
او، رام خود نبوده چگونه است رام دل؟!
خون میمکد دل از تو و خون میفسارد
تن چاهی و تلمیه خونی بنام دل
جام دلت چگونه دهد مستی شراب؟
خم فلک نریخته جز خون به جام دل؟!
لیکن مقیم قاف ولايت چو میشوي
سرمیکشد به عرش بربیت مقام دل
مولا مدد کند، تو هم آن ذوالفقاردين
بر می کشی به عزم جهاد از نیام دل
گر همتت ببال شهادت پریدن است
بومت شود همای سعادت بیام دل
آن کام دل به جنت و اینجا بخاک و خون
خفته است آرزوی رسیدن بکام دل
با انتقال روح به جنات جاودان
خواهی کشیدن از تن خود انتقام دل
توفیق، گرچه طائر عرشی است، شهریار،
گاهی فتد بدانه اشکی بدام دل

هوای نایِ عراقی

رهی از نوای نایم، بزن و هوای نائی
 که دمی، چونی بنالم بنوای بینوائی
 بهمان فریب طفلی، طرب جوانی از من
 به چه جادوئی جداشد، که امان از این جدائی
 چه دلی، که برجینیش همه داغ بی‌نصیبی!
 چه گلی که برنگینیش همه نقش بیوفانی!
 بطبابتی که دانی بفرست درد عشقم
 به علاج بی‌طبیبی، بدوابی بیدوائی
 بخلوص خلوت شب، که برآرسرز خوابم
 بصفای اصفیاوبولای اولیائی
 در بارگاه نازم بگشا بrix، که آنجا
 نه نیاز خود فروشی، نه نماز خود نمائی
 چه مقام کبریائی که فقیر خاکسارش
 سر سروری بر آرد بمقام کبریائی؟!
 من اگر چه بندگی را به خدا رسانده باشم
 همه بندهام خدایا، بتو میرسد خدائی
 بکمند خود، که صید دل عاشقان مسکین
 بنواز از آن اسیری، برهان از این رهائی
 به ستاره‌ای سحر کن، ره وادی شب من
 که سپیده سربرآرم به دیار روشناشی
 به نوید آشنا و بصدای پای عاشق
 در ودشت نینواکن بنوای آشنائی
 بطوفاک کعبه، سنگ محک ریاضت بود
 که جدا شدیم از هم من و زاهد ریاثی
 بکشان به عاشقانم، که گشی بجرم عشقم
 مگرم نه وعده دادی که گشی وبرسرآئی!
 غزل عراقی ای دل نه چنان دمی گرفته است
 که تو دم زدن توانی دگر از غزلسرائی
 شب هجر بود و شمعم بزبان شعله میگفت:
 تو بسوز «شهریارا»، که تو سازگار مائی

عنوان شعر

بپای سفره نوروز
هجوم مقدس
حماسه حسین (ع)
وسعت لامکان
پیری به سیمای سحر
مکتب عشق
اول بی اول
گل آتش

به پای سفره نوروز

شبی به داغِ شکفتیم در کنار شهیدان
 زدیم پرچم دل بر سر مزار شهیدان ،
 محیطِ سیزچمن سرخ شد ز جوش گل خون
 گرفت رنگ بقا ، عالم از بهار شهیدان
 بپای سفره نوروز هفت ساله نهضت
 زدیم سکه یاسین به افتخار شهیدان
 دعای لحظه تحویل ، شدقیرین اجابت
 دگرشدیم به هر حال در جوار شهیدان
 هجوم عاطفة مادران رنج کشیده
 کشیدمان به کنار گل ، از کنار شهیدان
 دلی نبود که از داغ ، لاله لاله نسوزد
 ز رود رودِ جگرسوزِ داغدار شهیدان
 خدایرا چه کنند این مهاجران ، که دمادم
 شوند غرقه بخون راهی دیار شهیدان ؟
 غزل ، غزل ، غزل خون سرود چشم جمالی
 که یاد نادمه خونست ، یاد گار شهیدان

هجموم مقدس

اگر مسافر نوری، بیا به خاور وحدت
 سفرخوش است، بیاور دلی به کشور وحدت
 مباش عضو زیکر جدا، که زاربمیری
 کنون که آمده روح خدا، به پیکروحدت
 مبین در آینه خودرا، بهبین که مردم حق بین
 بریده‌اند سر دیو «من» به خنجر وحدت
 نگاه کن برخ مظهر جمال، که بینی
 شکوه کوکبه عشق ونور باور وحدت
 به فصل بارش ایثارخون، زدیده چه گوییم؟
 که مانده مات تماشای بحر گوهر وحدت!
 به عشق طاق دومحراب یک هجموم مقدس
 بگیر از کف پیرخمین، ساغر وحدت
 نمی‌نوشت کتابی، احمد بنام من و تو
 اگر نبود قلم، خوشنویس جوهر وحدت
 بیا ستاره روشن، در آسمان ولايت
 بگرد تاکه بگردیم گردمحور وحدت
 شکارتفرقه، سر گرم در چراگه غفلت
 بزن بتیر «جمالی» زپشت سنگر وحدت

حمسه حسین (ع)

بگوش هوش، پیام احمد شنید حسین (ع)
 زسینه نعره تکبیر بر کشید حسین (ع)
 کشید جذبه غیبیش بسوی مسلح عشق
 بکعبه از پی قربان شدن دوید حسین (ع)
 گذاشت حج و، خدا را بدل زیارت کرد
 بعمره کرد بدل حج، بدل رسید حسین (ع)
 سلام کرد با خر نماز عشق، بعض
 که غیر عشق بمحراب خون ندید حسین (ع)
 علی (ع) صفت، صفت دشمن زهم درید و برید
 شکست قائمه لشکر یزید حسین (ع)
 ندانم اینکه قدر در پی چه سودا بود؟
 که از قضای الهی بلا خرید حسین (ع)
 برید رشته پیوند جان و دل، یک تیر
 زهر چه غیر خدا بود، دل برید حسین (ع)
 چه داغها، که بهمراه دل بخاک سپرد
 چه لالهها، بسرخاک پرورید حسین (ع)
 همیشه روز قیام حسین (ع) و عاشوراست
 تمام روی زمین، کربلا، شهید حسین (ع)
 بصفحه صفحه تاریخ، تا ابد نقش است
 حمسه های شگرفی که آفرید حسین (ع)
 بیا، که ماهمه، خوش عاشقانه بگزینیم
 همان طریق که مردانه برگزید حسین (ع)
 درون سینه «جمالی» بخون طپید دلم
 که سینه، سینه دل خون شد و طپید حسین (ع)

و سعیتِ لامکان

فارغ از جسم و جان شدن، عشق است
 زندهٔ جاودان شدن، عشق است
 همچو مهر، از نشاط عربیانی
 خندهٔ بی‌دهان شدن، عشق است
 ای نگاهت نگاه آئینه
 پر زهفت آسمان شدن، عشق است
 این جهان صورت، آن جهان معنی
 این جهان، آن جهان شدن، عشق است
 لامکان، در مکان نمی‌گنجد
 وسعت لامکان شدن عشق است
 پیش تیر بلانشانه شود
 هر کرا بی‌نشان شدن عشق است
 جامهٔ کهنه را قبا کردن
 سر پیری، جوان شدن عشق است
 هر چه خواهی، توان شدن، اما
 آن بی‌این و آن شدن، عشق است
 با بیان رسای خاموشی
 روح را ترجمان شدن عشق است
 از «جمالی» سخن چه می‌پرسی؟
 در خاموشی بیان شدن عشق است!

پیری به سیمای سحر

از شرق عشق آمد برون، پیری به سیمای سحر
 جوشیده بانور یقین، پوشیده شولای سحر
 چون آفتاب افروخته، شب را زغیرت سوخته
 پیراهن از گل دوخته، در باغ زیبای سحر
 موسی صفت دل باخته، وادی به وادی، تاخته
 طور تجلی ساخته، در طور سینای سحر
 تسبیح خوان، تکبیر گو، شیرین سخن، پرهایه
 از عشق حق، از شوق هو، سرداده هیهای سحر
 از بند کرد آزادمان، پیغام وحدت دادمان
 شد از پی ارشادمان، پیمانه پیمای سحر
 خم ولا پرجوش از او، دیوانه عقل و هوش از او
 مامست نوش، ونوش از او، او مست صهباًی سحر
 با عشق آمد عقل کل، چون نور در روی رسول
 عشق «جمالی» کرد گل، گل ریخت در پای سحر

مکتبِ عشق

عشق رخسار ترا در جسم و جان دارم هنوز
آتشی در زیر خاکستر نهان دارم هنوز
عشق میورزم اگر در عین پیری بارخت
عاشقی پیرم، ولی قلبی جوان دارم هنوز
سالها در مکتب حسن تو خواندم درس عشق
تابه پایان جنون، صدامت حان دارم هنوز
گرز پا افتاده ام آیم به سویت سینه خیز
نیمه جانی در بدنه، قدری توان، دارم هنوز
در کف باد است عمرم، ای پریشان کرده موی
بسته بر موئی بود جانم، که جان دارم هنوز
لحظه‌ای تأخیر کن جانا، مرو از قالبم
کانتظار دیدن آن دلستان دارم هنوز
عمر اگر باشد «جمالی» از جمال دلبران
به ریاران صدهزاران داستان دارم هنوز

اُول بی اُول

ای همه جا یار دل رای من
 سرّنهان من و پیدای من
 دل شده جویای تو در کوی عشق
 جان شده در کوی تو جویای من
 بی خبر از خویشم و عاری زعقل
 بندۀ عشق است سراپای من
 بی تو، دمی، دم نتوانم زدن
 بی تو، کسی نشنود آوای من
 تاننھی لب بلب من زمهر
 هیچ نوائی نزند نای من
 اُول بی اُول و آخر توئی
 دیشب و امروزی و فردای من
 گربحقیقت دل من جای توست
 پس بیقین نیست دگرجای من
 پرده برافکن ز جمال جمیل
 تاکه شود حل معمای من
 در همه جا شور منیت بپاست
 پرشده آفاق زغوغای، من
 این منم، از کیست، منیت ز چیست؟
 کیست که هر جا شده گویای من؟!
 در پس منها، تو نهان گشتهای
 تابربائی دل شیدای من
 هر که تمدا، زتو، چیزی کند
 از تو، ترا هست، تمنای من
 رشتۀ یاری ترا نگسلم
 بگسلد ار رشتۀ اعضای من
 ما همه اسمیم و، مسمّا توئی
 ماهمه لفظیم و تو، معنای من
 غیر جمال تو «جمالی» ندید
 چون نظر افکند به سیمای من

گل آتش

غنجه سحر گل شد، با نسیم نوروزی
 با بهار و گل آمد، پیک فتح و پیروزی
 نونهال من برخیز، از کفی صبابستان
 برگ سبز نوبختی، ورد سرخ نوروزی
 بامن ای سراپا گل، گل بگوی و گل بشنو
 گل بگو، که گل دارد رنگ و بوی بهروزی
 دامن جوانان را، کرده آسمان پر گل
 جامه عروسان را، کرده چرخه گلدوزی
 شاهدان همه گلپوش، گل، همه گل آتش
 عاشقان همه پر جوش، جوش جوش خود سوزی
 سرخ جامگان کشتند، لاله در دل صحرا
 تاتو بر کنی از دل ریشه های کین توزی
 خون دل خورد غنجه، تاکه گل شود، اما
 غنجه را، ندانم چیست بعد گل شدن، روزی
 ای تمام من، ایدل، کشته تو خواهم شد
 باش تاکه بر گورم لاله ای برافروزی
 خون دل، شود لب خند، بربل تو بنشیند
 گرشکفتگی از گل، چون «جمالی» آموزی

مُحَمَّد رَضا عَبْدُ الْمُلْكِيَّان

عنوان شعر

نسل شمشیر
او، او نبود
شهر شهید

فیصل شمشیر

آنان که به دارعشق میمیرند
 از نسل گشاده دست شمشیرند
 این مرگ نه آن، که خون ققنوسان
 برخاک بریزد و نمیمیرند
 خوش باد به کامشان که دریاوار
 از ساقی عشق جام میگیرند
 برسفره دام، آن عقاaban را
 میلی نبود که روح تدبیرند
 سوداگر شهر را چه سودائیست
 آنان زفریب زندگی سیرند
 از زوزه سگ چه باکشان باشد
 آنان که همیشه معنی شیرند
 از بودن ما که چون کلاغانیم
 آنان چو عقاب اوچ دلگیرند
 ای شرم هزارساله آبم کن
 ما را به پشیزهم نمیگیرند
 گویند که: «این هراس اندیشان»
 «در فکر گره گشای تقدیرند»
 «غافل که میان پنجه تقدیر»
 «در مسلح هیچ و پوج میمیرند»

* * *

خواهم که رهاشوم در آن یاران
 آنان که رهای پابه زنجیرند

* * *

او، او نبود

او، او نبود تا که مرا هم صدا شود
 همپای من بباید و با ما رها شود
 او، او نبود تا که به یمن یگانگی
 با دستهای عاشق من آشنا شود
 او، او نبود تا که طلوعی شود مرا
 یا سوسویی به بام شب دیرپا شود
 او، او نبود تا که به سوک ستاره‌ها
 در چشمهای حادثه، مردعزا شود
 او، او نبود تا که سکوت همیشه را
 با آفتاب حنجره‌هایمان، صدا شود
 او، او نبود تا شب غرقاب‌گونه را
 تا ساحل فروغ وقلق، ناخدا شود
 او، او نبود تا که چو باران آشتی
 با التهابِ تشنجی ام آشنا شود
 او، او نبود تا که چو آن، آن همیشگان
 دلبستگی گذاردو معنای ما شود
 او، او نبود تا که ز دُونان لاشخوار
 دل بر کند، عقاب شود، یا هما شود
 بگذار بگذریم که او، اوی من نبود
 مرداد کی مکمل رود رها شود؟!

شیر شهید، میطلبد بر شهادت

می خواستم به شور تو شیدا شوم، نشد
 در تارو پود عشق تومعنا شوم، نشد
 ابر هزار جنگل جان را به جان خویش
 باریده ام که در تو شکوفا شوم، نشد
 گُم بوده ام همیشه و، گُمگشته ام هنوز
 هر گز نشد به عشق تو پیداشوم، نشد
 لب وانشد که قفل فراقت امان نداد
 گفتم که در وصال تو گویا شوم، نشد
 می خوانمت به جان و نمی بینمت به چشم
 گفتم کلید حل معماً شوم، نشد
 از منتهای حنجره خواندم ترا به نام
 شاید که در کلام تومعنا شوم، نشد
 با هر چه ابر عاشق و با هر چه رودشوق
 پای طلب دوانده که دریاشوم، نشد
 برموج خیز عشق، سپردم تمام دل
 شاید که چون صدف به گهر وا شوم، نشد
 می خواستم که از تن خاکی رها شوم
 با جان انیس مُلک ثریاً شوم، نشد
 با این مس وجود چه سازم، که خواستم
 چون کیمیا ز زنگ مبرآ شوم، نشد
 یاران به سرد ویده و با جان رسیده اند
 بر لب رسید جان که مهیا شوم، نشد
 عاشق دلان به عشق رسیدند و من هنوز
 پا در رکاب مانده که برپا شوم، نشد
 می خواستم به حرمت دریاد لان عشق
 یک قطره در کویر تمنا شوم، نشد
 شهر شهید، می طلبد بر شهادت

دردآ، نشد که لاله صحرا شوم، نشد
می خواستم به بال رهایی رها شوم
همراز راز عالم بالا شوم، نشد
من خاکی و امید دلم آسمانیست
زین جا نشد که راهی آنجا شوم، نشد

محمد رضا گلدون

عنوان شعر

بدرود با ماه رمضان
هنگامه عشق
بهانه عشق

بدرود با ماه رمضان

زبزم عشقیازان، دوش ای ماه خدا رفتی
 میان هاله آه سحرخیزان فرارفتی
 بهار توبه و، هنگام عذر هر خطابودی
 زپیش عذرخواهان، همچو آهومی ختنا رفتی
 خوش آن خلسمهها وخلوت روحانی شبها
 دراین حال وهوای شوق ولذت زی کجا رفتی؟
 سحر گاهت شفق را آتش حسرت به دامن زد
 درینما، تافقن باصبح صادق زد صلا، رفتی!
 صبا دارد پیام از لیلة القدر تو با جانها
 نسیم آسا تو خود ای آیت قدر وبها، رفتی
 چوغنچه تنگ دل گشتند یاران در وداع تو
 چو گل دامن کشان از پیش ارباب صفا رفتی
 به شام روزه‌داران چون هلال ماه نو سرzed
 تو ای بدر تمام آخر چرا رفتی، چرا رفتی؟!

هنجامه عشقی

کرده در عرش، قران اخترخون، با مه عشق
 و چه هنگام سعیدیست زهنگامه عشق
 تا رقم زد قلم عشق به اوراق وجود
 شد مزین دل ما، از خط غمنامه عشق
 طرح تحریر بلائی که به لوح دل ماست،
 دست و سرمی‌شکند در خط خون، خامه عشق
 فصل عشق آمد و هر لاله به تفسیر کشید
 شعر شمشیر و کتاب، از لب علامه عشق
 شرر نفس مرا ذکر تو کرده است خموش
 ای شرار نفست شعله لوامه عشق!

بهانه عشقی

رسیده این خبر از مخبر رسانه عشق
 که گنج فجر نهفته است در خزانه عشق
 بهار پهله به راه است، گو به پیک صبا
 که مژده زود رساند به آستانه عشق
 زسر گرفت جوانی، درختِ دار کهن
 که هر شجر شده سرشار از جوانه عشق
 رکوع سروقدان راست، در عبور نسیم
 عبادتی، هم از اسرار محربانه عشق
 دعای خیر به جان کمیل عشق کنیم
 که نینواش به گوش است چون ترانه عشق
 خطیب معبد آدینه، دل به خلوت بُرد
 خوشَا حضور دل اندر نماز خانه عشق
 طنین سبز تداوم، شنو زنای شهید
 که «راه سرخ شماراست تا کرانه عشق»
 چه خوش سروده، روان شاد، عنديپ بهشت
 «بهشت را به بها است، نی بهانه عشق»

مُحَمَّد رَضا مُحَمَّدِي نِيكُو

عنوان شعر

صبح نمایان
هوای پریدن
حدیث تکاپو
دیوان باران
تمثیل بیقراری

صبح نمایان

دیشب سرودی از تو ای صبح نمایان
 خواندن ابر و باد و باران، همسرایان
 تکرار نامت جاری ورد عظیمی است
 ای اسم اعظم در سلوک پارسایان
 پیغمبری، در عزلت نام تو هیزیست
 وقتی خبر میدادی از مرگ خدایان
 دور از تو کس شور خطر کردن ندارد
 چندی سفر کردیم با این ناخدایان
 ای جسم ما را روح، با مایی و بی ما
 این است غربت در میان آشنايان
 موج نگاهت میرد از دست ما را
 اینجاست آن دریای بی‌آغاز و پایان

هوای پریدن

کدام حادثه، ای دوست قصد من دارد
 که جان هوای پریدن ز بام تن دارد؟!
 مرا به غربت این قریه آشنایی نیست
 غریب خاطرم اندیشه وطن دارد
 مگر سپیده خونین عشق را بیند
 ز شرق دیده، دلم عزم سرزدن دارد
 من از هوای پریدن، چو بال بسته پرم
 دلم ز پرپر خونین تن سخن دارد
 شمیم خون که در ذهن بادها جاری است?
 که لاله شور دمیدن درین چمن دارد!
 زهی صلابت نامت، که بر کتبیه ذهن
 شکوه عهد اساطیری کهن دارد
 بگو کرانه خونیفت ای شهادت کو؟
 که دل، ملال ازین برکه عفن دارد؟!

حدیثِ تکاپو

خوشابه نامه شب نام آفتاب نوشتن
 چو کلک سرخ شفق واژه مذاب نوشتن
 خوشابه صفحه ظلمات، با مرکب خونین
 به یادگار خطی، چون خط شهاب نوشتن
 خوشابه ابر گذشتن، زخشکسالی صحراء
 حدیث آب، بدفترچه سراب نوشتن
 خوشابه اگر نتوان مثل آفتاب غزل ساخت
 چو دست صاعقه بیتی دو، با شتاب نوشتن
 خوشابه حدیث تکاپوی خویش، گرچه عبثنای
 به نقش پای چو موج روان بر آب نوشتن
 خوشابه رسم شهیدان، چو عشق نامه نویسد
 قبول دعوت او را به خون جواب نوشتن
 کتاب سرخ شهادت پراست و آه چه خوش بود
 اگر که حاشیه میشد براین کتاب نوشتن؟!

دیوانِ باران

بنام تو آغاز میگردد ای مرد، دیوان باران
 چو آئینه میگیرد از لطف تو، لطف شعر بهاران
 ستردیم اشک و نمودیم بالای سیزت به انگشت
 که اینک بهاران رسیده است، همراه چاوش باران
 نسیم کلام تو در بر'd، زان موج خیز این شکسته
 که در کام میبرد از ما غنیمت، هزاران هزاران
 تو ترکیبی از واژه‌های صفائی وسطوت
 چو تلفیقی از هیبت کوه، با هیئت آیشان
 براق عروجت، به عرش بلند خطر آذرخش است
 که از برق سُم سمند تو خیزند آتش سواران
 جبین بلند تو، آئینه ماهتاب است آیا؟
 برابر به بالای خورشید موعود شب زنده‌داران؟!
 مسیح‌دم سامری سوز ما را، خدا: وقت خوش باد
 که افشارند در باغ خاموش پائیز روح بهاران

تمثیلی بیقراری

شکوه کوه، فرازی زاستواریتان
 سرود رود، طنینی زخون جاریتان
 به فتنه خیز خطر جانتان سپرده کیست؟
 خوش است رفتن چون موج و جان سپاریتان
 عبور نور، در آفاق دور اشراقید
 شهاب، گرم تماشای راهواریتان
 هجوم کافر، صد باد زرد را دیده است
 به چارفصل خطر سرو پایداریتان
 همیشه خاطره ذهن روزگاران باد
 از این سپیده چو خورشید، پاسداریتان
 سردرنگ ندارد براق شوق شما
 شتاب صاعقه تمثیل بیقراریتان
 هلا که روشنی چشم‌های خورشیدید
 سحر، سیاه مبادا ز سوگواریتان

چمن. محمد رضا یاسری «چمن»

عنوان شعر

محترم اسرار
پاکبازان این دیار

محرم اسرار

یارب آن مونس جان، محرم اسرار، کجاست؟
 وان طبیبی دل بی طاقت بیمار کجاست؟
 یکجهانند گرفتار فراقش، یارب
 آن رهاننده این جمیع گرفتار کجاست؟
 آنکه ویرانه کند بارگه شرک و نفاق
 و آنکه درهم شکند شوکت اشرار، کجاست؟
 دوستان را بجزا، آنکه دهد عزّت کو؟
 دشمنان را بسزا، آنکه کند خار، کجاست؟
 کاش دانم من دلسوزخته نامه سیاه
 که تو را جایگه‌ای سرور احرار کجاست؟
 حسرتم کشت، که روی تو ببینم، همهات
 چشم‌الوده کجا، آن گل رخسار کجاست؟
 مگر ای اشک، تو پاکیزه کنی دامن چشم
 ورنه این غرق گنه را ره دیدار کجاست؟
 گرچو منصور، زخویشت بردایدل، دلدار
 خود ندانی که کجائی و سردار کجاست؟
 این دل، آن دوک عجوز است، که دردست منست.
 یوسفی کش همه خلقند خریدار کجاست؟
 فتنه بیحد شد و بگرفت جهان ظلمتی ظلم
 پرتو عدل تو، ای مظهر انوار، کجاست؟
 جز تو، در شهر شهیدان نکند، جلوه‌گری
 در دیاری که بود عشق تو، دیار کجاست؟
 «چمن»، از یارنشیان جوی، که حافظ خوش گفت؛
 «عیش، بی بار مهیا نشود، یار کجاست»؟!

پاکبازانِ این دیار

سرخ رویی دارد، ای دلدادگان پایان عشق
 زاین کرامت، چهره میشوید بخون قربان عشق
 در بهشت عدن تجربی تحقیتها الانهار چیست؟
 قطره‌ای، یا چشم‌هی از بحر بی پایان عشق
 حجله‌گاه عاشقان بالله آئین بسته‌اند
 یعنی: از خون آب داد این باغ را دهقان عشق
 تادل از جان برنمیداری، در این میدان مرو
 گر بریدی دل زسر، این گوی و این میدان عشق
 قصه فرهاد و مجنون این زمان منسوخ شد
 بسلکه از حد شد فزون سرهای بی‌سامان عشق
 دردیار پاکبازان جویبار از خون ببین
 کان نشانی دلکش است از چشمه جوشان عشق
 یعنی: ای آزادگان، زینجا باسان مگذرید
 کاین چنین بردنند برسر عاشقان پیمان عشق
 آنکه میورزدَوْلَا، بیمی ندارد از بلا
 اهل عیش و ناز را، جانیست در دامان عشق
 شرح و تفصیل از «چمن»، در وصف جانبازان مخواه
 کو همان یک حرف اول، خوانده از دیوان عشق

جعوه... حاج محمد علی صاعد

عنوان شعر

گلزار شهیدان
تیر خلاص
۱۵ خرداد
نغمہ امید
نشان آشنای

گلزار شهیدان

پیوسته، بهاران چو جنانت در این باغ
 هنگامه گل، فصل خزانست در این باغ
 در هر قدمی صد گل نوخاسته خفته است
 بنشانده همه سرو جوانست در این باغ
 جان، تازه کند دیدن گلزار شهیدان
 چون، کاشته بذر دل و جانست در این باغ
 این باغ، خورد آب زسرچشمہ کوثر
 باد، از طرف خلد وزانست در این باغ
 حیرت مکن از اینکه بود اینهمه شاداب
 از هر مژه صد جوی روانست در این باغ
 هر روز، گشوده است در اینجا، در رحمت
 هرشب، شب قدر و رمضانست در این باغ
 آن لولو مکنون، که صفاتش همه دانیم
 نعلین برآور، که نهانست در این باغ
 پیوسته طراوت شود افزوده، که دائم
 فصل گل خونین کفنانست در این باغ
 زیباتر و، رعناتر و، مشهورترین گل
 آن لاله بی نام و نشانست در این باغ
 تا شرح در آینده دهد قصه این عصر
 سوسن چه، که هر برگ زبانست در این باغ

تیر خلاص

دلیر راه، ز دزدان ره ندارد باک!
 براه سیل، چه تاب آورد خس و خاشاک!
 تلاش بیهده دارد بکار خود دشمن
 رفو چه سود برآن جامهای که شد صد چاک
 سلاح و توسن کارآمد است موجب فتح
 ولی، سوار بود در نبرد اصل و ملاک
 درفش فتح و ظفر همراه فریدون بود
 اگر چه لشکر جزار بود با ضحاک
 همان طلیعه فتح این نوید را میداد
 که بسته‌ایم سرخصم خویش برفتراک
 بگو بهخصم که بر جان خود بیندیشد
 که روی روی حریفی است چیره و چالاک!
 رها کنید دلیران ججهه، تیر خلاص
 که لازم است شود مار زخم خورده هلاک
 سپاهی، ای همه ایثار و پایمردی و عشق
 نه جان (صاعد) تنها، که خلق ما بفداک

بعد از فاجعه ۱۵ خرداد
سروده و منتشر شد

۱۵ خرداد

قسم بجان خمینی، زعیمِ شرع مدار
برهروان حقیقت، بحرمتِ احرار
باستقامت آنها که با شکنجه و زجر
خلاف حق و حقیقت نمیکنند اقرار
بخون پاک شهیدان راه آزادی
بحق هر که کند با ستمگران پیکار
باشک چشم یتیمی که نیمه خرداد
بکرد جان، پدرش در ره خدای نثار
بمادری، که جگر گوشهاش بخون غلطید
بکود کی، که فکندش مسلسل اشرار
که شاه خائن بیدادگر، اگر از کین
هزار مرتبه کشتار را کند تکرار
ز دودمان وی و جمله جیره خوارانش
بانتقام شهیدان برآوریم دمار

نخمه امید

ای مانده برجا در شمار ناتوانها
 اشک از چهریزی بر مزار آرمانها؟!
 تا چند حیرانی بدشت نامرادی؟
 تا کی برعی از نامیدی ها زیانها؟!
 در تیرگیها تا بکی وamanده ماندن؟
 تا چند خوردن حسرت روشن روانها؟!
 تا کی نمودن عمر صرف قصه خوانی؟
 برخیز و خود سرفصل شو در داستانها
 هر کس که بر گوش تو خواند آیه یأس
 ابلیس باشد، گر بود از آسمانها
 آری سوار رخش امید آنکه گردد
 همچون تهمتن بگذرد از هفتخوانها
 آنجا که باید دست زد بر کار و کوشش
 سودی نه بخشد گریهها، آه و فغانها
 آنجا که چیزی جز عمل ارزش ندارد
 بیهوده باشد فخرها از دودمانها
 باشد خطا، کاخ رفیع زندگی را
 کردن بنا بر پایه وهم و گمانها
 سهم تو از گیتی بحد کوشش تست
 من کرده ام بس تجربتها، امتحانها
 هر کس رود بالا، بقدر همت خود
 دارد تفاوت پلهای نزدبانها
 در زندگی، «صاعد» بود آنکس موفق
 کز شیوه های مردمی دارد نشانها

فیشان آشنائی

بهشت جاودان، بی‌ادعائیست
 جهنم، خود پسندی، خود نمائیست
 نخستین قید و شرط، آزادگی را
 رها گشتن ز قید خودستائیست
 شدن بیگانه از ظاهر پرستی
 به کنه آفرینش آشنائیست
 دل از بند دو عالم کردن آزاد
 بچشم اهل بینش، خود رهائیست
 میان جمله خصلتهای نیکو
 ز هر خصلت نکوتر، بی‌رباییست
 به بزم اهل دل گر بارخواهی
 نشان آشنائی با صفائیست
 خوش آندر کاندران نور صفا تافت
 صفائی دل، فروغ کبریاییست
 سرورانگیز باشد قلب روشن
 نشاط صبحدم از روشناییست
 کلید قفل هر مشکل بعال
 ز کار یکد گر مشکل گشائیست
 بریدن رشته الفت ز مردم
 بحق مردمی، از حق جدائیست
 بلای خانمانسوزی که گویند
 بلای جانگزای نارضائیست
 دل آزدهای از غم رهاندن
 جوانمردی، بزرگی، پارسائیست
 در این دنیای پرآشوب، «صاعد»
 دلی آرام، اگر باشد خدائیست

محمد علی محمدی

عنوان شعر

ساز و سرود
خورشید جماران

سازوسرود

آینه باران کنید گرد مرا دوستان
 از دل گمگشته‌ام باز دهیدم نشان
 راستی قامتش حیرتم آنسان فزود
 کزبرمن عقل و هوش رفت چو تیراز کمان
 کوه بُدم که شدم تابرآن مه شدم
 بندۀ آن شه شدم بی‌سرسود و زیان
 سازوسرود منست بود و نبود منست
 آنکه غمش با من است همدم و همداستان
 عیدتوبی، عود من؛ دیده تویی، دود من
 ای هدف هرسخن، معنی بخت جوان
 وای من، این سهو چیست؟ ما و من اویکی است
 جز گل روی تونیست ای بتچین درمیان
 یادتوای جان خوش است، جلوه جانان خوش است
 گل به گلستان خوش است، بی‌تو مبادا جهان

خورشیدِ جماران

گرچه گرم از مهربانیهای بارانم هنوز
 تشنۀ خورشید جانبخش بهارانم هنوز
 بر گر پائیزم ولی برشاخه میمانم که سبز
 از می خونرنگ یاد رفته یارانم هنوز
 چون شقايق داغها دارم ز هجران بر جگر
 گرچه خاکِ پای خیل داغدارانم هنوز
 شیهه اسبِ اجل می‌پیچیدم در گوش و نیست
 پیش رو جز جوشش خون سوارانم هنوز
 دیدی ای دل دیگران رفتند و دریابی شدند
 من اسیر پیچ و تاب جویبارانم هنوز
 بیقرارم، بیقرارم، بیقرارم
 رشکِ دلهای نژند بیقرارانم هنوز
 گرچه ما نیخانه دل پر ز عکس روی اوست
 روز و شب مشتاقِ خورشید جمارانم هنوز.

آبان ۶۳

محمدعلی مردانی

عنوان شعر

قیام خون
پرچم آزادی
الله اکبر
آوای سرخ
ما ایستادهایم
کل آفتاب
برق نور

قیامِ خون

قامت قیامتان دیار قیام خون
 افراستند پرچم حق را بیام خون
 پورود گان مکتب آزادی و شرف
 کردند تیره روز عدو را بیام خون
 مست ازمی ولای حسینند^(۱) و میروند
 تا از خُم وصال بگیرند جام خون
 پا در طریق قدس نهادند و، با نسیم
 بردن سوی مسجد اقصی پیام خون
 بهر تو لدی دگر، این قفنсан مست
 رفتند دردهانه آتش به کام خون
 با روی سرخ، صدر نشینان بزم عشق
 چون شمع، سوختند بشام قیام خون
 چون کاروان نور بهامون فکند بار
 افتاد دیو ظلمت و طغیان بدام خون
 از خار و خس بدامن بستان اثر نماند
 بشکست سد کفر زسیل مدام خون
 از روشنان عرش، بتایید حق رسید
 برآستان پیر جماران سلام خون
 با پیروان مکتب خون خدا بگو:
 ثبت است بر جریده عالم دوام خون
 جان شهید، مشعل تابان قرنهاست
 بخشش قوام، دین خدارا قوام خون
 بر داغ داغ لاله، زند بوسه آفتاد
 تا روز رستخیز، پی احترام خون
 والا ترین کلام بود نام حق، وزان
 ثار الله است مظهر والا کلام خون
 «مردانی» از نگاه شفق خون چکد بخاک
 گویی، که زیب دفتر هستی است نام خون

پرچم آزادی

دوشم، که بگوش جان پیغام امام آمد
 جان برتن بیجانم، زین طرفه پیام آمد
 از شهد لب لعلش، اشد کام دلم شیرین
 برکف دُر غلطانیم، زآن نفر کلام آمد
 دل از لب جان بخشش، برنهضت قرآن جان
 سحر سخنیش غالب بر خصم قیام آمد
 بر کنگره افلک، زد پرچم آزادی
 بر خاک درش بهرام، با ذکر وسلام آمد
 یادآورم از آنروز، کان رهبر آزاده
 فرمود، دو عید خون در سلحنج صیام آمد
 زد چشم قلم، نقشی از خون بدل دفتر
 صحبت چو ز عید خون در لفظ امام آمد
 بگشود. مؤذن چون از بهر اذان لب را
 تسبیح کنان، دستان در عیش مدام آمد
 بر خاطرمن از نقش آن نفمه روح افزا
 در آتش تاریخی درماه حرام آمد
 آمد بینظر آندم، کنز غرب سوی ایران
 آن طایر فرخ پی، آن بدر تمام آمد
 بلبل مترنم شد، برآیت جاءالحق
 بانگ زهق الباطل از هردر و بام آمد
 بگریخت ظلام از نور، چون دیو زبسم الله
 تندیس جهالت رفت، روشنگر شام آمد
 از بارقه رحمت، ابلیس گریزان شد
 حق آمد و باطل رفت، شه رفت و امام آمد
 «مردانی» از این بهتر درتی نتوان سفت
 روزی که امام آمد، ایام بلکام آمد

الله اکبر

سحر، چون شاخه گل از نسیم باد میلرزد
 خروس صبح پر میریزد و شمشاد میلرزد
 هزار آوا بگلشن سردهد گلبانگ آزادی
 ز شوق وصل گل در حنجرش فریاد میلرزد
 ز نقش بیستون خواندم، که دل در سینه خسرو
 هنوز از ضربهای تیشه فرهاد میلرزد
 نوید فتح و پیروزی صبا آرد گلستانرا
 بروی برگ گل، شبنم ز لطف باد میلرزد
 ز فرق، روز پیروزی، به جمهوری اسلامی
 جهان، سرتاسر از بانگ مبارکباد میلرزد
 غریبو شادی مستضعفان پر کرده دنیا را
 از این غوغاء، بنای ظلم و استبداد میلرزد
 چه تأثیر است یارب نغمة الله اکبر را؟
 که از او کاخ استکبار از بنیاد میلرزد!
 ندای عدل در داده است روح الله در عالم
 کز او طاغوت دهر و مظہر بیداد میلرزد!
 اگر بر رمز وحدت امت اسلام ره جوید
 بخود از اتحادش عالم ایجاد میلرزد
 چو دم بربست، و بازو برگشاد، از بھر حقجوئی
 دو صد ضحاک، از یک کاوه حداد میلرزد
 چو بنیاد عدالت شد بپا، از دولت قرآن
 ز دام افکنندن صید حرم، صیاد میلرزد
 نمی گنجد دل اندر سینه‌ام از شوق، «مردانی»
 مگر مرغی که شد از بند غم آزاد، میلرزد؟!

آوای سرخ

در مصاف خصم، از رزمندگان سخت کوش
 از دل هرسنگر این زیبا سخن آید بگوش؛
 تانگردد چیره دشمن برتو دراین کارزار
 ای مبارز بهر حفظ سنگر قرآن بکوش
 بر دلیران وطنخواه و رشید انقلاب
 میدهد هردم نوید فتح و پیروزی سروش
 دیده سوی خصم ودل با خالق وبرلب دعا
 پاس دارد سنگر حق را بچشم و گوش و هوش
 سنگرش محراب و خاک سنگرش مهرنماز
 قبله‌اش؛ مرأت یزدان، خون سرخ، آب ووضوش
 در کفش شهد شهادت، برسرش شوق وصال
 مینوازد گوش جانشرا سرود نوش نوش
 پاسدار نهضت اسلام و سرباز امام
 پای تاسر آتشی سوزنده سرتاپا خروش
 سینه‌اش گنجینه مهرحسین این علی^(۴)
 از لبشن همواره این زیبا کلام آید بگوش،
 ای حسین، ای آنکه خونترا خدا شد خونبها
 تاخمینی پرچم آزادیت دارد بدلوش
 خاک ایران سربسر باشد چو دشت کربلا
 خون پاکانش بسان خون حق آید بجوش
 مشت حق سندان پولادین باطل بشکند
 گردد از باران رحمت آتش طغیان خموش
 نهضت ما نهضت خون است و پردانی توهم
 از پی حفظش سلاح جنگ برپیکر بپوش

ما ایستاده‌ایم

ما راست قامتان که بپا ایستاده‌ایم
 تا محو شرک و ظلم و جفا ایستاده‌ایم
 تا دفع جور و فتنه بفرمان کردگار
 با عزم استوار بپا ایستاده‌ایم
 بستیم چون ز روز از ل دل بمهر دوست
 تا عهد خود کنیم وفا ایستاده‌ایم
 ما راهیان کعبه عشقیم وزین طریق
 تا فتح قدس و کربلا ایستاده‌ایم
 تا جان خویش در ره جانان فدا کنیم
 چون یاوران خون خدا ایستاده‌ایم
 شد راست نخل قامت حق یاوران ز شوق
 چون پیرعشق گفت که ما ایستاده‌ایم
 قامت بزیر بارستم خم نمیکنیم
 در سنگ مبارزه تا ایستاده‌ایم
 در انتظار حجت حق، ختم اوصیا
 بهر فرج، بذکر و دعا ایستاده‌ایم
 مائیم شمع بزم دل افروز اهل دل
 خندان به لالهزارِ ولا ایستاده‌ایم
 آریم تا نماز بجا، در حریم عشق
 ما در کنار روح خدا ایستاده‌ایم
 روزی که پا بعرصهٔ محشر نهند خلق
 ما در پناه آل عبا ایستاده‌ایم
 ساغر زدست ساقی کوثر گرفته‌ایم
 خرم کنار آب بقا ایستاده‌ایم
 «مردانی» باز کرامت عشق است کاینچنین
 چون کوه استوار به جا ایستاده‌ایم

گل آفتاب

ز هر لبی سخن از انقلاب میشنوی
 پیام وحدت این خاک و آبا میشنوی
 برای دفع اجانب درنگ جایز نیست
 ز تربت شهدا این خطاب میشنوی
 ز بزم نژوز و عطر کلام روح خدا
 خروش و هلله از شیخ و شاب میشنوی
 براهیان ره دوست گر به پیوندی
 خود اینسخن ز لب آنجناب میشنوی
 از آن بدل بنشیند کلام او که از او
 کلام حضرت ختمی مآب میشنوی
 ز مرغکان مهاجر، سرود فتح و ظفر
 بزیر چتر گل آفتاب میشنوی
 بسان ذره، برقص و سماع اختر کان
 ز زهره فلکی شعر ناب میشنوی
 نه از زمین، که ز جمع صوامع ملکوت
 مدام زمزمه انقلاب میشنوی
 ز بعد مرگ اگر بر تراب من گذری
 ز تربت سخن از بوتراب میشنوی
 ز چشم خامقه «مردانی» و چکیده غم
 شمیم زمزم و بوی گلاب میشنوی

برق نور

آنانکه در طریق محیت قدم زدند
بر لوح عشق نقش وفا را رقم زدند
با پای جان بکعبه جانان شتافتند
با صاحب حرم، در بیت و حرم زدند
زین دار، دل بریده و بر اوج دار عشق
تا آخرین دم از دم معشوق دم زدند
سردر کمند عشق سپردند و با شعف
دل را بیاد وصل، بدامانِ یم زدند
از هرچه داشت رنگ تعلق گریختند
تا پشت پا بما و من و بیش و کم زدند
در آزمون عشق حریفان بخط خون
جز عشق هرچه بود برویش قلم زدند
گرم وصال و مست زصهای معرفت
بر قله رفیع شهادت علم زدند
این غازیان عارف و این عاشقان مست
از برق آه، شعله بکاخ ستم زدند
حزب خدا بحکم حسین زمان شر
بر جان حزب عفلق و طاغوت جم زدند
از دامن شرار، گل یاصمد شکفت
تا چون خلیل تیشه بفرق صنم زدند
با روی سرخ بر سر بال فرشتگان
تا قرب دوست باده ز خُم کرم زدند

محمد علی معلم

عنوان شعر

پیمان شکنان
خورشید سوار
سلسله جنبان صبا
پیران پاکباز
بادیه طلب
جهان یکدلی
حجله شهادت
صبح وصال
صید لاغر
مصطفی احمدی

پیمان شکنان

پیمان خصم و عهد منافق شکستنی است
 رنگِ بهار و توبه عاشق شکستنی است
 گرمنجنیق چرخ چنین سنگ میزند
 مینای لاله، جام شقایق، شکستنی است
 آنجا که سیر خلق بپای تصور است
 زنجیر احتمال حقایق شکستنی است
 گر اتحاد قافله موقوف (الف) هاست
 پیمان همراهان موافق شکستنی است
 بار کج زمانه بمنزل نمیرسد
 محزون مباش، پای منافق شکستنی است
 مستظہرم بدوسیت «علم» که گفته‌اند:
 در دام دهر، پشت مفارق شکستنی است

خورشید سوار

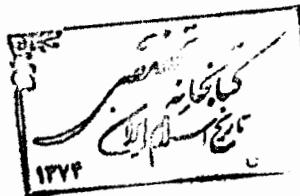
آفتاب، آینه‌دار است اینجا
 ذرّه، خورشید سوار است اینجا
 مایه گرمی سودا، داغ است
 لاله، سرجوش بهار است اینجا
 در صفائی من و ما، رنگی نیست
 خون عشق، نگار است اینجا
 سوک و سور، از پی هم در کارند
 زلف و رخ، لیل و نهار است اینجا
 سنگ، سیماب مزاج است آهن
 سیر، همسنگ قرار است اینجا
 بی حسابند صفا کیشانش
 سعی ما در چه شمار است اینجا؟!
 زاهدان را نخرند، ای زاهد
 خود فروشی به چه کار است اینجا؟!
 پای درکش، به ادب، ای صوفی
 سر منصور بدار ایست اینجا
 طفل راهنده «علم» یاران
 ورنه سر منزل، یار است اینجا

سلسله جنبانِ صبا

دوش با یاد تو، لیک از تو جدا، تا دم صبح
 گریه کردیم من و شمع، بتا تا دم صبح
 دور از جان تو ای دوست، که دیشب بی تو
 سنگ میریخت بما، ابر بلا، تادم صبح
 یاد آنشب، که به اهم سلسله جنبان بودند
 شانه و دست من و باد صبا، تادم صبح
 برسرم، دوش زهجران تو کوکب میریخت
 شب جدا، شمع جدا، دیده جدا، تادم صبح
 نه همین دوش، که عمریست «علم» شبهها
 گریه کردم به خدائی خدا، تادم صبح

پیران پاکباز

چنانکه برش گل، چشم خلق باز کنند
 زرشک رخنه گلشن به گل فراز کنند
 قیاس، از سرzelف تو می‌کنند اخوان
 اگر حکایت کوتاه ما دراز کنند
 بدین شکسته دلی، میسزد نیاز مرا
 بدان جمال، بتان، میرسد که ناز کنند
 دل، از اسارت عشق، این یک آرزو دارد
 که رخنه قسم را به باغ باز کنند
 نیازِ عشق چه رندانه حاجتی است حکیم؟!
 که قطع قید تعلق بدین نیاز کنند!
 مرید حافظِ رندم، که اهل دل همت
 طلب ز تربت پیران پاکباز کنند
 به شکر دوست «علم» سزد که غمخواران
 «وان یکاد» بخوانند و در فراز کنند

باد یه وله

ستاره سوخته آسمان کوی کهایم؟
 عزیز بی جهت مصر آرزوی کهایم؟
 به بزم حادثه خون میچکد زنانه ما
 شکسته سلسله عقده در گلوی کهایم؟
 شکسته ایم زصد جا، به سنگ دشمن و دوست
 به باده خانه افلاکیان سبوی کهایم؟
 زابر بود دمامد به خاک میریزیم
 به برق دیده تقدیر، آبروی کهایم؟
 به چشم روشنی اهل دل، بدوش صبا
 به شهر منتظران میرویم، بوی کهایم؟
 هزار ساله عیث پوی این بیابانیم
 به پای آبله، آیا به جستجوی کهایم؟
 به باده سخن امشیب حلواتی دگرست
 مبارک است «علم» به گفتگوی کهایم؟!

جهان یکدلی

از تغافل، زهر تیر قاتلت زایل نشد
 کنديٰ تیغ قضا، سرمه بسمل نشد
 آه، در آئینه قهر تو تأثیری نکرد
 سحر موسی، از دم فرعونیان باطل نشد
 سالها طالع شناس زیج تقدیر توایم
 هرگز از برج تکبر اخترت مایل نشد
 چیست این ناموس کروبی که برق شوکتش
 یک نفس از خرم شوریدگان غافل نشد؟!
 هیچ تصویران مانی خانه آئینه ایم
 هیچکس این مایه، با خود در جهان یکدل نشد
 قصه پرداز که ایم، ای خامه در تقریر عشق؟
 کز تن اوراق دفتر زخم خط زایل نشد؟!
 بر سخن، غالب نشد چون ما «علم» تا کنسی
 ریزه خوار خوان «عبدالقادر» بیدل نشد!

حجله شهادت

به آب تیغ تو لب تر نمی‌کند زخم
 نشاط قهر تو دیگر نمی‌کند زخم
 دل صنوبریم را به دفع تیر نظر
 سپند آتش مجمر نمی‌کند زخم
 شمار حادثه کم کن، که بیش از این تمکین
 به اقتضای مقدار نمی‌کند زخم
 دریغ پیک محبت، که حرز خونم را
 طلسما بال کیوترا نمی‌کند زخم
 حریم قدسی دل، حجله شهادت کیست؟
 که دفع شهوت خنجر نمی‌کند زخم!
 «علم» از نفس گرم خویش می‌سوزم
 شبی که گریه خون سر نمی‌کند زخم

صبح وصال

هر شب، جگر آزربده زخم خیالی دیگرم
آئینه‌ام، آبستن عکس جمالی دیگرم
تا پر کشد از خرم‌نم دود شکایت، هر نفس
تدبیر آفت میکند، برق ملالی دیگرم
 بشکوفتم، تا پژمرم، چون پژمریدم، بشکفم
تیمار هستی میکند هر دم زوالی دیگرم
قربانی دیرینه‌ام تیغ تکامل را، کجا
رنگ تجدد میدهد زخم کمالی دیگرم
هر چند. نونو میرسد، وصلی مرا با اصل خود
چون خواب شب آشفته، صبح وصالی دیگرم
ای چاه ویل مثل من، در شهر کنعان مثل
منصوب صاحب جاهی مصر مثالی دیگرم
ای اتصالت دمیدم، تا ملک هستی از عدم
خاموش کن زین گفت دم، تا اتصالی دیگرم
نبض خموشم میجهد، چون بر لب لب می‌نهد
امشب «علم» میدهد این باده حالی دیگرم

صیدِ لا غر

شرار عشق ما افسردنی نیست
 گل زخم نظر پژمردنی نیست
 نداریم آفت اهل تعلق
 که اسباب تجرد بردنی نیست
 من بشکسته را مگذار و مگذر
 هنوز این صید لا غر مردنی نیست
 به آزار حضورت کی پریشم؟
 که طبع نازکت آزردنی نیست!
 سیه بهر شهیدانت چه پوشم؟
 درینگ کشتگانت خوردنی نیست!
 بگوی، آزار ما کن هر چه خواهی
 «علم»، شور ما افسردنی نیست

مصحفِ احمدی

خنک آنکه او تیغ جنباندا
 مرا گرم زی قتلگه خواندا
 به سنگین نهد پالهنگم به دوش
 سبک بر سرم تیغ کین راندا
 زهی دشنه زن دست معشوق من
 که گر آستین بر بیفساندا
 همان از غبار شهیدان خویش
 زهر ذره صد مهر تاباندا
 شهید ویم خفته این جایگاه
 چو طفلی که مامش بخسباندا
 نماند «احمد مصحفی»^(۱)، گوهمان
 اگر مصحف احمدی ماندا

محمد وارسته کاشانی

عنوان شعر

تیغ دو دم
سفره رنگین
سخن ما
خورشید وحدت
پیر خمین

تیغ دو دم

قسمت شده ، سرگشتگی ارباب قلم را
 صد پیج و شکن دست قضا داده رقم را
 خواهی نشوی کاسته از گردش ایام
 دلبسته مشو سکه صفت سیم و درم را
 بر شعله سرکش چه زنی دامن تشویق
 بال و پرطغیان چه دهی باز ستم را
 بر درگه دادار بزن حلقه چو پرگار
 بیرون مبر از دایره صیر قدم را
 این نان جوین من و این کاسه سفالین
 خون حسد افکنده بدل ساغرجم را
 دل میکشد و میگشد از غمزه ابرو
 بر دیده او داده قدر تیغ دو دم را
 از باد فلک روخته و شسته ز باران
 بهر من غفلت زده صحرای عدم را
 «وارسته» مکن فخر و مبهات با جداد
 بفکن دگر از دوش خود این کهنه علم را

سفره رنگین

راه پر پیچ و خمی همچون قلم باشد مرا
 سرنوشت تازه‌ئی در هر قدم باشد. مرا
 سرخوشم پیوسته سازد، از شراب فکر بکر
 کاسه زانو به از صد جام جم باشد مرا
 من نه آنم کز نفاق و خبث طینت پیش خلق
 بازبان گویم صمد، در دل صنم باشد مرا
 آسیای آسمانم روز و شب چون دانه بود
 ساده‌لوحه گرباو چشم کرم باشد. مرا
 چون کمان، خواهم که تیر ای چرخ بر چشمت زنم
 پشت طاعت گربه محراب تو خم باشد. مرا
 عاقبت از حیله گرگ تبه کار اجل
 چاه چون یوسف بصره‌ای عدم باشد مرا
 از لب لعلی که ملک طلق موران خط است
 بوسه نستانم، که برموری ستم باشد مرا
 این نگه نبود. زمن برد وست، چشم حسرتست
 این نفس نبود، که آه دمبدم باشد مرا
 دوستان «وارسته» گر بیو عده مهمانم شوند.
 سفره رنگین غم دارم چه غم باشد مرا؟

سخن‌ها

تا خصم فرومایه بخاک وطن ماست
 شمشیر برافراخته هر موی تن ماست
 ما را پُود از مكتب دین درس شهادت
 پیراهن خونین بتن ما، کفن ماست
 بر فرق عدو، مشت گره کرده بکوبیم
 این گرز گران حربه دشمن‌شکن ماست
 ننگست بما مرگ و چو شهدست، شهادت
 زین رسم نکو، در همه عالم سخن ماست
 ما مرد نبردیم و حریف افکن میدان
 سینه سپرو، جوشن ما پیرهنه ماست
 از خون شهیدیست، سرانگشت شهادت
 هر برگ گل لاله، عیان در چمن ماست
 ای خاک وطن، خصم تو بادا بدل خاک
 این طرفه دعا زینت هر انجمن ماست
 «وارسته» زخون جگر و آتش گفتار
 گلگون و شرربار زبان در دهن ماست

خورشید و حدت

گر دهد خورشید و حدت دیده روشن مرا
 نیست حاجت برچراغ وادی ایمن مرا
 نیستم غافل زتبغ حیله گردون دون
 حلقة چشم کواکب گر شود جوشن مرا
 تیزهوش و زیر کم، اما مقدار گر شود
 باسهولت می فریبد کود کی کودن مرا
 گوشمالم میدهد دوران، که روزای از صرات
 بگذراند بی گمان چون رشته از سوزن مرا
 سخت جانی بسکه دید از من جهان سختگیر
 داد نان از سنگ و آب از پنجه آهن مرا
 سرو آزادم، نمی پیچم چو نیلوفر بیاغ
 جای پائی بس بود، از ساحت گلشن مرا
 میرود زنگ کدورت از دلم، آئینه وار
 پاک میسازد، کفی خاکستر گلخن مرا
 چون بمردن، رستم از زندان تنگ زندگی
 نیست ای زنجیر دوران، حاجت شیون مرا
 منکه چون سرو و صنوبر زین چمن «وارسته» ام
 چنگی از خار تعلق نیست، بردامن مرا

پیر خمین

ای خوش آن رهرو، که راه عشق باسر میرود
 چون قلم، با پای سر در خط رهبر میرود
 کسوت مردانگی را جوشن تن میکند
 باشهاست، باشجاعت، سوی سنگر میرود
 بر جدال بعثیان کافر روبه صفت
 خشمگین و حملهور چون ضیغ نر میرود
 چون خلیل بتشکن، از بهریاس دین حق
 بی خبر از خویشن، در کام آذر میرود
 بشنود چون صوت هل من ناصر پیر خمین
 بر نبرد دشمنان، مانند اگر میرود
 جامه سرخ شهادت زینت تن می کند
 میهمانی در حریم قرب داور میرود
 بر سر دست خلایق پیکر صد پاره اش
 چون گل پر پربروی دوش صری صر میرود
 امّتی «وارسته» گر هیهات مذاذله گفت
 کی بزیر بار هرقوم ستمگر میرود؟!

محمود شاهرخی «جذبه»

عنوان شعر

غیرت مهر
گلبانگ عاشقانه
شکوه سلیمان
باد سحر
گلزار شهیدان
طلوع فجر
داغ شقايقها
شهپر سیمرغ
نسیم آشنايی
چشمہ کوثر
تشرييف قبول
جلوه جانانه

غیرتِ مهر

آب حیاتست، خاک کوی محمد(ص)
غیرت مهر است، ماه روی محمد(ص)
مجمع دلهای خلق هردو جهانست
حلقه‌ای از زلف مشگبوی محمد(ص)
مشعله افروز ملکِ غیب و شهود است
تاب دلا ویز تار موی محمد(ص)
عقده شود در گلوی گل نفس صبح
گر که زند دم ز رنگ و بیوی محمد(ص)
در حرم قدس و در صوامع لاہوت
ذکر مدام است، گفتگوی محمد(ص)
پیر خرد شد زدست، چونکه بنوشید
روز ازل ساغر از سبوی محمد(ص)
اینست کرامت، که خالق از سر اعجاب
گشته ثناخوان خلق و خوی محمد(ص)
حسن ازل، کو نهان بپرده غیب است
گشت عیان از رخ نکوی محمد(ص)
مهر فلک روز و شب بود به تکاپو
با دل سوزان، بجستجوی محمد(ص)
قلزم هستی بدین کرانه و پهنا
رشحه فیضی بود ز جوی محمد(ص)
گشت نگون بت، بهر کجاچو برآمد
نعره تکبیر از گلوی محمد(ص)
«جذبه» گرت آرزوی طلعت غیب است
از همه باز آنگر بسوی محمد(ص)

گلبانگ عاشقانه

بیا که ملک جنون مرز بیکرانهٔ ماست
 گذشت، نوبتِ مجانون، زمان زمانهٔ ماست
 به روزِ حادثه، آن سهمگین سوارانیم
 که تو سنبی چو ملک رام تازیانهٔ ماست
 طنبین نفمهٔ ما در فلک چنان پیچید
 که زهرهٔ مست ز گلبانگ عاشقانهٔ ماست
 سرود فتح بخوانید، زانکه پیک ظفر
 زگرد راه درآمد، در آستانهٔ ماست
 دگر زهمت فرهاد و کاوهٔ قصهٔ مخوان
 که نقل مجلس آزادگان فسانهٔ ماست
 عقاب‌وار، بچنگال پرتowan بدريم
 گلوی جفد، که خواهان آشیانهٔ ماست
 چوبعر از دل پرشور خود برون فکنیم
 خسی که بر زبر موج بیکرانهٔ ماست
 به بزم زندگی آن شمعِ محفل افروزیم
 که نور مشعلهٔ عشق از زبانهٔ ماست
 شهید دوست نگردد فنا بمذهبِ عشق
 که خط لوح بقا نقش جاودانهٔ ماست
 نهال گلشن این انقلاب پر ثمریم
 که دشنهٔ جگر خصم هرجوانهٔ ماست
 چه باک کشتی مارا زموج خیز خطر؟
 از آنکه نوح در این ورطه در میانهٔ ماست
 اگرچه عامل بیگانه در لباسِ نفاق
 بکارفته‌گری در حریم خانهٔ ماست
 ولی به همت زال سترک، گاه نبرد
 هماره چشم خطر بهترین نشانهٔ ماست
 زتیر حادثه مارا بدل هراسی نیست
 که نوشداروی هر زخم در خزانهٔ ماست

شکوه سلیمان

در کوی عشق تا که دل از جان گرفتهایم
 هر دم حیاتی از لب جانان گرفتهایم
 قربان شدیم تا بمنای حريم عشق
 عمر ابد زدوست بتاوان گرفتهایم
 ما هچو خضر از دم آن تیغ آبدار
 آب بقا زچشمۀ حیوان گرفتهایم
 تا طی کنیم بادیه عشق را بشوق
 زاد سفر زهمت مردان گرفتهایم
 سر برخط رضا چونهادیم پیش دوست
 پرگاروار عرصۀ دوران گرفتهایم
 ما یاور ستم کش و خصم ستمگریم
 این درس را زمکتب قرآن گرفتهایم
 موریم، لیک از مدد عشق کارساز
 بنگر کنون شکوه سلیمان گرفتهایم
 روشندلی و سوزو گداز و ثبات را
 در عاشقی زشمع فروزان گرفتهایم
 با کام و نام طی ره عشق مشکل است
 ما ترک این معامله آسان گرفتهایم
 شد قلب ما اگر چو زرناب پرعيار
 اکسیر آن ز پيرجماران گرفتهایم

بادِ سحر

زدریای خروشان خاطری شوریده‌تر دارم
 زجان سیرم، نمیدانم چه سودائی بسر دارم!
 درون خلوت تاریک و محنثزای تنهاشی
 چومرغان اسیر اندرقفس، سر زیر پر دارم
 شرار سینه شمع و، ناله مطرب، خون دل باده
 بنام ایزد که بزمی خاص با این ماحضر دارم!
 زسودای محبت سودمن این بس، که هرساعت
 زاشک دیده دامانی پر از دُر و گهر دارم
 دلم چون غنچه تا سرزد زشاخ آرزو، خشکید
 دگر کی چشم امید از دم باد سحر دارم
 بیاغ دل درخت نامرادی بارور گردید
 زهرشاخی کنون صد حسرت و حرمان ثمردارم!
 زیمن دولت عشق است کاندر گوشة عزلت
 من محروم مسکین، کام خشک و چشم تردارم
 چو برگ زرد پائیزی، بدست باد تقدیرم
 ندانم مقصد خود، سیر در هر رهگذر دارم
 اگر چون شمع میسوزم، بروی خلق خندانم
 اگر تلغ است کامم «جذبه» شعری چون شکر دارم

گلزار شهیدان

نوبهار آمده امسال به آئین دگر
 کرده پیرایه درودشت به آئین دگر
 میدمدم لاله و نسرين به بیهاران، اما
 این بهار آمده با لاله و نسرين دگر
 لاله را ژاله برد سوز و، مرا اشک روان
 هست دلچوئی هر داغ به تسکین دگر
 نه توئی غنچه در این باع، که خونین جگری
 سوی من بین و، نگر در دل خونین دگر!
 بر سر داغ نهم داغ، من از سوک شهید
 گرنده سنبل ترچین بسرچین دگر
 عنديلبيا تو زديدار گلی مست و، شهيد
 کشد از جام لقا باده نوشين دگر
 توشدي فتنه حسن گل و، او فتنه دوست
 هست فرهاد من آشفته شيرين دگر
 تو کشي طره سنبل بچمن، من نگرم
 هر طرف غرقه بخون طره مشگين دگر
 تو بشاخ گل و، من در بر گلگون کفنان
 هريکي زار بناليم، به بالين دگر
 آسمان راست اگر زهره و پروين بکنار
 در زمين است مرا زهره و پروين دگر
 پاي نه «جذبه» بگلزار شهیدان و ببین
 نوبهار آمده امسال به آئین دگر!

طلوع فجر

دمید فجر، هلا در کرانه تاب نگر
 برآ بیام سحر، تیغ آفتاب نگر!
 سپیده سر زد و بشکفت در افق گل نور
 هنوز شب زدگان را رهین خواب نگر!
 گرت به دیده رمد، نیست از مفاک در آی
 بقلب زنگی شب نیزه شهاب نگر
 زمین باورت ارتیست مرده همچو کویر
 بکار بذر صفا، قدرت سحاب نگر
 حصار واهمه، زین سیل خاره کوب شکست
 هنوز باد هوا در سر حباب نگر
 زهول تیغ شربار آفتاب منیر
 بچشم شب پر گان برق اضطراب نگر
 هزار رخنه درار کان سست باروی کفر
 زگرم پوئی این سیل پرشتاب نگر
 زدند جام صفا و اصلان چشمه نور
 اسیر بادیه را فتنه سراب نگر
 زشوق این گل خندان، که شد شکفته بیاع
 بجان بلبل شوریده التهاب نگر
 به تخت بخت برآمد عروس حجله عشق
 ز ارغوان و شقایق براو خضاب نگر
 زدگرد درد که در جام کرد پیر مغان
 غریو و ولوله در جان شیخ و شاب نگر
 ز خود شدند حریفان زفیض جرعة او
 صفائ پیر بهبین، نشوء شراب نگر
 چو بخ فسرده و چون سنگ پای بند مباش
 بسلک جمع درآ، شور انقلاب نگر
 «بعزم مرحله عشق پیش نه قدمی»
 در این سلوک و سفر سود بیحساب نگر
 ز پیش دیده خود بین حجاب را برگیر
 جمال دوست سپس «جذبه» بی حجاب نگر

داغ شقايقها

هر شب من سودائي، با سوزن مژگانها
در رشتہ کشم گوهر، از لولو و مرجانها
چون لاله جگرخونم، از داغ شقايقها
کزجور خزان گشتند پرپر بگلستانها
در دشت جنون گشتم آواره، زبس دیدم
گلگون کفنان هرسو، در کوه و بیابانها
بس سرونگون گردید، در ساحت گلشنها
بس نخل زیا افتاد، در دامن بستانها
بس چهره نیکوبین، آغشته بخاک و خون
بس قامت دلジョبین، کافتاده بمیدانها!
بس نادره کاراني این دور زمان پرورد
کز همتshan خوانند افسانه بدروانها
پیمانه کشان بستند عهدی زازل بادوست
کردند بکوي عشق جان برسر پیمانها
آن را که بیزم دوست صهای بلا دادند
از نشوء آن باده سرت بizar زدرمانها
چون شوق حرم باشد در جان کسی مضمر
از راه نگردد باز از طعن مغلانها
تالطف خدا يار است، از خصم نینديشيم
چون قدرت او بيش است از حيلت شيطانها
تاكشتي امت را، سکان بکف نوع است
بيمی نبود ما را از لطمه طوفانها

شهپر سیمرغ

ای آنکه عاجز است زبان از ثنای تو
و اندیشه خاکسار در کبریایی تو
برق جلال، شهپر سیمرغ عقل را
سوزد اگر که بال زند در فضای تو
گربند بند عاشقت از هم جدا کنند
ناید برون زنای دلش جز نوای تو
نقفر دوکون را به پشیزی نمی خرد
آنکس که شد بکوی حقیقت گدای تو
دردانه غمت نفروشد بعالمند
دل خسته‌ای که گشت رهین بلای تو
آنانکه سرفراز به تشریف قربتند
نبود مراد خاطرشان جز رضای تو
خالی زخویش و، پرشده از دوست، چون حباب
حقا که نیست درسرشان جز هوای تو
گر جان من بسوخت زمهر تو، باک نیست
تو جان عالمی، همه جانها فدای تو
درمانده‌ایم و مفلس و مسکین و بینوا
آورده روی بردر دولت سرای تو
دارم امید، تا مس قلبم تو زر کنی
افسانه نیست چون دگران کیمیای تو
گردد درون «جذبه» چو آئینه تابناک
افتاد فروغی ار بدلت از ضیای تو

فیسیم آشنایی

تو که دل ربودی از من بفنون دلربائی
 زمن شکسته دیگر زچه رو کنی جدائی؟!
 نفسی اگر خیالت گذرد بگلشن جان
 دل من چو غنچه خنده زنسیم آشنایی
 اگرم به مهر خوانی، و گرم بقهرانی
 نرسد مرا که پویم ره چونی و چرانی
 تو اگر نصیب جانم همه درد می‌پسندی
 من و شوق دردمندی، من و ذوق بیدوائی
 بعلو جاه و حشمت، بدنو فقر وذلت
 تو و عز بی نیازی، من و دل بینوائی
 ز نی شکسته دل، چه نوای شوق خیزد
 نفسی اگر نیابد مدد از نوای نائی؟!
 من و شمع خلوت شب، سزد ار بهم بگریم
 که بسوختیم و صبحی ننمود روشنایی!
 بکمندر «جذبه»، دل را چو غزال، صید کردی
 به محبتت، که او را نبود سررهائی

چشمه کوثر

جانا، من بیدل راجز شور تو درسر نیست
 دور از تو مرا هرگز آرام میسر نیست
 گل شهره آفاق است درخوبی ورعنایی
 اما بصفا ولطف، او با تو برابر نیست
 این نشووه که من دارم در سر زخيال تو
 در حلقة میخواران در گردش ساغر نیست
 عمری که مرا گردد حاصل، زوصل تو
 هرگز بزلال خضر، یاچشمہ کوثر نیست
 یاد تو، کند شیرین کام دل مشتاقم
 ذکرت، به مذاق جان جز قند مکرر نیست
 آهی که کشم بیتو، جز دود فلک پرواز
 اشکی که بیفشنام، جز پاره آذر نیست
 از زمرة عاشقت، نامم بجهان گم باد
 دور از تو گرم جانا، رخساره بخون تر نیست
 هر کس، به تمنایی دل داده بسودائی
 سودای من مسکین، جز وصل تو دلبر نیست
 گر «جذبه» شیدا را رانی بجفا، یارا
 هم سوی تو باز آید، کورا در دیگر نیست

تشریفِ قبول

خارعشق دوست تا آویخت در دامن مرا
 بی نیازی داد حسنیش از گل و گلشن مرا
 تا به بزم قرب جانان شمع آسا سوختم
 داد فیض آشناشی این دل روشن مرا
 گر شود یاد دلا ویژش هم آغوش خیال
 میشود رشك گلستان گوشة گلخن مرا
 گر که بنوازد به تشریف قبولم لطف دوست
 نیست باک ارجمله عالم شود دشمن مرا
 ننگرد تا دیده جز در حسن جان افروز او
 مردم چشم است دائم ناظر از روزن مرا
 از سبکباری است جولانگاه من زآنسوی عرش
 همچو عیسی، دام مرغ جان نشد سوزن مرا
 یوسف من نیست غایب، کاؤرد باد صبا
 گاه گاهی سوی کنعان بوی پیراهن مرا
 با خیال دوست دارم گفتگوها چون کلیم
 خلوت راز است طور و وادی اینم مرا
 مرغ جانم در فهیای سدره بگشودست بال
 تارهائی داده عشق او زدام تن مرا
 جلوه حسنیش لبم را بسته دارد غنچهوار
 باشد ارخدود ده زیان در کام، چون سوسن مرا
 خاتم دل را بود تا یاد او نقش نگین
 «جذبه» با این حرز نبود بیم اهریمن مرا

جلوه جانانه

شمع حقیقتیم و به افسانه سوختیم
 عمری در آتش دل دیوانه سوختیم
 در بزم دهر با دل پر خون و کام تلخ
 خندان مدام، چون دل پیمانه سوختیم
 آتش بجان گرفته و ثابت قدم، چو شمع
 بستیم لب زشکوه و مردانه سوختیم
 کس باخبر نگشت ز سوزدرون ما
 درپیش چشم خویش چو بیگانه سوختیم
 شمعی بشام تیره ما روشنی نداد
 از سوز آه خویش چو پروانه سوختیم
 زین تیره شام، هجرنبردیم ره بصبح
 دراشتیاق جلوه جانانه سوختیم
 در روزگار «جذبه» ندیدیم همدمنی
 عمری بیاد این دُر یکدانه سوختیم

سید محمود گلشنی «گلشن کردستانی»

عنوان شعر

شیدان عشق
چراغ خانه
شهر آشناي
داغ عزيزان
دل بدريا داده
دشت بلاخيز
شاهدان شميد
آتش خاموش
اكسير عشق

شہیدانِ عشقی

عالی عشق و صفا در آستین دارد بهار
 صورت زیبای معنی آفرین دارد بهار
 آفتای شوق در هر ذراهی رقصان نگر
 چلچراغ عشق را در فرودین دارد بهار
 نقش عشق از برگ برگ هرگلی در جلوه بین
 چون هزاران نغمه‌های دلنشیں دارد بهار
 مهر عالمتاب در جان زمان دارد چمن
 عشق معنی زا در آغوش زمین دارد بهار
 هر چه جویی شورهستی، بیش از آن دارد زمین
 هر چه خواهی عشق و مستی، بیش از این دارد بهار
 لاله‌زاران رفتگان عشق را یاد آورند
 داغ ایران را از این غم بر جین دارد بهار
 لالمهای دشت عشق از دست دشمن شد بیاد
 دیده خونین زدست لاله چین دارد بهار
 عشق بین و سوکواران را بسی دُرّیتیم
 گر ز چشم ابر بس دُرّ ثمین دارد بهار
 نغمه عشق است حُزن آلود در هر پرده‌ای
 راستی، امسال آوایی حزین دارد بهار
 این بهارم، از خزان پژمرده ترآید به چشم
 گرچه عشق عالمی در آستین دارد بهار
 «گلشن» از هر منظری شعری شنو، عشقی نگر
 همچو «مشفق» شعر نفر نفر آتشین دارد بهار

چراغ خانه

ستاره آینه گردان بزم خانه ماست
 که سور دلکش ناهید در ترانه ماست
 جدا ز روشنی عشق، محفل مائیست
 که هر ستاره اشکی چراغ خانه ماست
 کشیده آینه چرخ، سر ز روزن صبح
 جهان فروز به گلبانگ عاشقانه ماست
 مباد جان فلک آشیان اسیر هوی
 که اشک و آه غم عشق، آب و دانه ماست
 حباب وار به یک دم زدن زجان گذریم
 که ژالهایم و صفا بحر بی کرانه ماست
 به خنده بر دو جهان آستین فشان رفتیم
 که عشق، مشعله افروز آستانه ماست
 به بال مهر چو پرواز میکنیم ای دل
 فراز کنگره چرخ، آشیانه ماست
 به داشت شوق بتازیم مرکب امید
 (که تومنی چو فلک رام تازیانه ماست)
 نشان ز «جذبه»^(۱) و «گلشن» مگیر جز به وفا
 که در سر شبک جفا دید گان نشانه ماست

۶۲/۱۲/۱

شهر آشنایی

ز جهان غریب گشتم به دیار آشنایی
 مگرم رسد فروغی ز تجلی خدایی
 چو جدا ز خویش مانم، به کرشمهای بخوانم
 که به سرسپارم این ره، ره شهر آشنایی
 چه ستاره امیدی، چه ترانه نویدی
 که شوم ز شهر ظلمت، به جهان روشنایی
 من و داستان حسرت، تو و آستان دولت
 تو و ملک بی نیازی، من و کنج بینوایی
 همه چشم و گوش باشم، اگرم چونی نوازی
 به تجلی خدایی، به نوای کبریایی
 دل و جان به دوست دادم، به امید وصل شادم
 که مباد، نی شکایت کند، از غم جدایی
 قسم به ازبهشت است. اگرم اسیر خواهی
 که ز دام دوست مارا نبود سررهایی
 چو تو پاییند خواهی، بفدای دستبندت
 چو تودردمند سازی، چه خوش است بیدوایی
 چه شراره ایست «گلشن» که گرفته در دل تو؟
 به هوای عشق، داری هوس غزل سرایی؟!
 اردیبهشت ۱۳۶۳

DAGH E AZIZAN

دانی که گوش جان چه شنید از سرود رود؟
 در ماتم شهید بود، رود، رود رود
 جز هایهای گریه نباشد نوای من
 جز زار زار مويه نبینی سرود رود
 باشد به دل، به لجه سپرده سلام آب
 باشد به دست، شسته زهستی درود رود
 پژواک هر خروش، خروشانترش کند
 سوزد دل زمانه زگفت وشنود رود
 آتش گرفت در دل رود و خروش او
 در سوک لالهها به فلک رفت دور رود
 زین سوک، رود رود کنان بینم، ای دریغ
 بی تاب و بی شکیب، فراز و فرود رود
 «کارون» حمامه ساز شعار و دثار ما است
 جاریست خون حادثه از تارو بود رود
 با، زار زار گریه او همنوا شوم
 دارم عجب ز زمزمه غم فرود رود
 «گلشن» چرا به داغ عزیزان نسوختی؟
 زین غم چودیدی آتش و آتش نمود رود!

دل به دریا داده

به دریا دل سپردم، لیک شد آشفته جان دریا
 که بازی کرد با این کشتی بی باد بان دریا
 زتنها یی به دریابسته ام چون مرغ توفان بدل
 سرمهری دگر دارد به این بی آشیان دریا
 مباد اندیشه از پست و بلندم یک زمان در دل
 ندارد. اعتنایی بزمین و آسمان دریا
 ندارم شکوه از موی سپید و روی زرد خود
 شکوه دیگری دارد به چشمم درخزان دریا
 دل دریائیم با آذرنگ دردمی سوزد
 تماساییست اهل عشق را آتش فشان دریا
 خروش جان ما را گاه گاهی جلوه گر سازد
 چو توفانی شود، باشد بسان عاشقان دریا
 به دریا دل سپاران را، شهیدان را، درود از من
 یکایک را سزاوارند خوانم بیکران دریا
 به راه عشق سردادند و جان در موج خیز خون
 به هریک با دل خون مرحبا گوید زجان دریا
 دل من میزبان بی قراریهای عالم شد
 که توفان را ببخشید آبرو تا جاودان دریا
 نشد آلوهه دامانت به شهرت دوستی "گلشن"
 نیابد اعتباری تازه از نام و نشان دریا

دشت بلاخیز

دل مرا نگشاید دگر ترانه باران
 نه قطره قطره اشک و نه دانه دانه باران
 چه شوره است به پژواک نای غمده من
 چه در ترنم رود وجه در ترانه باران
 چو چشمہ سار بمویم، چو جو بیار بگریم
 چوبشنوم غزل نفر عاشقانه باران
 درخت جان من از تنبداد رنج شکسته
 که غافل دگر از فیض جاودانه باران
 نگر به دشت بلاخیز عاشقان شهادت
 چکد زدیده گل خون به تازیانه باران
 به تشه کامی دل کس دراین کویر مبادا
 که این پرنده نجوید جز آشیانه باران
 به لاله زار چو بینم، چو ابرزار بگریم
 بهانه چو شوم از چشم بی بهانه باران
 چو چشم باع همه خیره بر کرامت ابرم
 نشسته ام چو امید چمن به خانه باران
 نمیشود دل «گلشن» گشوده گرچه نشسته:
 به آستین پرازگل، در آستانه باران

هدفدهم دی ماه ۱۳۶۳

شاهدان شهید

ز شاهدان شهید است، اشکباری چشم
 مبین به زاری چشمم، بین به زاری چشم
 به روید خون به لب آورده بین وشور و نوایش
 که همنوا شده زین غم به اشکباری چشم
 ز پا فتاده رنجم، زدست رفتۀ دردم
 بیاو حال مرا بین زبیقراری چشم
 شکسته خاطر نرگس، زخونفشاری چشم
 خمیده قامت سنبل، زسوگواری چشم
 به لاله شده پرپر، نه من گریستم و بس
 شرار گریه بپا شد ز داغداری چشم
 خراب خانه صحرانگر به سیل خروشان
 چنین ندیده چه کوه و چه دشت، زاری چشم
 فگار شد دل چشم، زدلفگاری مردم
 فگار شد دل مردم، زدلفگاری چشم
 گهی ترانه سراید، به غمگساری من، او
 گهی ترانه سرایم، به غمگساری چشم
 ولی به داغ عزیزان اثر نمیکند، آخر
 چه دوستداریم او را، چه دوستداری چشم
 به خون نشسته درد، از به خون نشسته جنگم
 خروش رود گواه من است وزاری چشم
 زبس فسرده زمستان درد، خانه «گلشن»
 غم از دلم نبرد نغمة بهاری چشم

آتشِ خاموش

موج خیز عشق بین در آتش خاموش چشم
 گلشن یاد تو دارم خفته در آغوش چشم
 در نگاهم، آتشی در زیر خاکستر ببین
 سرسری در من مبین و آتش خاموش چشم
 بحر توفان خیزبین، در آتش افروز نگاه
 آتش زردشت بین، در تاب افزون کوش چشم
 پرده زیبا نماید چهره‌ات در چشم گوش
 نغمه دلکش سراید دیده‌ات در گوش چشم
 چشمۀ نوشین لعلت، تشنه را سیراب کرد
 باده‌ای جز این نخواهد کام شیرین نوش چشم
 این چه‌مستی، این چه‌فتنه، این چه‌عشوه، این چه‌ناز؟!
 بار طاقت‌سوز مردم بسته‌ای بر دوش چشم!
 هر زمان با یک نظر صد فتنه برپا کرده‌ای
 در خروش افکنده‌ای ما را، به آتش جوش چشم
 با دل گریان تیسم میکنم چون بینمت
 کی شود فاش تو آخر راز حسرت‌پوش چشم
 شور هستی سوز «گلشن» پرا به سردی منگرید
 دارم آتشخانه‌ها در مردم مدهوش چشم

اکسیر عشق

بجز گلنگمه ما نیست، هر شوری که هست اینجا
 خوشآ شوریده‌ای کز دستو غم از پا نشست اینجا
 رود هوش از سر گیتی، اگر چشمی بگرداند
 نبیند دیده بینا، کسی جز می‌پرست اینجا
 نه تنها دانش و بینش، که هستی را فدا سازم
 به دور عشق، با افسون چشمی نیم مست اینجا
 دوای درد اگر خواهی، مشو بیرون زمیخانه
 جهان تازه خواهی یافت در هر یک بدست^(۱) اینجا
 سر از پا ناشناسان، قدر این میخانه میدانند
 که عقل مصلحت بین هیچ طرفی برنبست اینجا
 زمین را بوسهزن در آستان عشق و سرمستی
 که جام آسمان هرزه‌گرد، اینجا شکست، اینجا
 طریق دوستی پویان، سرافرازیم برگردون
 مقام عافیت جویان، برافشانیم دست اینجا
 چوگلشن، گر ز خود رستی، به عشق دوست پیوستی
 بجوى اکسیر عشق، آري، که هست اینجا، که هست اینجا

عنوان شعر

تا رجهت خورشید
شعر فلق
خاک کربلا
سردار جنگل
کشتی خورشید
در راه عشق و عاشقی
برای ورود امام

تا رجعت خورشید

صبحست و بر بام ظفر پیر جماران
 در دست دارد پر چم امیدواران
 با جلوه سبز سر انگشتیش ورق خورد
 در ذهن گل، تقویم تاریخ بهاران
 رویید در دشت شرف سرو و صنوبر
 گل کرد تکبیر سحر بر شاخصاران
 در زیر نخل عشق، رود سرخ غرت
 جاری شد از خون گلوی گلبداران
 ابر، از فراق لاله رویان سوگواراست
 گلگون، چو روی لاله روی روزگاران
 از جاده های سربی دوران گذشتند
 چون مهرتابان ظفر آتشسواران
 طوفانشان، طوفان دریای حقیقت
 پیغامشان، پیغام سبز آیشاران
 در راستای جنبش دریا بهم خورد
 آرامش مرداب با میلاد باران
 تا رجعت خورشید همزاد سحر باد
 نور جمال طلعت پیر جماران

شیعر فلقی

ای مرزداران فلق، حق یار تان باد
 خصم زبون، وامانده از پیکارتان باد
 ظلمت ستیزان دلیر عرصه نور
 شعر فلق گلوژه رگبار تان باد
 میناقтан، میعاد خورشید است با روز
 چشم سحر، شایسته دیدارتان باد
 سرب مذاب، از خشمتان، جاریست چون سیل
 دریادلان، همواره طفیان کارتان باد
 شد همت والا یتان اسطوره قرن
 صدآفرین بر عزم حیدروارتان باد
 در گلشن تکبیر تان، ایثار گل کرد
 خاک وطن، گلگونه از ایثار تان باد
 با تو سن ایمان، سواران پیش تازید
 فتح نوین در مقدم رهوار تان باد
 ای فاتحان، اندر مصاف نور و ظلمت
 روح خدا، همواره پر چمدار تان باد

خاکِ کربلا

نیازمند درت را کرم دریغ مدار
 زاهل راه، نشان حرم دریغ مدار
 اگرچه دیده اقامتگه، جمال تو نیست
 بر این رواق، غیار قدم دریغ مدار
 به شیروان، در آمید و انتظار مبند
 به خفتگان، نفس صبحدم دریغ مدار
 قرین دردتو بودن، سعادتی است بزرگ
 از این قرین غم خویش، غم دریغ مدار
 دلی که آرزوی خاک کربلا دارد
 ازو نظاره باغ ارم دریغ مدار
 طواف کعبه جان خاک کربلای تو بود
 بشادی دلم، ای محتشم دریغ مدار

سردار جنگل

سردار جنگل، ای همه مردی نثار تو
 نازم به آن صلابت و عزم و وقار تو
 بر خاک پر رطوبت جنگل نهفته است
 تصویر گامهای چو کوه استوار تو
 روید زشاخهای درختان دیر سال
 شعر بلند خاطرهای دیار تو
 بوران سرد جنگل و پائیز بر گها
 نقشی است از زمانه ناساز گار تو
 آتش بشان عشق تو تفسیر می کند
 عشق وطن پرستی و شور و شرار تو
 در خط سرخ حادثه اینک زشرق عشق
 خورشید سرزد از افق انتظار تو
 در دفتر مبارک ایثار و انقلاب
 هست آشکار چهره دشمن شکار تو
 بر دفتر سپیده ورق می زند زمان
 تاینگرد حماسه پرافخار تو
 ای کشته شقاوت توفان روز گار
 سردار جنگل، ای همه مردی نثار تو !

گشتی خورشید

به خنگ حادثه بنشین، سوار باره صبح
 که دیو شب بگریزد به یک اشاره صبح
 نماز روز بپادار کثر کرانه نور
 صدای عشق بلال آید از منارة صبح
 درون محمل گل، ای برادرم بنگر
 فلق به دوش کشد پیکر ستاره صبح
 به پیش تا که به عزم تو لنگر اندازد
 دوباره کشتی خورشید، بر کناره صبح
 تویی مبشر فردای فتح و فیروزی
 تویی به دشت سحر جلوه دوباره صبح
 نوید فتح معلی، نوید راهت باد
 هلا، مسافر آتشسوار باره صبح
 سحر چو دولت بختش هماره جاوید است
 ز شهر حادثه بگذر به استخاره صبح
 ز ابر غیرت خود دشت تشنگ کن سیراب
 که بشکفت گل امید در نظاره صبح
 کتاب فجر ورقزن به رمز یا الله
 به نام نامی والفقیر، با اشاره صبح

در راه عشق و عاشقی

آن کیست پا به عرصه پیکار می‌نهد
 دل در رضای خاطر دلدار می‌نهد
 در جان گل چمشور شکفتن فتاده است
 کاینگونه سر به جانب گلزار می‌نهد؟!
 راهی مگر به دولت دیگر گشوده عشق
 کاینجا قدم به عرصه ایثار می‌نهد؟!
 در راه عاشقی است که سالک به اختیار
 گردن به حکم قافلسالار می‌نهد
 غیرت بود، شهامت و مردانگی بود
 در عاشقی، که پای به پیکار می‌نهند
 آری هر آنکه خادم کوی حقیقت است
 حلچوار سر به سر دار می‌نهد

برای ورود امام

مژده ایدل که دگر بار سپیدی سرزد
آفتاب آمد و برسینه شب خنجر زد
قادص فجر مظفر علم آزادی
برفراز فلق و مصتبه خاور زد
ساحت باغ دلاویز شد از بوی بهار
گل تکبیر شکوفا شد و شادی سر زد
راکب تومن عشق آمد و از شعله فجر
خرمن عربدهجو را شری دیگر زد
یوسف قدسی دل، بر قع هجران چوگشود
در گلستان رخش مرغ رهایی پر زد
عاشقان، آینه آرید که پیغمبر عشق
از سفر آمد و کاشانه دل را درزد

عنوان شعر

شهادت چهارمین متصوم
شہید عشق
کاروان کربلا
بیاد شہیدان
صلاد پیامبر (ص)

شهادت چهارمین معصوم

تنها، نه خون به داغ پدر از بصر گریست
 هرجا که آب دید، بیاد پدر گریست
 چون دید گوسفند ذبیحی به هر کجا
 آهی کشید و سخت زسوز جگر گریست
 از داغِ جانگداز شهیدان کربلا
 هم در حضر گریست و هم در سفر گریست
 با یاد تشنۀ کام شهید لب فرات
 از صبح تا به شام و، از شب تا سحر گریست
 چون شمع، در مصیبت یاران خویشتن
 هرجا نشست سوت، به هر رهگذر گریست
 (مزده) ندید همچو علی چشم روزگار
 یک عمر در عزای پدر، چون پدر گریست

شیخیل عیشی

سوز نهان سوختگان، از شر بپرس
 احوال ما، ز مردم صاحبینظر بپرس
 از موج خیز حادثه، همچون صدف برآی
 دریا دلی بجوى و، نشان گهر بپرس
 داغ شهید عشق وغم داغدیدگان
 از دلشکسته لاله خونین جگر بپرس
 از ما مپرس حال سبکبار مردمان
 این قصه، همچو گل ز نسیم سحر بپرس
 با دیگران، زهرچه که خواهی سخن بگو
 از ما، ز عشق و سوز دل و چشم تر بپرس
 بشنو ز (مشفق) این سخن، ار سالک رهی
 «از کاروان حادثه راه سفر بپرس»
 پرسیدهای اگر چه تو احوال (مزده) را
 امشب بیا زلف، تو بار دگر بپرس

کاروانِ کربلا

ای که داری در دل و جان آرزوی کربلا
 میرود این کاروان امشب بسوی کربلا
 خیل مشتاقان ز هرسو، کاروان در کاروان
 شهر پرهنگامه شد از های و هوی کربلا
 نیست شوری درسوي، جز دلنشين شور حسین^(۱)
 نیست حرفي بر لبي، جز گفتگوي کربلا
 هر که را در بزم هستي مستنى از جامي و، هست
 مستنى آزاده مردان از سبوی کربلا
 (مزده) اين آواي خوش از هر کجا آيد بگوش
 میرود اين کاروان هر شب بسوی کربلا

بیادِ شهیدان

بگذارید که بر خاک شهیدان گریم
 سوز دل گویم و با ناله و افغان گریم
 در سپیده دم آزادی و آغاز بهار
 جای خالی شهیدان نگرم، زان گریم
 خاک ریزم به سرو، موی پریشان سازم
 پیرهن چاک زنم، سر به گریبان گریم
 اشک ریزم، همه در ماتم خونین کفنان
 بهر پرپر شدن غنچه خندان گریم
 (مزده) برآتش جانم نزند آب، اگر
 همه خون ریزدم از چشم و چوباران گریم

میلا در پیا مبر (ص)

من دلباخته را قبله حاجات توئی
 که مرا شاهد شباهی مناجات توئی
 عشق رامصدر و عشاق جهان را مقصود
 سرور اهل صفا، سید سادات توئی
 آیت حق همه درشان تو نازل شده است
 که بقرآن همه جامعنی آیات توئی
 دگران دم اگر از کشف و کرامات زدند
 بس همین نکته، که مفهوم کرامات توئی
 گرچه، گفتی که مرا فقر بود مایه فخر
 فقر گوید که: مرا فخر و مباراها توئی
 محظوظ در دایره عشق چو گشتم، دیدم
 مرکز کون و مکان، نقطه اثبات توئی
 (مزده) از سینه هر آندم که برآرد، گوید:
 من دلباخته را قبله حاجات توئی

مهدی فراهانی منفرد

عنوان شعر

زمزمه آشنا
مهمانی لاله‌ها
لاله‌ها

در آسمانِ عاشقی

(۱) زمزمه آشنا

ای جان گرفته در شب توفان صدایتان
 روئیده روی جاده خون جای پایتان
 در گیر و دار حادثه، در بحر اضطراب
 دست بلندِ معجزه‌ها ناخدايتان
 آتش فشان خشم شما می‌کشد ضفیر
 همراه شعله‌باری تکبیرهایتان
 شوریدگی کنید، که در عرصه نظر
 تنهاست، های، صف شکنان کربلايتان
 با بالهای معجزه پرواز می‌کنید
 شعر خداست زمزمه آشنايتان
 فریادتان همیشه رسا، نامتان بلند
 ای جان گرفته در شب توفان صدایتان

(۱) مهمانی لاله‌ها

چه پرشور بر دستها میروی؟!
 گل سرخ پرپر کجا میروی؟!
 پا بوسی کیست، کز دست ما
 چنین بی سرو دست و پا میروی؟!
 بیادِ چه کس سرخوشی، زنده یاد!
 که از جمع یاران جدا میروی؟!
 تنت رابه باران اشکم سپار
 بگو تا بدانم، چرا میروی؟!
 سوار سمند شهادت، بگو
 کجا این چنین باد پا میروی؟!
 در این راه، با خون، گل آذین شدی
 به مهمانی لاله‌ها میروی!

لَالَّهُمَا

تابید نور معجزه بر جان لالهها
 خون شد زداغ حادثه چشمان لالهها
 در تارویود رهگذران غریب شهر
 جوشید خون عشق به فرمان لالهها
 جانمایه شهامت وایثار و راستی است
 مهر همیشه باقی و تابان لالهها
 خورشید نور پرور اخلاص و افتخار
 شد میزبان عالم و مهمان لالهها
 شب را به تیغ قهر ز بنیان برافکند
 در موج خیز حادثه، طوفان لالهها
 تو حافظه حماسه صبحی، میر ز یاد
 هشیار باش، جان تو وجان لالهها
 هان، ای شهید عشق، شهادت مرام ماست
 سوگند بر شهامت و ایمان لالهها

(۱)
در آسمان عاشقی

بر می دمد مهر امید، از بام سنگرهایتان
 ایثار می جوشد عیان، در جام باورهایتان
 با پرتوی دیرآشنا، تابید بر جانهای ما
 در موج خیز اشکها، خورشید پیکرهایتان
 پرواز، تا آغاز شد در آسمان عاشقی
 در خون نشست از حیله شب گستران پرهایتان
 بانگ رسای عاشقی، ره بست بر ناباوران
 با نغمه جان پرور الله اکبرهایتان
 فردائیان را بی گمان، درس شهادت می دهد
 گل زخم پنکرهایتان، از تن جدا سرهايتان
 «مهدی» بگو این نکته را، با راهیان کربلا
 پُر باد در بزم وفا، از عشق، ساغرهایتان

مهرداد اوستا

عنوان شعر

مرثیتی در سوگ شهیدان بهشتی
آینه اشک
بیم و امید
گردداد
آه
بحت سفر کرده
مرغ آه
بلای پرواز

مرثیتی در سوگِ شمشیدانِ بهشتی

غمت را بِر دل و جان رهگذر باد
 خیالت روشنی بخش نظر باد
 جدا از روی تو پیوسته چون شمع
 مرا، هردم زبانی شعلهور باد
 شهادت را تو میر کاروانی
 براین صحرا ترا سیرو سفر باد
 بجز غم، گر که باری دیگر آرد
 نهال زندگی، بی بارو برباد
 الا، ای نغمگی مرغِ بهشتی
 دلم با سوز و سازتِ نفمه گر باد
 از این غم، خاطر سرگشته چون ابر
 به گردون اشکبار و پی سپر باد
 اگر جز در هوایت پرگشاید
 همای خاطرم، بی بال و پر باد
 هر آن کیت آشیان زیروزبر کرد
 مدامش خان و مان زیروزبر باد
 زشبهای سیاهِ ماتم تو
 الهمی روزگارش تیره‌تر باد
 دلم، هر کو چنین خونین جگر خواست
 مدامش قوت جان، لختِ جگر باد
 دل من، با خیالت خو گرفته
 خیالت، از دل من باخبر باد
 چو آئین جوانمردی جهان را
 دگر گشته است، آئینش دگر باد
 سخن، پیوسته از داغِ رجائی
 زسوزِ سینه‌ام سوزنده‌تر باد
 از این پس، همچو ابرنوبهاری
 هنر، گریان زدردِ باهنر باد
 اگر دل پای فرسوده، غمت نی
 در این ره اشک و آهش همسفر باد

آینه اشک

اگرچه آینه دل چو جام لعل شکستم
 زخون دیده، به هر قطره نقشِ روی تو بستم
 زآشیانِ ملامت، چو میرغ آه پریدم
 برآستان ندامت چو گرد راه نشستم
 ترا پرستم و، این آتش نهفتة دل را،
 نه رندر خانه بدوشم، نه مست باده پرستم
 نهان به سایه اندوهم، آنچنان که ندانی:
 شب است، یا که ندامت، خیال، یا که منستم
 بدوش ناز- نگاهت چو تکیه کرد، به مستی
 امیدِ عافیت از دور روزگار گستیم
 خیال گردش چشم تو بود در سر و، مردم
 درین خیال، که: مَن سرخوشم زباده و مستم
 شب فراق، مرا بود ره بدامن محشر
 اگر که دامن آه سحر نبود بدبستم
 هنوز نقش وجود مرا به پرده هستی
 نبسته بود زمانه، که دل به مهر تو بستم

بیم و امید

نه از دور فلک مهری، نه از بزم جهان کامی
 نه خلی هستیم را از نهی فتنه آرامی
 بجانم، راه زد هر بار، دردی، بر سر دردی
 برآهم، باز شد هر گام، دامی، در پی دامی
 به هر نقشی که می‌بندم، چه امیدی، چه حرمانی
 به هر راهی که می‌پویم، نه آغازی، نه فرجامی
 نه جان را، اشتیاقی بر دل از عشق پربرویی
 نه دل را، آرزویی بر سر، از شوق دلارامی
 فراز آورد دور آسمان، چاهی به هر راهی
 فرو گسترد سیر زندگی، دامی به هر گامی
 به کام ناکسان چون جام در گرددش، ندانم چون
 به یاد ما نزد دوری، به جام ما نزد جامی
 درود و آفرین تاکی - که پاسخ بشنوی هر دم،
 ثنایی را به نفرینی، سلامی را به دشنامی
 متاب ای اختر برج سرافرازی بدان محفل
 که گردد جامِ مهر و، ماه او، بر کام خود کامی
 به جای جلوه، بینی نوحه زاغی به هر باغی
 به جای نغمه، بینی شیون بومی به هر بامی
 به مخموری، چه می‌بندم، بدین پیمانه، پیوندی
 به افزونی، چه می‌جویم، درین هنگامه، هنگامی!!
 نخواهم ننگ، اگر فرضست نامی را زپی ننگی
 چه جویم نام، تا رسم پست ننگی از پی نامی

گردباد

شکوه‌ها دارم ز کار خویشتن
 با دل نابردار خویشتن
 در غمِ بی غمگساری، کس مباد
 چون دل من، غمگسار خویشتن
 بنگرم سرگشته همچون گردباد
 اندرين صحرا غبار خویشتن
 همچو شمعم، آتشی در جان فکن
 تابسوزم بر مزار خویشتن
 شد زبی برگ و نوایی خاطرم
 لاله آسا داغدار خویشتن
 بار هستی، عاقبت پشم شکست
 خورد گشتم، زیر بار خویشتن

آ

ای آه نیمه شبی، بر بسته بال و پری
 فریادِ بی‌ثمری، نفرین بی‌اثری
 دودشکن شکنی، افسوس بی‌سخنی
 رؤیای بختِ منی، در پرده، پرده‌دری
 پوشیده‌ازلی، پیوسته‌ابدی
 فرسوده سفری، آواره حضری
 نشنوده فلکی، ناگفته ملکی
 نوباهه سخنی، خاموش نعمه‌گری
 آغاز بی‌فلقی، انجام بی‌شفقی
 خورشید بی‌فلکی، پرواز بسته‌پری
 نوری و، نایرهای، قصری و، کنگرهای
 پیدای نادرهای، پنهان شعله‌وری
 دردی و، بوالعجی، همخواهه تعبی
 همدوشی روز و شبی، همپرده سحری
 رجعت نیی، سفری، بعثت نیی، قدمی
 غربت نیی، وطنی، هجرت نیی، حضری

بختِ سفر گرد

ای، بخت من، که رفتی و در بر نیامدی
 آخر چه شد، که رفتی و دیگر نیامدی؟!
 کارم به جان رسید ز درد و، به سر مرا
 تابنگری چه آمده بر سر، نیامدی
 یکشب، چو ماه بر سر بامن نتافتی
 یکروز، همچو دولتم از در نیامدی
 ای جان، زتاب کرد، به لب آمدی مرا
 روزی هزار بار، چه شد بر نیامدی
 زان نقش دلفریب که بستی به خاطرم
 ای چهره‌ی نگار، نکوتر نیامدی

مرغ آه

نه هردم پر گشايد در هوايش مرغ آه من
 تمنايي بگريد روز و شب، در هر نگاه من
 به جانت دوست مى دارم، خلاف طعنه دشمن
 اگر باشد وفاداري گنه، اينهم گناه من
 چه بودي گرنشان دل بگيرم از تو و، گوييم:
 دل من در پناه كيسن؟ گويي: در پناه من
 تويي اي پرتو رویت چرا غديده روشن
 اگر باشد فروغ آرزوبي در نگاه من
 نبيند روی بيداري سحر در آشيان شب
 بدیده گر گشندش سرمه از بخت سياه من

سال ۵۶

بلای پرواز

مرا به دام برد، بال، اگر که بال من است
 که بال صاعقه پرواز من، وبال من است
 چو آفتاب چرا جلوه‌گر شوم، که سپهر
 طلوع بخت ثریا ش، درزوال من است
 هرآن نسیم که دامن کشد به طرف چمن
 درای قافله، سالار ماه و، سال من است
 چو شمع، برسر بالین بخت می‌گریم
 بدین لطیفه که نقصان من، کمال من است
 مبین بدامن زر تارمن، که همچون صبح
 شرار آتش دل سر گذشت حال من است
 دلم چگونه ندانی که می‌برد حسرت
 به خواب، اگر که هماگوش تو خیال من است

سال ۵۵

عنوان شعر

سورة سرخ شکفت
شعله سواران شفق بال
همنفس با آفتاب
فجر بانان نبرد
با بیرق خون
آواز سرخ عاشقان
ركعت اول عشق

سورة سرخ شکفتن

بر بلندای عقیقین فلق، موج زنان
 سرزد از چشمۀ خون، طلعت خونین کفنان!
 سوره سرخ شکوفایی پرجوش بهار
 خیمه زد بر گل پیراهن گل پیرهنان!
 خرقه سبز درختان به تکاپوی نسیم
 نوشد از نکهت هنگامه گلگون بدنان!
 جلوه روشن ایثار، به گلگشت عروج
 به سراپرده خورشید رسد، چرخ زنان
 سینه سرخان مهاجر، یله دربستر خون
 به تماشای حضور دل دشمن فکنان!
 گفتی: از سینه طوفانی گلدشت شفق
 می دمد رایت پیروزی طوبی وطنان
 آری، از دامن گلبار افق، نورفشنان
 می خروشد صدف سینه آتش سخنان
 بیقرارانه به نابودی شب شعله کشد
 عزم خورشید دلان، همت آینه تنان!
 صف به صف، پیکر ظلمانی شب می شکند
 آتشین ضربت اسطوره‌ای صفشکنان

شعله سوارانِ شفق بال

این دلشدگان، تشنۀ اسرار حسینند
 بگذشته زجان عاشق دیدار حسینند
 این سلسلۀ جامه درانند، که امروز
 جان تافته در گرمی بازار حسینند
 از طایفة فجرنشینان قتالند
 کافروخته دل، با سرو جان یار حسینند
 در مرکه، تن شسته به گلبار شهامت
 سر باخته در مطلع انوار حسینند
 رنگین کفن، از بارقه باور خویشند
 صد پاره تن، از پرتو ایثار حسینند
 این شعله سوارانِ شفق بال شهادت
 یاد آور جانبازی انصار حسینند
 صدقافله جان در کف اخلاص گرفته
 سرخ آیتی از شیوهٔ پیکار حسینند
 بر مرکب خون، چرخ زنان، صاعقه آسا
 پای آبله، تن چاک، خردبار حسینند
 همدوش فلق، همدل و همراهی ولایند
 همپای سحر، همخطر و رهیار حسینند
 این نوسفران، در نفس مامن رضوان
 همسایهٔ دیوار به دیوار حسینند

همنفس با آفتاب

ای نشان عاشقی بر جامه گلفامتان
 همعنان نور می‌تازد نسیم نامتان
 ای سواران بلا پیمای دشت نینوا
 درافق می‌بیچد آتشگون طنین گامتان
 نقش زخم آذین گلدشت بهاران می‌تپد
 از پرند لاله رنگ سینه آرامتان
 دست دردست بهاران، تیزچنگ و پرشتاب
 می‌تراؤد شوق بارش افزار بامتان
 ای بلند آواز گان عرصه دلدادگی
 تومن گردون درین پیکار خونین رامتان
 نای خون آوای گلبوتان سحوری می‌زند
 رنگ خون دارد دراین آوردگه، پیغامتان
 تابه خاک لاله بار کربلا دل پسته‌اید
 زنده می‌ماند به ایثار شما اسلامتان
 همنفس با آفتاب، از سینه فرداییان
 می‌دمد گلواژمهای آتشین اندامتان
 ای شقایق طلعتان دشت گل سیمای عشق
 پر طراوت باد آین سحر فرامتن

نجر بانی نبرد

ای درازای شبان، ملتهب از تندرتان
 جوشن سخت ستم، شعلهور از خنجرتان
 فجر بانان نبردید، که تاساحل دور
 شعله بر هستی بیداد زده باورتان
 کسوت سبز، به بالای شما سرخ شده است
 شط خون، موج گرفته است زبال وبرتان
 دشت پر حوصله، در خیزش گلوازه عشق
 لاله باران شده از مشعله پیکرتان
 سینهتان، خانه عرفان ویقین است وخلوص
 تا فراقله ایمان وصفا منظرتان
 رونق سنگر دین از اثر خون شماست
 باد تا فتح ابد، نصر خدا، یاورتان
 پیش با رایت تهلیل، که تاجله حق
 می دمد فجر ظفر از شفق سنگرتان
 از کران تابه کران لشکر شب می شکند
 بدرتان، خندقتان، جندلتان، خیبرتان
 خوش بتازید، که بر سینه خونبار فلق
 شد شکوفا گل نور از تپش اخترتان
 زین شرف، جان به سراپرده خورشید کشید
 بوسه زد بر سر و بازوی شما، رهبرتان

با بیرق خون

از سینه شعله بار لاله
 خون ریخته در کنار لاله
 خون ریخته، تا کران صحرا
 از پیکر خون نگار لاله
 بردامن سبز کوهساران
 گلخند زده بهار لاله
 پاریده شارمهای غمنگ
 از دیده داغدار لاله
 با موج لطیف عشق جوشید
 گلریز شفق تبار لاله
 دامان سپیده شعلمور شد
 از تابش بیقرار لاله
 خورشید به خون نشسته سرزد
 از سینه پرشوار لاله
 سیمای صبور شبنشینان
 دل بسته به کارزار لاله
 می آید از انتهای تاریخ
 شمشیر زنان، سوار لاله
 با عطر حماسه، نور باران
 جاری شده آبشار لاله
 گلنخش حریری شهیدان
 افروخته با شرار لاله
 با بیرق خون، شهید عاشق
 جان باخته در دیار لاله

آواز سُرخ عاشقان

ای برسمند شعله تاز خون نشسته
 از سرخ تاب فتنه آذرگون نشسته
 ای زخمدار تیغ شب سودای دشمن
 برپیکرت زخم از هزار افزون نشسته
 برداگدشت لاله خیز شعله پیمای
 دردشت داغ لاله‌ها محزون نشسته
 تبعیدیان خاک، دل در نور شستند
 بر اوج موج سرکش کارون نشسته
 از جوش خونین نگار باور عشق
 امشب هزاران نقش برگردون نشسته
 با ما بخوان آواز سرخ عاشقان را
 با ما بران، تا داغ بر هامون نشسته
 این کاروان را، کاروان‌سالار، عشق است
 این کاروان، در معبر شبخون نشسته
 این کاروان، ره می‌برد، منزل به منزل
 هر منزل از شط شفق گلگون نشسته
 این تشنگان را سربه دامان حسین^(۲) است
 از شوق اویند؛ اینچنین مفتون نشسته!

رُكعتِ اولِ عشقی

می‌خزد بر تن دشت، آتش پایای شفق
 شعلمنا می‌دمد از دامن صحرای شفق
 زخم زخم تن خورشید، فرو می‌بارد
 بر تف نطع افق، خرمن گلساي شفق
 ساحل خونی شب، می‌تپد از موج هلا
 نفس حادثه آمیخته با نای شفق
 عطش هَرَوِله از عطر صدای که دمید
 که شط هلهله جوشیده ز پهناي شفق!
 جرس آواي رحیل، آیت خون می‌خواند
 همصلا با تپش معركه آرای شفق
 محمول سرخ غروب از تپش نیض عبور
 علم فتح برآورده به بالای شفق
 رکعت اول عشق است، چنین شعله صفت
 شوق خونین شکفتن به تجلای شفق
 فوج مرغان سحربال فلق آواز است
 نغمه خوان اوج گرفته به بلندای شفق
 گرم باد آتش شب سوز سواران سحر
 تا ستیغ ظفر، آهنگ شب اندای شفق

عنوان شعر

سردار بزرگ خلق
چشمہ الحمد
کهکشان شهادت
قیام سرخ شفایق
کاوه خورشید
نهاز عشق
پگاه خون
سواران ستر
صیح ظفر

سردار بزرگِ خلیق

از خون ستاره‌های گردون
 شد گونه خاک تیره گلگون
 با لشکریان نور، خورشید
 بر کشور شب زند شبیخون
 بر پای سپاه صبح، ریزند
 در شهر شفق شکوفه خون
 از حنجره سپیده آید
 آواز زلال روز بیرون
 فریاد ستاره‌های شبگرد
 پیچیده درین سپهر وارون
 پیکار دلاوران تاریخ
 درهم شکنده حصار قانون^(۱)
 با جنبش پرشکوه توحید
 اسلام، جهان کند دگرگون
 سردار بزرگ خلق بیدار
 در سنگر آفتاد اکنون

۱- منتظر حصار قانون ظلم است

چشمۀ الحمد

کلید راز بزرگیست، هر کلام نماز
 چه باشکوه و عظیم است، از دحام نماز
 نسیم بارش نور است در کویر وجود
 سحر به مسجد آدینه‌ها سلام نماز
 طنین بانک اذان آید از منارة شهر
 جهان خفته بپا خاست با قیام نماز
 بسوی قبله ایثار این چه غوغایست؟
 حضور مردم مشتاق در نظام نماز!
 دوباره، خطبه فردای فتح میخواند
 پیمبرانه به محراب خون، امام نماز
 گریخت خیل شیاطین ز اسم بسم الله
 حصار مظلمه درهم شکست نام نماز
 شتاب خلق خروشان به سوی کعبه خون
 حماسه‌های امید است در پیام نماز
 بنوش شهد شهادت به زیر ببرق حق
 که با نبرد تو پاینده شد قوم نماز

کهکشان شهادت

به یمن قوه ایمان و جوش خون شهید
 هزار نهر سحر در کویر شب جوشید
 جهان بلرزوه درآورد روز عاشورا
 به زیر بیرق الله، جنبش توحید
 طنین نعرة الله اکبر یاران
 در انفجار صدای گلوله‌ها پیچید
 دمید از نفس لاالله‌الله
 دوباره در شب فرباد، کوکب اتید
 فرشته آمد و افروخت مشعل قرآن
 ز خشم خلق خروشان گریخت دیو پلید
 ببوس گونه یاران، که با پیام امام
 ز کهکشان شهادت رسد سروش نوید
 شهید شهر شجاعان، به سنگر پیکار
 ز خون خویش نویسد حماسه جاوید
 بسوی کشور شب باز شد دریچه نور
 گرفت تا دژ وحشت دلاور خورشید
 سوار سنگر اسلام، قلب اهریمن
 ز تیغ نصر من الله فاتحانه درید

قیام سرخ شقايق

بلغ کامل گل، نهضت بهارانی
به کوچهای چمن، سازجویبارانی
وقوع واقعهای، انفجار تاریخی
ظهور صبح، در اقلیم شب گسارانی
شکوه خون شهیدان سنگر ایثار
ترانهای ظفر بر لب سوارانی
هجوم قافله عطرها، به جنگل گل
قیام سرخ شقايق، به سبزمزارانی
خلوص خالص پویندگان راه یقین
پیام رابطه‌ها در صلای یارانی
حمسهای غرور آفرین دورانها
شعرور شعر به دیوان روز گارانی
عبور عاطفه در واژهای ناب غزل
زلال خون زمین، در رگ بهارانی
به صخرمهای سپیده، درون دره روز
قصیدهای خروشان آ بشارانی
طوف نور، در اطراف گنبد خورشید
سروش راز سحر گاه روز مدارانی
تو در نهایت آشوب خشکسالی‌ها
به بیشمهمای پریشان، سلام بارانی
شکست صبر جمیل تو پشت حادثه را
درود بر تو، که ایوب سوگوارانی

کاوه خورشید

به روح دهکده آمیخت تا فسانه فتح
 در خت نقره مهتاب زد جوانه فتح
 درید سینه ضحاک شب ز دشنه داد
 نوید کاوه خورشید در کرانه فتح
 درفش نور برافراشت بر فراز فلک
 ستارهای که درخشید در شبانه فتح
 سپاه فاتح خورشید با سرود سحر
 بساط خیمه شب سوخت در زبانه فتح
 پی گشودن درهای بسته می‌آید
 کسی زنسل مسیحا، به آستانه فتح
 ردای سبزه براندام دشتها پوشد
 بهار معجزه‌گر باز با ترانه فتح
 عبور باد زمزد درختهای بلوط
 به ذهن خاک بود نغمه چغانه فتح
 بروی جاده گل کاروان مست نسیم
 برقص آمده ز آهنگ جاودانه فتح

نماز عشقی

ستاره‌های صبوری که روح ایثارند
 به دشت تیره شب، بذر نور می‌کارند
 شکوفه‌های طلوعند، در پگاه یقین
 که با سپیده گل آفتاب، می‌آرند
 به باغ لاله برآیند با ظهور نسیم
 به لب ترانه نورانی سحر دارند
 به آب نور بگیرند پا فرشته وضو
 نماز عشق به محراب، عرش، بگذارند
 گذشت نعرا تکبیرشان زمام سپهر
 به کهکشان شهادت شهاب خونبارند
 به دار شعله بخوانند، شعر بیداری
 که از نبیره محرابیان بردارند
 به روز رزم خروشان، چورغد آتشناک
 امیر عرصه ایثار و مرد پیکارند
 سوار اسب زمینند، بر فراز زمان
 به چشم خفتة عالم، همیشه بیدارند

پگاهِ خون

ای یلان صف شکن، اسطوره شد ایثارتان
 کوه آهن آب شد در عرصه پیکارتان
 تندر تکبیر تان طوفان سرخ روز گار،
 نعره های نور جاری از گل رگبار تان
 گونه را در شط خون شوئید رو در روی خصم
 تا شود گلگونتر از روی شفق رخسار تان
 در خروش خشمتان، ای فاتحان شهر خون
 دود شد در دشت آتش، دشمن بسیارتان
 آذرخش تیر تان دیوارهای شب شکست
 شعله زد خورشید گل در گلشن پندار تان
 در کنار خوان آتش روزه داران، نوش باد
 شهد شیرین شهادت گر بود افطار تان!
 مژده های هابیلیان، چون دیده تاریخ دید
 در پگاه خون سر قابیلیان بردار تان
 باید ای یاران بسوی قبله گاه عشق تاخت
 با سمند صبح می تازد به شب سردار تان!
 وارثان خاک، خورشید شما، روح خداست
 آنکه کرد از خواب سنگین قرون بیدار تان

سواران سحر

ای ظفرمندان، ظفرمندانه در سنگر به پیش
 ای سواران سحر، گردان نام آور، به پیش
 جنگجویان دلاور، پیشتازان دلیر
 آرشان قله این خاک پهناور به پیش
 با سلاح کاری اللہاکبر می روید
 پیروان راستین فاتح خیر به پیش
 پیرتان گوید: اگر از کوه آتش بگذرید
 بگذرید، ای امت بیدار دل، با سر به پیش
 برتن رویین نباشد تیغ بی دم کارگر
 ای که داری جوشن تکبیر بربیکر، به پیش
 بیرق خونین دل بردوش می باید گرفت
 چون، امام عشق خواهد برد این لشکر به پیش
 خفتگان خاک از خواب گران برخاستند
 ای که داری شورش خورشید، را باور، به پیش
 می شکافد سینه شب شعله شمشیر فجر
 ای برادر، تاپگاه قدس با رهبر به پیش

صبحِ ظفر

از خوان خون گذشتند، صبح ظفر سواران
 پیغام فتح دارند، آن سوی جبهه یاران
 در شط سرخ آتش، نعش ستاره می‌سوخت
 خون نامه نبرد است، آیین پاسداران
 در کربلای ایثار، مردانه در ستیزند
 رزم آوران اسلام، با خیل نابکاران
 در شام سرد سنگر، روشن چراغ خون است
 ای آب دیده! ترکن، لبهای روزمداران
 در رزمگاه ایمان، با اسب خون بتازند
 تا وادی شهادت، این قوم سربداران
 گلگونه شهیدان، با خون گل بشویید
 تا سرخ تر نماید، رخسار روزگاران
 هایلیان کجایید؟ قabil دیگر آمد!
 ننگ است جان سپردن در دخمه تتران
 در بادهای سوزان، نیلوفران خاکی
 چشم انتظار آبنده، ای روح سبز باران
 ای ابر پر صلابت! آبی زدیده بفشاران
 با مرگ لاله طی شد افسانه بهاران
 آبی باوران عالم! با چشم دل ببینید
 آیینه زمان است، این پیر در جماران!

یوسف علی میرشکاک

عنوان شعر

چمن گل کرد
من و آینه
گوهر اسرار
انتظار باغ
آب و رنگ

چمن گل کرد

در انتظار تو مژگان به چشم من گل کرد
 زبان زبردن نام تو در دهن گل کرد
 شهید عشق تو در حشر یک چمن لاله است
 که وقت خفتش اندر لحد کفن گل کرد
 کمال لاله درین باغ داغ بی رنگی است
 به پیش تیغ توجون آب خون من گل کرد
 خیال زخم تو شاید بخواب باغ گذشت
 که صد چراغ به داغ تو در چمن گل کرد
 زفیض صحبت خونین دلان مشو غافل
 اویس دید عقیقی که درین گل کرد
 چگونه چشم زلیخا حیا کند «یوسف»
 که چشم پیرمن از بوی پیرهن گل کرد

من و آیینه

زنو شد زنده با ما ماجرای لیلی و مجنون
 من و آیینه‌ایم امروز جای لیلی و مجنون
 خدای عاقلان بازیچه طفلان بزرن شد
 به یکشب همنشینی با خدای لیلی و مجنون
 ازین بی‌دست و پائیها که من با خویشتن دارم
 قیاسی می‌توان کرد از حیای لیلی و مجنون
 بجز با خود نشاید راز خود را با کسی گفتن
 که در عالم نشد کس آشنای لیلی و مجنون
 اگر با خود بسربردیم و نشکستیم پیمان را
 توان گفتن بخود اینک وفای لیلی و مجنون
 زخود ببرون شدن، از یار دورافتاد نست، ای دل
 که می‌جوشد زیکتایی دوتای لیلی و مجنون
 خیال‌ست اینکه می‌گویند؛ مجنون محو لیلا شد
 تجلی «من» لیلاست، مای لیلی و مجنون

تهران-۶۰

گوهر اسرار

غم خویشم من و، غمخوار خویشم
 گرفتار دل بیمار خویشم
 دماغ گفتگو با کس ندارم
 که گرم گفتگوی یار خویشم
 سروکاری ندارم با دو عالم
 دو عالم گوهر اسرار خویشم
 چه می جستم؟ نمیدانم-ازین پیش
 کنون درجستجوی کار خویشم
 سراپا گرم خود بودم، ازین پس
 همه گرم تو و بیزار خویشم
 اگر گویم، و گر ناگفته مانم
 چو خود مست ازمی گفتار خویشم
 سزد، گر خامشی سرمایه سازم
 که ننگ خویش و، یار غار خویشم
 غریبم دردو عالم، ای حریفان
 ازین رو، غرقه در پندار خویشم
 امانتدار آن یارم دراینراه
 امین وقت گوهر بار خویشم
 ندانم نحو اگر، خود عین محوم
 غریق لجه خونبار خویشم
 سیاست راسپهساalar دا ند
 چه دانم من، که زیر بار خویشم؟
 مرا بردار کردن کس نیارت
 انا الحق گوی خویش و، دار خویشم

انتظارِ باغ

شب لانه کرد در نفس بیقرار باغ
 پژمرده شد طراوات سبز بهار باغ
 بر شاخه‌ها ستاره شبنم فرو چکید
 هر گوشه سرکشید حریق غبار باغ
 يخ بست آفتاب گل از انجماد آب
 در زمهریر خامشی انتظار باغ
 اسب بهار شد یله در کوه و برنگشت
 بر گشت خوار و خسته و خونین سوار باغ
 شبها نشست بر سر دیوار و گریه کرد
 بوم ستاره با شبح سایه‌وار باغ
 از شرم دست‌خالی گلجن در این خزان
 خون بهار میچکد از چشم خار باغ
 افتند مگر ز چشم خزان پیر باگبان
 عکس گل و شکوفه به لوح مزار باغ

آب و رنگ

به آب و رنگ خیال تو رنگ و آبی نیست
 به مهربانی دست تو آفتابی نیست
 زیمن نشوء یک غمزة تو، تا دم مرگ
 مرا به سر، هوس مستی از شرابی نیست
 چه پرسم از تو، که میدانم از هجوم حیا
 سپند قهر تو را آتش جوابی نیست!
 ز بیم آنکه خیال تو بگذرد ناگاه
 بخواب رفت مرا چشم و رنگ خوابی نیست
 دو چشم و، اینهمه رنگ خمار آینه را
 بجز ندیدن روی تو انتخابی نیست
 مبین غرور مرا، آینه‌ست و بیرنگی
 توئی، و گرنه مرا غیر بازتابی نیست

دزفول-۵۸

